

IDAD AU
CIÓN GE

194

1878

1878

BV 48 20

14

1878

C. I.

NOM

45906

00939L

1080021454

EX LIBRIS

HEMETHERII VALVERDE TELLEZ

Episcopi Leonensis

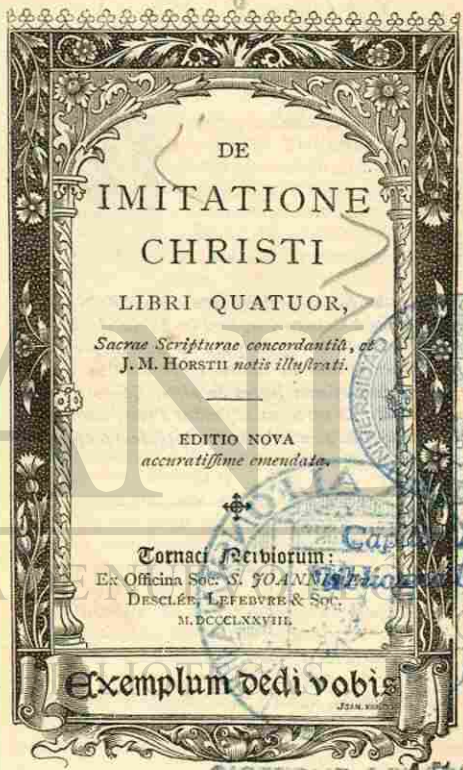
70

Recibido el 9 maggio 1846
Giul. Francesco Lancia Liberiario

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA
DIRECCIÓN GENERAL DE

Kempis

DE
IMITATIONE
CHRISTI

LIBRI QUATUOR,

*Sacrae Scripturae concordantia, et
J. M. Horstii notis illustrati.*

EDITIO NOVA
accuratissime emendata.

Tornaci Herbitorum:
Ex Officina Soc. S. JOANNIS
DESCLÉE, LEBEVRE & SOC.
M. DCCCLXXIII.

Exemplum dedi vobis

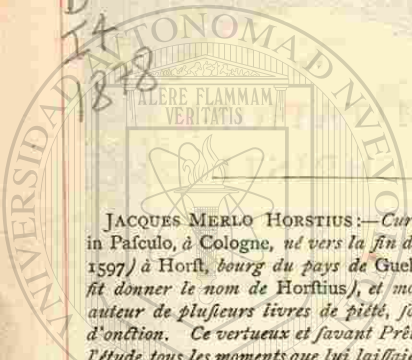

Capit. Alfonso
Universidad

DIRECCIÓN GENERAL DE 45906

UNIVERSIDAD DE VALENCIA
Biblioteca Valverde y Tellez

BV4820
IA
9878

JACQUES MERLO HORSTIUS:—*Curé de N.-Dame, in Pasculo, à Cologne, né vers la fin du 16e siècle (en 1597) à Horst, bourg du pays de Gueldre (ce qui lui fit donner le nom de Horstius), et mort en 1644, est auteur de plusieurs livres de piété, solides et pleins d'onction. Ce vertueux et savant Prêtre consacrait à l'étude tous les moments que lui laissaient ses fonctions pastorales.* De Teller.

80 FONTE CEMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

LECTORI BENEVOLO.

N tibi, pie lector, libellus plane aureus de Imitatione Christi juxta emendatissimam editionem diligenter excusus.

Varie quidem exierunt de auctore hujus libri sententiæ, nec disputationis expertes. Alii enim illum Thomæ a Kempis, alii Joanni Gersonio tribuendum esse dicuntur.

Alteri insuper nostris temporibus in Italia præsertim, surrexit opinio quæ Joannem Gersonium auctorem esse commonstrat. Neque illa pondere neque auctoritate caret. Attamen hanc veterem per vulgatamque questionem nil morabor, non enim ad tuam pietatem fovendam; quod unum et vehementissime exopto, quidquam potest conferre.

“Non quæras, ait noster, (lib. i. c. 5) quis hoc dixerit, sed quid dicatur attende.” Et paulo superius jam prælocutus fuerat, “Quærere debemus potius utilitatem in scripturis quam subtilitatem sermonis.

“Ita libenter devotos et simplices libros legere debemus, sicut altos et profundos.

“Non te offendat auctoritas scribentis, utrum parvæ vel magnæ litteraturæ fuerit; sed amor puræ veritatis te trahat ad legendum.”

Et sane, si divinos excipias libros, nescio quid sit, quod hominem facilius suaviusque ad

009394

omne virtutum genus informet, quam tantillum hoc opusculum de Imitatione Christi, quod tamquam compendiaria quaedam via ad divini amoris perfectionem attingendam, singulari DEI munere videtur nobis fuisse concessum; quodque ex latino in omnium sermo gentium etiam barbarorum sermones translatum, ubique summa consensione fuit receptum, et uberimos christiane consolationis et sanctimonice edidit fructus. Difficile dictum est, quot laudibus ipsum celebrarint, et quam præclaro in loco cæcilia doctrina et sanctitate viri semper habuerint.

“Certe mirandum est, ait quidam editor, et providentia divina singulari tribuendum, quod quamvis IV libri illi bellum cupiditatis humanis perpetuum indicant, quamvis etiam lectorem nonnullis offendant solecismis, stiloque sint barbaro conscripti, sæpius tamen quam ullus liber profanus, typis excusi fuerint, et annorum inter spatium trecentorum, editionibus bis mille forsitan et amplius claruerint. Nimium, divina virtus auctorem ita gubernavit, ut incultum humiliterque sermonem illustraret, et extolleret imperiosa sententiarum gravitas, ac suavis, ingenua, simplex orationis indoles ipsam inter barbariem triumpharet.”

Item alius editor, nempe pater Rosweydius, ex societate Jesu, de eodem opusculo scribebat, anno 1667, “Constat viris sanctis librum hunc ita familiarem fuisse, ut S. Carolus

“Borromæus cardinalis, et Pius V. eum via vitæque suæ comitem semper adsciverint. Ex hoc B. Philippus Neriis religiosum spiritum imbibit. Eo Alexander Saulius, Papiensis episcopus, animum suum gravissimis diæcesis suæ curis distractus refecit et oblectavit. Hunc Joannes Vandevillus, Tornacensium in Belgio antistes, eo loco habuit, ut quoties sibi deposceret (quod indies facitabat) non alia voce quam Da Librum, propter præstantiam uteretur.”

“Opusculum est utilissimum, ait cardinalis Bellarminus, et jure in tota Ecclesia summo omnium consensu receptum et frequentatum, et in omnes linguas conversum. Ego certe ab adolescentia et usque ad senectam, hoc opusculum sæpe volvi et revolvi, et semper mihi novum apparuit, et nunc etiam mirifice cordi meo sapit.”

“Theologis, asceticis, perfectioni studentibus placuit iste libellus, imo et philosophis. Liber Imitationis, aiebat Fontenelle, operum quæ ab hominibus scripta fuerunt summum atque perfectissimum est, cum sacra scriptura humana non sit.”

Ipsam igitur veluti DEI aliquid munusculum tibi habeto, celestis illius sapientiæ præcepta animo penitus imbue, ac vehementi, ut par est, in virtutibus proficiendi studio incensus, illo quotidie utere, sive in lætitia, sive in dolore verseris, sive te dubiorum fluctus exagitent, sive te urgeant morbi, sive tibi

prospera sive demum adversa contingant. Nihil enim, mihi crede, tam asperum in vita, nil tam periculosum offendes in quo non hic liber tibi paucula legenti ope mac solatium sit allaturus.

Postremum, ne quid unquam præclari adeo fructus depereat, audi, si vis, pauca queis te monitum vult cardinalis Henricus Henriquez, auri hujus libelli enarrator piissimus.

I. Certum quotidie tempus huic lectioni præstitue, illudque inviolabiliter observa.

II. Ante lectionem præpara animam tuam pura intentione, qua solum tuum profectum quæras; dein, mentis elevatione in DEUM qua roges donari tibi cælitus lumen intellectus.

III. Lege, non cursive et festinanter, sed magna cum attentione, et nonnihil mora versiculis interserendo: quæque te magis respiciunt, aut movent, relegas velim.

IV. Inter legendum pios affectus lectioni congruentes elicere stude.

V. Lectionem brevi aliqua adspiratione ad DEUM absolute, ut semen in terram cordis tui jactum servet ac fecundet, utque illa optatum aliquando referas fructum.

En monita, benigne lector, quorum accuratam observantiam tibi vehementer commendo; id si præstabis, magnos certe in virtute progressus facies. His te volebam. Vale.

DE IMITATIONE CHRISTI.

LIBER PRIMUS.

ADMONITIONES AD SPIRITUALEM VITAM UTILES.

CAPUT I.

*De Imitatione Christi, et contemptu omnium
vanitatum mundi.*

Ut sequitur me, non ambulat in tenebris (Joan. viii. 12.), dicit DOMINUS. Haec sunt verba Christi, quibus admonemur, quatenus vitam ejus et mores imitemur, si velimus veraciter illuminari, et ab omni caecitate cordis liberari.

*Christus
dux et lux
nostra;
Cujus vi-
ta nobis
est norma
vivendi;*

Summum igitur studium nostrum fit, in vita JESU CHRISTI meditari.

2. Doctrina Christi omnes doctrinas Sanctorum præcellit, et qui spiritum haberet, absconditum ibi manna inveniret.

Sed contingit, quod multi ex frequenti auditu Evangelii, parvum desiderium sentiunt: quia spiritum Christi non habent.

Qui autem vult plene et sapide Christi verba intelligere, oportet ut totam vitam suam illi studeat conformare.

*Et doctrina
nostra
quævis il-
lustrior.*

*Sed gustu
ejus fru-
damur.*

*Si vita
non con-
forma-
mur.*

3. Quid

prospera sive demum adversa contingant. Nihil enim, mihi crede, tam asperum in vita, nil tam periculosum offendes in quo non hic liber tibi paucula legenti ope mac solatium sit allaturus.

Postremum, ne quid unquam præclari adeo fructus depereat, audi, si vis, pauca queis te monitum vult cardinalis Henricus Henriquez, auri hujus libelli enarrator piissimus.

I. Certum quotidie tempus huic lectioni præstitue, illudque inviolabiliter observa.

II. Ante lectionem præpara animam tuam pura intentione, qua solum tuum profectum quæras; dein, mentis elevatione in DEUM qua roges donari tibi cælitus lumen intellectus.

III. Lege, non cursive et festinanter, sed magna cum attentione, et nonnihil mora versiculis interserendo: quæque te magis respiciunt, aut movent, relegas velim.

IV. Inter legendum pios affectus lectioni congruentes elicere stude.

V. Lectionem brevi aliqua adspiratione ad DEUM absolute, ut semen in terram cordis tui jactum servet ac fecundet, utque illa optatum aliquando referas fructum.

En monita, benigne lector, quorum accuratam observantiam tibi vehementer commendo; id si præstabis, magnos certe in virtute progressus facies. His te volebam. Vale.

DE IMITATIONE CHRISTI.

LIBER PRIMUS.

ADMONITIONES AD SPIRITUALEM VITAM UTILES.

CAPUT I.

*De Imitatione Christi, et contemptu omnium
vanitatum mundi.*

Ut sequitur me, non ambulat in tenebris (Joan. viii. 12.), dicit DOMINUS. Haec sunt verba Christi, quibus admonemur, quatenus vitam ejus et mores imitemur, si velimus veraciter illuminari, et ab omni caecitate cordis liberari.

*Christus
dux et lux
nostra;
Cujus vi-
ta nobis
est norma
vivendi;*

Summum igitur studium nostrum fit, in vita JESU CHRISTI meditari.

2. Doctrina Christi omnes doctrinas Sanctorum præcellit, et qui spiritum haberet, absconditum ibi manna inveniret.

Sed contingit, quod multi ex frequenti auditu Evangelii, parvum desiderium sentiunt: quia spiritum Christi non habent.

Qui autem vult plene et sapide Christi verba intelligere, oportet ut totam vitam suam illi studeat conformare.

*Et doctrina
nostra
quævis il-
lustrior.*

*Sed gustu
ejus fru-
damur.*

*Si vita
non con-
formamur.*

3. Quid

*Potior
humili-
tas, quam
scientiae
jubili-
tas.*

*Sanctum
vita facit,
non ver-
ba.*

*Omnia
vanitas
ubi non
est chari-
tas.*

*Qui spe
coeli in-
dum sper-
nit, in vere
sapit.*

*Vanitas
vera in
aerolis,
Honori-
bus.*

*Volupta-
tibus.*

*Longa
vita.*

*Omnibus
que tran-
sitoris.*

*Nulla hic
felicitas,
ubi nulla
satietas.*

Eccl. i. 8.

*Facilius
hic fauci-
atur cor,
quam sa-
tiatur.*

3. Quid prodest tibi, alta de TRINITATE disputare, si careas humilitate, unde displi- ceas TRINITATI?

Vere, alta verba non faciunt sanctum et justum; sed virtuosa vita efficit DEO charum.

Opto magis sentire compunctionem, quam scire ejus definitionem.

Si scires totam Bibliam exterius, et omnium Philosophorum dicta: quid totum prodesset, sine charitate DEI et gratia?

Vanitas vanitatum, et omnia vanitas (Eccl. i. 2.), praeter amare DEUM, et illi soli servire.

Ista est summa sapientia, per contemptum mundi tendere ad regna caelestia.

4. Vanitas igitur est, divitias perituras quaerere, et in illis sperare.

Vanitas quoque est, honores ambire, et in altum statum se extollere.

Vanitas est, carnis desideria sequi; et illud desiderare, unde postmodum graviter oportet puniri.

Vanitas est, longam vitam optare, et de bona vita parum curare.

Vanitas est, praesentem vitam solum attendere: et quae futura sunt, non praevidere.

Vanitas est, diligere quod cum omni celeritate transit, et illic non festinat, ubi sempiternum gaudium manet.

5. Memento illius frequenter proverbii: quia non satiatur oculus visu, nec auris impletur auditu.

Stude ergo cor tuum ab amore visibilium abstrahere, et ad invisibilia te transferre. Nam sequentes suam sensualitatem, maculant conscientiam, et perdunt DEI gratiam.

CAP.

CAPUT II.

De humili sentire sui ipsius.

OMNIS homo naturaliter scire desiderat; sed scientia sine timore DEI quid importat?

Melior est profecto humilis rusticus, qui DEO servit, quam superbus Philosophus, qui se neglecto, cursum coeli considerat.

Qui bene se ipsum cognoscit, sibi ipsi vilescit, nec laudibus delectatur humanis.

Si scirem omnia quae in mundo sunt, et non essem in charitate, quid me juvaret coram DEO, qui me iudicaturus est ex facto?

2. Quiesce a nimio sciendi desiderio: quia magna ibi invenitur distractio, et deceptio.

Scientes libenter volunt videri, et sapientes dici.

Multa sunt, quae scire, parum vel nihil animae profunt.

Et valde insipiens est, qui aliquibus intendit, quam his quae salutis suae deserviunt.

Multa verba non fatiant animam; sed bona vita refrigerat mentem, et pura conscientia magnam ad DEUM praestat confidentiam.

3. Quanto plus et melius scis, tanto gravius inde iudicaberis, nisi sanctus vixeris.

Noli ergo extolli de ulla arte vel scientia; sed potius time de data tibi notitia.

Si tibi videtur quod multa scis, et satis bene intelligis, scito tamen, quia sunt multo plura quae nescis.

Noli altum sapere (Rom. xi. 20.), sed ignorantiam tuam magis fatere. Quid te vis alicui praeferre, cum plures doctiores te inveniuntur, et magis in lege periti?

*Scientia
sine timo-
re DEI
vanitas.*

*Idiota
humilis
melior
arrogante
docto.*

*Scientia
charitate
vacua
plus obest
quam
prodest.*

*Refrena
desiderium
sciendi;*

*In his
maxime
quae tam
parum
saluti con-
servant.*

*Conscientia
magis huile
quam sci-
entiae.*

*Nam sci-
entis multa
graviora
iudicaverit.*

*Quid glori-
aris?
Scis mult-
a? Sed
plura
nescis.*

*Et a plu-
ribus su-
peraris.*

Si

*Vis sub-
lem scien-
tiam? a-
ma nesci-
ri.*

Si vis utiliter aliquid scire et discere, ama nesciri, et pro nihilo reputari.

4. Haec est altissima et utilissima lectio, sui ipsius vera cognitio, et despectio.

De se ipso nihil tenere, et de aliis semper bene et alte sentire, magna sapientia est et perfectio.

Si videres alium aperte peccare, vel aliqua gravia perpetrare, non deberes te tamen meliorem aestimare: quia nescis, quam diu possis in bono stare.

Omnes fragiles fumus, sed tu neminem fragiliorem te ipso tenebis.

*Etiam
peccantem
oculonia te
ipso meli-
orem;
Inertus
de tuo
costu.
Et con-
siliis pro-
prietatis*

CAPUT III.

De Doctrina veritatis.

*Veritas
certa;
Opinio
fallax.*

FELIX, quem veritas per se docet, non per figuras et voces transeuntes, sed sicuti se habet.

Nostra opinio, et nostro sensus, saepe nos fallit, et modicum videt.

Quid prodest magna cavillatio de oculis et obscuris rebus, de quibus nec arguemur in iudicio, quia ignoravimus?

Grandis insipientia, quod neglectis utilibus et necessariis, ultro intendimus curiosis et damnois; oculos habentes, non videmus.

2. Et quid curae nobis de generibus et speciebus?

Cui aeternum Verbum loquitur, a multis opinionibus expeditur.

Ex uno verbo omnia, et unum loquuntur omnia: et hoc est principium, quod et loquitur nobis.

Nemo

*Quid de
his angu-
mus, de
quibus in
iudicio
non ar-
guemur?
Jer. v. 21.
Cur oc-
cupamus
manibus?*

Joan. viii.
25.

Nemo sine illo intelligit, aut recte iudicat.

Cui omnia unum sunt, et omnia ad unum trahit, et omnia in uno videt; potest stabilis corde esse, et in DEO pacificus permanere.

O veritas DEUS, fac me unum tecum, in charitate perpetua.

Taedet me saepe, multa legere et audire; in te est totum quod volo et desidero.

Taceant omnes Doctores; fileant univerae creaturae in conspectu tuo; tu mihi loquere solus.

3. Quanto aliquis magis sibi unitus, et interior simplicatus fuerit, tanto plura et altiora sine labore intelligit; quia desuper lumen intelligentiae accipit.

Purus, simplex, et stabilis spiritus, in multis operibus non dissipatur: quia omnia ad DEI honorem operatur, et in se otiosus ab omni propria exultatione esse nititur.

Quis te magis impedit et molestat, quam tua immortificata affectio cordis?

Bonus et devotus homo opera sua prius intuitu disponit, quae foris agere debet.

Nec illa trahunt eum ad desideria vitiosae inclinationis, sed ipse inflectit ea ad arbitrium rectae rationis.

Quis habet fortius certamen, quam qui nititur vincere se ipsum?

Et hoc debet esse negotium nostrum; vincere videlicet se ipsum, et quotidie se ipso fortiores fieri, atque in melius aliquid proficere.

4. Omnis perfectio in hac vita, quamdam imperfectionem sibi habet annexam; et omnis speculatio nostra, quamdam caliginem non caret.

Humilis tui cognitio, certior via est ad DEUM, quam profunda scientiae inquisitio.

Non est culpanda scientia, aut quaelibet simplex

*Unum
ama in
omnibus.*

*In uno
DEO in-
venies
omnia.*

*Quo ma-
gis uni-
tus, eo
plurimum
capax.*

*Magna
quies ho-
minis,
DEUM,
non se,
quaeren-
tis.*

*Intus
disponit
quod foris
adurus
es.*

*Duce ra-
tionem, non
inclinati-
one.*

*Hoc age
quotidia-
m ultra ip-
sum vin-
cas.*

*Nulla
hic perfec-
tio sine
desectu.*

*Humilitas certior
ad DEUM
via quam
subtilitas.*

Bona est scientia; sed potius conscientia.

Hoc patet et sapientum; et hinc tot adprobant.

Potius virtutibus intendere quam quaestio- nibus.

In iudicio de factis quaestio erit.

En docti olim magistri in saeculo, ubi iam sunt abierunt e vita; et successivum memoria.

Frater, a scientiae respondet vita.

Sed scientia multis occasio perditionis.

Rom. I. 21.

At magnus est, qui sic parvus.

Philipp. Iij. 8.

plex rei notitia, quae bona est in se considerata, et a DEO ordinata, sed praefrenda est semper bona conscientia, et virtuosa vita.

Quia vero plures magis student scire, quam bene vivere, ideo saepe errant, et paene nullum vel modicum fructum ferunt.

5. O si tantam adhaerent diligentiam, ad extirpanda vitia, et virtutes inferendas, sicuti ad movendas quaestiones, non fierent tanta mala et scandala in populo, nec tanta dissolutio in coenobiis.

Certe adveniente die iudicii, non quaeretur a nobis quid legimus, sed quid fecimus: nec quam bene diximus, sed quam religiose viximus.

Dic mihi, ubi sunt modo omnes illi domini et magistri, quos bene novisti dum adhuc viverent, et studiis flourerent?

Jam eorum praebendas alii possident; et nescio utrum de eis recogitant. In vita sua aliqui esse videbantur, et modo de illis taceatur.

6. O quam cito transit gloria mundi! Utinam vita eorum, scientiae ipsorum concordasset! tunc bene studuissent et legissent.

Quam multi pereunt per vanam scientiam in saeculo, qui parum curant de DEI servitio!

Et quia magis eligunt magni esse quam humiles, ideo evanescent in cogitationibus suis.

Verè magnus est, qui magnam habet claritatem.

Verè magnus est, qui in se parvus est, et pro nihilo omne culmen honoris ducit.

Verè prudens est, qui omnia terrena arbitratur ut stercora, ut Christum lucrifaciat.

Et

Et verè bene doctus est, qui DEI voluntatem facit, et suam voluntatem relinquit,

Doctus, qui voluntatem DEI praefert suam.

CAPUT IV.

De providentia in agendis.

NON est credendum omni verbo nec instinctui; sed caute et longanimiteres est secundum DEUM ponderanda.

Proh dolor! saepe malum facilius quam bonum de alio creditur et dicitur, ita infirmus sumus.

Sed perfecti viri non facile credunt omni enarranti; quia sciunt infirmitatem humanam, ad malum proclivem, et in verbis satis labilem.

2. Magna sapientia, non esse praecipitem in agendis, nec pertinaciter in propriis stare sensibus.

Ad hanc etiam pertinet, non quibuslibet hominum verbis credere, nec audita vel credita mox ad aliorum aures effundere.

Cum sapiente et conscientioso viro consilium habe; et quare potius a meliore instrui, quam tuas adinventiones sequi.

Bona vita facit hominem sapientem secundum DEUM, et expertum in multis.

Quanto quis in se humilior fuerit, et DEO subiectior, tanto in omnibus erit sapientior et pacatior.

CAPUT V.

De lectione sanctarum Scripturarum.

VERITAS est in Scripturis sanctis quaerenda, non eloquentia.

Omnis Scriptura sacra eo spiritu debet legi, quo facta est.

Joan. I. Certe res pondera. Non praeferas mala credimus quam bona.

Pii est non credere temere. Sapientia non esse praecipitem;

Nec pertinacem; Neque loquentem;

Tob. vi. 10. Sed audire, et sequi sapientem.

Donec vitae comes sapientia;

Humilitatis praecipuum.

Scriptura eo spiritu legenda quo scripta.

Quae-

*Veritas
tem in ea
quære,
non elo-
quentiam.*

*In legen-
do non
auctorem,
sed rem
specta.*

Pl. cxvi. 2.

Rom. ii. 11.

*Curios-
tas sæpe
fructum
lectionis
auferi.*

Eccli. viii.
9 & 11.

Quærere potius debemus utilitatem in Scrip-
turis, quam subtilitatem sermonis.

Ita libenter devotos et simplices libros legere
debemus, sicut altos et profundos.

Non te offendat auctoritas scribentis, utrum
parvæ vel magnæ litteraturæ fuerit; sed amor
puræ veritatis te trahat ad legendum.

Non quaeras quis hoc dixerit; sed quid dici-
atur, attende.

2. Homines transeunt, sed *veritas Domini
manet in æternum.* Sine personarum accep-
tione, variis modis loquitur nobis DEUS.

Curiositas nostra sæpe nos impedit in lec-
tione Scripturarum, cum volumus intelligere
et discere, ubi simpliciter esset transeundum.

Si vis profectum haurire, lege humiliter,
simpliciter et fideliter, nec umquam velis ha-
bere nomen scientiæ.

Interroga libenter, et audi tacens verba
Sanctorum; nec displiceant tibi parabola
seniorum: sine causa enim non proferuntur.

CAPUT VI.

De inordinatis affectionibus.

QUANDOCUMQUE homo aliquid
inordinate appetit, statim in se inquie-
tus fit.

Superbus et avarus numquam quiescunt;
pauper et humilis spiritu in multitudine pacis
conversantur.

Pl. xxxvi.
11.

*Homo
spiritu
languens
aegre se*

Homo qui necdum perfecte in se mortuus
est, cito tentatur, et vincitur in parvis et vili-
bus rebus.

Infirmus in spiritu, et quodammodo adhuc
carnalis, et ad sensibilia inclinatus, difficulter

se

se potest a terrenis desideriis ex toto abstra-
here.

Et ideo sæpe habet tristitiam, cum se sub-
trahit: leviter etiam indignatur, si quis ei
resistit.

2. Si autem persecutus fuerit quod concu-
piscit, statim ex reatu conscientiae gravatur:
quia secutus est passionem suam, quæ nihil
juvat ad pacem quam quaesivit.

Resistendo igitur passionibus invenitur pax
vera cordis, non autem eis serviendo.

Non est ergo pax in corde hominis carnalis,
non in homine exterioribus dedito, sed in ser-
vando et spiritali.

*cohibet a
desideriis*

*Hinc ra-
dix tristit-
iæ.*

*Obsequi-
tur concu-
piscentiæ,
et max. fac-
iliter ac-
tione con-
scientiæ.*

*Resiste
passioni-
bus et pa-
cem inve-
nit*

CAPUT VII.

De vana spe, et elatione fugienda.

VANUS est, qui spem suam ponit in
hominibus, aut in creaturis.

Non te puleat aliis servire, amore
JESU CHRISTI, et pauperem in hoc saeculo
videri.

Non stes super te ipsum, sed in DEO spem
tuam constitue.

Fac quod in te est, et DEUS aderit bonæ
voluntati tuæ.

Non confidas in tua scientia, vel astutia eu-
juscumque viventis, sed magis in DEI gratia,
qui adjuvat humiles, et de se praefumentes
humiliat.

2. Nec gloriaris in divitiis, si adfunt; nec
in amicis, quia potentes sunt, sed in DEO, qui
omnia praestat, et se ipsum super omnia dare
desiderat.

*In DEO
sola spes
ponit, non
in homi-
ne.*

*Judith, vi.
15.*

*Jer. ix. 23.
Ne glori-
are in di-
vitiis, aut
amicis;*

Non

Negue in bonis corporis;

Non te extollas de magnitudine vel pulchritudine corporis, quae modica infirmitate corrumpitur et defoedatur.

Nec anime.

Non placeas tibi ipsi de habilitate aut ingenio tuo, ne displiceas DEO, cuius est totum quidquid boni naturaliter habueris.

Job ix. 20.

3. Non te reputes alius meliorem, ne forte coram DEO deterior habearis, qui scit, quid est in homine.

Joan. ii. 25.

Non superbias de operibus bonis, quia aliter sunt iudicia DEI, quam hominum; cui saepe displicet, quod hominibus placet.

Habes boni quidpiam t. de aliis meliora praesume.

Si aliquid boni habueris, crede de aliis meliora, ut humilitatem conserves.

Non nocet, si omnibus te supponas: nocet autem plurimum, si vel uni te praeponas.

Jugis pax cum humili; in corde autem superbi, zelus et indignatio frequens.

CAPUT VIII.

De cavenda nimia familiaritate.

Ecc. viii. 22.

NON omni homini reveles cor tuum, sed cum sapiente et timente DEUM age causam tuam.

Rarus est to cum extenuis, & potentibus secuti;

Cum juvenibus et extraneis rarus esto. Cum divitibus noli blandiri, et coram magnatibus non libenter appareas.

Sed potius cum humilibus et devotis.

Cum humilibus et simplicibus, cum devotis et morigeratis sociare, et quae aedificationis sunt, pertracta.

Non sis familiaris alicui mulieri, sed in communi, omnes bonas mulieres DEO commenda.

Philipp. i. 20.

Soli DEO et Angelis ejus opta familiaris esse, et hominum notitiam devota.

2. Char

2. Charitas habenda est ad omnes, sed familiaritas non expedit.

Bona charitas, sed non familiaritas. Nam famam sere misuit praesentia.

Quandoque accidit, ut persona ignota, ex bona fama luceat, cuius tamen praesentia oculos intuentium offuscet.

Putamus aliquando alius placere ex conjunctione nostra; et incipimus magis displicere ex morum improbitate in nobis considerata.

CAPUT IX.

De obedientia et subjectione.

VALDE magnum est, in obedientia stare, sub Praelato vivere, et sui juris non esse.

Mojus et tutius est subesse quam praesse.

Multo tutius est, stare in subjectione, quam in praelatura.

Multi sunt sub obedientia, magis ex necessitate, quam ex charitate: et illi poenam habent, et leviter murmurant. Nec libertatem mentis acquirunt, nisi ex toto corde propter DEUM se subjiciant.

Subiunctio voluntatis est, non necessitas.

Curre hic vel ibi: non invenies quietem, nisi in humili subjectione sub Praelati regimine. Imaginatio locorum et mutatio, multos fessellit.

Via pacem animi? Humiliter subjugare praelati.

2. Verum est, quod unusquisque libenter agit pro sensu suo, et inclinatur ad eos magis qui secum sentiunt.

Sed si DEUS est inter nos, necesse est, ut relinquamus etiam quandoque nostrum sentire, propter bonum pacis.

Nec quare motum obedientis pro tuo sensu. Cui tam proclive est falli.

Quis est ita sapiens, qui omnia plene scire potest?

Ergo

*Cede tuo
sensu
propter
DEUM; et
multum
proficies.*

Prov. xlii.
15.

*Sua sen-
suer nisi
sensu, vel
superbiae
vel perti-
nacitae est.*

Ergo, noli nimis in sensu tuo confidere: sed velis etiam libenter aliorum sensum audire.

Si bonum est tuum sentire, et hoc ipsum propter DEUM dimittis, et alium sequeris, magis exinde proficies.

3. Audivi enim saepe, securius esse audire et accipere consilium, quam dare.

Potest etiam contingere, ut bonum sit uniuersumque sentire: sed nolle aliis acquiescere, cum id ratio, aut causa postulat, signum est superbiae et pertinaciae.

CAPUT X.

De cavenda superfluitate verborum.

*Cave tur-
bas et ne-
gotia:*

*Si vis
mentem
tranquili-
tam,*

*Cur ita
profundes
ad collo-
quia?*

*An quia
curaris
solatia?*

*Sed dum
captas ex-
teriora,*

CAVEAS tumultum hominum, quantum potes: multum enim impedit tractatus saecularium gestorum, etiam si simplici intentione proferantur.

Cito enim inquinamur vanitate, et captivamur.

Vellem me pluries tacuisse, et inter homines non fuisse.

Sed quare tam libenter loquimur, et invicem fabulamur, cum tamen raro sine laesione conscientiae, ad silentium redimus?

Ideo tam libenter loquimur: quia per mutuas locutiones, ab invicem consolari quaerimus; et cor diversis cogitationibus fatigatum, optatum relevare.

Et multum libenter de his, quae multum diligimus vel cupimus, vel quae nobis contraria sentimus libet loqui et cogitare.

2. Sed proh dolor! saepe inaniter et frustra. Nam haec exterior consolatio, interioris et divinae

divinae consolationis non modicum detrimendum est.

Ideo vigilandum est et orandum, ne tempus otiose transeat.

Si loqui licet et expedit, quae aedificabilia sunt loquere.

Malus usus, et negligentia profectus nostri, multum facit ad incustodiam oris nostri.

Juvat tamen non parum ad profectum spirituale, devota spiritualium rerum collatio; maxime ubi pares animo et spiritu, in DEO sibi fociantur.

CAPUT XI.

De pace acquirenda, et zelo proficiendi.

MULTAM possemus pacem habere, si non vellemus nos cum aliorum dictis et factis, et quae ad nostram curam non spectant, occupare.

Quomodo potest illi diu in pace manere, qui alienis curis se intermiscet? qui occasiones fornicis quaerit? qui parum vel raro se intrinsecus colligit?

Beati simplices, quoniam multam pacem habebunt.

2. Quare quidam Sanctorum, tam perfecti et contemplativi fuerunt?

Quia omnino se ipsos mortificare ab omnibus terrenis desideriis studuerunt: et ideo totis medullis cordis DEO inhaerere, atque libere sibi vacare potuerunt.

Nos nimium occupamur propriis passionibus, et de transitorijs nimis sollicitamur.

Raro etiam unum vitium perfecte vincimus, et ad quotidianum profectum non accendimur; ideo frigidi et tepidi remanemus.

3. Si

*peris in-
terna.*

*Cave
tempus
perdere;
et vide,
quibus in
colloquijs
tribuas.*

*Pia col-
latis inter
pares ad
profec-
tum uti-
lis.*

*Mitte de
alienis
curam, si
vis pa-
cem.*

*Felix qui
sorum ha-
bitans,
abstinet
alienis.*

*En San-
cti, quia
seipsum
desiderijs
vacant; si-
bi et DRO
libere va-
cabant.*

*Nos car-
nis et seculi
sufficiunt
ad divina
torquemus.*

Non potes finit vivere quae sursum sunt, quaeque super terram.

Sed remoras profectus concupiscentiae.

Et consolationes humanae.

Pugna viriliter. DEUS non derit.

Care profectum perferes ex cortice vel foliis. Math. iii. 10.

Initio ferre molles res facimus quam in progressu.

Initio re. Affe. nam vitium vultu notatum aegre vincit.

3. Si effemus nobis ipsis perfecte mortui, et interius animae implicati, tunc possemus etiam divina sapere, et de coelesti contemplatione aliquid experiri.

Totum et maximum impedimentum est, quia non fumus a passionibus et concupiscentiis liberi, nec perfectam Sanctorum viam conamur ingredi.

Quando etiam modicum adversitatis occurrat, nimis cito dejicimur, et ad humanas consolationes convertimur.

4. Si niteremur, sicut viri fortes, stare in praelio, profecto auxilium Domini super nos videremus de coelo.

Ipse enim certantes, et de sua gratia sperantes, paratus est adjuvare: qui nobis certandi occasiones procurat ut vincamus.

Si tantum in istis exterioribus observantiis, profectum religionis ponimus, cito finem habebit devotio nostra.

Sed ad radicem securim ponamus, ut purgati a passionibus, pacificam mentem possideamus.

5. Si omni anno unum vitium extirparemus, cito viri profecti efficeremur.

Sed modo e contrario saepe sentimus, ut meliores et puriores in initio conversionis nos fuisse inveniamus, quam post multos annos professionis.

Fervor et profectus quotidie debet crescere; sed nunc pro magno videtur, si quis primi fervoris partem possit retinere.

Si modicam violentiam faceremus in principio, tunc postea cuncta possemus facere cum levitate et gaudio.

6. Grave est, assueta dimittere: sed gravius est, contra propriam voluntatem ire.

Sed

Sed si non vincis parva et levia, quando superabis difficiliora?

Resiste in principio inclinationi tuae, et malam dedisce consuetudinem; ne forte paulatim ad majorem te ducat difficultatem.

O si adverteres, quantam tibi pacem, et alius laetitiam faceres, te ipsum bene habendo, puto, quod sollicitior esses ad spirituales profectum.

Serio An. de profectui: hoc tibi pacem, alius laetitiam pariet.

CAPUT XII.

De utilitate adversitatis.

BONUM nobis est, quod aliquando habeamus aliquas gravitates et contrariedades; quia saepe hominem ad cor revocant, quatenus se in exilio esse cognoscat nec spem suam in aliqua re mundi ponat.

Bonum est, quod patiamur quandoque contradictiones, et quod male et imperfecte de nobis sentiantur, etiam si bene agimus et intendimus. Ista saepe juvant ad humilitatem, et a vana gloria nos defendunt.

Tunc enim melius interiore testem DEUM quaerimus, quando foris vilipendimur ab hominibus, et non bene nobis creditur.

2. Ideo deberet se homo in DEO taliter firmare, ut non esset ei necesse, multas humanas consolationes quaerere.

Quando homo bonae voluntatis tribulatur, vel tentatur, aut malis cogitationibus affligitur; tunc DEUM sibi magis necessarium intelligit, sine quo nihil boni se posse deprehendit.

Tunc etiam tristatur, gemit et orat pro miseris quas patitur,

Tunc

Adversa nos momentis excitat et praefertis miseriae.

Obloquia bene ageribus profectus ad humilitatis custodiam.

Tunc enim DEUM teste nitimur.

Firmatus in DEO, minus eget humano solatio. Tentatus demum intelligit, quam nihil nisi DEO.

2 Cor. i. 8. Tunc taedet eum diutius vivere, et mortem
Philipp. optat venire, ut possit dissolvi, et cum Christo
1. 23. esse.

Tunc ag- Tunc etiam bene advertit, perfectam secu-
noscat, ritatem et plenam pacem, in mundo non posse
quae nō consistare.
hūc hie se-
curum.

CAPUT XIII.

De tentationibus reprimendis.

In mun- Q UAMDIU in mundo vivimus, sine tri-
do nulla bulatione et tentatione esse non pos-
securitas. sumus.

Job vii. 1. Unde in *Job* scriptum est: Tentatio est vita
humana super terram.

Ideo unusquisque sollicitus esse deberet circa
tentationes suas, et vigilare in orationibus: ne
diabolus locum inveniret decipiendi, qui nun-
quam dormitat, sed *circuit quaerens quem
devoret.* (1 Petr. v. 8.)

Nemo tam perfectus est et sanctus, qui non
habeat aliquando tentationes, et plene eis
carere non possumus.

2. Sunt tamen tentationes homini saepe
valde utiles, licet molestae sint et graves; quia
in illis homo humiliatur, purgatur et eruditur.
Omnes Sancti per multas tribulationes et
tentationes transierunt et profecerunt.

Et qui tentationes sustinere nequiverunt,
reprobi facti sunt, et defecerunt.

Nō est aliquis ordo tam sanctus, nec locus
tam secretus, ubi non sint tentationes vel ad-
versitates.

3. Non est homo securus a tentationibus to-
taliter, quamdiu vixerit, quia in nobis est unde
tentamur, ex quo in concupiscentia nati sumus.

Una

Una tentatione seu tribulatione recedente,
alia supervenit; et semper aliquid ad patiendum
habebimus, nam bonum felicitatis nostrae
perdidimus.

Una re-
cedente
inflat a-
lia.

Multi quaerunt tentationes fugere, et gra-
vius incidunt in eas.

Non sola
circun-
tur fuga.
Sed et hu-
mili pati
entia.

Per solam fugam non possumus vincere;
sed per patientiam et veram humilitatem, om-
nibus hostibus efficimur fortiores.

4. Qui tantummodo exterius declinat, nec
radicem evellit, parum proficiet, imo citius
ad eum tentationes redient, et pejus sentiet.

Radicem
tentatio-
num evol-
vere stude.

Paulatim, et per patientiam cum longani-
mitate, DEO juvante, melius superabis, quam
cum duritia et importunitate propria.

Coloss. 1.
21.

Saepe accipe consilium in tentatione, et
cum tentato noli duriter agere; sed consola-
tionem ingere, sicut tibi optares fieri.

Et tenta-
to ex te ip-
so consola-
tionem.

5. Initium omnium malarum tentationum,
inconstantia animi, et parva ad DEUM con-
fidentia,

Sed a in-
constante
et remissis
es ma-
gis tenta-
tionum ob-
noxius
eris.

Quia sicut navis sine gubernaculo, hinc inde
a fluctibus impellitur; ita homo remissus,
et suum propositum deserens, varie tentatur.

Eccles. xxxi.
37, xxxvii.
6.

Ignis probat ferrum, et tentatio hominem
justum.

Nescimus saepe quid possumus: sed tentatio
aperit quid fumus.

Vigilandum est tamen, praecipue circa ini-
tium tentationis: quia tunc facilius hostis vin-
citur, si ostium mentis nullatenus intrare fini-
tur; sed extra limen, statim ut pullaverit, illi ob-
viatur.

Ut facili-
us eam
vincas,
venien-
tem mox
opprime.

Unde quidam dixit:

*Principiis obsta, sero medicina paratur.
Cum mala per longas invaluere moras.*¹

¹ Ovid.
De Remed.
l. 7. 91.

U 2

Nam

Nam primo occurrit menti simplex cogitatio, deinde fortis imaginatio, postea delectatio et motus pravus et assensus.

*Nam mo-
ra conu-
lctis.*

*Homo fit
infirmi-
or, et hoc
fit fortior.*

*Tentatio-
nus varie
dispensat
divina
providen-
tia.*

*Ne ergo
despera-
sed magis
ad DEUM
suffira.*

*Judith.
viii. 16.*

*Virtus
clavescat
illuc constans in
tentatione pietas, so-
lidae civitatis fig-
num. Si à magnis
custoditis
et parvis
sacrum
bis, discit
humili-
ari, nec ti-
bi fidere.*

Sieque paulatim ingreditur hostis malignus ex toto, dum illi non resistitur in principio.

Et quanto diutius ad resistendum quis torpuerit, tanto in se quotidie debilior fit, et hostis contra eum potentior.

6. Quidam in principio conversionis suae graviore tentationes patiuntur, quidam autem in fine.

Quidam vero, quasi per totam vitam suam, male habent.

Nonnulli fati leniter tentantur, secundum divinae ordinationis sapientiam et aequitatem, quae statum et merita hominum pensat, et cuncta ad electorum suorum salutem praecordinat.

7. Ideo non debemus desperare, cum tentamur: sed eo ferventius DEUM exorare, quatenus nos in omni tribulatione dignetur adjuvare; qui utique, secundum dictum *Pauli*, talem faciet cum tentatione proventum (1 Cor. x. 13.), ut possimus sustinere.

Humiliemus ergo animas nostras sub manu DEI, in omni tentatione & tribulatione; quia humiles spiritu salvabit, et exaltabit.

8. In tentationibus & tribulationibus probatur homo, quantum profecit; et ibi majus meritum existit, et virtus melius patefcit.

Nec magnum est, si homo devotus fit et servidus, cum gravitatem non sentit; sed si tempore adversitatis patienter se sustinet, spes magni profectus erit.

Quidam a magnis tentationibus custodiuntur, et in parvis quotidianis saepe vincuntur: ut humiliati, nunquam de se ipsis in magnis confidant, qui in tam modicis infirmantur.

CAP

CAPUT XIV.

De temerario iudicio vitando.

AD te ipsum oculos reflecte, et aliorum facta caveas judicare. In iudicando alios, homo frustra laborat, saepius errat, et leviter peccat; se ipsum vero iudicando et discutiendo, semper fructuose laborat.

Sicut nobis res cordi est, sic de ea frequenter iudicamus: nam verum iudicium, propter privatum amorem, faciliter perdimus.

Si DEUS semper esset pura intentio nostri desiderii, non tam faciliter turbaremur pro resistencia sensus nostri.

2. Sed saepe aliquid ab intra latet, vel etiam ab extra concurrit, quod nos etiam pariter trahit.

Multi occulte se ipsos quaerunt, in rebus quas agunt, et nesciunt.

Videntur etiam in bona pace stare, quando res pro eorum velle sunt, et sentire: si autem aliter fit quam cupiunt, cito moventur et tristes fiunt.

Propter diversitatem sensuum et opinionum, fatis frequenter oriuntur disensiones inter amicos et cives, inter religiosos et devotos.

3. Antiqua consuetudo difficulter relinquatur: et ultra proprium videre, nemo libenter ducitur.

Si rationi tuae magis inniteris vel industriae, quam virtuti subjectivae JESU CHRISTI, raro & tarde eris homo illuminatus; quia DEUS vult nos sibi perfecte subijci, et omnem rationem per inflammatum amorem transcendere.

*Te ipsum
non alios
inspicit.*

*Pro affectu suo
quisque
iudicat,
et amor
sui iudici-
um corrumpit.*

*Si pure
DEUM
quaeris,
non facit
turbade-
ria.*

*Si scias
putas om-
nia, cum
res ex vo-
lo fluunt,
salutera.*

*Sap. xiv.
16.*

*Affectu
ningue-
re et sensu
suo cedere
aurum.
Sed si quis
est Chris-
ti disci-
pulus,
sensum
suum e-
jus obli-
quo cap-
tiva.*

CAP.

CAPUT XV.

De operibus ex charitate factis.

Nullius
gratia
malum
age.

Bonum
etiam pro
magis
bono uti
quando
intermit-
te.

1 Cor.
xiii. 3

Luc. vii.
47.

Saepe ap-
paret cha-
ritas, et
tunc cari-
tatis.

En signa
perfectae
charitas:

Sua non
querit: Nulli in-
videt;

Omnis
ad DEUM
refert.

Terrena,
mera illi
vanitas.

PRO nulla re mundi, et pro nullius hominis dilectione, aliquid malum est faciendum; sed pro utilitate tamen indigentis, opus bonum libere aliquando intermittendum est, aut etiam pro meliori mutandum.

Hoc enim factu, opus bonum non destruitur, sed in melius commutatur.

Sine charitate, opus externum nihil prodest; quidquid autem ex charitate agitur, quantumcumque etiam parvum sit et despectum, totum efficitur fructuosum.

Magis siquidem DEUS pensat ex quanto quis agit, quam opus quod facit.

2. Multum facit, qui multum diligit. Multum facit, qui rem bene facit.

Bene facit, qui communitati magis quam suae voluntati servit.

Saepe videtur esse charitas, et est magis carnalitas: quia naturalis inclinatio, propria voluntas, spes retributionis, affectus commoditatis, raro abesse volunt.

3. Qui veram et perfectam charitatem habet, in nulla re se ipsum quaerit; sed DEI solummodo gloriam in omnibus fieri desiderat.

Nulli etiam invidet, quia nullum privatum gaudium amat, nec in se ipso vult gaudere; sed in DEO, super omnia bona, optat beatificari.

Nemini aliquid boni attribuit, sed totaliter ad DEUM refert, a quo fontaliter omnia procedunt, in quo finaliter omnes Sancti fruibiliter requiescunt.

O qui scintillam haberet verae charitatis, profecto omnia terrena sentiret plena esse vanitatis.

CAP.

CAPUT XVI.

De sufferentia defectuum aliorum.

QUAE homo in se vel in aliis emendare non valet, debet patienter sustinere, donec DEUS aliter ordinet.

Quod ne-
quis mis-
tare, disce
tolerare.

Cogita, quia sic forte melius est pro tua probatione et patientia, sine qua non sunt multum ponderanda merita nostra.

Ita salu-
ti tuae ex-
positi:

Debes tamen pro talibus impedimentis supplicare, ut DEUS tibi dignetur subvenire, et possis benigne portare.

Sed opem
nihilominus a
DEO pete.

2. Si quis semel aut bis admonitus, non acquiescit, noli cum eo contendere; sed totum DEO committe, ut fiat voluntas ejus et honor, in omnibus servis suis, qui scit bene mala in bonum convertere.

Cum mon-
endo non profi-
cis, DEO
committe.

Stude patiens esse in tolerando aliorum defectus, et qualescumque infirmitates; quia et tu multa habes, quae ab aliis oportet tolerari.

Defectus
aliorum
ser pati-
enter memo-
ris tuo-
rum.

Si non potes te talem facere qualem vis, quomodo poteris alium ad tuum habere beneplacitum?

Libenter habemus alios perfectos, et tamen proprios non emendamus defectus.

3. Volumus, quod alii stricte corrigantur, et ipsi corrigi nolumus.

Aliis ri-
gidi, nobis
molles, su-
mus.

Displicet larga aliorum licentia, et tamen nobis nolumus negari quod petimus.

At hoc
signum
est amoris
sui, non
proximi.

Alios restringi per statuta volumus, et ipsi nullatenus patimur amplius cohiberi.

Sic ergo patet, quam raro proximum sicut nos ipsos pensamus.

Facilis
patientia,
ubi om-
nia ex sen-
tentia.

Si essent omnes perfecti, quid tunc haberemus ab aliis pro DEO pati?

4. Nunc

At DEUS sic disponit ad exercitium nostrum.

Ut altere ope alterius agat.

Et virtus in altero fit patet.

4. Nunc autem DEUS sic ordinavit, ut dicamus alter alterius onera portare (Gal. vi. 2.); quia nemo sine defectu, nemo sine onere; nemo sibi sufficiens, nemo sibi fatis sapiens: sed oportet nos invicem portare, invicem consolari, pariter adjuvare, instruere et admonere.

Quantae autem virtutis quisque fuerit, melius patet occasione advenitatis.

Ocasiones namque hominem fragilem non faciunt, sed qualis sit, ostendunt.

CAPUT XVII.

De monastica vita.

In multis te ipsum oportet vincas, si pacem optas.

Præsertim in coenubiis.

Ubi sine querela acere multum est.

Sis illic ut exul et peregrinus;

Hebr. xi.

1. Cor. iv.

10.

Non habitus corporis, sed animus religiosus facit.

Pl. cxiv. 3.

Nec eris stabilis, nisi sis humilis.

OPORTET quod dicas te ipsum in multis frangere, si vis pacem et concordiam cum aliis tenere.

Non est parvum, in monasteriis, vel in congregatione habitare, et inibi sine querela conversari, et usque ad mortem fidelis perseverare.

Beatus, qui ibidem bene vixerit, et feliciter consummaverit.

Si vis debite stare et proficere, teneas te tamquam exulem et peregrinum super terram.

Oportet te stultum fieri propter Christum, si vis religiosam ducere vitam.

2. Habitus et tonsura, modicum confert: sed mutatio morum, et integra mortificatione passionum, verum faciunt religiosum.

Qui aliud quaerit quam pure DEUM, et animae suae salutem, non inveniet nisi tribulationem et dolorem.

Non potest etiam diu stare pacificus, qui non nititur esse minimus, et omnibus subjectus.

3. Ad serviendum venisti, non ad regendum: ad patiendum et laborandum scias te vocatum, non ad otium vel fabulandum.

Hic

Hic ergo probantur homines, sicut aurum in fornace.

Hic nemo potest stare, nisi ex toto corde se voluerit propter DEUM humiliare.

Sap. iii. 6. Vide ergo ad quid huc veneris.

CAPUT XVIII.

De exemplis sanctorum Patrum.

INTUERE sanctorum Patrum vivida exempla, in quibus vera perfectio refultat et religio, et videbis, quam modicum sit, et pene nihil, quod nos agimus.

Sanctorum vitam in seipsum ergo ad quid huc veneris.

Heu, quid est vita nostra, si illis fuerit comparata?

Cui nostrum collatum heu quam dissimilis!

Sancti et amici Christi, Domino servierunt in fame et siti, in frigore et nuditate, in labore et fatigatione, in vigiliis et jejuniis, in orationibus et meditationibus sanctis, in persecutionibus et opprobriis multis.

Heb. xi. 37.

2. O quam multas et graves tribulationes passi sunt Apostoli, Martyres, Confessores, Virgines et reliqui omnes, qui Christi vestigia voluerunt sequi!

Singulos SS. ordinis percurrere.

Nam animas suas in hoc mundo oderunt, ut in aeternam vitam eas possiderent.

Joan. xii. 25.

O quam strictam et abdicatam vitam sancti Patres in eremo duxerunt! quam longas et graves tentationes pertulerunt! quam frequenter ab inimico vexati sunt! quam crebras et fervidas orationes DEO obtulerunt! quam rigidas abstinencias peregerunt! quam magnum zelum et fervorem ad spirituales profectum habuerunt! quam forte bellum adversus edomationem vitiorum gesserunt! quam puram et rectam intentionem ad DEUM tenuerunt.

Omnis eorum vita, quid nisi perpetua crux, abstinencia, mortificatio, lacrima, labor, oratio.

Per

Per diem laborabant, et noctibus orationi diutinae vacabant, quamquam laborando ab oratione mentali, minime cessabant.

Omne tempus erat in prelio.

3. Omne tempus utiliter expendebant, omnis hora ad vacandum DEO brevis videbatur; Et prae magna dulcedine contemplationis, etiam oblivioni tradebatur necessitas corporalis refectiois.

Mundaniae renuntiabant,

Omnibus divitiis, dignitatibus, honoribus, amicis et cognatis, renuntiabant; nil de mundo habere cupiebant, vix necessaria vitae fumebant; corpori fervire, etiam in necessitate dolebant.

Et hinc coelestibus abundabant.

Pauperes igitur erant rebus terrenis, sed divites valde in gratia et virtutibus.

Foris egebant, sed intus gratia et consolatione divina reficiebantur.

Mundo neglecti, sed DEO dilecti.

4. Mundo erant alieni, sed DEO proximi ac familiares amici.

Sibi ipsis videbantur, tamquam nihili, et huic mundo despecti; sed erant in oculis DEI pretiosi et dilecti.

Solis studebant virtutibus, hinc tantum eorum profectus.

In vera humilitate stabant, in simplici obedientia vivebant, in charitate et patientia ambulabant: et ideo quotidie in spiritu proficiebant, et magnam apud DEUM gratiam obtinebant.

Ergo eorum exemplo conemur et nos proficere.

Dati sunt in exemplum omnibus religiosis: et plus provocare nos debent ad bene proficendum, quam tepidiorum numerus ad relaxandum.

Religionum exordia videt.

5. O quantus fervor omnium religiosorum, in principio suae sanctae institutionis fuit!

Quia tunc illi fervor et amor disciplinae,

O quanta devotio orationis! quanta aemulatio virtutis! quam magna disciplina viguit! quanta reverentia et obedientia, sub regula magistris, in omnibus effloruit!

Tef-

Testantur adhuc vestigia derelicta, quod vere viri sancti et perfecti fuerunt: qui tam strenue militantes, mundum suppediterunt.

Jam magnus putatur, si quis transgressor non fuerit: si quis, quod accepit, cum patientia tolerare poterit.

Jam nullis factis non transgreditur, adeo non curant profecti.

6. Ah tepor & negligentia status nostri, quod tam cito declinamus a pristino fervore; et jam taedet vivere, prae lassitudine et tepore!

Utinam in te penitus non dormitet profectus virtutum, qui multa saepius exempla vidisti devotorum!

CAPUT XIX.

De exercitiis boni religiosi.

Verus religiosus foris et intus idemque est.

VITA boni religiosi, omnibus virtutibus pollere debet: ut sit talis interius, qualis videtur hominibus exterius.

Nam homo videt quae patent, DEUS etiam quae latent.

Et merito, multo plus debet esse intus, quam quod cernitur foris: quia inspector noster est DEUS, quem summo revereri debemus, ubicumque fuerimus, et tamquam Angeli in conspectu ejus mundi incedere.

Omnis die renova propositionem, quia tunc primum incipiens.

Omnis die renovare debemus propositum nostrum, et ad fervorem nos excitare, quasi hodie primum ad conversionem venissemus, atque dicere:

“Adjuva me, Domine DEUS, in bono proposito, et sancto servitio tuo: et da mihi nunc hodie perfecte incipere, quia nihil est quod haec tenus feci.”

Proposito respondet profectus.

2. Secundum propositum nostrum, curfus profectus nostri: et multa diligentia opus est, bene proficere volenti.

Quod

Quod si fortiter proponens, saepe deficit : quid ille, qui raro aut minus fixe aliquid proponit ?

Varis tamen modis contingit desertio propositi nostri : et levis omisio exercitiorum, vix sine aliquo dispendio transit.

*Propo-
nens vero
videre
DEO, non
te ipso.*

*Prov.
xvi. 9.*

*Seponere
solita ex-
ercitia su-
binde licet
charitatis
causa :*

*Alia id
fit non fa-
cedamno.*

*Certis vi-
tis et ma-
gis infes-
tis certis
opponere
media.*

*Semel sal-
tem in die
te recollige.*

*Vespere
confidenti-
am disci-
te, circa
dilla, fac-
ta, cogi-
tata.*

*Gulam
imprimis
frena.*

*Et otium
fuge.*

Iustorum propositum, in gratia DEI potius, quam in propria sapientia pendet : in quo et semper confidunt, quidquid arripiunt.

Nam homo proponit, sed DEUS disponit, nec est in homine via ejus.

3. Si pietatis causa, aut fraternae utilitatis propositum, quandoque consuetum omittitur exercitium, facile postea poterit recuperari.

Si autem taedio animi aut negligentia facilliter relinquitur, satis culpabile est, et nocivum sentietur. Conemur quantum possumus, adhuc leviter deficiemus in multis.

Semper tamen aliquid certi proponendum est, et contra illa praecipue, quae amplius nos impediunt.

Exteriora nostra, et interiora, pariter nobis scrutanda sunt et ordinanda, quia utraque expediunt ad profectum.

4. Si non continue te vales colligere, saltem interdum : et ad minus semel in die, mane videlicet, aut vespere.

Mane proponere, vespere discute mores tuos ; qualis hodie fuisti in verbo, opere, et cogitatione ; quia in his saepius forsitan offendisti DEUM et proximum.

Accinge te, sicut vir, contra diabolicas nequitias : frena gulam, et omnem carnis inclinationem facilius frenabis.

Numquam sis ex toto otiosus : sed aut legens, aut scribens, aut orans, aut meditans, aut aliquid utilitatis pro communi laborans.

Cor-

Corporalia tamen exercitia discrete sunt agenda, nec omnibus aequaliter assumenda.

5. Quae communia non sunt, non sunt foris ostendenda ; nam in secreto tutius exercentur privata.

Cavendum tamen, ne piger sis ad communia, et ad singularia promptior : sed expletis integre et fideliter debitis et injunctis, si jam ultra vacat, redde te tibi, prout devotio tua desiderat.

Non possunt omnes habere unum exercitium : sed aliud istis, aliud illi, magis deservit.

Etiam pro temporis congruentia, diversa placent exercitia : quia alia in festis, alia in feriatis magis sapiunt diebus.

Aliis indigemus tempore tentationis, et aliis tempore pacis et quietis.

Alia, cum tristamur, libet cogitare : et alia, cum laeti in Domino fuerimus.

6. Circa principalia festa, renovanda sunt bona exercitia, et Sanctorum suffragia ferventius imploranda.

De festo in festum proponere debemus, quasi tunc de hoc saeculo migraturi, et ad aeternum festum perventuri.

Ideoque sollicite nos praeparare debemus in devotis temporibus, et devotius converteri, atque omnem observantiam strictius custodire, tamquam in brevi praemium laboris nostri a DEO percepturi.

7. Et si dilatum fuerit, credamus nos minus bene praeparatos, atque indignos tantae adhuc gloriae, quae revelabitur in nobis tempore praefinito, et studeamus nos melius ad exitum praeparare.

Beatus servus (ait Evangelista Lucas) quem,

*Arbitra-
ria opera
ne osten-
tes, neque
praepo-
nas neces-
sarius ;
Aut pri-
vata com-
muni-
bus.*

*Alia aliis
magis
conveni-
unt.*

*Et homi-
num et
tempo-
rum dif-
ferentia
sunt.*

*Solemnes
et festos
dies sin-
gularium
ra et reli-
gione per-
age.*

*Tam-
quam ab
his festis
mos ad
aeterna
transitu-
ris.*

*Rom. vii
18.*

*Felix, a
cum*

Dominus cum venerit Dominus, invenerit vigilantem. veniens te paratum Amen dico vobis, super omnia bona sua coninvenerit. stituet eum. (Luc. xii. 37.)

CAPUT XX.

De amore solitudinis, et silentii.

Vaca tibi et DEO.

QUAERE aptum tempus vacandi tibi, et de beneficiis DEI frequenter cogita.

Relinque curiosa. Tales perlege materias quae compunctionem magis praestant, quam occupationem.

Esse parcius temporis, et tui erit ad exercitia pietatis.

SS. olim amabant secretum et solitudinem.

Non conversatio nem, sed quo damno!

Domi major securitas.

Joan. v. 13.

Disce tacere si vis secure loqui;

Si te subtraxeris a superfluis locutionibus et otiosis circuitionibus, nec non a novitatibus et rumoribus audiendis; invenies tempus sufficiens et aptum, pro bonis meditationibus insistendis.

Maximi Sanctorum humana confortia, ubi poterant, vitabant, et DEO in secreto fervire eligebant.

2. Dixit quidam: Quoties inter homines fui, minor homo redii. (*Seneca, Epist. vii.*)

Hoc saepius experimur, quando diu confabulamur. Facilius est omnino tacere, quam verbo non excedere.

Facilius est domi latere, quam foris se posse sufficienter custodire.

Qui igitur intendit ad interiora et spiritualia pervenire, oportet eum cum JESU a turba declinare.

Nemo secure apparet, nisi qui libenter latet. Nemo secure loquitur, nisi qui libenter tacet.

Nemo secure praestit, nisi qui libenter subest.

Nemo

Nemo secure praecipit, nisi qui bene obedi- *Et parere si bene v- gere.*

3. Nemo secure gaudet, nisi bonae conscientiae in se testimonium habeat.

Semper tamen Sanctorum securitas, plena timoris DEI exitit. *Pis securi, sed cum spina sine.*

Nec eo minus solliciti et humiles in se fuerunt, quia magnis virtutibus et gratia emicuerunt.

Pravorum autem securitas, ex superbia et praesumptione oritur, et in fine in deceptionem sui ipsius vertitur. *Mali securi, sed cum praesumptione.*

Numquam promittas tibi securitatem in hac vita, quamvis bonus videaris coenobita, aut devotus eremita.

4. Saepe meliores in aestimatione hominum, gravius periclitati sunt propter suam nimiam confidentiam. *Ne nimis tibi, vel aliis de te fide.*

Unde multis utilius est, ut non penitus tentationibus careant, sed saepius impugnentur ne nimium securi sint, ne forte in superbiam eleventur, ne etiam ad exteriores consolationes licentius declinent. *Hinc multis utile tentari, ad munitam sui fiduciam.*

O qui nunquam transitoriam laetitiaem quaereret, qui nunquam cum mundo se occuparet, quam bonam conscientiam servaret!

O qui omnem vanam sollicitudinem amputaret, et dumtaxat salutaria ac divina cogitaret, et totam spem suam in DEO constitueret, quam magnam pacem et quietem possideret!

5. Nemo dignus est coelesti consolatione, nisi diligenter se exercuerit in sancta compunctione. *Fuge mundum et omnem ejus laetitiam; et servabis suam conscientiam.*

Si vis corde tenus compungi, intra cubile tuum, et exclude tumultus mundi, sicut scriptum est: *In cubilibus vestris compungimini. (Ps. iv. 5.)* In cella invenies, quod desoris saepius amittes. *Consolatio spiritus non datur sine compunctione cordis.*

Cella

Com- punctionem autem cella et solitudinem gaudet.

*Cella
anata
paradi-
sus; festi-
dita in-
seruus.*

*Ibi inco-
nites quiet
nisiquam
aitibi.
Ibi tanto
familiari-
rior DEO
quo mi-
nus homi-
nidus.*

*Libenter
latere,
praecia-
rum reli-
giosi ho-
minis elo-
gium.*

*Curiositas
videndi et spaci-
andi mater
tentationum.*

*Quid castas
gaudium, cu-
sus tristem fen-
tes exitum?*

*Nihil sub
sole dura-
bile.*

*Nihil
quod cor
satiat.*

Cella continuata dulcescit, et male custo-
dita taedium generat. Si in principio conver-
sionis tuae bene eam incolueris et custodieris,
erit tibi postea dilecta amica, et gratissimum
solatium.

6. In silentio et quiete proficit anima de-
vota, et disicit abscondita Scripturarum.

Ibi inventi fluenta lacrymarum, quibus sin-
gulis noctibus se lavet et mundet, ut condi-
tori suo tanto familiarior fiat, quanto longius
ab omni saeculari tumultu degit.

Qui ergo se abstrahit a notis et amicis, ap-
proximabit illi DEUS cum Angelis sanctis.

Melius est latere, et fui curam agere: quam
se neglecto, signa facere.

Laudabile est homini religioso, raro foras
ire, fugere videri, nolle etiam homines videre.

7. Quid vis videre, quod non licet habere?
Transit mundus, et concupiscentia ejus.
(1. Joan. ii. 17.)

Trahunt desideria sensualitatis ad spaci-
andum; sed cum hora transferit, quid
nisi gravitatem conscientiae, et cordis dis-
persionem reportas?

Laetus exitus, tristem saepe reditum pa-
rit; et laeta vigilia ferotina triste mane facit.

Sic omne carneale gaudium blande in-
trat, sed in fine mordet et perimit.

Quid potes alibi videre, quod hic non vides?
Ecce coelum, et terra, et omnia elementa;
nam ex istis omnia sunt facta.

8. Quid potes alicubi videre, quod diu po-
test sub sole permanere?

Credis te forsitan satiari, sed non poteris
pertingere.

Si cuncta videres praesentia, quid esset nisi
visio vana?

Leva

Leva oculos tuos ad DEUM in excelsis, et
ora pro peccatis tuis et negligentibus.

Dimitte vana vanis: tu autem intende illis,
quae tibi praecepit DEUS.

Claude super te ostium tuum, et voca ad te
JESUM, dilectum tuum.

Mane cum eo in cella, quia non invenies
alibi tantam pacem.

Si non existes, nec quidquam de rumoribus
audisses, melius in bona pace permanisses; ex
quo nova delectat aliquando audire, oportet
te exinde turbationem cordis tolerare.

*Dilige
ergo, flare
domi; et
tecum ha-
bita.*

*Expertus
crede et
cave.*

CAPUT XXI.

De compunctione cordis.

SI vis aliquid proficere, conserva te in
timore DEI, et noli esse nimis liber; sed
sub disciplina cohibe omnes sensus tuos,
nec ineptae te tradas laetitiae.

*Frenum
discipli-
nae adhi-
be: adhi-
be:*

Da te ad cordis compunctionem, et invenies
devotionem.

*Et comp-
unctioni
cordis per
omnia
Aude.*

Compunctio multa bona aperit, quae disso-
lutio cito perdere consuevit.

Mirum est, quod homo potest umquam per-
fecte in hac vita laetari, qui suum exilium et
tam multa pericula animae suae considerat
et pensat.

2. Propter levitatem cordis et negligentiam
defectum nostrorum, non sentimus animae
nostrae dolores; sed saepe vane ridemus,
quando merito flere deberemus.

Non est vera libertas, nec bona laetitia, nisi
in timore DEI cum bona conscientia.

Felix, qui abjicere potest omne impedimen-
tum distractionis, et ad unionem se recolligere
sanctae compunctionis.

*Abjice er-
go omne
quod dis-
trahit.*

Felix

Aut maculat conscientiam. Age fortiter, et constanter.

Felix, qui a se abdicat, quidquid conscientiam suam maculare potest vel gravare.

Certa viriliter, consuetudo consuetudine vincitur.

3. Si tu seīs homines dimittere, ipsi bene te dimittent tua facta facere.

Non attrahas tibi res aliorum, nec te implicēs causis aliorum.

Te ipsum praecipue cura, te curioſus aliorum.

Habeas semper oculum super te primum, et admoveas te ipsum specialiter, prae omnibus tibi dilectis.

Humanae gratiae levis fastidia est, sed gravis divinae.
Rom. 6. 1.

Si non habes favorem hominum, noli ex hoc trīstari: sed hoc sit tibi grave, quia non habes te satis bene & circumſpecte, sicut deceret DEI servum, et devotum religiosum conversari.

Utilius est saepe et securius, quod homo non habeat multas consolationes in hac vita, secundum carnem praecipue.

Tamen quod divinas non habemus, aut rari⁹ sentimus, nos in culpa fumus: quia compunctionem cordis non quaerimus, nec vanas et externas omnino abjicimus.

4. Cognitione te indignum divina consolatione, sed magis dignum multa tribulatione.

Quando homo est perfecte compunctus, tunc gravis et amarus est ei totus mundus.

Bonus homo sufficientem invenit materiam dolendi et flendi.

Sive enim se considerat, sive de proximo pensat, scit quia nemo sine tribulatione hic vivit.

Et quanto strīctius sese considerat, tanto amplius dolet.

Materiae justī doloris et internae compunctionis, sunt peccata et vitia nostra: quibus ita involuti jacemus, ut raro coelestia contemplari valeamus.

Si

Hominis compunctionis amanti amare, sicut mundus.

Via compungit? En quot miseriae, dolus, vitia, in altis, in teipso.

Hinc quanta dolentis materia!

5. Si frequentius de morte tua, quam de longitudine vitae cogitares, non dubium quin ferventius te emendares.

Si etiam futuras inferni sive purgatorii poenas cordialiter perpenderes, credo quod libenter laborem et dolorem sustineres, et nihil rigoris formidares.

Sed quia ad cor ista non transeunt, & blandimenta adhuc amamus, ideo frigidi et valde pigri remanemus.

6. Saepe est inopia spiritus, unde tam leviter conqueritur miserum corpus.

Ora igitur humiliter ad Dominum, ut det tibi compunctionis spiritum, et dic cum *Propheta: Cibo me, Domine, pane lacrymarum, et potum da mihi, in lacrymis, in mensura.* (Psal. lxxix. 6.)

Eccl. vii. do. Memoriae frequenter necessitia. Et non horrebis quaeque diversissima.

Nunc multa horres ut molesta, prae spiritus inopia: Ergo compunctionis spiritum a DEO pete.

CAPUT XXII.

De consideratione humanae miseriae.

MISER es, ubicumque fueris, et quocumque te verteris, nisi ad DEUM te convertas.

Quid turbaris, quia non succedit tibi, sicut vis et desideras? Quis est, qui habet omnia secundum suam voluntatem? Nec ego, nec tu, nec aliquis hominum super terram.

Nemo est in mundo, sine aliqua tribulatione vel angustia, quamvis Rex sit vel Papa.

Quis est, qui melius habet? utique qui pro DEO aliquid pati valet.

2. Dicunt multi imbecilles et infirmi: Ecce, quam bonam vitam ille homo habet, quam dives, quam magnus, quam potens et excelsus!

C

Extra DEUM miser es, ubicumque es.

Nemo tam felix ut omnia ad votum habeat.

Sua cuique crux, et afflictio.

Cave saltem te siccata aliorum felicitas

*Nam comparata futu-
rae miseriae
est vanitas,*

Sed attende ad coelestia bona, et videbis quod omnia ista temporalia, nulla sunt; sed valde incerta et magis gravantia, quia numquam sine sollicitudine et timore possidentur.

Non est hominis felicitas, habere temporalia ad abundantiam; sed sufficit ei mediocritas.

*Præfens
vita quid-
am miseria*

Vere miseria est, vivere super terram.

Quanto homo voluerit esse spiritualior, tanto præfens vita fit ei amarior; quia sentit melius, et videt clarius, humanae corruptionis defectus.

*Homo
spiritualis
involuntarius
agnoscit.*

Nam comedere, bibere, vigilare, dormire, quiescere, laborare, & ceteris necessitatibus naturae subjacere; vere magna miseria est, et afflictio homini devoto, qui libenter esset absolutus, et liber ab omni peccato.

*Cui nihil
neque
involuntarius
ac servit
corpori.*

3. Valde enim gravatur interior homo, necessitatibus corporalibus in hoc mundo.

*Quod
alibi
nihil
dulce
et iucundum.*

Unde *Propheta* devote rogat, quatenus liber ab istis esse valeat, dicens: *De necessitatibus meis erue me, Domine.* (Pl. xxiv. 17.)

*Quas
vita haec,
etiam ac-
rimosius
ac servit
delectat.*

Sed vae non cognoscentibus suam miseriam; & amplius vae illis, qui diligunt hanc miseram et corruptibilem vitam.

*Et qui
non nisi
carnalia
sapiunt;
aut men-
tis aut fi-
dei prosperi.*

Nam in tantum quidam hanc amplectuntur (sicut etiam vix necessaria laborando aut mendicando habeant) ut si possent hic semper vivere, de regno DEI nihil curarent.

*Non sic
sancti et
amici
DEI: qui
bus terre-*

4. O inani et infideles corde, qui tam profunde in terrenis jacent, ut nihil nisi carnalia sapiant.

Sed miseri adhuc in sine graviter sentient, quam vile et nihilum erat quod amaverunt.

Sancti autem DEI, et omnes devoti amici Christi, non attenderunt quae carni placerent, nec quae in hoc tempore floruerunt: sed tota

tota spes eorum et intentio ad aeterna bona anhelabat.

*na susti-
dio erant.*

Ferebatur totum desiderium eorum furtum ad mansura et invisibilia, ne amore visibilium traherentur ad infima.

*Aeterna
in aeterni-
tate.*

Noli, frater, amittere confidentiam proficiendi ad spiritualia: adhuc habes tempus et horam.

Heb. x. 35

5. Quare vis procastinare propositum tuum? Surge, et in instanti incipe, et dic: Nunc tempus est faciendi, nunc tempus est pugnandi, nunc aptum tempus est emendandi.

*Incipe vel
nunc fi-
rio, ne dis-
serentis, sit
sero.*

Quando male habes, et tribularis, tunc tempus est promerendi.

Oportet te transire per ignem et aquam, antequam venias in refrigerium.

Pl. lxxviii.

Nisi tibi vim feceris, vitium non superabis. Quam diu istud fragile corpus gerimus, sine peccato esse non possumus, nec sine taedio et dolore vivere.

*Per pug-
nam con-
tinentiam
ad
coronam.*

Libenter haberemus ab omni miseria quietem; sed quia per peccatum perdidimus innocentiam, amissimus etiam veram beatitudinem.

*Optare
nunc quietem
licet,
sed non-
dum obti-
nere.*

Ideo oportet nos tenere sapientiam, et DEI expectare misericordiam; donec transeat iniquitas haec, et mortalitas absorbeat a vita.

o Cor. v. 4

6. O quanta fragilitas humana, quae semper prona est ad vitia!

Hodie confiteris peccata tua, et cras iterum perpetras confessam.

*Nunciam-
mus, sed
maximè
causa.*

Nunc proponis cavere, et post horam agis, quasi nihil proposuisses.

Merito ergo nos ipsum humiliare possumus, nec umquam aliquid magni de nobis sentire; quia tam fragiles et instabiles sumus.

*Cave er-
ro proci-
mus de te
ipso.*

Cito etiam potest perdi per negligentiam, quod

quod multo labore vix tandem acquisitum est per gratiam.

7. Quid fiet de nobis adhuc in fine, qui tepescimus tam mane?

Vae nobis, si sic volumus declinare ad quietem, quasi jam pax fit et securitas, cum necdum appareat vexillum verae sanctitatis in conversatione nostra.

Bene opus esset, quod adhuc iterum instrueretur, tamquam boni novitii, ad mores optimos: si forte spes esset de aliqua futura emendatione, et majori spiritali profectu.

Nec praemature otium et quietem cupias: tu laevi profectus.

Quam necesse multas redire ad prima correcticia!

Subito avolat vita hominis: Mach. ii. 63. Memoriam quoque. Mirum id non magis attendit.

Sic ergo vive, quasi moriturus.

Dan. xiii. 33. Peccata potius timenda, quam mors. Curvus ejus ne differat in crastinum. Prov. xxvii. 2. Non quam diu vixit refert, sed quam bene.

CAPUT XXIII.

De meditatione mortis.

VALDE cito erit tecum hic factum, vide aliter quomodo te habeas: hodie homo est, et cras non comparet.

Cum autem subblatus fuerit ab oculis, etiam cito transit a mente.

O hebetudo et duritia cordis humani, quod solum praesentia meditatur, et futura non magis praevidet!

Sic te in omni facto et cogitatu deberes tenere, quasi hodie esses moriturus.

Si bonam conscientiam haberes, non multum mortem timeres.

Melius esset peccata cavere, quam mortem fugere.

Si hodie non es paratus, quomodo cras eris? Cras est dies incerta; et quid scis, si crastinum habebis?

2. Quid prodest diu vivere, quando tam parum emendamur?

Ah,

Ah, longa vita non semper emendat, sed saepe culpam magis auget.

Pia vita praeritat longae.

Utinam per unum diem bene effemus conversati in hoc mundo!

Multi annos computant conversionis, sed saepe parvus est fructus emendationis.

Non annos computat, sed fructum tot annorum.

Si formidolosum esset mori, forsitan periculosius erit diutius vivere.

Beatus, qui horam mortis suae semper ante oculos habet, et ad moriendum quotidie se disponit.

Felix qui vult, semper memor mortis.

Si vidisti aliquando hominem mori, cogita, quia et tu per eandem viam transibis.

3. Cum mane fuerit, puta te ad vespertum non perventurum.

Nunquam aut nunquam securus esto.

Vespere autem facto, mane non audeas tibi polliceri.

Et cave imparatus deprehenus. Luc. xii. 40.

Semper ergo paratus esto, et taliter vive, ut nunquam te imparatum mors inveniat.

Multi subito et improvisè moriuntur. Nam, qua hora non putatur, Filius hominis venturus est.

Quando illa extrema hora venerit, multum aliter sentire incipies de tota vita tua praerita: et valde dolebis, quia tam negligens et remissus fuisti.

In morte quam longe videris senties!

4. Quam felix et prudens, qui talis nunc nititur esse in vita, qualis optat inveniri in morte!

Nunc ergo age, quot accitum vult in morte.

Dabit namque magnam fiduciam feliciter moriendi, perfectus contemptus mundi, fervens desiderium in virtutibus proficiendi, amor disciplinae, labor poenitentiae, promptitudo obedientiae, abnegatio sui, et supportatio cujlibet adversitatis pro amore Christi.

Sic utique mortem fidens excipies.

Multa bona potes operari, dum sanus es: sed infirmatus, nescio quid poteris.

Eoel. ix. 10.

Pauci

*Infirmi-
tas paucos
fecit meli-
ores.*

Joan. ix. 4.

Pauci ex infirmitate meliorantur: sic et qui multum peregrinantur, raro sanctificantur.

5. Noli confidere super amicos et proximos, nec in futurum tuam differas salutem: quia citius obliviscetur tui homines, quam aestimas.

Melius est nunc tempestive providere, et aliquid boni praemittere, quam super aliorum auxilio sperare.

Si non es pro te ipso sollicitus modo, quis erit sollicitus pro te in futuro?

Nunc tempus est valde pretiosum. Nunc sunt dies salutis: Nunc tempus acceptabile.

Sed proh dolor, quod hoc utilius non expendis, in quo promereri vales, unde aeternaliter vivas!

Veniet, quando unum diem seu horam pro emendatione desiderabis; et nescio an impetrabis.

6. Eia, charissime, de quanto periculo te poteris liberare, de quam magno timore eripere, si modo semper timoratus fueris, et suspectus de morte?

Stude nunc taliter vivere, ut in hora mortis valeas postus gaudere, quam timere,

Disce nunc mori mundo, ut tunc incipias vivere cum Christo.

Disce nunc omnia contemnere, ut tunc possis libere ad Christum pergere.

Castiga nunc corpus tuum per poenitentiam, ut tunc certam valeas habere confidentiam.

7. Ah stulte, quid cogitas te diu victurum, cum nullum diem habeas securum?

Quam multi decepti sunt, et insperate de corpore extracti?

Quoties audisti a dicentibus, quia ille gladio

*2 Cor. v. 12
Ne perdas
tempus,
cum presen-
sitas tam
pretiosum
sit:*

*Futu-
rum tam
incertum.*

*Vis esse se-
curior in
mortis ca-
ve nunc, ha-
securus.*

*Bona es-
ta non ti-
met mor-
tem.*

*In vita
mors viti-
is, velle
est ut bo-
nam mor-
tem, imo
vitam via.*

1 Cor. ix. 24.

*Luc. xii. 20.
Ne blandire tibi spe
longae vitae.*

*Quae tam
multos se-
cussit.
Nam mil-
le mortis*

dio cecidit, ille submerius est, ille ab alto ruens cervicem fregit, ille manducando obruit, ille ludendo finem fecit?

Alius igne, alius ferro, alius peste, alius latrocinio interit: et sic omnium finis mors est, et vita hominum tamquam umbra subito pertransit.

8. Quis memorabitur tui post mortem? et quis orabit pro te?

Age, age nunc, charissime, quidquid agere potes: quia nescis quando morieris, nescis etiam quid te post mortem sequetur.

Dum tempus habes, congrega tibi divitias immortales.

Praeter salutem tuam, nihil cogites; solum quae DEI sunt, cures.

Fac nunc tibi amicos, venerando DEI Sanctos, et eorum actus imitando: ut cum defeceris in hac vita, illi te recipiant in aeterna tabernacula. (Luc. xvi. 9.)

9. Serva te tamquam peregrinum et hospitem super terram, ad quem nihil spectat de mundi negotiis.

Serva cor liberum, et ad DEUM sursum erectum, quia non habes hic manentem civitatem.

Illuc preces et gemitus quotidianos cum lacrymis dirige, ut spiritus tuus mereatur ad Dominum, post mortem, feliciter transire. Amen.

*viae, licet
una sit vi-
tae.*

Pi. cxliii. 4.

*Tolleris
ab oculis
homi-
num, nec
minus ab
animis.*

*Luc. xii. 33
Gal. vi. 10.*

*DEUM
cote:
Et sanc-
tos tibi
concilia.*

*1 Petr. ii.
Hic esto
ut pere-
grinus et
hospes.*

*Hebr. xiii.
Et ad pa-
triam ex-
spectemus
visum.*

CAPUT XXIV.

De iudicio, et poenis peccatorum.

IN omnibus rebus respice finem, et qualiter ante districtum stabis Iudicem, cui nihil est occultum: qui muneribus non placatur, nec excusationes recipit; sed, quod iustum est, iudicabit.

*Ubiq[ue]
respice fi-
nem et su-
premum
Iudicem.*

O misere-

*Offensum
hominem
times, et
DEUM
iratum
contem-
nis.*

Gal. vi. 5.

*Purgato-
rium se-
ne, sed u-
tile pati-
entia.*

*Manfue-
tudo,
Et casti-
gatio car-
nis.*

*Elige mi-
tius ut
evadas a-
cerdium.
Sed
quam hic
fallimur!*

*Dum
carne bar-
cinus.
Et sic
majori-
bus enim
poenis
feramur.*

*H. xxxiv. 9.
Nam en-
gula vitia
sua habebunt sup-
plicia.*

O miserrime et insipiens peccator, quid respondebis DEO, omnia mala tua scienti; qui interdum formidas vultum hominis irati?

Ut quid non provides tibi in diem iudicii, quando nemo poterit per alium excusari vel defendi; sed unusquisque sufficiens onus erit sibi ipsi?

Nunc labor tuus est fructuosus, fletus acceptabilis, gemitus exaudibilis, dolor satisfactorius et purgativus.

2. Habet magnum et salubre purgatorium patiens homo, qui suscipiens injurias, plus dolet de alterius malitia, quam de sua injuria: qui pro contrariantibus tibi libenter orat, et ex corde culpas indulget, qui veniam ab aliis petere non retardat: qui facilius miseretur, quam irascitur: qui sibi ipsi violentiam frequenter facit, et carnem omnino spiritui subjugare conatur.

Melius est modo purgare peccata, et vitia resecare, quam in futuro purganda reservare. Vere nos ipsos decipimus per inordinatum amorem, quem ad carnem habemus.

3. Quid aliud ignis ille devorabit, nisi peccata tua?

Quanto amplius tibi ipsi nunc parcis, et carnem sequeris: tanto durius postea lues, et majorem materiam comburendi reservas.

In quibus homo peccavit, in illis gravius punietur. Ibi accediosi ardentibus stimulis perurguntur: et gulosi ingenti siti ac fame cruciabantur.

Ibi luxuriosi, et voluptatum amatores, ardenti pice et factido sulphure perfunduntur: et sicut furiosi canes, prae dolore invidiosius ululabant.

4. Nullum vitium erit, quod suum proprium cruciatum non habeat.

Ibi

Ibi superbi omni confusione replebuntur: et avari miserrima egestate arcabuntur.

Ibi erit una hora gravior in poena, quam hic centum anni in gravissima poenitentia.

Ibi nulla requies est, nulla consolatio damnis: hic tamen interdum cessatur a laboribus, atque amorem frui solatiis.

Esto modo sollicitus et dolens pro peccatis tuis; ut in die iudicii securus sis cum Beatis.

Tunc enim stabunt iusti in magna constantia adversus eos, qui se angustia verunt et de-
preferunt. (Sap. v. 1.)

Tunc stabit ad vindicandum, qui modo se subiecit humiliter iudiciis hominum.

Tunc magnam fiduciam habebit pauper et humilis, et pavebit undique superbus.

5. Tunc videbit sapiens in hoc mundo fuisse, qui pro Christo didicit stultus et despectus esse.

Tunc placebit omnis tribulatio patienter perpassa, et omnis iniquitas oppilabit os suum. (Ps. cvi. 42.)

Tunc gaudebit omnis devotus, et moerebit omnis irreligiosus.

Tunc plus exultabit caro afflicta, quam si in deliciis fuisset semper nutrita.

Tunc splendebit habitus vilis, et obtenebret vestis subtilis.

Tunc plus laudabitur pauperculus domicilium, quam deauratum palatium.

Tunc juvabit plus constans patientia, quam omnis mundi potentia.

Tunc amplius exaltabitur simplex obedientia, quam omnis saecularis astutia.

6. Tunc plus laetificabit pura et bona conscientia, quam docta philosophia.

Tunc plus ponderabit contemptus divitiarum

Et miserrima in inferni poena gravior erit maxima huius vitae poenitentia.

Vitae quid in supremo die se curius.

Io. Cor. iv. 10.

Confer praesentia futura. Quante tunc verum vices!

Multa nunc splendida tunc fordescunt; et nunc foetida tunc splendent.

rum, quam totus thesaurus terrigenarum.

Tunc magis consolaberis super devota oratione, quam super delicata comestione.

Tunc potius gaudebis de servato silentio, quam de longa fabulatione.

Tunc plus valebunt sancta opera, quam multa pulchra verba.

Tunc plus placebit stricta vita et ardua poenitentia, quam omnis delectatio terrena.

Difce te nunc in modico pati, ut tunc a gravioribus valeas liberari.

Hic primo proba, quid possis postea.

Si nunc tam parum vales sustinere, quomodo aeterna tormenta poteris sufferre?

Si modo modica passio tam impatientem efficit, quid gehenna tunc faciet?

Ecce vere non potes duo gaudia habere, delectari hic in mundo, et postea regnare cum Christo.

7. Si usque in hodiernam diem semper in honoribus et voluptatibus vixisses: quid totum tibi profuisset, si jam mori in instanti contingeret?

Omnia ergo vanitas, praeter amare DEUM et illi soli servire.

Qui enim DEUM ex toto corde amat; nec mortem, nec supplicium, nec iudicium, nec infernum metuit; quia perfectus amor securum ad DEUM accessum facit.

Quem autem adhuc peccare delectat, non mirum, si mortem et iudicium timent.

Bonum tamen est, ut si necdum amor a malo te revocat, saltem timor gehennalis coereat.

Qui vero timorem DEI postponit, diu stare in bono non valet, sed diaboli laqueos citius incurrit.

CAP.

Multa tunc delicata, tunc amare fecit.

Et multa tunc ardua, tunc dulcescent.

Utrobique enim laetari non licet, in saeculo et in caelo.

*Ecccl. i. 2.
Deut. vi. 13.
Satis DEO placere, vera securitas.*

Bonum, timore poenae odisse peccatum: at melius amore virtutis.

CAPUT XXV.

De ferventi emendatione totius vitae nostrae.

ESTO vigilans et diligens in DEI servitio; & cogita frequenter: Ad quid venisti, et cur faeculum reliquisti?

Nonne ut DEO viveres, et spiritualis homo fieres?

Igitur ad profectum ferveas, quia mercedem laborum tuorum in brevi recipies: nec erit tunc amplius timor, aut dolor, in finibus tuis.

Modicum nunc laborabis, et magnam requiem, imo perpetuum laetitiam, invenies.

Si tu permanferis fidelis et fervidus in agendo, DEUS procul dubio erit fidelis et locuples in retribuendo.

Spem bonam retinere debes, quod ad palmam pervenies; sed securitatem capere non oportet, ne torpeas, aut elatus fias.

2. Cum quidam anxius, inter metum et spem frequenter fluctuaret, et quadam vice moerore confectus, in Ecclesia ante quoddam altare se in oratione prostravisset, haec intra se revolvit, dicens: O si scirem, quod adhuc perseveraturus essem! statimque audivit divinum intus responsum: Quod si hoc scires, quid facere velles? Fac nunc, quod tunc facere velles, et bene securus eris.

Moxque consolatus & confortatus, divinae se commisit voluntati, et cessavit anxia fluctuatio.

Noluitque curiose investigare, ut sciret, quae sibi essent futura: sed magis studuit inquirere quae esset voluntas DEI beneplacens et perfecta, ad omne opus bonum inchoandum et perficiendum.

3. Spera

Quis scit vocatious tuas?

Utiq; DEO vivere. Spes mercedis, sit solitium laboris. Apoc. xxi. 4.

Labor brevis, merces perpetua. Iste fidelis, DEUS non decit. Sed spes fundetur: non securitas.

De perseverantia securum esse non expecti, sed potius sollicitum. Fac quod sumum est, cetera DEO committe.

Nec de futuris anvere, sed praesentia recte dispone.

3. *Spera in Domino, et fac bonitatem* (ait Propheta) *et inhabita terram, et pascaris in divitiis ejus.* (Pl. xxxvi. 3.)

Horror
laboris
ne
te
retra-
hat.

Unum est, quod multos a profectu, et ferventi emendatione retrahit: horror difficultatis, seu labor certaminis.

Valde
proficisci,
si
oblitus
la
virilit-
ter
per-
fringas,
Et
temp-
tion
vicias.

Enimvero, illi maxime prae ceteris in virtutibus proficiunt, qui ea, quae sibi magis gravia et contraria sunt, viriliter vincere nituntur.

Plus
profic-
isci,
eti-
am
inter
du-
ros,
vel
in
industria,
quam
tor-
pens
inno-
centia.

Nam ibi homo plus proficit, et gratiam meretur ampliolem, ubi magis se ipsum vincit, et in spiritu mortificat.

4. Sed non omnes habent aequae multum, ad vincendum et moriendum.

Diligens tamen aemulator, valentior erit ad proficiendum, etiam si plures habeat passiones, quam alius bene morigeratus, minus tamen fervens ad virtutes.

Mortifi-
catio
et
fervor
duo
praec-
ipua
pro-
fectus
au-
gilia.

Duo specialiter ad magnam emendationem juvant; videlicet, subtrahere se violentem, ad quod natura vitiose inclinatur; et ferventer instare pro bono, quo amplius quis indiget.

Ille etiam studeas, magis cavere et vincere, quae tibi frequentius in aliis displicent.

Ex
alio-
rum
malis,
tum
bonis
fructum
capit.

5. Ubique profectum tuum capias; ut si bona exempla videas vel audias, ad imitandum accendaris.

Si quid autem reprehensibile consideraveris, cave ne idem facias; aut si aliquando fecisti, citius emendare te studeas.

Sicut
tu
notas
alio-
rum,
sic
alio-
rum
te.

Sicut oculus tuus alios considerat, sic iterum ab aliis notaris.

Quam jucundum et dulce est, videre servidos et devotos fratres, bene morigeratos et disciplinatos!

Quam

Quam triste est et grave, videre inordinate ambulantes: qui ea, ad quae vocati sunt, non exercent!

Quam nocivum est, negligere vocationis suae propositum, et ad non commissa sensum inclinare!

Quae
stas
tui
sum,
illa
solum
cura.

6. Memor esto arrepti propositi, et imaginem tibi propone Crucifixi.

Christi
vultum
ins-
pice,
O
Christia-
ne.

Bene verecundari potes, inspecta vita JESU CHRISTI: quia necdum magis illi te conformare studuisti, licet diu in via DEI fuisti.

Et
erub-
esce
te
tam
dis-
similem

Religiosus, qui se intente et devote in sanctissima vita et passione Domini exercet, omnia utilia et necessaria sibi, abundanter ibi inveniet; nec opus est, ut extra JESUM aliquid melius quaerat.

Christi
;
Cujus
vi-
ta
nobis
tam
prae-
stans
est
quod
visendi
norma.

O si JESUS crucifixus in cor nostrum veniret, quam cito et sufficienter docti essemus!

Fervido
jugum
Christi
juvare.

7. Religiosus fervidus, omnia bene portat et capit, quae illi jumentur.

Tepido
nimis
grave.

Religiosus negligens et tepidus, habet tribulationem super tribulationem, et ex omni parte patitur angustiam: quia interiori consolatione caret, et exteriorem quaerere prohibetur.

Expers
disci-
plinae,
pro-
ximus
ruinae.

Religiosus extra disciplinam vivens, gravi patet ruinae.

Laxatio
carnis
angustia
cordis.

Qui laxiora quaerit et remissiora, semper in angustia erit: quia unum aut reliquum sibi displicebit.

Attende
alios
religiosos
tam
rigidas
disci-
plinae
de-
ditos,

8. Quomodo faciunt tam multi alii religiosi, qui fati arctati sunt, sub disciplina claustrali?

Raro exeunt, abstracte vivunt, pauperime comedunt, grosse vestiuntur, multum laborant, parum loquuntur, diu vigilant, mature surgunt, orationes prolongant, frequenter legunt, et se in omni disciplina custodiunt.

Attende

*In labore
et oratione
affi-
duos,*

Attende Carthusienses, Cistercienses, et di-
versae Religionis monachos ac moniales: qua-
liter omni nocte ad psallendum Domino assur-
gunt.

*Et de tua
figritia
consum-
dere.*

Et ideo turpe esset, ut tu deberes in tam
sancto opere pigritare, ubi tanta multitudo
religiosorum incipit DEO jubilare.

*Felicissi-
ma occu-
pato con-
care DEO,
Dura ser-
vitus, cu-
rare quae
sunt cor-
poris.*

g. O si nihil aliud faciendum incumberet,
nisi, Dominum DEUM nostrum toto corde et
ore laudare!

*Dura ser-
vitus, cu-
rare quae
sunt cor-
poris.*

O si nunquam indigeres comedere, nec
bibere, nec dormire, sed semper posses
DEUM laudare, et solummodo spiritualibus
studiis vacare! tunc multo felicior esses quam
modo, cum carni ex qualicumque necessitate
fervis.

*Beati, si
animae
solius cu-
ram age-
re liceat.*

Utinam non essent istae necessitates, sed
solum spirituales animae refectiones, quas
heu! satis raro degustamus.

*Respue
solatia ex
creaturis:*

10. Quando homo ad hoc pervenit, quod
de nulla creatura consolationem suam quaerit,
tunc ei DEUS primo perfecte sapere incipit:
tunc etiam bene contentus de omni
eventu rerum erit.

*Et in DEO
delectari
incipies:*

Tunc nec pro magno laetabitur, nec pro
modico contristabitur; sed ponet se integre et
fiducialiter in DEO, qui est ei omnia in om-
nibus; cui nihil utique perit nec moritur,
sed omnia ei vivunt, et ad nutum incunctan-
ter deserviunt.

*Epulque
arbitrio
in omni-
bus acqui-
escas.*

II. Memento semper finis, et quia perditum
non redit tempus. Sine sollicitudine et dili-
gentia, nunquam acquires virtutes.

*Finis
et brevis
temporis
memento:
virtutem
labore
para.*

Si incipis tepescere, incipies male habere.
Si autem dederis te ad fervorem, invenies
magnam pacem, et senties levorem laborem,
propter DEI gratiam, et virtutis amorem.

Homo

Homo fervidus et diligens, ad omnia est pa-
ratus.

Major labor est resistere vitis & passionibus,
quam corporalibus infundare laboribus.

*Domare
vitis ma-
jus est om-
ni labore
corporis.*

Qui parvos non vitat defectus, paulatim la-
bitur ad majores.

Gaudebis semper vespere, si diem expendas
fructuose.

Vigila super te ipsum, excita te ipsum, admo-
ne te ipsum; et quidquid de aliis sit, non neg-
ligas te ipsum.

*Te ipsum
excita prac
omnibus,
Tantum
proficies
quantum
te viceris*

Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim in-
tuleris. Amen.

*Explicunt admonitiones ad spiritua-
lem vitam utiles.*

DE

DE IMITATIONE CHRISTI.

LIBER SECUNDUS.

ADMONITIONES AD INTERNA TRAHENTES.

CAPUT I.

De interna conversatione.

*Contemptu mundi
acquiesco
regnum
DEI:
Joel. ii. 22.
Matth. xi.
23.*

*Pacem
nempe et
gaudium
spiritus.
Cujus
non sunt
capaces
impii.*

*Inter-
num ho-
minem
cura;*

*Et dig-
nus est
famili-
ritate do-
mini.*

*Nam
sponsus
amante
Christus.*

REGNUM DEI *intra vos est,* dicit Dominus. (Luc. xvii. 21.)
Converte te ex toto corde ad Dominum: et relinque hunc miserum mundum, et inveniet anima tua requiem.

Dice exteriora contemnere, et ad interiora te dare, et videbis regnum DEI in te venire. Est enim regnum DEI, *pax et gaudium in Spiritu Sancto* (Rom. xiv. 17.), quod non datur impiis.

Veniet ad te Christus, ostendens tibi consolationem suam: si dignam illi ab intus paraveris mansionem.

Omnis gloria ejus, et decor, ab intra est, et ibi complacet sibi.

Frequens illi visitatio cum homine interno, dulcis fermocinatio, grata consolatio, multa pax, familiaritas stupenda nimis.

2. Eia anima fidelis, prepara huic sponso cor tuum: quatenus ad te venire, et in te habitare dignetur,

Sic

Sic enim dicit: *Si quis diligit me, servonem meum servabit, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus* (Joan. xiv. 23).

Da ergo Christo locum, et ceteris omnibus nega introitum.

Cum Christum habueris, dives es, et sufficit tibi. Ipse erit provisor tuus, et fidelis procurator in omnibus, ut non sit opus in hominibus sperare.

Homines enim cito mutantur, et deficiunt velociter: *Christus autem manet in aeternum, et astat usque in finem firmiter.*

3. Non est magna fiducia ponenda in homine fragili et mortali, etiam si utilis sit et dilectus: neque tristitia multa ex hoc capienda, si interdum adverteretur et contradicatur.

Qui hodie tecum sunt, cras contrariari possunt; et e converfo, saepe ut aura vertuntur.

Pone totam fiduciam tuam in DEO, et sit ipse timor tuus, et amor tuus. Ipse pro te respondebit, et faciet bene, sicut melius fuerit.

Non habes hic manentem civitatem; et ubicumque fueris, extraneus es et peregrinus: nec requiem aliquando habebis, nisi Christo intime fueris unicus.

4. Quid hic circumspicias, cum iste non sit locus tuae requiescentis? In coelestibus debet esse habitatio tua, et sicut in transitu, omnia terrena sunt aspicienda.

Transfeunt omnia, et tu cum eis pariter.

Vide ut non inhaereas; ne capiaris et pereas.

Apud Altissimum sit cogitatio tua, et deprecatio tua ad Christum sine intermissione dirigatur.

Si nefcis speculati alta et coelestia, requiesce in

*Hunc ad-
vite Jo-
lum.
Nam so-
lus tibi
justicat.*

Joan. xii.
34.

*Ne ergo
confidas
in homi-
ne,
Tam fra-
gile et
instabili.*

*Sed Deo
securus
invenire.*

Heb. xiii.

*14. Peregrinus es,
ubi-
cum-
que es.
Quid hic
ergo spe-
ras requi-
em?*

*Ubi nihil
constans
et invariabile.*

*Quis
mente
cum DEO
habita.*

*Et in
Christo*

DE IMITATIONE CHRISTI.

LIBER SECUNDUS.

ADMONITIONES AD INTERNA TRAHENTES.

CAPUT I.

De interna conversatione.

*Contemptu mundi
acquiesco
regnum
DEI:
Joel. ii. 22.
Matth. xi.
29.*

*Pacem
mentis et
gaudium
spiritus.
Cujus
non sunt
capaces
impii.*

*Inter-
num ho-
minem
cura;*

*Et dig-
nus est
familiari-
tate de-
vina.*

*Nam
sponsus
amavit
Christus.*

REGNUM DEI *intra vos est,* dicit Dominus. (Luc. xvii. 21.)
Converte te ex toto corde ad Dominum: et relinque hunc miserum mundum, et inveniet anima tua requiem.

Dice exteriora contemnere, et ad interiora te dare, et videbis regnum DEI in te venire. Est enim regnum DEI, *pax et gaudium in Spiritu Sancto* (Rom. xiv. 17.), quod non datur impiis.

Veniet ad te Christus, ostendens tibi consolationem suam: si dignam illi ab intus paraveris mansionem.

Omnis gloria ejus, et decor, ab intra est, et ibi complacet sibi.

Frequens illi visitatio cum homine interno, dulcis fermocinatio, grata consolatio, multa pax, familiaritas stupenda nimis.

2. Eia anima fidelis, praepara huic sponso cor tuum: quatenus ad te venire, et in te habitare dignetur,

Sic

Sic enim dicit: *Si quis diligit me, servonem meum servabit, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus* (Joan. xiv. 23).

Da ergo Christo locum, et ceteris omnibus nega introitum.

Cum Christum habueris, dives es, et sufficit tibi. Ipse erit provisor tuus, et fidelis procurator in omnibus, ut non sit opus in hominibus sperare.

Homines enim cito mutantur, et deficiunt velociter: *Christus autem manet in aeternum, et astat usque in finem firmiter.*

3. Non est magna fiducia ponenda in homine fragili et mortali, etiam si utilis sit et dilectus: neque tristitia multa ex hoc capienda, si interdum adverteatur et contradicat.

Qui hodie tecum sunt, cras contrariari possunt; et e converfo, saepe ut aura vertuntur.

Pone totam fiduciam tuam in DEO, et sit ipse timor tuus, et amor tuus. Ipse pro te respondebit, et faciet bene, sicut melius fuerit.

Non habes hic manentem civitatem; et ubicumque fueris, extraneus es et peregrinus: nec requiem aliquando habebis, nisi Christo intime fueris unicus.

4. Quid hic circumspicias, cum iste non sit locus tuae requiescentis? In coelestibus debet esse habitatio tua, et sicut in transitu, omnia terrena sunt aspicienda.

Transfeunt omnia, et tu cum eis pariter. Vide ut non inhaereas; ne capiaris et pereas.

Apud Altissimum sit cogitatio tua, et deprecatio tua ad Christum sine intermissione dirigatur.

Si nefcis speculati alta et coelestia, requiesce in

*Hunc ad-
vite Jo-
lum.
Nam so-
lus tibi
justicat.*

Joan. xii.
34.

*Ne ergo
confidas
in homi-
ne,
Tam fra-
gile et
instabili.*

*Sed Deo
securus
invenire.*

Heb. xiii.

*14. Peregrinus es,
ubi-
cum-
que es.
Quid hic
ergo spe-
ras requi-
em?*

*Ubi nihil
constans
et invariabile.*

*Quis
mente
cum DEO
habita.*

*Et in
Christo*

vulneribus
sua.

*Hic solas
nec et vo-
bun inue-
nitis in tri-
butae. Onc.
Et homi-
num de-
fectione.
Christum
videt in-
ter oppro-
bria.*

*Et tu vis
esse im-
muni?*

*An vis si-
ne certis
vincas co-
nari?*

*Si non
compate-
ris, non
consequer-
bis.*

*Qui
JESUM a-
mat, com-
modum
JESUM non
curat.*

*Animus
si liber a-
sit affecti-
uum: et
facile ero-
labit in
DEUM.*

*Vere sa-
pi, qui
rationibus,
non opi-
nionem
sequitur.*

in passione Christi: et in facris vulneribus ejus libenter habita.

Si enim ad vulnera et pretiosa stigmata JESU devote confugis, magnam in tribulatione confortationem senties: nec multum curabis hominum defectiones, facilliterque verba detrahentia perferes.

5. Christus fuit etiam in mundo ab hominibus despectus: et in maxima necessitate, a notis et amicis, inter opprobria derelictus.

Christus pati voluit et despici, et tu audes de aliquo conquere?

Christus habuit adversarios et oblocutores, & tu vis omnes habere amicos et benefactores?

Unde coronabitur patientia tua, si nihil adversitatis occurrerit?

Si nihil contrarium vis pati, quomodo eris amicus Christi?

Sustine te cum Christo et pro Christo, si vis regnare cum Christo.

6. Si semel perfecte introisses in interiora JESU, et modicum de ardenti amore ejus fauissies: tunc de proprio commodo vel incommodo nihil curares, sed magis de opprobrio illato gauderes: quia amor JESU facit hominem se ipsum contemnere.

Amator JESU et veritatis, et verus internus, et liber ab affectionibus inordinatis, potest se ad DEUM libere convertere, et elevare supra se ipsum in spiritu, ac fruitive quiescere.

7. Cui sapiunt omnia, prout sunt, non ut dicuntur aut aestimantur: hic vere sapiens est et doctus magis a DEO, quam ab hominibus.

Qui ab intra scit ambulare, et modicum ab extra res ponderare, non requirit loca, nec expectat tempora ad habenda devota exercitia.

Homo

Homo internus cito se recolligit: quia nunquam se totum ad exteriora effundit.

Non illi obest labor exterior, aut occupatio ad tempus necessaria: sed sicut res eveniunt, sic se illis accommodat.

Qui intus bene dispositus est et ordinatus, non curat mirabiles et perverfos hominum gestus.

Tantum homo impeditur et distrahitur, quantum sibi res attrahit.

8. Si recte tibi esset et bene purgatus esses, omnia tibi in bonum cederent et profectum.

Ideo multa tibi displicent, et saepe conturbant: quia adhuc non es perfecte tibi ipsi mortuus, nec segregatus ab omnibus terrenis.

Nihil sic maculat et implicat cor hominis, sicut impurus amor in creaturis.

Si renuis consolari exterius, poteris speculari coelestia, et frequentare jubilare interius.

*Facile te
recolliges,
si minus es
foras ef-
fundaris.*

*Si intus
bene dis-
positus sis
non facile
turbaberis.*

*Rom. viii.
88. At cur
toties tur-
baris, nisi
ex pravis
affectibus?
Nihil sic
inquinat
ac implicat,
ut im-
puras a-
mor.*

CAPUT II.

De humiliti submissione.

NON magni pendas quis pro te vel contra te sit: sed hoc age et cura, ut DEUS tecum sit in omni re quam facis.

Habeas conscientiam bonam, et DEUS bene te defensabit.

Quem enim DEUS adjuvare voluerit, nullius perversitas nocere poterit.

Si tu scis tacere et pati, videbis procul dubio auxilium Domini.

Ipsa novit tempus et modum liberandi te, et ideo te debes illi resignare.

DEI est adjuvare, et ab omni confusione liberare.

*Ubi
DEUS et
bona con-
scientia,
ibi salva
omnia.
SI DEUS
pro te quis
contra te?*

*Ipse to-
tum te
committit.*

Saepe

Saepe valde prodest, ad maiorem humilitatem servandam, quod defectus nostros alii sciunt et redarguunt.

Facile offensus sum placat, qui se humiliat.

Humilem quem quocumque fovet ac tuetur DEUS.

Omniem ergo profectum ab humilitate metite.

Filio carnis mansuetus, et facit alios sanctificabit.

Qui per fontibus ducitur, etiam bona pervertit in mala.

Variis suspicionibus agitur.

Impatiens quies est.

Temere loquitur. Observat alios, negligit se ipsum.

2. Quando homo pro defectibus suis se humiliat, tunc facilliter alios placat, et leviter satisfacit sibi irascentibus.

Humilem DEUS protegit et liberat: humilem diligit et consolatur: humili homini se inclinat: humili largitur gratiam magnam, et post suam depressionem levat ad gloriam.

Humili sua secreta revelat, et ad se dulciter trahit et invitat.

Humilis, accepta confusione, fatis bene est in pace: quia stat in DEO, et non in mundo.

Non reputes te aliquid profecisse, nisi omnibus inferiorem te esse sentias.

CAPUT III.

De bono pacifico homine.

TENE de primo in pace, et tunc poteris alios pacificare.

Homo pacificus magis prodest quam bene doctus.

Homo passionatus etiam bonum in malum trahit, et facilius malum credit.

Bonus pacificus homo, omnia ad bonum convertit.

Qui bene in pace est, de nullo suspicatur. Qui autem male contentus est et commotus, variis suspicionibus agitur: nec ipse quiescit, nec alios quiescere permittit.

Dicit saepe quod dicere non deberet, et omitterit quod sibi magis facere expediret.

Considerat quid alii facere tenentur, et negligit quid ipse teneatur.

Habe

Habe ergo primo zelum super te ipsum, et tunc iuste zelare poteris proximum tuum.

2. Tu bene scis facta tua excusare et colorare, et aliorum excusationes non vis recipere.

Iustus esset, ut te accusares, et fratrem tuum excusares.

Si portari vis, porta et alium.

Vide, quam longe es adhuc a vera charitate et humilitate: quae nulli novit irasci, vel indignari, nisi tantum sibi.

Non est magnum, cum bonis et mansuetis conversari: hoc enim omnibus naturaliter placet: et unusquisque libenter pacem habet, et secum sentientes magis diligit.

Sed cum duris et perveris, aut indisciplinatis, aut nobis contrariantibus pacifice posse vivere, magna gratia est, et laudabile nimis virileque factum.

3. Sunt qui se ipsos in pace tenent, et cum aliis etiam pacem habent.

Et sunt qui nec pacem habent, nec alios in pace dimittunt: aliis sunt graves, sed sibi semper graviores.

Et sunt qui se ipsos in pace retinent, et ad pacem alios reducere student.

Est tamen tota pax nostra in hac misera vita, potius in humili sufferentia ponenda, quam in non sentiendo contraria.

Qui melius scit pati, maiorem tenebit pacem. Iste est victor sui et dominus mundi, amicus Christi et haeres coeli.

At zelus tuus a te ipso inclinat.

Prov. xviii. 27.

Eph. iv. 2. Vera charitas et humilitas potius alteri parci quam sibi.

Si bonos atque modestos toleras, quid mirum? Et durus et perverus aequanimiter ferre, praeclearum est. Rom. xii. 18.

Vera pax est, non in malorum carentia: sed humiliter patientia. Scire pati, est omnibus bonis potius.

CAP.

CAPUT IV.

De pura mente, et simplici intentione.

*Alia dicitur
necesse a ter-
renis evo-
hant.*

*Simplici-
tatis in-
tentionis,
et puritas
affectio-
nis.*

*Puro cor-
di omnis
creatura
speculum
est creatu-
ris.*

*Nulli ubi
remora
capienti
omnia.*

*Bonae
conscien-
tiae sum-
ma laeti-
tia.*

*Malae
summa
dolor.*

*Serius
conversio
ad DEUM
novum ef-
ficat ho-
minem.
Qui lepro-
sus, ad le-
vem quo-
que labo-
rem hor-
rescit.*

DUABUS alis homo fubeatur a terre-
nis, simplicitate scilicet et puritate.

Simplicitas debet esse in intentione,
puritas in affectione. Simplicitas intendit
DEUM, puritas apprehendit et gustat.

Nulla bona actio te impediet, si liber intus
ab inordinato affectu fueris.

Si nihil aliud quam DEI beneplacitum et
proximi utilitatem intendis et quaeris, interna
libertate perfrueris.

Si rectum cor tuum esset, tunc omnis crea-
tura speculum vitae, et liber sanctae doctrinae
esset.

Non est creatura tam parva et vilis, quae
DEI bonitatem non repraesentet.

2. Si tu esses intus bonus et purus, tunc omnia
sine impedimento videres, et bene caperes.
Cor purum penetrat coelum et infernum.

Qualis unuquique intus est, taliter iudicat
exterius.

Si est gaudium in mundo, hoc utique possidet
puri cordis homo.

Et si est alicubi tribulatio et angustia, hoc
melius novit mala conscientia.

Sicut ferrum missum in ignem amittit rubi-
ginem, et totum candens efficitur: sic homo
integre ad DEUM se convertens, a torpore exi-
t, et in novum hominem transmutatur.

3. Quando homo incipit tepescere, tunc par-
vum metuit laborem, et libenter externam ac-
cipit consolationem.

Sed quando perfecte incipit se vincere, et viliter

riliter in via DEI ambulare: tunc minus ea re-
putat, quae sibi prius gravia esse sentiebat.

CAPUT V.

De propria consideratione.

NON possumus nobis ipsis nimis cre-
dere, quia saepe gratia nobis deest,
et sensus.

Modicum lumen est in nobis, et hoc cito
per negligentiam amittimus.

Saepe etiam non advertimus, quod tam
caeci intus sumus.

Saepe male agimus, et pejus excusamus.

Passione interdum movemur, et zelum pu-
tamus.

Parva in aliis reprehendimus, et nostra ma-
jora pertransimus.

Satis cito sentimus et ponderamus quid ab
aliis sustinemus: sed quantum ali de nobis
sustinent non advertimus.

Qui bene et recte sua ponderaret, non esset
quod de alio graviter iudicaret.

2. Internus homo sui ipsius curam omnibus
curis anteponeat: et qui sibi ipsi diligenter inten-
dit, facilius de aliis tacet.

Nunquam eris internus et devotus nisi de
alienis silueris, et ad te ipsum specialiter re-
pexeris.

Si tibi et DEO totaliter intendis, modicum
te movebit quod foris percipis.

Ubi es, quando tibi ipsi praefens non es?
Et quando omnia percurristi, quid te neglecto
prosecisti.

Si debes habere pacem, et unionem veram:
oportet

*Caut. tibi
ipsa fidas
iam incer-
tus de gra-
tia:*

*Joan. xii.
35.
Obnoxius
tantae in-
firmitatis
et caecita-
ti.*

*Passio
saepe est,
quod zelus
putatur.*

*Math.
vil. 3.
Nobis fa-
ciles, aliis
rigidi sum-
mus.*

*Si te ip-
sum recte
iudicet,
acquirat
curam in a-
liis.*

*Quid tibi
gravidus
servitars
aliena, te
neglecto?*

*Math.
xvi. 26.*

*Vis pa-
cem et u-
nionem*

coris? dimitte omnia praeter te. Facilius proficere, si curas temporales declines.

Nihil aestimamus nisi DEUM, et cetera respiciunt in infantia.

oportet quod totum adhuc postponas, et te solum prae oculis habeas.

3. Multum proinde proficies, si te feriatum ab omni temporali cura conferres.

Valde desicies, si aliquid temporale reputaveris.

Nil magnum, nil altum, nil gratum, nil acceptum tibi sit, nisi pure DEUS, aut de DEO sit.

Totum vanum existima, quicquid consolationis occurrit de aliqua creatura.

Amans DEUM anima, sub DEO despiciet universa.

Solus DEUS aeternus & immensus, implens omnia, solatium animae et vera cordis laetitia.

CAPUT VI.

De laetitia bonae conscientiae.

1. Cor. i. 17.

Bona conscientia semper laeta: Etiam inter adversa.

Prov. xiii. 23.

Malum laetitia falsa.

1. Thess. v. 9.

Mich. iii. 11.

Pf. cxlv. 4.

GLORIA boni hominis, testimonium bonae conscientiae.

Habe bonam conscientiam, et habebis semper laetitiam.

Bona conscientia valde multa potest portare, et valde laeta est inter adversa.

Mala conscientia semper timida est et iniqua.

Suaviter requiesces, si cor tuum te non reprehenderit.

Noli laetari, nisi cum benefeceris.

Mali nunquam habent veram laetitiam, nec internam sentiunt pacem: quia non est pax impiis, dicit Dominus. (II. xlviij. 22.)

Et si dixerint: In pace sumus, non venient super nos mala: et quis nobis nocere audebit? ne credas eis: quoniam repente exurget ira DEI, et in nihilum redigentur actus eorum, et cogitationes eorum peribunt.

2. Glo-

2. Gloriari in tribulatione, non est grave amanti: sic enim gloriari, est gloriari in cruce Domini.

Brevis gloria, quae ab hominibus datur et accipitur.

Mundi gloriam semper comitatur tristitia.

Bonorum gloria in conscientis eorum, et non in ore hominum. Iustorum laetitia de DEO, et in DEO est: et gaudium eorum de veritate.

Qui veram et aeternam gloriam desiderat, temporalem non curat.

Et qui temporalem requirit gloriam, aut non ex animo contemnit, minus amare convincitur coelestem.

Magnam habet cordis tranquillitatem, qui nec laudes curat nec vituperia.

3. Facile erit contentus et pacatus, cujus conscientia munda est.

Non es sanctior si laudaris: nec vilior si vituperaris.

Quod es, hoc es; nec major dici vales, quam DEO teste sis.

Si attendis quid apud te sis intus, non curabis quid de te loquantur homines.

Homo videt in facie, DEUS autem in corde, Homo considerat actus, DEUS vero pensat intentiones.

Bene semper agere, et modicum de se tenere, humilis animae indicium est.

Nolle consolari ab aliqua creatura, magnae puritatis et internae fiduciae signum est.

4. Qui nullum extrinsecus pro se testimonium quaerit, liquet quod totaliter se DEO commisit.

Non enim, qui se ipsum commendat, ille probatus est (ait B. Paulus) sed quem DEUS commendat. (2. Cor. x. 18.)

Ambu-

Rom. v. 3. Gal. vi. 14.

Amanti Christum, gloriari in cruce, iucundum; At glorie mundi comes tristitia.

Non enim bene contentus, gloria mundi, et gloria coeli.

Bona conscientia indifferens est ad laudes et vituperia.

Conscientiam patiens attende quam famam.

1. Reg. xvi. 7. Pf. vii. 10. Et DEI iudicium magis quam hominum.

Magnae in Deum fiducia signum si aliunde non capias testimonium, contentus divino.

Ambulare cum DEO intus, nec aliqua affecti-
one teneri foris, status est interni hominis.

CAPUT VII.

De amore JESU super omnia.

JESUM
amare
est
in felici-
tate.

Solus
vult ama-
re.
Amor
creaturae
fallax.

EccLxv.3.

JESUS
constans
et fidelis
amicus.

Illi ad-
haere
qui solus
in neces-
sitate non
desert.
Sed zelo-
typus est,
in patienti-
a vitalis.

Vanum
est quid-
am extra
JESUM
quaeris.

BEATUS qui intelligit quid sit amare
JESUM: et contemnere se ipsum, prop-
ter JESUM.

Oportet dilectum pro dilecto relinquere,
quia JESUS vult solus super omnia amari.

Dilectio creaturae fallax et instabilis: dilec-
tio JESU, fidelis et perseverabilis.

Qui adhaeret creaturae, cadet cum labili:
qui amplectitur JESUM, firmabitur in aevum.

Illum dilige, et amicum tibi retine: qui om-
nibus recedentibus, te non relinquet, nec pati-
etur in fine perire.

Ab omnibus oportet te aliquando separari,
sive velis, sive nolis.

2. Teneas te apud JESUM, vivens ac mori-
ens: et illius fidelitati te committe, qui, omni-
bus deficientibus, solus te potest juvare.

Dilectus tuus talis est naturae, ut alienum
non velit admittere: sed solus vult cor tuum
habere, et tamquam rex in proprio throno
sedere.

Si scires te bene ab omni creatura evacuari,
JESUS deberet libenter tecum habitare.

Pene totum perditum invenies, quidquid
extra JESUM, in hominibus posueris.

Non confidas, nec inmitaris super calamum
ventosum: quia *omnis caro foenum, et omnis
gloria ejus, ut flos foeni* cadet. (H. xl. 6.)

3. Cito decipieris, si ad externam hominum
apparentiam tantum aspexeris.

Si

Si enim tuum in aliis quaeris solatium et lu-
crum, senties saepius detrimentum.

Si quaeris in omnibus JESUM, invenies uti-
que JESUM.

Si autem quaeris te ipsum, invenies etiam te
ipsum, sed ad tuam perniciem.

Plus enim homo nocivior sibi, si JESUM non
quaerit, quam totus mundus, et omnes sui ad-
versarii.

Si JESUM
quaeris,
invenies
solutem:
si te ipsum
quaeris,
invenies
pernicem.

Homo
non quaerit
JESUM, si-
bi ipsi
maximius
hostis.

CAPUT VIII.

De familiari amicitia JESU.

QUANDO JESUS adest, totum bonum
est, nec quidquam difficile videtur: ^{Ubi}
quando vero JESUS non adest, totum ^{JESUS, ubi}
durum est. <sup>omne bo-
num.</sup>

Quando JESUS intus non loquitur, consola-
tio vilis est: si autem JESUS unum tantum ver-
bum loquitur, magna consolatio sentitur. ^{Sine}
<sup>JESU nul-
la consola-
tio.</sup>

Nonne *Maria Magdalena* statim furrexit
de loco in quo flevit, quando *Martha* illi
dixit: *Magister adest, et vocat te?* (Joan. xi. 28.)

Felix hora, quando JESUS vocat de lacry-
mis ad gaudium spiritus!

Quam aridus et durus es sine JESU! Quam
inspiens et vanus, si cupis aliquid extra JESUM!

Nonne hoc est majus damnum, quam si to-
tum perderes mundum? <sup>En Mag-
dalena
flevit et
omnia, et
adhaeret
JESU.</sup>

2. Quid potest tibi mundus conferre, sine
JESU? <sup>Homos-
ine JESU
inutilis
piscis.
Luc. ix. 25.</sup>

Effe sine JESU, gravis est infernus: et esse
cum JESU, dulcis paradifus. <sup>Præsen-
tia JESU
paradifus:
abs-
sentia in-
fernus.</sup>

Si fuerit tecum JESUS, nullus poterit no-
cere inimicus. ^{Rom. viii.}

Qui 31.

Eccl. vii. 11.
JESUS
possidenti
omne bo-
num.

Esse sine
JESU,
magna
pauper-
tas.

Sed artis
est agere
cum
JESU.

Facile fu-
gatur?

Sed quo
tunc con-
fugies?
Stude er-
go emre-
tinere a-
micum?

Etiam
cum tot-
us mundi
dispendio.

Solus
JESUS
propter se
ipsum di-
ligendus.

Matth. v.
44.

Ne velis
singula-
riter a-
mari; hoc
soli DEO
competit.

Qui invenit JESUM, invenit thesaurum bonum, immo bonum super omne bonum.

Et qui perdit JESUM, perdit nimis multum, et plus quam totum mundum.

Pauperrimus est, qui vivit sine JESU: et ditissimus, qui bene est cum JESU.

3. Magna ars est scire cum JESU conversari; et scire JESUM tenere, magna prudentia.

Esto humilis et pacificus, et erit tecum JESUS.

Sis devotus et quietus, et manebit tecum JESUS.

Potes cito fugare JESUM, et gratiam ejus perdere, si volueris ad exteriora declinare.

Et si illum effugaveris et perdidideris, ad quem fugies, et quem tunc quaeres amicum?

Sine amico, non potes bene vivere: et si JESUS non fuerit tibi prae omnibus amicus, eris nimis tristis et desolatus.

Fatue igitur agis, si in aliquo altero confidis aut laetaris.

Elegendum est magis, totum mundum habere contrarium, quam JESUM offensum.

Ex omnibus ergo charis, fit JESUS solus dilectus specialis.

4. Diligantur omnes propter JESUM, JESUS autem propter se ipsum.

Solus JESUS CHRISTUS singulariter est amandus; qui solus bonus et fidelis, prae omnibus invenitur amicis.

Propter ipsum, et in ipso, tam amici quam inimici tibi sint chari: et pro omnibus his exorandus est, ut omnes ipsum cognoscant et diligant.

Nunquam cupias singulariter laudari vel amari, quia hoc solus DEI est, qui similem sibi non habet.

Nec

Nec velis quod aliquis tecum in corde suo occupetur, neque tu cum alicujus occuperis amore: sed fit JESUS in te, et in omni bono homine.

5. Esto purus et liber ab intus, sine alicujus creaturae implicamento.

Oportet te esse nudum, et purum cor ad DEUM gerere: si vis vacare et videre quam suavis fit Dominus.

Et revera ad hoc non pervenies, nisi gratia ejus fueris praeventus et intractus: ut omnibus evacuatis et licentiatis, solus cum solo uniaris.

Quando enim gratia DEI venit ad hominem, tunc potens fit ad omnia; et quando recedit, tunc pauper et infirmus erit, et quasi tantum ad flagella relictus.

In his non debet deijci nec desperare; sed ad voluntatem DEI acquanimitate stare et cuncta supervenientia sibi ad laudem JESU CHRISTI perpeti: quia post hiemem sequitur aestas, post noctem redit dies, et post tempestatem magna serenitas.

CAPUT IX.

De carentia omnium solatii.

NON est grave, humanum contemnere solatium, cum adest divinum.

Magnum est et valde magnum, tam humano quam divino posse carere solatio: et pro honore DEI, libenter exilium cordis velle sustinere: et in nullo se ipsum quaerere, nec ad proprium meritum respicere.

Quid magni est, si hilaris sis et devotus adveniente gratia? optabilis cunctis haec hora.

Satis suaviter equitat, quem gratia DEI portat.

Pf. xxxiii. 9

Sed hoc
non pote-
ris absque
gratia;
Per quam
potes om-
nia.

Si forte
subtrahi-
tur, fer-
uoguan-
miter;
Reddit
post nub-
ila sereni-
tas.

Facile
humano
num sper-
nil solat-
ium, qui
frustrat
divino.

Philipp.
ii. 4.

Secundo
vento fa-
cile quis
bene gu-
bernat.

Est

Et quid mirum, si onus non sentit, qui portatur ab omnipotente, et ducitur a fummo ductore?

Deut. i. 36.
Ib. xxxi. 6.

Homines
propterea
ad ex-
tantia un-
dique so-
lata.

Sed in
Lauron-
tius con-
victa dese-
ruit?

Sixtum
quoque
Profes-
sus Dei
beneplaci-
tum in-
mano so-
lato.

Thren.
iv. 8.

Victoria
sui non se-
ni nebre-
ni confite-
cerantur.

Verus
Christi a-
mator
non quae-
rit suavia
et mollia.

Sed fortia agere
et pati Christianum
est.

Consolatione spi-
ritus oblata, Desiderio
min. agnosce, non
tuum meritum.
Utque ex corde et
humi. iter, uti max
amissurus.

2. Libenter habemus aliquid pro solatio, et difficulter homo exiit a se ipso.

Vicit factus martyr Laurentius saeculum, eum suo faceret: quia omne, quod in mundo delectabile videbatur, desepit: et summum Dei sacerdotem Sixtum, quem maxime diligebat, pro amore Christi, etiam a se tolli clementer ferebat.

Amore igitur creatoris, amorem hominis superavit: et pro humano solatio, divinum beneplacitum magis elegit.

Ita et tu aliquem necessarium, et dilectum amicum, pro amore Dei disce relinquere.

Nec graviter feras cum ab amico derelictus fueris; sciens quoniam oportet nos omnes tandem ab invicem separari.

3. Multum et diu oportet hominem in se ipso certare, antequam discat se ipsum plene superare, et totum affectum suum in Deum trahere.

Quando homo stat super se ipsum, facile labitur ad consolationes humanas.

Sed verus amator Christi et studiosus sectator virtutum, non cadit super consolationes, nec quaerit tales sensibiles dulcedines: sed magis fortes exercitationes, et pro Christo duros sustinere labores.

4. Cum igitur spiritualis a DEO solatio datur, cum gratiarum actione accipit eam: sed Dei munus intelligit esse, non tuum meritum.

Noli extolli, noli nimium gaudere, nec inaniter praesumere: sed esto magis humilior ex dono, cautior quoque et timorator

morator in cunctis actibus tuis; quoniam transibit hora illa, et sequetur tentatio.

Cum ablata fuerit consolatio, non statim desperes: sed cum humilitate et patientia, expecta coelestem visitationem: quoniam potens est DEUS ampliozem tibi redonare consolationem.

Judith.
viii. 20.

Istud non est novum, nec alienum viam DEI expertis: quia in magnis Sanctis, et in antiquis Prophetis, fuit saepe talis alternationis modus.

5. Unde quidam, praesente jam gratia, dicebat: *Ego dixi in abundantia mea: Non movebor in aeternum.* (Pf. xxix. 7.)

Absente vero gratia, quid in se fuerit expertus adjungit, dicens: *Avertisti faciem tuam a me, et factus sum conturbatus.* (Ibid. 8.)

Inter haec tamen nequaquam desperat, sed instantius Dominum rogat, et dicit: *Ad Te, Domine, clamabo, et ad DEUM meum deprecabor.* (Ibid. 9.)

Denique orationis suae fructum reportat, et se exauditum testatur dicens: *Audivit Dominus, et misertus est mei: Dominus factus est adjutor meus.* (Ibid. 11.)

Sed in quo? *Convertisti, inquit, planctum meum in gaudium mihi, et circumdediti me laetitia.* (Ibid. 12.)

Si sic actum est cum magnis Sanctis, non est desperandum nobis infirmis et pauperibus, si interdum in fervore, et interdum in frigiditate fumus: quoniam spiritus venit et recedit, secundum suae beneplacitum voluntatis. Unde beatus JOB ait: *Visitas eum diluculo, et subito probas illum.* (Job vii. 18.)

6. Super quid igitur sperare possum, aut in quo confidere debeo, nisi in sola magna misericordia DEI, et in sola spe gratiae coelestis?

Haec et
Antonius
alternatio
familia-
ris DEO,
et pax non
ignota.

Eam ex-
pertus
David,

Sed inter-
im non ex-
pers fidu-
ciae in
DEUM.

Et ecce
quo fructu.

Ergo ne-
que tu des-
ponde a-
nimam:
In finis
et vicisti-
tudine con-
stru-
tus.

Pf. li. 10.
Sive

Alia omnia inania, deficientia gratia.

At nemo tam sanctus quin aliquando tentatus aut desolatus:

Nam tentatio est rudimentum contemplationis et consolationis praesambulum.

Consolatio futurum patientiae.

Tentatio antidotum arrogantiae.

Petr. v. 3.

Sive enim adsint homines boni, sive devoti fratres, vel amici fideles, sive libri sancti vel tractatus pulchri, sive dulcis cantus et hymni; omnia haec modicum juvant, modicum sapiunt, quando desertus fum a gratia, et in propria paupertate relictus.

Tunc non est melius remedium quam patientia, et abnegatio mei in voluntate DEI.

7. Nunquam inveni aliquem tam religiosum et devotum, qui non habuerit interdum gratiae subtractionem, aut non fenserit fervoris diminutionem.

Nullus sanctus fuit tam alte raptus et illuminatus, qui prius, vel postea, non fuerit tentatus.

Non enim dignus est alta DEI contemplatione, qui pro DEO non est exercitatus aliqua tribulatione.

Solet enim sequentis consolationis tentatio praecedens esse signum.

Nam tentationibus probatis, coelestis promittitur consolatio. *Vincenti, inquit, dabo edere de ligno vitae.* (Apoc. ii. 7.)

8. Datur autem consolatio divina, ut homo fortior sit ad sustinendum adversa.

Sequitur etiam tentatio, ne se elevet de bono.

Non dormit diabolus, nec caro adhuc mortua est: ideo non cesses te praeparare ad certamen: quia a dextris et a sinistris hostes sunt, qui nunquam quiescunt.

CAP.

CAPUT X.

De gratitudine pro gratia DEI.

CUR quaeris quietem, cum natus sis ad laborem?

Pone te ad patientiam magis, quam ad consolationes: et ad crucem portandam magis quam ad laetitiam.

Quis enim saecularium non libenter consolationem et laetitiam spiritualem acciperet, si semper obtinere posset?

Excedunt enim spirituales consolationes, omnes mundi delicias, et carnis voluptates.

Nam omnes deliciae mundanae, aut vanae sunt, aut turpes. Spirituales vero deliciae foetae jucundae et honestae, ex virtutibus progenerantur, et a DEO puris mentibus infusae.

Sed istis divinis consolationibus nemo semper pro suo affectu frui valet; quia tempus tentationis non diu cessat.

2. Multum autem contrariatur supernae visitationi falsa libertas animi, et magna confidentia sui.

DEUS bene facit consolationis gratiam dando; sed homo male agit, non totum DEO, cum gratiarum actione, retribuendo.

Et ideo non possunt in nobis dona gratiae fluere, quia ingrati sumus auctori, nec totum refundimus fontali origini.

Semper enim debetur gratia, digne gratias referenti, et auferetur ab elato, quod dari solet humili.

3. Nolo consolationem quae mihi aufert compunctionem, nec affecto contemplationem quae ducit in elationem.

Non enim omne altum, sanctum; nec omne

Job v. 7. In loco laboris ne quaere quietem; Nec gaudium exspecta, sed crucem.

Deliciae spirituales superant delicias mundi et carnis.

Sed non semper praesens sunt ad votum.

Magna vis remanentia fiducia sui.

Et ingratitudo in DEUM.

At gratia meretur majora.

Respice consolationem, quae tollit compunctionem.

D

*Cave sal-
li specie
boni.*

ne dulce, bonum : nec omne desiderium pu-
rum : nec omne charum, DEO gratum.

Libenter accepto gratiam, unde semper
humilior et timorator inveniar, atque ad relin-
quendum me parator fiam.

*Omnis
DEO, tibi
nichil at-
tribue,
pauper &
nudus.*

Doctus dono gratiae, et eruditus subtractionis
verbere, non sibi audebit quidquam boni
attribuere : sed potius se pauperem et nudum
confitebitur.

*Math.
xxii. at.
Et poena
magis,
quam
gratia
dignus.*

Da DEO quod DEI est, et tibi adscribe
quod tuum est ; hoc est, DEO gratias pro gra-
tia tribue ; tibi autem soli culpam, et dignam
poenam pro culpa deberi sentias.

*Luc. xiv.
zo.
Secundo
humilia,
secundo
substantia.*

4. Pone te semper ad infimum, et dabitur
tibi summum : nam summum non stat sine
infimo.

*Sandti
DEO pre-
tiossi, sibi
viles.*

Summi sancti apud DEUM, minimi sunt
apud se : et quanto gloriosiores tanto in se hu-
miliores,

Pleni veritate et gloria coelesti, non sunt
vanae gloriae cupidi.

In DEO fundati et confirmati, nullo modo
possunt esse elati.

*DEI sol-
us glori-
am quaer-
unt, su-
am negli-
gunt.*

Et qui totum DEO adscribunt, quidquid bo-
ni acceperunt, gloriam ab invicem non quaer-
unt, sed gloriam quae a solo DEO est, volunt ;
et DEUM in se et in omnibus Sanctis laudi-
ri super omnia cupiunt, et semper in idipsum
tendunt.

*Gratus
in parvis,
dignus e-
rit in so-
litis.*

5. Esto igitur gratus pro minimo, et eris dig-
nus majora accipere.

*Jac. i. 17.
Etiam
poenas et
verbera*

Sit tibi minimum, etiam pro maximo ; et ma-
gis contemptibile, pro speciali dono.

Si dignitas datoris inspicitur, nullum datum
parvum, aut nimis vile videbitur. Non enim
parvum est, quod a summo DEO donatur.

Etiam si poenas et verbera dederit, gratum
esse

esse debet : quia semper pro salute nostra facit,
quidquid nobis advenire permittit.

Qui gratiam DEI retinere desiderat, sit gra-
tus pro gratia data, patiens pro sublata. Oret
ut redeat ; cautus sit et humilis, ne amittat.

*Inter bene-
ficia censet.
Nam et
haec salu-
ti utilis.
Sis gra-
tus gratia
data: pa-
tiens abla-
ta.*

CAPUT XI.

De paucitate amatorum Crucis JESU.

HABET JESUS nunc multos amatores
regni sui coelestis, sed paucos baju-
latores suae crucis.

Multos habet desideratores consolationis
sed paucos tribulationis.

Plures invenit socios mensae, sed paucos ab-
stinentiae.

Omnes cupiunt cum eo gaudere, pauci vo-
lunt pro eo aliquid sustinere.

Multi JESUM sequuntur usque ad fractio-
nem panis; sed pauci usque ad bibendum ca-
licem passionis.

Multi miracula ejus venerantur, pauci igno-
miniam crucis sequuntur.

Multi JESUM diligunt, quamdiu adver-
sa non contingunt.

Multi illum laudant et benedicunt, quamdiu
consolationes aliquas ab ipso percipiunt.

Si autem JESUS se absconderit, et modicum
eos reliquerit ; aut in querimoniam, vel in de-
jectionem nimiam cadunt.

2. Qui autem JESUM propter JESUM, et non
propter suam propriam aliquam consolatio-
nem diligunt, ipsum in omni tribulatione et an-
gustia cordis, sicut in summa consolatione, be-
nedicunt.

Et si numquam eis consolationem dare vel-
let,

*Multi op-
tant cum
Christo
conforti-
um regni,
paucis crucis.
Eccl. vi. 10.*

*Luc. xxiv.
35.*

*Math.
xx. 22.
Multi se-
quuntur
Jesus:
semper qua-
erunt
indignam.*

*Tu vero,
qui amato-
r, omni
tempore
dilige
JESUM;
Propter
se ipsum*

omni dig-
nium a-
more.

let, ipsum tamen semper laudarent, et semper gratias agere vellent.

3. O quantum potest amor JESU purus nullo proprio commodo, vel amore permixtus!

Nonne omnes mercenarii sunt dicendi, qui consolationes semper quaerunt?

Nonne amatores sui magis, quam Christi probantur, qui sua commoda et lucra semper meditantur?

Ubi inveniatur talis, qui velit DEO servire gratis?

4. Raro invenitur tam spiritualis aliquis, qui omnibus sit nudatus.

Nam verum pauperem spiritu, et ab omni creatura nudum, quis inveniet? *Procul et de ultimis finibus pretium ejus.* (Prov. xxxi. 10.)

Si dederit homo omnem substantiam suam, adhuc nihil est.

Et si fecerit poenitentiam magnam, adhuc exiguum est.

Et si apprehenderit omnem scientiam, adhuc longe est.

Et si habuerit virtutem magnam, et devotionem nimis ardentem, adhuc multum sibi deest: scilicet unum quod summe sibi necessarium est.

Quid illud? Ut omnibus relictis se relinquat, et a se totaliter exeat, nihilque de privato amore retineat.

Cumque omnia fecerit, quae facienda noverit, nil se fecisse sentiat.

5. Non grande ponderet, quod grande aestimari possit; sed in veritate servum inutilem se pronuntiet, sicut Veritas ait: *Cum feceritis omnia, quae praecepta sunt vobis, dicite: Servi inutiles sumus.* (Luc. xvii. 10.)

Tunc vere pauper, et nudus spiritu esse poterit

Nam propter altitudinem amoris non est amicus sed mercenarius.

Et se magis quam Christum amantem.

Sed pauperis a creaturis amor, rarus.

Cant. viii. 7.

Et tamen sine abnegatione sui, omnia alia virtus inanis.

Luc. x. 42.

Nam amor sui corrumpit omnia.

Quid quis facit, servum te inutilem aestima.

terit, et cum Propheta dicere: *Quia unicus et pauper sum ego.* (Pf. cxiv. 16.)

Nemo tamen isto ditior, nemo potentior, nemo liberior, qui se et omnia relinquere scit, et ad infimum se ponere.

Dives et magnus esse visit relinque omnia: te praecipue.

CAPUT XII.

De regia via sanctae Crucis.

DURUS multis videtur hic sermo: Abnega te ipsum; tolle crucem tuam, et sequere JESUM.

Joan. vi. 67. Math. xvi. 24.

Sed multo durius erit, audire illud extremum verbum: *Discedite a me, maledicti, in ignem aeternum.* (Matth. xxv. 41.)

Qui enim modo libenter audiunt, et sequuntur verbum crucis, tunc non timebunt ab additione aeternae damnationis.

1 Cor. i. 18. Pf. cxi. 7.

Hoc signum crucis erit in coelo, cum Dominus ad judicandum venerit.

Tunc omnes servi crucis, qui se Crucifixo conformaverunt in vita, accedent ad Christum judicem cum magna fiducia.

Crucis in judicio magna consolatio. Ergo ne fuge crucem.

2. Quid igitur times tollere crucem, per quam itur ad regnum?

In cruce salus, in cruce protectio ab hostibus: in cruce infuso supernae suavitatis, in cruce robor mentis, in cruce gaudium spiritus: in cruce summa virtutis, in cruce perfectio sanctitatis.

En ejus elogia.

Non est salus animae, nec spes aeternae vitae, nisi in cruce.

Sine illa nulla salus.

Tolle ergo crucem tuam, et sequere JESUM, et ibis in vitam aeternam.

Præcessit ille bajulans sibi crucem, et mortuus est pro te in cruce; ut et tu tuam portes crucem, et mori affectes in cruce.

Joan. xix. 17.

Quia

Rom. vi. 8.

Quia fi commortuus fueris, etiam cum illo pariter vives. Et si focus fueris poenae, eris et gloriae.

*Cruce
vincta ad
viam et
pacem
viam.*

3. Ecce in cruce totum constat, et in moriendo totum jacet: et non est alia via ad vitam, et ad veram internam pacem, nisi via sanctae crucis, et quotidianae mortificationis.

*Nulla
Sublimior,
nulla
securior.*

Ambula ubi vis, quare quodcumque volueris: et non invenies altiorem viam supra, nec securiorem viam infra, nisi viam sanctae crucis.

*Est etiam
sugias,
non ta-
men es-
sugias.*

Dispone et ordina omnia secundum tuum velle et videre; et non invenies, nisi semper aliquid pati debere, aut sponte, aut invite; et ita crucem semper invenies.

*Nam un-
dique tem-
minet.*

Aut enim in corpore dolorem senties; aut in anima spiritus tribulationem sustinebis.

Job vii. 20.

4. Interdum a DEO relinqueris, interdum a proximo exercitaberis, et quod amplius est, saepe tibi metipsum gravis eris.

Nec tamen aliquo remedio vel solatio liberari seu alleviari poteris: sed donec DEUS voluerit, oportet ut sustineas.

*Sic
DEUS te
crucis ad
patientiam.*

Vult enim DEUS, ut tribulationem sine consolatione pati dicas, et ut illi totaliter te subicias, et humilior ex tribulatione fias.

*Et gus-
tam suae
passionis
procha.*

Nemo ita cordialiter sentit passionem Christi, sicut is, cui contigerit familia pati.

CruX ergo semper parata est, et ubique te expectat.

*Quid er-
go fugis
crucem
ubique ob-
viam?*

Non potes effugere, ubicumque cucurreris: quia ubicumque veneris, te ipsum tecum portas, et semper te ipsum invenies.

*Quis pa-
tienter ex-
cipe;*

Converte te supra, converte te infra: converte te extra, converte te intra; et in his omnibus invenies crucem: et necesse est te ubique tenere patientiam, si internam vis habere pacem, et perpetuam promereri coronam.

5. Si

5. Si libenter crucem portas, portabit te, et ducet ad desideratum finem, ubi scilicet finis patiendi erit, quamvis hic non erit.

*Nam vo-
lentem
portat;*

Si invite portas, onus tibi facis, et te ipsum magis gravas: et tamen oportet ut sustineas.

*Notentem
gravitas
onera.*

Si abjicis unam crucem, aliam procul dubio invenies, et forsitan graviorem.

*Nemo il-
lum eva-
sit;*

6. Credis tu evadere, quod nullus mortalium potuit praeterire? Quis Sanctorum in mundo, sine cruce et tribulatione fuit?

*Non
Sancti;*

Nec enim JESUS CHRISTUS, Dominus noster, una hora sine dolore passionis fuit, quamdiu vixit. Oportebat, ait, Christum pati, et resurgere a mortuis (Luc. xxiv. 46.), et ita intrare in gloriam suam. (Ibid. 26.)

*Nec
Christus
ipsi.*

Et quomodo tu aliam viam quaeris, quam hanc regiam viam, quae est via sanctae crucis?

*Erras er-
go si ali-
am viam
quaeris.*

7. Tota vita Christi, crux fuit et martyrium, et tu tibi quaeris requiem et gaudium?

Erras, erras, si aliud quaeris, quam pati tribulationes: quia tota ista vita mortalis, plena est miseriis, et circumsignata crucibus.

*Tota vita
plena cru-
cibus,
Job xiv. 1.*

Et quanto altius quis in spiritu profecerit, tanto graviore saepe cruce invenit: quia exilii sui poena, magis ex amore crescit.

*Piorum
etiam sae-
pe magis.*

8. Sed tamen, iste sic multipliciter afflictus, non est sine levamine consolationis: quia fructum maximum sibi sentit accrescere ex sufferentia suae crucis.

*Non ta-
metsi sine
consolati-
one;*

Nam dum sponte se illi subiecit, omne onus tribulationis in fiduciam divinae consolationis convertitur.

*Nam
cruX sem
erigit;*

Et quanto caro magis per afflictionem atteritur, tanto spiritus amplius per internam gratiam roboratur.

*Et spiri-
tum con-
fortat.*

Et nonnunquam in tantum confortatur ex affectu tribulationis et adversitatis, ob amorem

*Ut mul-
tis etiam
optabilis
sit.*

con-

conformitatis crucis Christi, ut se sine dolore et tribulatione esse non vellet: quoniam tanto se acceptiorem DEO credit, quanto plura et graviora pro eo perferre poterit.

Non est istud hominis virtus, sed gratia Christi, quae tanta potest et agit in carne fragili: ut quod naturaliter semper abhorret et fugit, hoc fervore spiritus aggrediatur et diligat.

9. Non est secundum hominem crucem portare, crucem amare, corpus castigare et servituti subicere: honores fugere, contumelias libenter sustinere, se ipsum despiciere et despici optare: adversa quaeque cum damnis perpeti et nihil prosperitatis in hoc mundo desiderare.

Si ad te ipsum respicias, nihil huiusmodi ex te poteris.

Sed si in Domino confidis, dabitur tibi fortitudo de coelo, et subjicientur ditioni tuae mundus et caro.

Sed nec inimicum diabolum timebis, si fueris fide armatus, et cruce Christi signatus.

10. Pona te ergo, sicut bonus et fidelis servus Christi, ad portandum viriliter crucem Domini tui, pro te ex amore crucifixi.

Praepara te ad toleranda multa adversa et varia incommoda in hac misera vita: quia sic tecum erit, ubicumque fueris: et sic revera invenies, ubicumque lateris.

Oportet ita esse: et non est remedium evadendi a tribulatione malorum et dolore, quam ut te patiaris.

Calicem Domini affectanter bibe, si amicus ejus esse, et partem cum eo habere desideras. Consolationes DEO committe: faciat ipse cum talibus, sicut sibi magis placuerit.

Tu vero, pone te ad sustinendum tribulationes,

*Sed hoc
singulare
accidit
virtutis
opus est.*

*Vincit
enim An-
manax-
res amor
et victoria
cruces.*

*Homines
se nimis
debilitat.*

*At fide et
cruce mu-
nitus Sa-
tanam
quoque
vincit.*

*Ergo
Christum
sequere,
Paratus
semper ad
crucem.*

*Nec enim
aliter fle-
ri potest.*

*Si Chris-
ti amicus
et conjors
esse vis.*

nes, et reputa eas maximas consolationes: quia non sunt condignae passionibus hujus temporis, ad futuram gloriam (Rom. viii. 18.) promerendam, etiam si solus omnes posses sustinere.

11. Quando ad hoc veneris, quod tribulatio tibi dulcis est, et sapit pro Christo: tunc bene tecum esse aestima, quia inventisti paradysum in terra.

Quamdiu pati grave tibi est, et fugere quæris; tamdiu male habebis, et sequetur te ubique fuga tribulationis.

12. Si ponis te, ad quod esse debes, videlicet ad patiendum et moriendum, fiet cito melius, et pacem invenies.

Etiam si raptus fueris usque ad tertium coelum cum Paulo, non es propterea securus de nullo contrario patiendo. Ego, inquit JESUS, ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati. (Act. ix. 16.)

Pati ergo tibi remanet, si JESUM diligere, et perpetuo illi servire placet.

13. Utinam dignus esses aliquid pro nomine JESU pati; quam magna gloria remaneret tibi, quanta exultatio omnibus Sanctis DEI, quanta quoque edificatio esset proximis!

Nam patientiam omnes recommendant, quamvis pauci tamen pati velint.

Merito deberes libenter modicum pati pro Christo, cum multi graviora patiuntur pro mundo.

14. Scias pro certo, quia morientem te oportet docere vitam. Et quanto quiesque plus sibi moritur, tanto magis DEO vivere incipit.

Nemo aptus est ad comprehendendum coelestia, nisi se submiserit ad portandum pro Christo adversa.

Nihil DEO acceptius, nihil tibi salutarius in mun-

*Interim
ipse salu-
tate glori-
ae crucem
lenies,
Rom. viii.
18.*

*Beatus
cui crux
suavis:*

*Miser,
cui gra-
vis.*

*Paratus
pati, cito
pacatus.*

*2Cor. xii. 2.
A patien-
do nemo
securus,
quantum
vis sanctus.*

*Act. v. 41.
Felix qui
dignus
pro Chris-
to pati.
Patientia
gratia: pati odium.*

*Quin tibi
morere ut
Christo
vivas.*

Gal. ii. 19.

*Nec enim
aliter ap-
tus eris
regno
DEI.*

mundo isto, quam libenter pati pro Christo.

*Ergo pati
hic potius
clige,
quam
gaudere.*

*Nam ut
tibi
magis ad
profectum
proderis.*

*Vis dic-
tem patre
ine falli-
cem?*

*Sic
Christus
docuit,
imo sic fo-
cili.*
Luc. ix. 23.

*Qui vult
conari
non veni-
at pati.*

Et si eligendum tibi esset, magis optare deberes, pro Christo adverfa pati, quam multis consolationibus recreari: quia Christo similior esses, et omnibus Sanctis magis conformior.

Non enim stat meritum nostrum, et profectus status nostri, in multis suavitatibus et consolationibus: sed potius in magnis gravitatibus et tribulationibus perferendis.

15. Si quidem aliquid melius et utilius salutis hominum, quam pati, fuisset, Christus utique verbo et exemplo ostendisset.

Nam et sequentes se discipulos, omnemque eum sequi cupientes, manifeste ad crucem portandam hortatur, et dicit: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me.* (Matth. xvi. 24.)

Omnibus ergo perlectis et scrutatis, sit haec conclusio finalis: *Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum DEI.* (Act. xiv. 21.)

*Expliciunt admonitiones ad
interna trahentes.*

DE IMITATIONE CHRISTI.

LIBER TERTIUS.

DE INTERNA CONSOLATIONE.

CAPUT I.

*De interna Christi locutione ad
animam suam.*

AUDIAM, quid loquatur in me Dominus DEUS. (Ps. lxxxiv. 9.)

Beata anima, quae Dominum in se loquentem audit; et de ore ejus consolationis verbum accipit!

*DEI elo-
quia au-
di, non
mundi
fabulas.*

Beatae aures, quae venas divini susurrus suscipiunt, et de mundi hujus susurrationibus nihil advertunt!

Beatae plane aures, quae non vocem foris sonantem, sed intus auscultant veritatem docentem!

Beati oculi, qui exterioribus clausi, interioribus autem sunt intenti!

Beati, qui interna penetrant, et ad capiendam arcana coelestia magis ac magis per quotidiana exercitia se student praeparare!

Beati, qui DEO vacare gestiunt, et ab omni impedimento saeculi se excutiunt!

Animadvertite haec, anima mea, et claude
fen-

*Interna
magis cu-
ra, exteri-
orum in-
curiosus.*

*Vaca
DEO, cu-
ris saeculi
vacuus.*

DE

mundo isto, quam libenter pati pro Christo.

*Ergo pati
hic potius
clige,
quam
gaudere.*

*Nam ut
tibi
magis ad
profectum
proderis.*

*Vis dic-
tem patre
ine fallacem?*

*Sic
Christus
docuit,
imo sic fecit.
Luc. ix. 23.*

*Qui vult
conparari
non veniat
ad pati.*

Et si eligendum tibi esset, magis optare deberes, pro Christo adverfa pati, quam multis consolationibus recreari: quia Christo similior esses, et omnibus Sanctis magis conformior.

Non enim stat meritum nostrum, et profectus status nostri, in multis suavitatibus et consolationibus: sed potius in magnis gravitatibus et tribulationibus perferendis.

15. Si quidem aliquid melius et utilius salutis hominum, quam pati, fuisset, Christus utique verbo et exemplo ostendisset.

Nam et sequentes se discipulos, omnemque eum sequi cupientes, manifeste ad crucem portantam hortatur, et dicit: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me.* (Matth. xvi. 24.)

Omnibus ergo perlectis et scrutatis, sit haec conclusio finalis: *Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum DEI.* (Act. xiv. 21.)

*Expliciunt admonitiones ad
interna trahentes.*

DE IMITATIONE CHRISTI.

LIBER TERTIUS.

DE INTERNA CONSOLATIONE.

CAPUT I.

*De interna Christi locutione ad
animam suam.*

AUDIAM, quid loquatur in me Dominus DEUS. (Ps. lxxxiv. 9.)

Beata anima, quae Dominum in se loquentem audit; et de ore ejus consolationis verbum accipit!

*DEI elo-
quia au-
di, non
mundi
fabulas.*

Beatae aures, quae venas divini susurrus suscipiunt, et de mundi hujus susurrationibus nihil advertunt!

Beatae plane aures, quae non vocem foris sonantem, sed intus auscultant veritatem docentem!

Beati oculi, qui exterioribus clausi, interioribus autem sunt intenti!

Beati, qui interna penetrant, et ad capiendam arcana coelestia magis ac magis per quotidiana exercitia se student praeparare!

Beati, qui DEO vacare gestiunt, et ab omni impedimento saeculi se excutiunt!

Animadvertite haec, anima mea, et claude
fen-

*Interna
magis cu-
ra, exteri-
orum in-
curiosus.*

*Vaca
DEO, cu-
ris saeculi
vacuus.*

DE

Sic melius audis DEUM in te loquentem. sensualitatis tuæ ostia : ut possis audire, quid in te loquatur Dominus DEUS tuus.

Haec dicit dilectus tuus : *Salus tua ego sum* (Pf. xxxiv. 3.), pax tua, et vita tua.

Vana omnia, præter DEUM. Serva te apud me, et pacem invenies. Dimitte omnia transitoria; quære æterna.

Sperna omnia, ut invenias omnia. Quid sunt omnia temporalia, nisi seductoria? Et quid juvant omnes creaturæ, si fueris a creatore deserta?

Omnibus ergo abdicatis, creatori tuo te rede placitam ac fidelem, ut veram valeas apprehendere beatitudinem.

CAPUT II.

Quod veritas intus loquitur sine strepitu verborum.

ORATIO
Præparatoria
ad omnium
lectionem
piam.

DEUM
in te lo-
quentem
audire.

Cave re-
nuas au-
dire ut
Israelitæ.

Opus po-
tius tuum
Samuelis:

I. } **L**OQUERE, Domine, quia audit servus tuus. (1 Reg. iii. 10.) Servus tuus sum ego; da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua. (Pf. cxviii. 125.)

Inclina cor meum in verba oris tui; fluat ut ros eloquium tuum.

Dicebant olim filii Israël ad Moysen: *Loquere tu nobis, et audiemus: non loquatur nobis Dominus, ne forte moriamur.* (Exod. xx. 19.)

Non sic, Domine, non sic oro: sed magis cum *Samuele Propheta*, humiliter ac desideranter obsecro: *Loquere, Domine, quia audit servus tuus.* (1 Reg. iii. 10.)

Non loquatur mihi Moyses, aut aliquis ex Prophetis: sed tu potius loquere, Domine DEUS, inspirator et illuminator omnium Prophetarum: quia tu solus sine eis potes me perfecte

imo
DEUM
magis

fecte imbuere, illi autem sine te nihil proficiunt. *quam quosvis alios;*

2. Possunt quidem verba fonare, sed spiritum non conferunt.

Pulchritè dicunt; sed, te tacente, cor non accendunt.

Litteras tradunt, sed tu sensum aperis. Myfteria proferunt, sed tu referas intellectum signatorum.

Mandata edicunt, sed tu juvas ad perficiendum.

Viam ostendunt, sed tu confortas ad ambulandum.

Illi foris tantum agunt, sed tu corda instruis et illuminas.

Illi exterius rigant, sed tu foecunditatem donas.

Illi clamant verbis, sed tu auditui intelligentiam tribuis.

3. Non ergo loquatur mihi Moyses, sed tu, Domine DEUS meus, æterna veritas: ne forte moriar, et sine fructu efficiar, si fuero tantum foris admonitus, et intus non accensus;

Ne fit mihi ad iudicium, verbum auditum, et non factum; cognitum, nec amatum; creditum, et non servatum.

Loquere igitur, Domine, quia audit servus tuus (1 Reg. iii. 10.): *verba enim vitæ æternæ habes.* (Joan. vi. 69.)

Loquere mihi, ad qualemcumque animæ meæ consolationem, et ad totius vitæ meæ emendationem: tibi autem ad laudem et gloriam, et perpetuum honorem.

Quorum verba sunt pura, sed frigida:

Et sine DEO infertilitosa

O si foris sic audias, ut accendaris intus!

Ne sicut se et non fecisse, sit ad cumulum poenæ.

CAPUT III.

Quod verba DEI cum humilitate sunt audienda: et quod multi ea non ponderant.

De Arina Christi praeclatior omni sapientia facient.

1. } **AUDI**, filii, verba mea, verba suavissima, omnem philosophorum et sapientium hujus mundi scientiam excedentia.

Verba mea *spiritus et vita sunt* (Joan. vi. 64.) nec humano sensu pensanda.

Cupide & reverenter suscipienda.
Non sunt ad vanam complacentiam trahenda, sed in silentio audienda, et cum omni humilitate atque magno affectu suscipienda.

Beatus qui a DEO docetur.

2. } Et dixi: *Beatus, quem tu erudieris, Domine, et de lege tua doceris cum: ut mitiges ei a diebus malis* (Pf. xciii. 12, 13.), et non desoletur in terra.

Sed multi ad vocem eius surdi sūt.

3. } Ego, inquit Dominus, docui **DOMINUS**, } Prophetas ab initio, et usque nunc non cesso omnibus loqui: sed multi ad vocem meam surdi sunt et duri.

Qui mundo & carni nimis audientes.

Plures mundum libentius audiunt, quam **DEUM**: facilius sequuntur carnis suae appetitum, quam **DEI** beneplacitum.

Sed quam diu praemia?

Promittit mundus temporalia et parva, et servituri ei aviditate magna: ego promitto summa & aeterna, et torpescunt mortalium corda.

UNIVERSITÄT ZÜRICH

Quis tanta cura michi in omnibus servit et obedit, sicut mundo et dominis ejus servit? *Erubescite, Sidon, ait mare* (Isaia. xxiii. 4.). Et si causam quaeris, audi quare.

Et tamen magis in dicitur ad terram vana et caduca.

Pro modica praebenda, longa via curritur: pro aeterna vita, a multis vix pes semel a terra levatur.

Vile pretium quaeritur: pro uno numismate interdum turpiter litigatur: pro vana re et parva

parva promissione, die noctuque fatigari non timetur.

4. Sed, pro pudor! pro bono incommutabili, pro praemio inaequabili, pro summo honore et gloria interminabili, vel ad modicum fatigare pigritatur.

Erubescite ergo, serve piger et querulose, quod illi paratiores inveniuntur ad perditionem, quam tu ad vitam.

Tu ergo erubescite tam piger et tardus in negotio salutis.

Gaudet illi amplius ad vanitatem, quam tu ad veritatem.

Equidem spe tua nonnunquam frustrantur, sed promissio mea neminem fallit, nec confidentem mihi dimittit inanem.

Cum illorum spes toties fallatur;

Quod promisi, dabo; quod dixi, implebo; si tamen usque in finem fidelis in dilectione mea quis permanferit.

Ego remunerator sum omnium bonorum, et fortis probator omnium devotorum.

DEI promissio non quam.

5. Scribe verba mea in corde tuo, et pertracta diligenter: erunt enim in tempore tentationis valde necessaria.

Haec cordis tuo inscribe; Iste melius vultis genda.

Quod non intelligis, cum legis, cognosces in die visitationis.

FINA DEI lectio increpatoria et exhortatoria.

Dupliciter soleo electos meos visitare, tentatione scilicet et consolatione.

Et duas lectiones eis quotidie lego: unam, increpando eorum vitia; alteram, exhortando ad virtutum incrementa.

Qui habet verba mea, et spernit ea, habet qui iudicet eum in novissimo die.

Oratio ad implorandam devotionis gratiam.

6. **DOMINE** DEUS meus, omnia bona mea tu es. Et quis ego sum, ut audeam ad te loqui? Ego sum pauperrimus servulus tuus, et abjectus vermiculus: multo pauperior

Agnosce homo suam miseriam & pauperitatem.

perior et contemptibilior, quam scio, et dicere audeo.

Memento tamen, Domine, quia nihil sum, nihil habeo, nihilque valeo.

Tu solus bonus, iustus et sanctus; tu omnia potes, omnia praestas, omnia implēs, solum peccatorem inanem relinquens.

Reminiscere miserationum tuarum (Pl. xxiv. 6.), et imple cor meum gratia tua, qui non vis esse vacua opera tua.

7. Quomodo possum me tolerare in hac misera vita, nisi me confortaverit misericordia et gratia tua?

Noli avertere faciem tuam a me: noli visitationem tuam prolongare: noli consolationem tuam abstrahere, ne fiat *anima mea, sicut terra sine aqua tibi*. (Pl. cxlii. 6.)

Domine, *doce me facere voluntatem tuam* (Pl. cxlii. 10.); doce me coram te digne et humiliter conversari: quia sapientia mea tu es, qui in veritate me cognoscis, et cognovisti antequam fieret mundus, et antequam natus essem in mundo.

CAPUT IV.

Quod in veritate et humilitate coram DEO conversandum est.

1. **F**ILI, ambula coram me in veritate, et in simplicitate cordis tui quaere me semper.

Qui ambulat coram me in veritate, tubatur ab incurribus malis, et veritas liberabit eum a seductoreibus, et detractionibus iniquorum.

Si veritas te liberaverit, vere liber eris, et non curabis de vanis hominum verbis.

2. SERVUS.

*Imploretur
DEI boni-
tatem &
misericor-
diam;
Sine qua
nihil om-
nino po-
test.*

*Ambula
coram
DEO, in
veritate
& simplici-
tate.
Nam haec
vera li-
bertas &
securitas
est.*

2. } Domine, verum est: sicut dicis
SERVUS. } ita, quaeso, mecum fiat. Veritas tua me doceat; ipsa me custodiat, et usque ad salutarem finem conservet. *Pl. xxiv. 5.*

Ipsa me liberet ab omni affectione mala, et inordinata dilectione: et ambulabo tecum in magna cordis libertate.

3. } Ego te docebo, ait Veritas, quae DOMINUS. } recta sunt, et placita coram me.

Cogita peccata tua, cum displicentia magna et moerore: et nunquam reputes te aliquid esse propter opera bona.

Revera peccator es, et multis passionibus obnoxius et implicatus.

Ex te semper ad nihil tendis; cito laberis, cito vinceris; cito turbaris, cito dissolveris.

Non habes quidquam unde possis gloriari, sed multa unde te debeas vilificare: quia multo infirmior es, quam vales comprehendere.

4. Nil ergo magnum tibi videatur ex omnibus quae agis.

Nil grande, nil pretiosum et admirabile, nil reputatione appareat dignum: nil altum, nihil vere laudabile et desiderabile, nisi quod aeternum est.

Placeat tibi super omnia aeterna Veritas, displiceat tibi semper tua maxima villitas.

Nil sic timeas, sic vituperes et fugias, sicut vitia et peccata tua: quae magis displicere debent, quam quaelibet rerum damna.

Quidam non sincere coram me ambulat, sed quadam curiositate et arrogantia ducti, volunt secreta mea scire, & alta Dei intelligere, sed suam salutem negligentes.

Hi saepe in magnas tentationes et peccata, propter suam superbiam et curiositatem, me eis advertebant, labuntur.

D 2

5. TI.

1 Joan. iii. 22.

Doce de peccatis;

Et nosce te ipsum;

Nihil enim es, nisi peccator, miser, infirmus;

1 Cor. iv. 7.

Nihil ergo in te magis aestima,

Nisi quod aeternum est.

Nihil sic detestare ut peccatum.

Noli altum scire.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

Id multis exitio fuit.

*Te ipsum
feruare
potius
quam se-
creta DEI.*

*Caca falsi
exteriori
pietatis
specie.*

*Purius a
terrenis
affectibus
facile ca-
pit adter-
na.*

*At qui
terrenis
audet ad
divina
Aspet.*

5. Time judicium DEI, expavesce iram Omnipotentis. Noli autem discutere opera Altissimi, sed tuas iniquitates percutare, in quantis deliquisti, et quam multa bona neglexisti.

Quidam solum portant suam devotionem in libris, quidam in imaginibus, quidam autem in signis exterioribus et figuris.

Quidam habent me in ore, sed modicum est in corde.

Sunt alii, qui intellectu illuminati et affectu purgati, ad aeterna semper anhelant: de terrenis graviter audiunt, necessitatibus naturae dolenter inserviunt: et hi sentiunt, quid spiritus veritatis loquitur in eis.

Quia docet eos terrena despiciere, et amare coelestia: mundum negligere, et coelum tota die ac nocte desiderare.

CAPUT V.

De mirabili affectu divini amoris.

*ORATIO
Gratias
agentis
pro conso-
latione di-
vina, ut
que ad
n. 3.
Ella gra-
tus pro
divina vi-
sitatione.*

*Nam
DEUS in
cor volu-
ens ve-
rari af-
fert conso-
lationem,*

BENEDICO te, Pater coelestis, Pater Domini mei JESU CHRISTI, quia mei pauperis dignatus es recordari.

O Pater misericordiarum, et DEUS totius consolationis, gratias ago tibi, qui me indignum omni consolatione, quandoque tua recreas consolatione.

Benedico te semper et glorifico, cum unigenito Filio tuo et Spiritu Sancto Paraclito in saecula saeculorum.

Eia, Domine, DEUS amator sancte meus, cum tu veneris in cor meum, exultabunt omnia interiora mea.

Tu

Tu es gloria mea et exultatio cordis mei. Tu spes mea et refugium meum, in die tribulationis meae. (Pl. lviii. 17.)

2. Sed quia adhuc debilis sum in amore, et imperfectus in virtute; ideo necesse habeo a te confortari et consolari: propterea visita me saepius, et instrue discipulis sanctis.

Libera me a passionibus malis, et sana cor meum ab omnibus affectionibus inordinatis: ut intus sanatus et bene purgatus, aptus efficiar ad amandum, fortis ad patiendum, stabilis ad perseverandum.

3. } Magna res est amor, magnum
DOMINUS. } omnino bonum: quod solum leve
facit omne onerosum, et fert ae-
qualiter omne inaequale.

Nam onus sine onere portat, et omne amarum dulce ac sapidum efficit.

Amor JESU nobilis, ad magna operanda impellit, et ad desideranda semper perfectiora excitat.

Amor vult esse furtivum, nec ullis infimis rebus retineri.

Amor vult esse liber, et ab omni mundana affectione alienus, ne intus ejus impediatur affectus: ne per aliquod commodum temporale implicationes sustineat, aut per incommo- dum succumbat.

Nihil dulcius est amore, nihil fortius, nihil altius, nihil latius, nihil jucundius, nihil plenus nec melius in coelo et in terra; quia amor ex DEO natus est, nec potest, nisi in DEO, super omnia creata quiescere.

4. Amans volat, currit et laetatur; liber est, et non tenetur.

Dat omnia pro omnibus, et habet omnia in omnibus; quia in uno summo super omnia quiescit

*Pl. ut. 4. &
cxviii. lli.*

*Qua stas
tra debili-
tas eget.*

*Praxis
affectibus
purgatis
profectus
amor.*

*Magna
via ama-
ris.*

*Vincit, le-
vis, ac
condit
omnia;*

*Nun-
quam
quiescit;
Fugit in
visita;*

*Sentitur
iniqua ac
sublimis.*

*Tendit
semper ad
originem
suam;*

*Et in solo
DEO ut
summo*

bono quiescit.

quiescit, ex quo omne bonum fluit et procedit.

Non dona sed donantem respicit. Modum nescit. Non omnis sentit.

Non respicit ad dona, sed ad donantem se convertit super omnia bona.

Amor modum saepe nescit, sed super omnem modum fervescit.

Amor onus non sentit, labores non reputat; plus affectat, quam valet: de impossibilitate non caufatur, quia cuncta sibi posse et licere arbitrat.

Ad omnia sufficit, ubi non amans succumbit.

Valet igitur ad omnia, et multa implet, et effectui mancipat, ubi non amans deficit et jacet.

Inter obsecula semper fluctat.

5. Amor vigilat, et dormiens non dormitat. Fatigatus non lassatur, arctatus non coarctatur, territus non conturbatur: sed sicut vi-vax flamma et ardens facula, sursum erumpit, secureque pertransit.

Novit haec qui amat. Ardens amor, potens apud deum clamor.

Si quis amat, novit quid haec vox clamet. Magnus clamor in auribus DEI est ipse ardens affectus animae, quae dicit: DEUS meus, amor meus: tu totus meus, et ego totus tuus.

Oratio pro Amore DEI.

Hunc ergo amorem tibi dari pete.

6. } **DILATA** me in amore, ut discam interiori cordis ore degustare, quam suave sit amare, et in amore liquefieri et natare.

Tenear amore, vadens supra me, prae nimio fervore et stupore.

Cantem amoris canticum, sequar te dilectum meum in altum, deficiat in laude tua anima mea, jubilans ex amore.

Amem te plusquam me, nec me nisi propter te: et omnes in te, qui vere amant te, licet jubet lex amoris lucens ex te.

7. DOMI-

7. } **DOMINUS.** Est amor velox, sincerus, pius, jucundus et amoenus, fortis, patiens, fidelis, prudens, longanimis, virilis, et se ipsum nunquam quaerens.

Varia amoris elogia, & propriae tales.

Ubi enim se ipsum aliquis quaerit, ibi ab amore cadit.

Se ipsum quaerere, iustura amoris est.

Est amor circumspectus, humilis et rectus: non mollis, non levis, nec vanis intendens rebus; sobrius, castus, stabilis, quietus, et in cunctis sensibus custoditus.

Est amor subiectus et obediens Praelatis, sibi vilis et despectus, DEO devotus et gratificus, fidens & sperans semper in eo, etiam cum sibi non sapit DEUS: quia sine dolore non vivitur in amore.

Dolor affinis amori.

8. Qui non est paratus omnia pati, et ad voluntatem stare dilecti, non est dignus amator appellari.

Verus amator est per omnia conformari amato. Nec pro castitate dura.

Oportet amantem, omnia dura et amara, propter dilectum libenter amplecti; nec ob contraria accidentia ab eo desecti.

CAPUT VI.

De probatione veri amatoris.

1. } **FILI**, non es adhuc fortis et prudens amator.

2. } **SERVUS.** Quare, Domine?

3. } **DOMINUS.** Quia propter modicam contrarietatem desicis a coeptis, et nimis avide consolationem quaeris.

Verus amator non cedit adversis.

Fortis amator stat in tentationibus, nec callidis credit persuasionibus inimici. Sicut ei in prosperis placeo, ita nec in adversis displiceo.

Sed nisi dilecto constanter adhaereat.

4. Prudens amator, non tam donum amantis considerat, quam dantis amorem.

Affec-

Non donum sed dantis animinum spectat.

Sed non angat te quod fortis molitur.

Affectus seu pia desideria signa sunt gratiae.

Sed motus de hideris obmittit virtutis est.

Sensus sine conscientia non maculat.

Nam quod homo intus agit, potius fit.

Daemones varias obsequii pietati remouent.

Et per malas cogitationes lucibus inferne molitur.

Affectum potius attendit, quam censum: et infra dilectum, omnia data ponit.

Nobilis amator non quiescit in dono, sed in me super omne donum.

Non est ideo totum perditum, si quandoque minus bene de me, vel de Sanctis meis sentis, quam velles.

Affectus ille bonus et dulcis, quem interdum percipis, effectus gratiae praesentis est et quidam pragustus patriae coelestis: super quo non nimium innitendum, quia vadit et venit.

Certare autem aduersus incidentes malos motus animi, suggestionemque spernere diaboli, insigne est virtutis, et magni meriti.

5. Non ergo te conturbent alienae phantasiae, de quacumque materia ingestae.

Fortē serua propositum, et intentionem rectam ad DEUM.

Nec est illusio, quod aliquando in excessum subito raperis, et statim ad solitas ineptias cordis reverteris.

Illas enim invite magis pateris, quam agis: & quamdiu displicent et reniteris, meritum est et non perditio.

6. Scito, quod antiquus inimicus omnino nititur impedire desiderium tuum in bono, et ab omni devoto exercitio evacuare: a Sanctorum scilicet cultu, a pia passionis meae memoria, a peccatorum utili recordatione, a proprii cordis custodia, et a firmo proposito proficendi in virtute.

Multas malas cogitationes ingerit, ut taedium tibi faciat et horrorem: ut ab oratione revocet, et sacra lectione.

Displicet tibi humilis confessio, et, si possit, a Communionē cessare faceret.

Non

Non credas ei, neque cures illum, licet facilius tibi deceptionis tetenderit laqueos.

Sibi imputa, cum mala inferit et immunda.

Dicito illi:

Vade, immunde spiritus, erubescere, miser, valde immundus es tu, qui talia inferis auribus meis.

Difcede a me, seductor pessime, non habebis in me partem ullam: sed JESUS mecum erit, tamquam bellator fortis, et tu stabis confusus.

Malo mori, et omnem poenam subire, quam tibi consentire.

Tace et obmutescere, non audiam te amplius, licet plures mihi moliris molestias. Dominus illuminatio mea et salus mea, quem timebo? (Pf. xxvi. 1.)

Si consistant aduersum me castra, non timebit cor meum. (Ibid. 3.) Dominus adiutor meus, et redemptor meus. (Pf. xviii. 15.)

7. Certa tamquam miles bonus: et si interdum ex fragilitate corruis, refume vires fortiores prioribus, confidens de ampliori gratia mea: et multum praecave a vana complacentia et superbia.

Propter hoc multi in errorem ducuntur, et in caecitatem pene incurabilem quandoque labuntur.

Sit tibi in cautelam et perpetuam humilitatem, ruina haec superborum de se stulte praefumentium.

Valeat aequivoq. aut;

Sed fortiter de genere repellenda suggerentem.

Jer. xx. ii. Munitus te firmo proposito; Et fiducia in Deum.

2 Tim. ii. 3. Quin & post caesum resistere vires ad praemandum; Sed cave tibi fidem.

Quod altis ad ruinam fuit, tibi fit ad cautelam

®

CAP.

CAPUT VII.

De occultanda gratia sub humilitatis custodia.

*Oculis
deceitosa
via gra-
tiam;*

*Est enim
valde mu-
tabilis &
incerta.*

*Nec me-
tite pro-
fectum ex
hustano-
di domis:
Sed potius
ex resi-
gnatione,
Patientia,*

*Et con-
stantia in
operibus
suis.*

*Ne pules
dona DEI
subesse ho-
mibus ar-
bitrio.*

*Incautus
& indis-
cretus ne-
lus mihi
tis nocuit.*

FILI, utilius est tibi et secu-
rius, devotionis gratiam ab-
seondere, nec in altum te ef-
ferre, nec multum inde loqui, neque multum
ponderare: sed magis temetipsum despiciere;
et tamquam indigno datam timere.

Non est huic affectioni tenacius inhaeren-
dum, quae citius potest mutari in contrarium.
Cogita in gratia, quam miser et inops esse
soles sine gratia.

Nec est in eo tantum spiritualis vitae profes-
tus, cum consolationis habueris gratiam: sed
cum humiliter, et abnegate, patienterque tuleris
ejus subtractionem: ita, quod tunc ab ora-
tionis studio non torpeas, nec reliqua opera tua
ex usu facienda, omnino dilabi permittas:

Sed, sicut melius potueris et intellexeris, li-
benter quod in te est, facias; nec propter ariditatem
seu anxietatem mentis quam sentis, te
totaliter negligas.

2. Multi enim sunt, qui cum non bene eis
successerit, statim impatientes fiunt aut desides.

Non enim semper est in potestate hominis via
ejus, sed DEI est dare et consolari, quando vult,
et quantum vult, et cui vult, sicut sibi placue-
rit, et non amplius.

Quidam incauti, propter devotionis gratiam,
se ipsos destruxerunt: quia plus agere volue-
runt quam potuerunt, non pensantes suae par-
vitatibus mensuram, sed magis cordis affectum
sequentes quam rationis iudicium.

Et quia majora praesumpserunt, quam DEO
placitum fuit, ideoque gratiam cito perdidierunt.

Facti

Facti sunt inopes, et viles relictii, qui in coe-
lum posuerunt nidum sibi: ut humiliati et de-
pauperati, discant non in alis suis volare, sed
sub pennis meis sperare.

Qui adhuc novi sunt et imperiti in via Domi-
ni, nisi consilio discretorum se regant, faciliter
decipi possunt et elidi.

3. Quod si suum sentire magis sequi, quam
aliis exercitatis credere volunt, erit eis pericu-
losus exitus, si tamen retrahi a proprio concep-
tu noluerint.

Raro sibi ipsi sapientes, ab aliis regi humi-
liter patiuntur.

Melius est, sapere modicum cum humilitate,
et parva intelligentia, quam magni scientiarum
thesauri cum vana complacentia.

Melius est tibi minus habere, quam multum
unde posses superbire.

Non satis discrete agit, qui se totum laetitiae
tradit, obliviscens pristinae inopiae suae, et
casti timoris Domini, qui timet gratiam obla-
tam amittere.

Nec etiam satis virtuose sapit, qui tempore
adversitatis et cuiusque gravitatis, nimis despe-
rate se gerit, et minus fidenter de me, quam
oportet, recogitat ac sentit.

4. Qui tempore pacis nimis securus esse vo-
luerit, saepe tempore belli nimis dejectus et
formidolosus reperietur.

Si scires semper humilis et modicus in te per-
manere, nec non spiritum tuum bene moderari
et regere, non incideres tam cito in pericu-
lum, et offensam.

Consilium bonum est, ut, servoris spiritu con-
cepto, mediteris quid futurum sit abscedente
lumine.

Quod dum contigerit, recogita et denuo lu-
cem

Abd. l. 4.

Ff. xc. 4.

*Cave ty-
ro, facile
hac erro-
bis sine
magistro.
Nec pro-
prio crede
iudicio.*

Rom. xi.
25.

*Praestat
te sapere
modicum
cum hu-
militate,
quam
multum
cum ela-
tione.*

*Memor
misericordiae
suae sem-
per ego
parvulus.*

*Sed tem-
poris an-
gustiae
non sustul-
lam mihi.*

*Qui in
pace secu-
rus, in
periculo
trepidus
est.*

*Humilis
& provi-
dus non
facile im-
pingit.*

*In pace
ergo de
bellis cogi-
ta.*

*Et post te-
nebras*

*cursum
spera lu-
cem.
Utilis tibi
ista pro-
batio et al-
ternatio.*

*Merita
non ex-
sionibus,
scientia,
honore,
aestimam-
do;
Sed DEI
magis a-
more &
sincera
humilita-
te.*

cem posse reverti, quam ad cautelam tibi, mihi autem ad gloriam, ad tempus subtraxi.

5. Utilior est saepe talis probatio, quam si semper prospera pro tua haberes voluntate.

Nam merita non funt ex hoc existimanda, si quis plures visiones aut consolationes habeat; vel si peritus fit in Scripturis, aut in altiori potatur gradu:

Sed si vera fuerit humilitate fundatus, et divina charitate repletus: si DEI honorem pure et integre semper quaerat: si se ipsum nihil reputet, et in veritate despiciat, atque ab aliis etiam despici et humiliari magis gaudeat, quam honorari.

CAPUT VIII.

De vili aestimatione sui ipsius, in oculis DEI.

*ORATIO
Humilitatis
ante faciem
DEI.
Agnosce
coram
DEO vilitatem
tuam;*

I. } **L**OQUAR ad Dominum meum, cum sim pulvis et cinis. (Gen. xviii. 27.) Si me amplius reputavero, ecce tu stas contra me: et dicunt testimonium verum iniquitates meae, nec possim contradicere.

Si autem me vilificavero, et ad nihilum redigero, et ab omni propria reputatione defecero, atque, sicut fum, pulverizavero, erit mihi proposita gratia tua, et vicina cordi meo lux tua; et omnis aestimatio, quantulacumque minima in valle nihilitatis meae submergetur, et peribit in aeternum.

Ibi ostendis me mihi, quid fum, quid fui, et quo deveni: quia nihil sum et nescivi.

Si mihi ipsi relinquer, ecce nihil, et tota infirmitas: si autem subito me respexeris, statim fortis efficior, et novo repleror gaudio.

Et

*Et nihil
te, uti es,
aestima.*

*PLxxxii.
En vilitas
tibi
nihil po-
terit &
DEUS ait-*

Et mirum valde, quod sic repente tubior, et tam benigne a te complector, qui proprio pondere semper ad ima feror.

2. Facit hoc amor tuus, gratis praeveniens me, et in tam multis subveniens necessitatibus, a gravibus quoque custodiens me periculis, et ab innumeris (ut vere dicam) eripiens malis.

Me siquidem male amando, me perdidisti; et te solum quaerendo, et pure amando, me & te pariter inveni, atque ex amore profundius ad nihilum me redegi.

Quia tu, o dulcissime, facis mecum supra meritum omne, et supra id quam audeo sperare vel rogare.

3. Benedictus sis DEUS meus; quia licet ego omnibus bonis sim indignus, tua tamen nobilitas et infinita bonitas nunquam cessat benefacere etiam ingratis, et longe a te averfis.

Converte nos ad te, ut simus grati, humiles et devoti: quia salus nostra tu es, virtus, et fortitudo nostra.

CAPUT IX.

Quod omnia ad DEUM, sicut ad finem ultimum, sunt referenda.

I. } **F**ILI, ego debeo esse finis tuus supremus et ultimus, si vere desideras esse beatus.

Ex hac intentione purificabitur affectus tuus, saepius ad se ipsum et ad creaturas male incurvatus.

Nam si te ipsum in aliquo quaeris, statim in te deficiis et arescis.

Omnia ergo ad me principaliter referas, quia ego sum qui omnia dedi.

*si, con-
nia.
Eius fa-
vorem sur-
sum fe-
ris, pon-
dere car-
nis ad i-
ma.*

*Amas te
perdes te:
amam
DEUM
ipsum lu-
craris et
te.*

*Lan-
da ergo
DEUM
tam bo-
num et be-
nificum.
Pl. lxxxix.
Ps.
Pl. xxx. 4.*

*DEUS ti-
bi supre-
mus finis
est.*

*Hinc pu-
rus erit
affectus.*

*Nam:
DEUS om-
nis boni
fons:*

Sic

Sic fingula considera, sicut ex fummo bono manantia: et ideo ad me, tanquam ad suam originem, cuncta sunt reducenda.

Ex quo hauriunt omnem.

Joan. I. 16.

Attunde fr ultra speras, quod sitim satiet.

Nihil enim habes sine DEO.

Ubi vera charitas, ibi facit. At omnis proca cupiditas.

Marc. x. 18.

ORATIO
Gratias
agentis
pro voca-
tione ad
divinum
servitium.

Pl. lxxvii. 25.

2. Ex me pusillus et magnus, pauper et dives, tanquam ex fonte vivo, aquam vivam hauriunt: et qui mihi sponte et libere deserviunt, gratiam pro gratia accipient.

Qui autem extra me voluerit gloriari, vel in aliquo privato bono delectari, non stabilietur in vero gaudio, neque in corde suo dilatabitur, sed multipliciter impediatur et angustiabitur.

Nihil ergo tibi de bono adscribere debes, nec alicui homini virtutem attribuas: sed totum da DEO, sine quo nihil habet homo.

Ego totum dedi, ego totum te rehabere volo: et cum magna distractione gratiarum actiones requiro.

3. Haec est veritas, qua fugatur gloriae vanitas.

Et si intraverit coelestis gratia, et vera charitas, non erit aliqua invidia, nec contractio cordis, neque privatus amor occupabit.

Vincit enim omnia divina charitas, et dilatatae omnes animae vires.

Si recte sapias, in me solo gaudebis, in me solo sperabis: quia *nemo bonus, nisi solus DEUS* (Luc. xviii. 19.), qui est super omnia laudandus, et in omnibus benedicendus.

CAPUT X.

Quod spreto mundo, dulce est servire DEO.

I. } NUNC iterum loquar, Domine, et non silebo: dicam in auribus DEI mei, Domini mei, et Regis mei, qui est in excelsis.

O quam

O quam magna multitudo dulcedinis tuae, Domine, quam abscondisti timentibus te! (Pl. xxx. 20.) Sed quid es amantibus? quid toto corde tibi fervientibus?

Magni-
tudinem
divinae
donitatis
expende,

Vere ineffabilis dulcedo contemplationis tuae, quam largiris amantibus te.

In hoc maxime ostendisti mihi dulcedinem charitatis tuae, quia cum non essem, fecisti me: et cum errarem longe a te, reduxisti me, ut fervirem tibi: et praecepisti ut diligam te.

Relucen-
tem in
creatione,
redemptio-
ne & vo-
catione;

2. O fons amoris perpetui, quid dicam de te?

Ejus

Quomodo potero tui oblivisci, qui mei dignatus es recordari, etiam postquam contabui et peri?

semper
gratia
mente me-
mento;

Fecisti, ultra omnem spem, misericordiam cum servo tuo: et ultra omne meritum, gratiam et amicitiam exhibuisti.

Pl. cxviii.
65.

Quid retribuam tibi pro gratia ista? Non enim omnibus datum est, ut omnibus abdicatis saeculo renuntient, et monasticam vitam assument.

Nam
gratia ra-
ra est, sic
vocari ad
servien-
dum
DEO.

Numquid magnum est, ut tibi serviam, cui omnis creatura servire tenetur?

Judith.

Non magnum mihi videri debet servire tibi: sed hoc potius magnum mihi & mirandum apparet, quod tam pauperem et indignum, dignaris in servum recipere, & dilectis servis tuis adumare.

xvi. 17.
Et te quid-
dem ser-
vum tam
indig-
num et in-
nitentem.

3. Ecce omnia tua sunt, quae habeo, et unde tibi servio.

Paral.
xxix. 14.

Vertum tamen vice versa, tu magis mihi servis, quam ego tibi.

Verum
DEUS ti-
bi magis
servit,
quam tu
illi.

Ecce, coelum et terra, quae in ministerium hominis creati, praesto sunt, et faciunt quotidie quaecumque mandasti.

En quot
& quales
creaturas
tuo obse-
quio con-
ditae!

Et hoc parum est: quin etiam Angelos in ministerium hominis ordinasti.

Trans-

*Quis se
ipsum ti-
bi impo-
dit.*

*Quis vo-
re repes-
dest?*

Transcendit autem haec omnia, quia tu ipse homini servire dignatus es, et te ipsum daturum ei promissisti.

4. Quid dabo tibi pro omnibus istis millibus bonis? Utinam possem tibi servire cunctis diebus vitae meae!

Utinam vel uno die dignum servitium exhibere sufficerem!

Apoc. iv.
17.

*Mancipa
te ei in
servitium
perpetuum.*

Vere tu es dignus omni servitio, omni honore, et laude aeterna.

Vere Dominus meus es, et ego pauper servus tuus, qui totis viribus teneor tibi servire, nec unquam in laudibus tuis debeo fastidire.

Sic volo, sic desidero; et quidquid mihi deest, tu digneris supplere.

*Servitius
ista tu-
gens ho-
mini glo-
ria;*

5. Magnus honor, magna gloria, tibi servire, et omnia propter te contemnere.

Habebunt enim gratiam magnam, qui sponte se subjecerint tuae sanctissimae servituti.

*Nec mole-
stiam
sed confortationem
parat;*

Invenient suavissimam Spiritus sancti consolationem, qui pro amore tuo omnem carnalem abjecerint delectationem.

Matth.
vii. 14.

Consequenter magnam mentis libertatem, qui arctam pro nomine tuo ingrediuntur viam, et omnem mundanam neglexerint curam.

6. O grata et jucunda Dei servitus, qua homo veraciter efficitur liber et factus!

*O felices
vincula
jura & bo-
na no-
runt!*

O sacer status religioni famulatus, qui hominem Angelis reddit aequalem, DEO placibilem, daemonibus terribilem, et cunctis fidelibus commendabilem!

O amplectendum, et semper optandum servitium, quo summum promeretur bonum, et gaudium acquiritur sine fine mansurum!

CAP.

CAPUT XI.

*Quod desideria cordis examinanda
sunt et moderanda.*

1. } DOMINUS. } **F**ILI, oportet te adhuc multa addicere, quae necdum bene didicisti.
2. } SERVUS. } Quae sunt haec, Domine? Ut desiderium tuum ponas totaliter secundum beneplacitum meum; et tui ipsius amator non sis, sed meae voluntatis cupidus aemulator.
3. } DOMINUS. } taliter secundum beneplacitum meum; et tui ipsius amator non sis, sed meae voluntatis cupidus aemulator.

*Desideria tua
DEI beneplacito conforma.
Eph. i. 9.*

Desideria te saepe accendunt, et vehementer impellunt: sed considera, an propter honorem meum, an propter tuum commodum magis movearis.

*Vide quid
tonoveat;*

Si ego sum in causa, bene contentus eris, quomodocumque ordinavero: si autem de proprio quae sit aliquid latet, ecce hoc est quod te impedit et gravat.

*SEDEUS,
acquiescas quocumque contenti.*

4. Cave ergo, ne nimium inuitaris super desiderio praesconcepto, me non consulto; ne forte postea poeniteat, aut displiceat, quod primo placuit, et quasi pro meliore zelasti.

*Cave ergo
ne tibi proprio desiderio.*

Non enim omnis affectio, quae videtur bona, statim est sequenda: sed neque omnis contraria affectio ad primum fugienda.

Expedi interdum refrenatione uti, etiam in bonis studiis et desideriis; ne per importunitatem mentis distractionem incurras; ne aliis per indisciplinam, scandalum generes: vel etiam per resentmentiam aliorum, subito turberis et corruas.

Refrenans impetum tibi saepe damnosum; aliter scandalosum.

5. Interdum vero oportet violentia uti, et viriliter appetitui sensitivo contraire, nec advertere quid velit caro, et quid non velit; sed hoc magis fatagere, ut subiecta sit etiam volens spiritui.

Contra suggestiones carnis nitere.

Et

1. Cor. ix. 27. *Nec de-
ne, donec
pareat.*

Et tamdiu castigari debet, et cogi fervituti subesse, donec parata sit ad omnia, paucisque contentari discat et simplicibus delectari, nec contra aliquod inconueniens mussitare.

CAPUT XII.

*De informatione patientiæ, et luctamine
adversus concupiscentias.*

Heb. x. 35. *Patientia
ubique
necessa-
ria.*

DOMINE Deus, ut video, patientia est mihi valde necessaria: multa enim in hac vita accidunt contraria. Nam qualitercumque ordinavero de pace mea, non potest esse sine bello et dolore vita mea.

*Pax vera
non tam
est in ca-
ventibus:
tationum
quam pa-
tientia
tribula-
tionum.*

*Praestat
nunc pati
quam pos-
tea.*

*Perfer
exigua, ut
evadatis ag-
terna.*

*Nec sae-
culares
malorum
expertes,*

2. **DOMINUS.** } Ita est, fili. Sed volo te non ta-
lem quaerere pacem, quae tenta-
tionibus careat, aut contraria non
fentiat;

Sed tunc etiam aestimare te pacem invenisse, cum fueris variis tribulationibus exercitatus, et in multis contrarietatibus probatus.

3. Si dixeris, te non posse multa pati, quomodo tunc sustinebis ignem purgatorii?

De duobus malis, minus est semper eligendum.

Ut ergo aeterna futura supplicia possis evadere, mala praesentia studeas pro DEO aequanimiter tolerare.

An putas, quod homines saeculi hujus, nihil vel parum patientur? Nec hoc invenies, etiam si delicatissimos quaesieris.

4. **SERVUS.** } Sed habent multas delectatio-
nes, et proprias sequuntur volun-
tates; ideoque parum ponderant
suas tribulationes.

5. DOMI-

5. **DOMINUS.** } Esto, ita sit, ut habeant quid-
quid voluerint: sed quamdiu, pu-
tas, durabit?

Ecce, *quemadmodum fumus deficient* (Pl. xxxvi. 20.) abundantes in saeculo, et nulla erit recordatio praeteritorum gaudiorum.

Sed et cum adhuc vivunt, non sine amaritudine et taedio ac timore in eis quiescunt.

Ex eadem namque re, unde sibi delectationem concipiunt, inde doloris poenam frequenter recipiunt. Juste illis sit: ut, quia inordinate delectationes quaerunt et sequuntur, non sine confusione et amaritudine eas expleant.

6. O quam breves, quam falsae, quam inordinatae et turpes omnes sunt?

Verumtamen, prae ebrietate et caecitate non intelligunt; sed velut muta animalia, propter modicum corruptibilis vitae delectamentum, mortem animas incurunt.

Tu ergo, *fili, post concupiscentias tuas non cas, et a voluntate tua avertere* (Eccli. xviii. 30.). *Delectare in Domino, et dabit tibi petitionem cordis tui* (Pl. xxxvi. 4.).

7. Etenim si veraciter vis delectari, et abundantius a me consolari; ecce in contemptu omnium mundanorum, et in abiectione omnium infimarum delectationum, erit benedictio tua, et copiosa tibi reddetur consolatio.

Et quanto te plus ab omni creaturarum solatio subtraxeris, tanto in me suavioris et potentiores consolationes invenies.

Sed primo, non sine quadam tristitia et labore certaminis, ad has pertinges.

Obstet inolita consuetudo, sed meliori consuetudine vincetur.

Remurmurabit caro, sed fervore spiritus frenabitur.

E

Insti-

*Flo, suas
habende-
litas.*

*Sed
quam bre-
ves & in-
goces!*

*Et plus
felis,
quam
melius ha-
bentes!*

*Quid te-
ro justius,
quam ut
ipse ab-
soria sit
animus
inordina-
tus?*

2 Mach
vi. 25.

*Renue
terrenas
consolati-
ones, et
invenies
divinas.*

*Est non
sine lucta.*

*Nam
con-
suetudo vin-
cenda:*

Carsus fr-
mandat.
Dæmon
fugan-
du.

Instigabit et exacerbabit te serpens antiquus, sed oratione fugabitur: insuper et labore utilitatis aditus ei magnus obstruetur.

CAPUT XIII.

De obedientia humilium subditi, ad exemplum JESU CHRISTI.

Qui fugit
obedientiam, fugat
gratiam.

Prompte
subdere
superiori,
si vis carnem sub-
ditam spir-
ritui.

I. } **F**ILLI, qui se subtrahere nituntur ab obedientia, ipse se subtrahit a gratia: et qui quaerit habere privata, amittit communia.

Qui non libenter, et sponte suo superiori se subdit, signum est quod caro sua necdum perfecte sibi obedit, sed saepe recalcitrat et remurmurat.

Disce ergo celeriter superiori tuo te submittere, si carnem propriam optas subjugare.

Citius namque exterior vincitur inimicus, si interior homo non fuerit devastatus.

Non est molestior et peior animae hostis, quam tu ipse tibi, non bene concordans spiritui.

Ceteros
facile sub-
dicies, si te
spiritus vi-
ceris.

Oportet omnino verum te assumere tui ipsius contemptum, si vis praevalere adversus carnem et sanguinem.

Quia adhuc nimis inordinate te diligis, ideo plene te resignare aliorum voluntati trepidas.

DEUS se
subjecit
hominibus,
et homo
non se sub-
dat sibi a-
milli?

2. Sed quid magnum, si tu, qui pulvis es et nihil, propter DEUM te homini subdis, quando ego omnipotens et altissimus, qui cuncta creavi ex nihilo, me homini propter te humiliter subjeci?

Factus sum omnium humillimus et infimus, ut tuam superbiam mea humilitate vinceres.

Disce

Disce obtemperare, pulvis. Disce te humiliare, terra et limus, et sub omnium pedibus incurvare.

Disce voluntates tuas frangere, et ad omnem subjectionem te dare.

3. Exardece contra te, nec patiaris tumorem in te vivere: sed ita subiectum et parvulum te exhibe, ut omnes super te ambulare possint, et sicut lutum platearum conculcare. Quid habes, homo inanis, conqueri?

Quid, fordide peccator, potes contradicere exprobrantibus tibi, qui toties DEUM offendisti, et infernum multoties meruisti?

Sed pepercit tibi oculus meus, quia pretiosa fuit anima tua in conspectu meo: ut cognosceres dilectionem meam, et gratus semper beneficiis meis existeres: 1 Reg. xxiv. 11. ibid. xxvi. 21.

Et ut ad veram subjectionem et humilitatem jugiter dares, patienterque proprium contemptum ferres.

CAPUT XIV.

De oculis DEI judicis considerandis, ne extollamur in bonis.

ORATIO
Humil-
antis se-
coram
DEO.

I. } **I**NTONAS super me judicia SERVUS. } tua, Domine, et timore ac timore concutis omnia ossa mea, et expavescit anima mea valde.

Sto attonitus et confido; quia coeli non sunt mundi in conspectu tuo. Job. xv. 15.

Si in angelis reperisti pravitatem, nec tamen pepercisti, quid fiet de me? ibid. iv. 18.

Ceciderunt fellae de coelo, et ego pulvis quid praesumo? Apoc. vi. 13.

Quorum opera videbantur laudabilia, ceciderunt

Homo, in-
q am, et
numus,
pulvis &
limus.

Calca er-
go omnem
terram:
& calcian-
dum te
grate.

Pf. lxxvii.
25- derunt ad infima : et qui comedebant panem
Angelorum, vidi filiquis delectari porcorum.

*Nihil
sanctum,
securum,
stabile, in
hominis
subtra-
hente ma-
num* DEO.
2. Nulla est ergo sanctitas, si manum tuam,
Domine, subtrahas.

Nulla prodest sapientia, si gubernare desis-
tas.

Nulla iuvat fortitudo, si conservare desinas.
Nulla secura castitas, si eam non protegas.

Nulla propria prodest custodia, si non adfit
tua sacra vigilantia.

Nam relictis, mergimur et perimus : visitati
vero, erigimur et vivimus.

Instabiles quippe sumus, sed per te confir-
mamur : tepescimus, sed a te accendimur.

*Et quid
reperis in
te, homo,
vixisse me-
rito su-
perbia?*
3. O quam humiliter et abjecte mihi de me
ipso sentiendum est ! quam nihil pendendum,
si quid boni videar habere !

O quam profunde submittere me debeo sub
abyssalibus iudiciis tuis, Domine : ubi nihil
aliud me esse invenio, quam nihil et nihil !

O pondus immensum ! O pelagus intran-
sabile : ubi nihil de me reperio, quam in toto
nihil !

Ubi est ergo latebra gloriae ? ubi confiden-
tia de virtute concepta ?

Absorpta est omnis gloriatio vana, in pro-
funditate iudiciorum tuorum super me.

4. Quid est omnis caro in conspectu tuo ?

Numquid gloriabitur lutum contra forma-
tem se ?

Quomodo potest erigi vaniloquio, cuius cor
in veritate subiectum est DEO ?

Non eum totus mundus erigit, quem veritas
sibi subiecit ; nec omnium laudantium ore
movebitur, qui totam spem suam in DEO fir-
mavit.

Nam et ipsi qui loquuntur, ecce omnes ni-
hil ;

hil ; deficient enim cum sonitu verborum :
Veritas autem Domini manet in aeternum,
(Psalm cxvi. 2.)

CAPUT XV.

*Qualiter standum sit ac dicendum,
in omni re desiderabili.*

I. } **F**ILLI, sic dicas in omni re :
DOMINUS. } Domine, si tibi placitum
fuerit, fiat hoc ita.

Domine, si fuerit honor tuus, fiat hoc in no-
mine tuo.

Domine, si mihi videris expedire, et utile ef-
fere probaveris ; tunc dona mihi hoc uti ad ho-
norem tuum.

Sed si mihi nocivum fore cognoveris, nec
animae meae salutari prodesse, aufer a me tale
desiderium.

Non enim omne desiderium est a Spiritu
Sancto, etiam si homini videatur rectum et bo-
num.

Difficile est pro vero iudicare, utrum spiritus
bonus, an alienus te impellat, ad desiderandum
hoc vel illud : an etiam ex proprio movearis
spiritu.

Multi in fine sunt decepti, qui primo, bono
spiritu videbantur inducti.

2. Igitur semper cum timore DEI, et cordis
humilitate desiderandum est et petendum,
quidquid desiderabile menti occurrit : maxi-
meque cum propria resignatione, mihi totum
committendum est, atque dicendum :

Domine, tu scis qualiter melius est : fiat hoc
vel illud, sicut volueris.

Da quod vis, et quantum vis, et quando vis.

Fac

*Nihil pe-
te nisi di-
vinae glo-
riae, & tu-
ae saluti
conveni-
ens.*

*Nemo id
militis
DEO no-
vit.*

*Non cre-
dendum
omni spi-
ritui, nec
dehderio.*

*Nam dis-
cernere
difficile.*

*Nihil se-
curius im-
more DEI,
Et resig-
natione
sui.*

ORATIO
*Pro bene-
placito
DEI per-
ficiendo.*

UNIVERSIDAD

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE BUENOS AIRES

Fac mecum, sicut scis, et sicut tibi magis placuerit, et major honor tuus fuerit.

Pone me ubi vis, et libere age mecum in omnibus.

In manu tua sum, gyra et reversa me per circuitum.

En servus tuus ego, paratus ad omnia: quoniam non desidero mihi vivere, sed tibi: utinam digne et perfecte!

3. Concede mihi, benignissime JESU, gratiam tuam, ut mecum sit, et mecum laboret, mecumque usque in finem perseveret.

Da mihi hoc semper desiderare et velle, quod tibi magis acceptum est, et carius placet.

Tua voluntas mea sit, & mea voluntas tuam semper sequatur, et optime ei concordet.

Sit mihi unum velle et nolle tecum: nec aliud posse velle aut nolle, nisi quod tu vis et nolis.

4. Da mihi omnibus mori, quae in mundo sunt: et propter te amare contemni, et neciri in hoc saeculo.

Da mihi super omnia desiderata in te requiescere, et cor meum in te pacificare.

Tu vera pax cordis, tu sola requies: extra te dura sunt omnia et inquieta. *In hac pace in idipsum*, hoc est, in te uno summo aeterno bono, *dormiam et requiescam.* Amen.

CAPUT XVI.

Quod verum solatium in solo DEO est quaerendum.

Ne hic quaeris solatium.

QUIDQUID desiderare possum, vel cogitare ad solatium meum, non hic expecto, sed in posterum.

Quod

Quod si omnia felicitas mundi solus haberem, et omnibus delictis frui possem, certum est quod diu durare non possent.

Unde non poteris, anima mea, plene consolari, nec perfecte recreari; nisi in DEO consolatore pauperum, ac susceptore humilium.

Expecta modicum, anima mea, expecta divinum promissum, et habebis abundantiam omnium bonorum in coelo.

Si nimis inordinate ista appetis praesentia, perdes aeterna et coelestia.

Sint temporalia in usu, aeterna in desiderio. Non potes aliquo bono temporali fatiari, quia ad haec fruenda, non es creata;

2. Etiam si omnia creata bona haberes, non posses esse felix et beata: sed in DEO, qui cuncta creavit, tota beatitudo tua et felicitas consistit:

Non qualis videtur et laudatur a stultis mundi amatoribus; sed qualem expectant boni Christi fideles, et praegustant interdum spirituales ac mundicordes, quorum conversatio est in coelis.

Vanum est et breve, omne humanum solatium.

Beatum et verum solatium, quod intus a veritate percipitur.

Devotus homo ubique secum fert consolatorem suum JESUM, et dicit ad eum: Adesto mihi, Domine JESU, in omni loco et tempore.

Haec mihi sit consolatio, libenter velle carere omni humano solatio.

Et si tua desuerit consolatio, sit mihi tua voluntas et iusta probatio pro summo solatio.

Non enim in perpetuum irasceris, neque in aeternum comminaberis. (Pl. cii. 9.)

Sunt enim nimis fugaciter.

Soluta vero non nisi in solo DEO.

Sed brevis non progat memoria.

Temporalia sunt in usu; aeterna in affectu.

Nec enim in illa creatura beatitudo est.

Sed in solo creatora.

Math. v. 8.

Philipp. iii. 20.

Ibi solus et solatium, ubi JESUS adest.

Cujus beneplacitum est summum solatium.

CAP.

CAPUT XVII

*Quod omnis sollicitudo in DEO
statuenda sit.*

ORATIO

*Regnans se
in omne
DEI bene-
placitum.
DEO to-
tum te
permittit.*

*Nam ho-
mo facile
fallitur.
Et DEO
est cura
pro nobis.*

*O quam
vult qui
DEO non
nilitur!*

*A sum-
mo bene
nilitur bo-
num.*

*Bene-
dic ergo
DEUM in
omni tem-
pore, & ei
ventus.*

*Id impi-
nis docet
Christi
solatio-
rem.*

*Paratus
esto ad
omnem
DEI nu-
tum.*

*Ubi pec-
catorum
absit, ubi*

I.
DOMINUS.

FILI, sine me tecum agere
quod volo: ego scio quid
expedit tibi.

Tu cogitas sicut homo: tu sentis in multis,
sicut humanus suadet affectus.

SERVUS. } Domine, verum est quod dicis. Ma-
jor est sollicitudo tua pro me, quam
omnis cura quam ego gerere possum pro me.

Nimis enim casualiter stat, qui non proiecit
omnem sollicitudinem suam in te.

Domine, dummodo voluntas mea recta et
firma ad te permaneat, fac de me, quidquid
tibi placuerit.

Non enim potest esse nisi bonum, quidquid
de me feceris.

2. Si me vis esse in tenebris, sis benedictus:
et si me vis esse in luce, sis iterum benedictus.
Si me dignaris consolari, sis benedictus: et si
me vis tribulari, sis aequae semper benedictus.

DOMINUS. } Fili, sic oportet te stare, si me-
cum desideras ambulare.

Ita promptus esse debes ad patientium, si-
cut ad gaudendum.

Ita liberet debes esse inops et pauper, sicut
plenus et dives.

3. Domine, liberet patiar pro te,
quidquid volueris venire super me.

SERVUS. } Indifferenter volo de manu tua
bonum et malum, dulce et amarum, laetum et
triste suscipere; et pro omnibus mihi contin-
gentibus gratias agere.

Custodi me ab omni peccato, et non timebo
mortem nec infernum.

Dum-

Dummodo in aeternum me non projicias, *sic mor-
tis, necin-
ferni ti-
mor est.*
nec deleas de libro vitae; non mihi nocebit,
quidquid venerit tribulationis super me.

CAPUT XVIII.

*Quod temporales miseriae, exemplo Chris-
ti, aequanimiter sunt ferendae.*

I.
DOMINUS.

FILI, ego descendi de coelo
pro tua salute: suscepi
tuas miseriae, non necessi-
tate, sed charitate trahente: ut patientiam dis-
ceres, et temporales miseriae non indignanter
ferres. *Patienti-
am dicite
Christo
dicite.*

Nam ab hora ortus mei, usque ad exitum in
cruce, non defuit mihi tolerantia doloris.

Defectum rerum temporalium magnum
habui: multas querimonias de me frequen-
ter audiui: confusiones et opprobria benign-
e sustinui: pro beneficiis ingratitudinem rece-
pi, pro miraculis blasphemias, pro doctrina
reprehensiones. *En quid
non malo-
rum per-
onem tu-
lit?*

2. Domine, quia tu patiens fuisti in
SERVUS. } vita tua, in hoc maxime implendo
praecipuum Patris tui; dignum est,
ut ego misellus peccator, secundum voluntatem
tuam patienter me sustineam: et donec ipse
volueris, onus corruptibilis vitae, pro salute
mea portem.

Nam etsi onerosa sentitur praesens vita,
facta est tamen jam per gratiam tuam valde
meritoria: atque exemplo tuo, et Sancto-
rum tuorum vestigiis, infirmis tolerabilior et
clarior.

Sed et multo magis consolatoria, quam olim
in Lege veteri fuerat, cum porta coeli clausa
per-

*Tantum
quoque so-
latis;*

perfleret : et obscurior etiam via ad coelum videbatur, quando tam pauci regnum coelorum quaerere curabant.

Sed neque qui tunc iusti erant et salvandi, ante passionem tuam, et sacrae mortis debitum, coeleste regnum poterant introire.

3. O quantas tibi gratias teneor referre, quod viam rectam et bonam dignatus es mihi, et cunctis fidelibus, ad aeternum regnum tuum ostendere !

Nam vita tua, via nostra : et per sanctam patientiam ambulamus ad te, qui es corona nostra.

Nisi tu nos praecessisses et docuisses, quis sequi curaret ?

Heu, quanti longe retroque manerent, nisi tua praecelara exempla inspicerent !

Ecce, adhuc tepescimus, auditis tot signis tuis et doctrinis : quid fieret, si tantum lumen ad sequendum te non haberemus ?

CAPUT XIX.

De tolerantia injuriarum, et quis versus patiens probetur.

I. } **DOMINUS.**

QUID est quod loqueris, fili ? Cessa conquiri, considerata mea et aliorum Sanctorum passione, Nondum utique ad sanguinem restitisti.

Parum est quod tu pateris, in comparatione eorum qui tam multa passi sunt, tam fortiter tentati, tam graviter tribulati, tam multipliciter probati et exercitati.

Oportet te igitur aliorum graviora ad mentem reducere, ut levius feras tua minima.

Et

Et per praecelara tam vicin.

Patientia, recta ad coelum via :

Haec Christus ipse praecessit :

Par est nos sequi.

Defina a querinominis :

Habr. xii. 4.

Christum et SS. specta patientes.

Et parum te probati ipse servas.

Et si tibi minima non videntur, vide ne et hoc tua faciat impatientia.

Sive tamen parva sive magna sint, stude cuncta patienter sufferre.

2. Quanto melius ad patiendum te disponis, tanto sapientius agis, et amplius promeris : feres quoque levius animo et usu ad hoc non segniter paratis.

Nec dicas : Non valeo haec ab homine tali pati, nec huiusmodi mihi patienda sunt : grave enim intulit damnum, et impropere mihi, quae nunquam cogitaveram : sed ab alio libenter patiar, et sicut patienda videro.

Inspiciens est talis cogitatio, quae virtutem patientiae non considerat, nec a quo coronanda erit, sed magis personas, et offensas sibi illatas perpendit.

3. Non est verus patiens, qui pati non vult, nisi quantum sibi visum fuerit, et a quo sibi placuerit.

Verus autem patiens non attendit a quo homine, utrum a Praelato suo, an ab aliquo aequali, aut inferiori : utrum a bono et sancto viro, vel a perverso et indigno exerceatur.

Sed indifferenter ab omni creatura, quantumcumque, et quotiescumque ei aliquid adversi acciderit, totum hoc de manu DEI grater accipit, et ingens lucrum reputat :

Quia nil apud DEUM, quantumlibet parvum, pro DEO tamen passum, poterit sine merito transire.

4. Esto itaque expeditus ad pugnam, si vis habere victoriam.

Sine certamine, non potes venire ad patientiae coronam.

Si pati non vis, recusas coronari.

Si autem coronari desideras, certa viriliter sustine patienter.

Seu impatienti omnia videntur gravia.

At quod pati durum est, levius fit patientia.

Item pro tem ne pro a vi. ad tuo pati vultis :

Nec quid, vel a quo patiaris, attende :

Seu propter quem.

Verus enim patiens non desinit se a quo patitur.

Seu accipit omnia, tamquam a manu DEI.

In eo & pati pro DEO, licet eorum adstant.

Ergo ne fuge pugnam,

Tim. ii. 5.

Sine

Sine qua non obtinebitis coronam.

Huc autem fecit DEI gratiam.

Sine labore, non tenditur ad requiem: nec sine pugna, pervenitur ad victoriam.

SERVUS. { Fiat, Domine, mihi possibile per gratiam, quod mihi impossibile videtur per naturam.

Tu facis, quod modicum possum pati, et quod cito dejectior, levi exurgente adversitate.

Efficatur mihi quaelibet exercitatio tribulationis pro nomine tuo amabilis et optabilis: nam pati et vexari pro te, valde salubre est animae meae.

CAPUT XX.

*De confessione propriae infirmitatis,
& hujus vitae miseris.*

ORATIO
Confitentis
suae
infirmitates,
et v-
pen-
nam ad-
versus vi-
tae mis-
erias im-
plorantis.
Agnosce
quam sis
miser.

Quia re-
modica
desideris,
Etiam
cum te se-
curum
putas.

Pf. xxiv.
18.

Erubescere
coram
DEO de
tanta in-
firmitate;

1. CONFITEBOR adversum me iniquitatem meam (Pf. xxxi. 5): confitebor tibi, Domine, infirmitatem meam.

Saepe parva res est, quae me dejicit et contristat.

Propono me fortiter acturum: sed cum modica tentatio venerit, magna mihi angustia fit. Valde vilis quandoque res est, unde gravis tentatio provenit.

Et dum puto me aliquantulum tutum, cum non sentio, invenio me nonnunquam poene devictum ex levi flatu.

2. Vide ergo, Domine, humilitatem meam, et fragilitatem tibi undique notam.

Miserere, et eripe me de luto, ut non infingar (Pf. lxxviii. 15.), ne permaneam dejectus usquequoque.

Hoc est, quod me frequenter reverberat, et coram te confundit; quod tam labilis sum, & infirmus ad resistendum passionibus.

Etfi

Etfi non omnino ad confessionem, tamen mihi etiam molesta et gravis est earum infectio, et taedet valde sic quotidie vivere in lite:

Ex hinc nota mihi fit infirmitas mea: quia multo facilius irruunt abominandae semper phantasiae, quam discedunt.

3. Utinam, fortissime DEUS Israël, zelator animarum fidelium, respicias servi tui laborem et dolorem, assistasque illi in omnibus, ad quaecumque perrexerit.

Robora me coelesti fortitudine, ne vetus homo, misera caro spiritui necdum plene subacta, praevaleat dominari: adversus quam certare oportebit, quamdiu spiratur in hac vita miserima.

Heu, qualis est haec vita, ubi non desunt tribulationes et miseriae, ubi plena laqueis et hostibus sunt omnia!

Nam una tribulatio seu tentatione recedente, alia accedit: sed et priore adhuc durante conflictu, alii plures superveniunt, et inperate.

4. Et quomodo potest amari vita, tantas habens amaritudines, tot subiecta calamitatibus et miseris?

Quomodo etiam dicitur vita, tot generans mortes et pestes?

Et tamen amatur, et delectari in ea a multis quaeritur.

Reprehenditur frequenter mundus, quod fallax sit et vanus, nec tamen facile relinquitur, quia concupiscentiae carnis nimis dominantur.

Sed alia trahunt ad amandum, alia ad contemnendum.

Trahunt ad amorem mundi, desiderium oculorum, et superbia vitae: sed poenae ac miseriae juste sequentes ea, odium mundi pariunt et taedium.

Gravi
utique pi-
ta et mo-
lesta:

Implo-
vero Dni
opem:

Jof. i. 9.

Ne caro
Spiritu
praeval-
eat.

Vita ista
quid nisi
lucula et la-
borum ca-
tena?

Et tamen
amatur
tam ama-
ra.

Sic mun-
dus fallax
agnosci-
tur, & di-
ligitur:

Nempe al-
liciti binu-
dicens: i
Joan. ii.
16.

5. Sed

*Sed respel-
lit puni-
ens.
Et tamen
fortius
trahunt
licet non
quam de-
terrent
poenae.*

5. Sed vincit (proh dolor!) delectatio prava mentem mundo deditam, et esse sub sensibus delicias reputat: quia DEI suavitatem, et internam virtutis amoenitatem, nec vidit, nec gustavit.

Qui autem mundum perfecte contemnunt, et DEO vivere sub sancta disciplina student, isti divinam dulcedinem, veris abrenuntiatoribus promissam, non ignorant; et quam graviter mundus errat, et varie fallitur, clarius vident.

CAPUT XXI.

*Quod in DEO super omnia bona et
dona requiescendum est.*

ORATIO
*Anhelan-
tis a misle-
vici culae
pro dante
na DEUM,
in quo so-
lo salus est
et quae
animae.*

*Solus
DEUS
animas
secura &
supremus
requies.*

*Alia
quocum-
que nul-
lam prac-
tant qua-
dem.*

I. } **S**UPER omnia, et in omnibus, requiesces, anima mea, in Domino semper, quia ipse Sanctorum aeterna requies.

Da mihi, dulcissime et amantissime JESU, in te super omnem creaturam requiescere; super omnem salutem et pulchritudinem; super omnem gloriam et honorem; super omnem potentiam et dignitatem; super omnem scientiam et subtilitatem; super omnes divitias et artes; super omnem laetitiam et exultationem; super omnem famam et laudem; super omnem suavitatem et consolationem; super omnem sperem et promissionem; super omnem meritum et desiderium.

Super omnia dona et munera, quae potest dare et infundere: super omne gaudium et jubilationem, quam potest mens capere et sentire.

Denique super Angelos et Archangelos, et super omnem exercitum coeli: super omnia visi-

³ Reg.
xxii. 19.

visibilia et invisibilia, et super omne quod Tu, DEUS meus, non es.

2. Quia Tu, Domine DEUS meus, super omnia optimus es: Tu solus altissimus: Tu solus potentissimus: Tu solus sufficientissimus et plenissimus: Tu solus suavissimus et solatiofissimus:

Tu solus pulcherrimus et amantissimus: Tu solus nobilissimus et gloriosissimus super omnia: in quo cuncta bona simul et perfecte sunt, et semper fuerunt, et erunt:

Atque ideo minus est et insufficiens, quidquid praeter te ipsum mihi donas, aut de te ipso revelas, vel promittis, te non viso, nec plene adepto:

Quoniam quidem non potest cor meum veraciter requiescere, nec totaliter contentari, nisi in te requiescat, et omnia dona omnemque creaturam transcendat.

3. O mi dilectissime sponse JESU CHRISTE, amator purissime, dominator universae creaturae: quis mihi det pennas verae libertatis, ad volandum et pausandum in te?

O quando ad plenum dabitur mihi vacare et videre, quam suavis es, Domine DEUS meus?

Quando ad plenum me recolligam in te, ut prae amore tuo, non sentiam me: sed te solum, supra omnem sensum et modum, in modo non omnibus noto?

Nunc autem frequenter gemo, et infelicitatem meam cum dolore porto.

Quia multa mala in hac valle miseriarum occurrunt, quae me saepius conturbant, contristant, et obnubilant: saepius impediunt et distrahunt, alliciunt et implicant, ne liberum habeam accessum ad te, et ne jucundis fruar amplexibus, praesto semper beatis spiritibus.

Moveat

*Nam in
uno solo
DEO, sunt
omnia ple-
nissime,
quae cor-
dis delecta-
rium futu-
re que-
unt.*

*Solus er-
go DEUS
fit cen-
trum cor-
dis in quo
quiescat.*

Pl. liv. 7.

*Sed quan-
do id fiet!*

*Huius gra-
tes mo-
rat!*

*O tristis
remor ac!
Quae li-
berum ne-
gant, ac-
cessum.*

Moveat te suspirium meum, et desolatio multiplex in terra.

Hebr. 1. 3.
Ceterum
JESUS ob-
facilia
d'rum-
fact

4. O JESU, splendor aeternae gloriae, solamen peregrinantis animae: apud te est os meum sine voce, et silentium meum loquitur tibi. Uiquequo tardat venire Dominus meus?

P'eccl'ii 7.

Veniat ad me pauperculum fuum, et laetum faciat. Mittat manum suam et miserum eripiat de omni angustia.

Veni, veni: quia sine te, nulla erit laeta dies aut hora, quia tu laetitia mea: et sine te, vacua est mensa mea.

Et pro-
feret ad
solatium
gemitus
animae.

Miser fum, et quodammodo incarcerationis, et compedibus gravatus: donec luce praesentiae tuae me reficias, ac libertati dones, vultumque amicabilem demonstras.

5. Quaerant alii pro te aliud, quodcumque liberit: mihi aliud interim nil placet, nec placebit, nisi tu, DEUS meus, spes mea, salus aeterna.

Aspira,
donec obte-
naris.
Ecce ad-
est, qui
prope est
invocanti-
bus se.

Non reticebo, nec deprecari cessabo: donec gratia tua revertatur, mihi que tu intus loquaris. *Ecce adsum.* (H. lviii. 9.) Ecce ego ad te, quia invocasti me. Lacrymae tuae, et desiderium animae tuae, humiliatio tua, et contritio cordis, inclinaverunt me et adduxerunt ad te.

Ergo
gratias
agnosce
vilitatem
meam
est:
Pl. cxviii.
65.
Et humili-
ta te.

6. Et dixi: Domine, vocavi te, et desideravi frui te, paratus omnia respuere propter te.

Tu enim prior excitasti me, ut quaerem te. Sis ergo benedictus, Domine, qui fecisti hanc bonitatem cum servo tuo, secundum multitudinem misericordiae tuae.

Quid habet ultra dicere servus tuus coram te, nisi ut humiliet se valde ante te, memor semper propriae iniquitatis et vilitatis?

Non

Non enim est similis tui, in cunctis mirabilibus coeli et terrae. Pl. xxxix 6.

Sunt opera tua bona valde, judicia vera, et providentia tua reguntur univerſa. *Laudans judicium & beneficium DEI.*

Laus ergo tibi et gloria, o Patris Sapiaentia: te laudet et benedicat os meum, anima mea, et cuncta creata simul.

CAPUT XXII.

De recordatione multiplicium beneficiorum DEI.

ORATIO
Divina
beneficia
grato ani-
mo reco-
lentis: &
dispensa-
tionem ai-
vinam
laudans.
Beneficia
DEI gra-
tias recole,

1. } **A**PERI, Domine, cor meum in lege tua, et in praeceptis tuis doce me ambulare.

Da mihi intelligere voluntatem tuam, et cum magna reverentia ac diligenti consideratione, beneficia tua, tam in generali quam in speciali memorari: ut digne tibi ex hinc valeam gratias referre.

Verum scio et confiteor, nec pro minimo puncto me posse debitas gratiarum laudes perfolvere.

Minor ergo sum omnibus bonis mihi praestitis: et cum tuam nobilitatem attendo, deficit prae magnitudine spiritus meus.

2. Omnia quae in anima habemus et corpore, et quaecumque exterius vel interius, naturaliter vel supernaturaliter possidemus, tua sunt beneficia, et te beneficium, pium, ac bonum commendat, a quo bona cuncta accepimus.

Etſi alius plura, alius pauciora accepit, omnia tamen tua sunt: et sine te, nec minimum potest haberi.

Ille qui majora accepit, non potest merito suo gloriari, neque super alios extolli, nec mi- nori

Et quam
fit impar
referendis
gratiis,
agnosce.

Tot ac
tantis sunt
DEI in te
beneficia!

Si majora
accepit,
ris, negli-
genter.

nori insultare: quia ille major et melior, qui sibi minus adscribit, et in regratiando humilior est, atque devotior.

Et qui omnibus viliolem se existimat, et indigniorem se judicat, aptior est ad percipienda majora.

3. Qui autem pauciora accepit, contristari non debet; nec indignanter ferre, neque ditioni invidere: sed te potius attendere, et tuam bonitatem maxime laudare, quod tam affluenter, tam gratis et libenter, sine personarum acceptione tua munera largiris.

Omnia ex te, et ideo in omnibus es laudandus.

Qui novit, quid expectat cuique.

Tu fcis, quid unicuique donari expediat: et cur iste minus, et ille amplius habeat, non nostrum sed tuum est hoc discernere, apud quem singulorum definita sunt merita.

Inno magna est beneficium, non acceptio, non magis, non. Nam pauperes & humiles DEO cordi sunt.

4. Unde, Domine DEUS, pro magno etiam reputo beneficio, non multa habere, unde exterius et secundum homines laus et gloria appareret: ita ut considerata quis paupertate et vilitate personae suae, non modo gravitatem aut tristitiam vel dejectionem inde concipiat, sed potius consolationem et hilaritatem magnam: quia tu, DEUS, pauperes et humiles, atque huic mundo despectos, tibi elegisti in familiares et domesticos.

Testes sunt ipsi Apostoli tui, quos principes super omnem terram constituisti.

Ps. cii. v. 17. Patet in Apostolis.

Fuerunt tamen sine querela conversati in mundo, tam humiles et simplices, sine omni malitia et dolo, ut etiam pati contumelias gauderent pro nomine tuo; et quae mundus abhorret, ipsi amplecterentur affectu magno.

Act. v. 41. Deum a mundi solum.

5. Nihil ergo amatorem tuum et cognitorem beneficiorum tuorum ita laetificare debet, sicut

sicut voluntas tua in eo, et beneplacitum aeternae dispositionis tuae.

sicut divina voluntas.

De qua tantum contentari debet et consolari, ut ita libenter velit esse minimus, sicut aliquis optaret esse maximus:

Unde sic acquirat seculi minimo uti alius maximo.

Et ita pacificus et contentus in novissimo, sicut in loco primo: atque ita libenter despiciabilis et abjectus, nullius quoque nominis et famae, sicut ceteris honorabilior et major in mundo.

Luc. xiv. 10.

Nam voluntas tua, & amor honoris tui, omnia excedere debet; et plus eum consolari, magisque placere, quam omnia beneficia sibi data vel danda.

CAPUT XXIII.

De quatuor magnam importantibus pacem.

I. } **F**ILI, nunc docebo te viam DOMINUS. } pacis, et verae libertatis.

2. } **S**ERVUS.—Fac, Domine, quod dicis, quia hoc mihi gratum est audire.

3. } **D**OMINUS. } Stude, Fili, alterius potius facere voluntatem, quam tuam.

Elige semper minus, quam plus habere.

Quaere semper inferiorem locum, et omnibus subesse.

Opta semper vel ora, ut voluntas DEI integre in te fiat.

Ecce talis homo ingreditur fines pacis et quietis.

4. } **D**omine, sermo tuus iste brevis, **S**ERVUS. } multum in te continet perfectionis.

Parvus est dictu, sed plenus sensu, et uber in fructu.

Via pacis in his quatuor: Obedientia, Paupertate, Humilitate, et contentione cum voluntate DEI.

En continentium perfectionis & pacis.

Nam

Nam si posset a me fideliter custodiri, non deberet tam facilis in me turbatio oriri.

A cuius defectu omnis turbatio.

Nam quoties me impacatum sentio et gravatum, ab hac doctrina me recessisse invenio.

Sed tu, qui omnia potes, et animae profectum semper diligis, adauge majorem gratiam: ut possim tuum complere sermonem et meam perficere salutem.

Oratio contra cogitationes malas.

5. **DOMINE DEUS** meus, *ne elongeris a me: DEUS meus, in auxilium meum respice* (Pf. lxx, 12.): quoniam infurrexerunt in me variae cogitationes, et timores magni, affligentes animam meam.

Pf. xxvi. 12.

Quomodo pertransibo illaesus? quomodo perfringam eas?

6. *Ego, inquis, ante te ibo, et gloriosas terrae humiliabo* (Isaiae xiv, 1.). Aperiam januas carceris, et arcana secretorum revelabo tibi.

ibid. 13.

7. Fac, Domine, ut loqueris: et fugiant a facie tua omnes iniquae cogitationes.

Unica spes afflicti respice ad Deum.

Hacc spes et unica consolatio mea, ad te in omni tribulatione confugere, tibi confidere, te ex intimo invocare, et patienter consolationem tuam expectare.

Oratio pro illuminatione mentis.

Qui illuminat mentis nostrae tenebras.

8. **CLARIFICA** me, JESU bone, claritate interni luminis: et educ de habitaculo cordis mei tenebras universas.

Domine concupiscentias, feras bestias.

Cohibe evagationes multas, et vim facientes elide tentationes.

Pugna fortiter pro me et expugna malas bestias, concupiscentias dico illecebrosas: ut fiat pax in virtute tua, et abundantia laudis tuae.

Pf. cxxi. 7.

tuae resonet in aula sancta, hoc est, in confectio pura.

Impera ventis et tempestatibus; dic mari "Quiesce" et Aquiloni, "Ne flaveris;" et erit tranquillitas magna.

Tempestates sedat.

9. *Emitte lucem tuam et veritatem* (Pf. xlii, 3.) ut luceant super terram: quia terra tum inanis et vacua, donec illumines me.

Gen. i. 2.

Effunde gratiam desuper: perfunde cor meum rore coelesti: ministra devotionis aquas, ad irrigandam faciem terrae, ad producendum fructum bonum et optimum.

Terram inquam et aridam cordis nostri irrigat.

Eleva mentem pressam mole peccatorum, et ad coelestia totum desiderium meum suspende: ut, gustata suavitae supernae felicitatis, pigeat de terrenis cogitare.

Mentem sursum elevat;

10. Rape me, et eripe ab omni creaturarum indurabili consolatione: quia nulla res creata appetitum meum valet plenarie quietare et consolari.

Junge me tibi inseparabili dilectionis vinculo: quoniam tu solus sufficis amanti, et absque te frivola sunt universa.

Sibi que unit.

CAPUT XXIV.

De evitatione curiosae inquisitionis super alterius vita.

1. **F**ILLI, noli esse curiosus, nec vacuas gerere sollicitudines.

Care alterum occulta scrutari;

Quid hoc vel illud ad te? *tu me sequere.*

Joan. xxi. 22.

Quid enim ad te, utrum ille sit talis vel talis, aut ite sic et sic agit vel loquitur?

Tu non indiges respondere pro aliis, sed pro te.

Responsurus de te

tuis tantum.

te ipso rationem reddes. Quid ergo te implicas?

Sol: DEO
scrutator
cordium
omnia
committit.

Et curis
alienis
abstine.

Ne quare
celebris
esse, &
militaris.

Apoc. iii.
20.

Sic DEO
familiarior
eris.

Ecce, ego omnes cognosco et cuncta quae sub sole fiunt video: et scio qualiter cum unoquoque sit, quid cogitet, quid velit, et ad quem finem tendat ejus intentio.

Mihi igitur omnia committenda sunt: tu vero serva te in bona pace, et dimitte agitantem agitare, quantum voluerit.

Veniet super eum, quidquid fecerit vel dixerit, quia me fallere non potest.

2. Non sit tibi curae de magni nominis umbra, non de multorum familiaritate, nec de privata hominum dilectione.

Ista enim generant distractiones et magnas in corde obscuritates.

Libenter loquerer tibi verbum meum, et abscondita revelarem, si adventum meum diligenter observares, et osium cordis mihi aperires.

Esto providus, et vigila in orationibus, et humilia te in omnibus.

CAPUT XXV.

In quibus firma pax cordis, et verus profectus consistit.

I. DOMINUS. } **F**ILI, ego locutus sum: *Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quomodo mundus dat, ego do vobis.* (Joan. xiv. 27.)

Pacem
cupis in
modum,
sicut necesse
pax.

Pacem omnes dederant; sed quae ad veram pacem pertinent non omnes curant.

Pax mea cum humilibus et mansuetis corde. Pax tua erit in multa patientia.

Si me audieris, et vocem meam secutus fueris, poteris multa pace frui.

2. SERVUS.—Quid igitur faciam?

3. DOM

3. } In omni re attende tibi, quid DOMINUS. } facias, et quid dicas: et omnem intentionem tuam ad hoc dirige, ut mihi soli placeas, et extra me nihil cupias vel quaeras.

Omni in
re scipsum
& solum
facit
DEUM.

Sed et de aliorum dictis vel factis nil temere judices, nec cum rebus tibi non commissis te implices; et poterit fieri ut parum vel raro turberis.

Non in-
gere te ali-
entis.

4. Nunquam autem sentire aliquam turbationem, nec aliquam pati cordis vel corporis molestiam, non est praesentis temporis, sed itatus aeternae quietis.

Non ergo aestimes te veram pacem invenisse si nullam sentieris gravitatem: nec tunc totum esse bonum, si neminem pateris adverteri: nec hoc esse perfectum, si cuncta fiant secundum tuum affectum.

Nec aesti-
mes ve-
ram pa-
cem ex ca-
rentia om-
nis adver-
si.

Neque tunc aliquid magni te reputes, aut specialiter dilectum existimes, si in magna fueris devotione atque dulcedine: quia in istis, non cognoscitur verus amator virtutis; nec in istis consistit profectus et perfectio hominis.

Vel a
devotione
sensibus:

5. SERVUS. } In quo ergo, Domine?

6. } In offerendo te ex toto corde DOMINUS. } tuo voluntati divinae; non quaerendo quae tua sunt, nec in parvo, nec in magno, nec in tempore, nec in aeternitate:

Sed a re-
signatione
voluntatis
in DEUM;

Ita ut una aequali facie, in gratiarum actione permanens: inter prospera et contraria, omnia aequa lance penlendo.

Si fueris tam fortis et longanimis in spe, ut, subtracta interiori consolatione, etiam ad ampliora sustinenda cor tuum praeparaveris, nec te justificaveris, quasi haec tantaque pati non deberes;

A prae-
sentiendi
patendi,
& nequa-
nitante
in quoli-
bet eventu:

Sed me in omnibus dispositionibus justificaveris,

caveris, et sanctum laudaveris : tunc in vera et recta via pacis ambulas, et spes indubitata erit, quod rursum in júbilo faciem meam sis visurus.

Job. xxxiii. 24.

Denique ex plebs tua spiritus contemp-
tu.

ORATIO

Petentis libertatem mentis inter curas curas, et necessitates hujus vite. Libertas mentis res magnae virtutis:

Hanc pete a DEO, ne capias in voluptatibus saeculi.

Aut gravaris curis hujus vite.

Sed potius volubat quae carni cara.

ALERE FIAMMAM
VERITATIS

CAPUT XXVI.

De eminentia liberae mentis, quam supplex oratio magis meretur, quam lectio.

1. } **D**OMINE, hoc opus est perfecti viri nunquam ab intentione coelestium animum relaxare et inter multas curas, quasi sine cura transire : non more torpentis sed praerogativa quadam liberae mentis nulli creaturae inordinata affectione adhaerendo.

2. Obsecro te, piissime DEUS meus, praeferva me a curis hujus vitae, ne nimis implicer ; a multis necessitatibus corporis, ne voluptate capiar ; ab universis animae obstaculis, ne molestiis fractus dejiciar.

Non dico ab his rebus, quas toto affectu ambit vanitas mundana ; sed ab his miseris, quae animam servi tui, communi maledictio mortalitatis, poenialiter gravant et retardant ; ne in libertatem spiritus, quoties liberit valeat introire.

3. O DEUS meus, dulcedo ineffabilis, verte mihi in amaritudinem omnem consolationem carnalem, ab aeternorum amore me abstrahentem : et ad se, intuitu cujusdam boni delectabilis praesentis, male allicientem.

Non

Non me vincat, DEUS meus, non vincat caro et sanguis : non me decipiat mundus, et brevis gloria ejus : non me supplantet diabolus, et astutia illius.

Et sic mundus adversus carnem, mundum diavolum:

Da mihi fortitudinem resistendi, patientiam tolerandi, constantiam perseverandi.

Da pro omnibus mundi consolationibus, suavissimam spiritus tui unctionem : et pro carnali amore, tui nominis infunde amorem.

Carnali amorem diavolum substituit.

4. Ecce cibus, potus, vestis, ac cetera utensilia ad corporis sustentaculum pertinentia, ferventi spiritui sunt onerosa.

Nam va- care cor- pori, mole- stum spiritui.

Tribue talibus fomentis temperate uti, non desiderio nimio implicari.

Abjicere omnia non licet, quia natura sustentanda est : requirere autem superflua, et quae magis delectant, lex sancta prohibet : nam alias caro adversus spiritum infollesceret.

Modus hic opti- mus.

Inter haec, quaeso, manus tua me regat et doceat, ne quid nimium fiat.

Gal. v. 17. At des- titus et ex- cessus in vitio est.

CAPUT XXVII.

Quod privatus amor a summo bono maxime retardat.

1. } **F**ILI, oportet te dare totum pro toto : et nihil tui ipsius esse.

Scito quod amor tui ipsius magis nocet tibi, quam aliqua res mundi.

Amore aut ipsius nihil nocentius.

Secundum amorem et affectum quem geris, quaelibet res plus vel minus adhaeret.

Amor creaturae visus est nimius.

Si fuerit amor tuus purus, simplex et bene ordinatus, eris sine captivitate rerum.

Noli concupiscere, quod non licet habere : noli habere quod te potest impedire, et libertate interiori privare.

Nihil cupis, unde perit libertas.

Mirum,

Mirum, quod non ex toto fundo cordis te ipsum mihi committis, cum omnibus quae desiderare potes vel habere.

2. Quare vano moerore confumeris? Cur superfluis curis fatigaris?

DEI accipere te beneplacito, nec fraudaberis desiderio. Ubi propria voluntas, ubi nulla quies aut libertas. Quae non tam ad presens quam ad futurum accipitur.

Sta ad beneplacitum meum, et nullum patieris detrimentum.

Si quaeris hoc vel illud, et volueris esse ibi vel ibi, propter tuum commodum, et proprium beneplacitum magis habendum: nunquam eris in quietudine nec liber a sollicitudine; quia in omni reperitur aliquis defectus, et in omni loco erit qui adverteretur.

3. Juvat igitur, non qualibet res adepta, vel multiplicata exterius: sed potius contempta, et decisa ex corde radicita.

Quod non tantum de censu aeris et divitiarum intelligas, sed de honoris etiam ambitu, ac vanae laudationis desiderio, quae omnia transeunt cum mundo.

Nihil juvat locum, ubi deest spiritus. Ubique te invenies, nisi te ipsum invenies.

Munit parum locus, si deest spiritus fervoris: nec diu stabit pax illa quaesita forinsecus, si vacat a vero fundamento status cordis, hoc est, nisi steteris in me; permutare te potes, sed non meliorare.

Nam occasione orta et accepta, invenies quod fugisti et amplius.

*Oratio pro purgatione cordis, et
coelesti sapientia.*

4. CONFIRMA ME, DEUS, per gratiam Sancti Spiritus.

Pete liberari ab inutilibus curis.

Quia transeunt omnia, et tu cum illis.

Da virtutem corroborari in interiori homine, et cor meum ab omni inutili sollicitudine et angore evacuare, nec variis desideriis trahi cuiuscumque rei vilis aut pretiosae; sed omnia inspicere sicut transeuntia, et me pariter cum illis transiturum: Quia

Quia nihil permanens sub sole, ubi omnia vanitas et afflictio spiritus. O quam sapiens, qui ita considerat!

5. Da mihi, Domine, coelestem sapientiam, ut discam te super omnia quaerere et invenire, super omnia sapere et diligere: et cetera, secundum ordinem sapientiae tuae, prout sunt, intelligere.

Da prudenter declinare blandientem, et patienter ferre adversantem:

Quia haec magna sapientia, non moveri omni vento verborum, nec aures male blandienti praebere *Sireni*: sic enim incepta pergitur via secure.

CAPUT XXVIII.

Contra linguas obrectatorum.

I. } DOMINUS. } FILII, non aegre feras si quidam de te male sentiant, et dixerint quod non libenter audias.

Male sententias ferant, et loquuntur malice.

Tu deteriora de te ipso sentire debes, et neminem infirmiora te credere.

Nec tibi ipse videare melior.

Si ambulas ab intra, non multum ponderabis volantia verba.

Est non parva prudentia, silere in tempore malo, et intro sus ad me converti, nec humano iudicio disturbari.

Pf. xxxvi. 19.

2. Non sit pax tua in ore hominum: sive enim, bene, sive male interpretati fuerint, non es ideo alter homo. Ubi est vera pax, et vera gloria? Nonne in me?

Ad DEUM habere testimonium sufficit.

Et qui non appetit hominibus placere, nec timet displicere, multa perfruetur pace.

Joan. xvi. 33.

Ex inordinato amore, et vano timore, oritur omnis inquietudo cordis, & distractio sensuum.

CAP

CAPUT XXIX.

Qualiter, in instante tribulatione, DEUS invocandus est et benedicendus.

ORATIO
Homini
in tribu-
latione vel
tentatione
confessus.

DEUM e-
tiam in
tentatione
lauda.

Et ab eo
liberari
postula.

Thren. 1.3

Pf. cviii.
26.

Sed et ag-
nosce te
merito tri-
bulari.

Interim
divini
auxilii
desidera-
tere.

SIT Nomen Tuum, Domine, benedictum in saecula. (Tob. iii. 23.): quia voluisti hanc tentationem et tribulationem venire super me.

Non possum eam effugere, sed necesse habeo ad te confugere: ut me adjuves et in bonum mihi convertas.

Domine, modo sum in tribulatione, et non est cordi meo bene, sed multum vexor a praesenti passione.

Et nunc, Pater dilecte, quid dicam? Deprehensus sum inter angustias. *Salvifica me ex hac hora.* (Joan. xii. 27.)

Sed propterea veni in hanc horam (ibid), ut tu clarificeris, cum fuero valide humiliatus, et per te liberatus.

Complaceat tibi, Domine, ut eruas me (Pf. xxxix. 14.): nam ego pauper quid agere possum, et quo ibo sine te?

Da patientiam, Domine, etiam hac vice. Adjuva me, DEUS meus, et non timebo quantumcumque gravatus fuero.

2. Et nunc inter haec quid dicam? Domine, fiat voluntas tua (Matth. vi. 10 & xv. 42.). Ego bene merui tribulari et gravari.

Oportet utique ut sustineam: et utinam patienter, donec transeat tempestas, et melius fiat!

Potens est autem omnipotens manus tua, etiam hanc tentationem a me auferre, et ejus impetum mitigare, ne penitus succumbam; quemadmodum et prius saepius egisti mecum, DEUS meus, misericordia mea.

Et

Et quanto mihi difficilius, tanto tibi facilius
est haec mutatio dexterarum Excelsi. (Ps. lxxvi. 11.)

CAPUT XXX.

De divino petendo auxilio, & confidentia recuperandae gratiae.

1. } **F**ILI, ego Dominus, confortans in die tribulationis. (Nahum i. 7.)

Venias ad me, cum tibi non fuerit bene. Hoc est quod maxime consolationem impedit coelestem, quia tardius te convertis ad orationem.

Nam antequam me intente roges, multa interim solatia quaeris, et recreas te in externis.

Ideoque fit, ut parum omnia profint donec advertas, quia ego sum qui eruo sperantes in me: nec est extra me valens auxilium, neque utile consilium, sed neque durabile remedium.

Sed jam resumpto spiritu post tempestatem, reconvalesce in luce miserationum mearum: quia prope sum, (dicit Dominus) ut restaurem universa, non solum integre, sed et abundanter ac cumulate.

2. Numquid mihi quidquam est difficile aut ero similis dicenti, et non facienti?

Ubi est fides tua? Sta firmiter, et perseveranter.

Esto longanimis, et vir fortis; veniet tibi consolatio in tempore fuo.

Expecta me, expecta: veniam, & curabo te. Tentatio est, quae te vexat: et formido vana, quae te exterret.

Quid importat sollicitudo de futuris contingentibus,

Consolatio
terrena
remora-
tur divi-
nam.

Et pa-
rum ju-
vat, ut di-
cas a solo
DEO per-
dere.

Inquam
ta prompti-
tus, & po-
tens ad o-
p. m.

Jer. xxxii.
27.

Fide tan-
tiam, &
confidenter
expecta.

Matth.
viii. 7.

Nec praefolteracura de futuris te crucia.

Nam ad magnum in se illatis invidium est. Et hostis fratragena.

Joan. xiv. 27.
ORO securus te committit.

Falleris, dum seu su tuo fluctum tuum metiris.

Ne ergo despera, etiam cum spes contraria accidit.

Nec tribulationem pura derelictionis signum: Quia potius si fallis.

DET in hoc agnosce providentiam.

gentibus, nisi ut tristitiam super tristitiam habearis? *Sufficit diei malitia sua* (Matth. vi. 34.).

Vanum est et inutile de futuris conturbari vel gratulari, quae forte nunquam evenient.

3. Sed humanum est, hujusmodi imaginationibus illudi: et parvi adhuc animi signum, tam leviter trahi ad suggestionem inimici.

Ipsae enim non curat, utrum veris an falsis illudat et dicipiat: utrum praesentium amore, aut futurorum formidine profernat.

Non ergo turbetur cor tuum, neque formidet. Crede in me, et in misericordia mea habeto fiduciam.

Quando tu putas te elongatum a me, saepe sum propinquior.

Quando tu aestimas pene totum perditum, tunc saepe majus merendi instat lucrum.

Non est totum perditum, quando res accidit in contrarium.

Non debes judicare secundum praesens sentire: nec sic gravitati alicui, undecumque venienti, inhaerere et accipere, tamquam omnis spes sit ablata emergendi.

4. Noli putare te relictum ex toto, quamvis ad tempus tibi miserim aliquam tribulationem, vel etiam optatam subtraxerim consolationem: sic enim transitur ad regnum coelorum.

Et hoc sine dubio magis expedit tibi, et ceteris servis meis: ut exercitemini ad veris, quam si cuncta ad libitum haberetis.

Ego novi cogitationes absconditas: quia multum expedit pro salute tua, ut interdum sine favore relinqueris: ne forte eleveris in bono successu, et tibi ipsi placere velis in eo quod non es.

Quod dedi, auferre possum: et restituere, cum mihi placuerit.

5. Cum

5. Cum dedero, meum est: cum retraxero, tuum non tui: quia meum est omne datum bonum, et omne donum perfectum. Jac. i. 17.

Si tibi admisero gravitatem, aut quamlibet contrarietatem, ne indigneris, neque concidat cor tuum: ego cito sublevare possum, et omne onus in gaudium transmutare.

Verumtamen justus sum, et recommendabilis multum, cum sic facio tecum.

6. Si recte sapis, et in veritate aspicias, nunquam debes propter adversa tam dejecte contristari, sed magis gaudere, et gratias agere: Imo hoc unicum reputare gaudium, quod affligens te doloribus, non parco tibi.

Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos, (Joan. xv. 9.) dixi dilectis discipulis meis: quos utique non mihi ad gaudia temporalia, sed ad magna certamina: non ad honores, sed ad defectiones: non ad otium, sed ad labores: non ad requiem, sed ad afferendum fructum multum in patientia. Horum memento, fili mi, verborum.

Endilecti discipuli Christi. Mittuntur non ad gaudia, sed ad certamina.

CAPUT XXXI.

De neglectu omnis creaturae, ut Creator possit inveniri.

r. } **D**OMINE, bene indigeo adhuc majori gratia, si debeam illum pervenire, ubi me nemo poterit, nec ulla creatura impedire.

Nam, quamdiu res aliqua me retinet, non possum libere ad te volare.

Cupiebat libere volare, qui dicebat: *Quis dabit mihi pennas sicut columbae, et volabo, et requiescam?* (Ps. liv. 7.)

Quid

Sustine gravitatem, et exspecta revocantem.

In adversis lactare potius quam tristare.

Endilecti discipuli Christi. Mittuntur non ad gaudia, sed ad certamina.

Cave viscus creaturae: ut libere voles ad DEUM.

Quid simplici oculo quietius? Et quid liberius nil desiderante in terris?

*Et emi-
nere iuen-
te super
omnia
creatura su-
de:*

*Alia
non per-
tinet ad
creato-
rem.*

*Hinc
homo pauca
contem-
platur.*

*Sed hinc
opus mag-
nae gratia.*

*Quam si-
ne illa
mentis
entincen-
tia, coe-
ra, fere
inania.*

*Nil ergo
magnum
actionum
nisi sum-
mum ho-
num.*

*Multum
differt sa-
pientia il-
luminati,
et scientia
litterati.*

*Quam se-
ro multa
contem-
plationis
avidus.*

*Sed de
medita-
tione hinc neces-
sarius pu-
rum soliti-
citi.*

*Qualia
sunt;*

Oportet igitur omnem supertransire creaturam, et se ipsum perfecte deferere, ac in excessu mentis stare, et videre te omnium conditorem cum creaturis nil simile habere.

Et nisi quis ab omnibus creaturis fuerit expeditus, non poterit libere intendere divinis.

Ideo enim pauci inveniuntur contemplativi, quia pauci sciunt se a perituris et creaturis ad plenum sequestrari.

2. Ad hoc magna requiritur gratia, quae animam levet, et supra semetipsam rapiat.

Et nisi homo sit in spiritu elevatus, et ab omnibus creaturis liberatus, ac DEO totus unitus; quidquid scit, quidquid etiam habet, non est magni ponderis.

Diu parvus erit, et infra jacebit, qui aliquid magnum aestimat, nisi solum unum immensum, aeternum bonum.

Et quidquid DEUS non est, nihil est, et pro nihilo computari debet.

Est magna differentia, sapientia illuminati et devoti viri, et scientia litterati atque studiosi clerici.

Multo nobilior est illa doctrina, quae de sursum ex divina influentia manat; quam quae laboriose humano acquiritur ingenio.

3. Plures reperiuntur contemplationem desiderare; sed quae ad eam requiruntur, non student exercere.

Est magnum impedimentum, quia in signis et sensibilibus rebus statur, et parum de perfecta mortificatione habetur.

Nescio quid est, quo spiritu ducimur, et quid praetendimus, qui spirituales dici videmur; quod tantum laborem, et ampliorem sollicitudinem,

nem, pro transitoris & vilibus rebus agimus, et de interioribus nostris vix raro, plene recollectis sensibus, cogitamus.

4. Proh dolor! statim post modicam recollectionem foras erumpimus: nec opera nostra, districta examinatione trutinamus.

Ubi jacent affectus nostri, non attendimus: et quam impura sint omnia, non deploramus.

Omnis quippe caro corruperat viam suam (Gen. vi. 12.), et ideo sequebatur diluvium magnum.

Cum ergo interior affectus noster multum corruptus sit, necesse est, ut actio sequens, index carentiae interioris vigoris, corrumpatur.

Ex puro corde procedit fructus bonae vitae.

5. Quantum quis fecerit quaeritur: sed ex quanta virtute agit, non tam studiose pensatur.

Si fuerit fortis, dives, pulcher, habilis, vel bonus scriptor, bonus cantor, bonus laborator, investigatur: quam pauper sit spiritu, quam patiens et mitis, quam devotus et internus, a multis tacetur.

Natura exteriora hominis respicit; gratia ad interiora se convertit.

Illam frequenter fallitur; ista in DEO sperat, ut non decipiatur.

CAPUT XXXII.

*De abnegatione sui, & abdicatione
omnis cupiditatis.*

I. } **F**ILI, non potes perfectam
DOMINUS. } possidere libertatem, nisi totaliter abneges te ipsum.

Compediti sunt omnes proprietarii, et sui ipsius amatores, cupidi, curiosi, gyrovagi, quae-
rentes semper mollia, non quae JESU CHRISTI,

F

sed

*Studium
mortifica-
tionis,
Et jerta
interio-
rum cu-
ra.*

*Heu
quam fri-
gide nos
opis dis-
cimus!*

*Affectu
corrupto
quid mi-
rum si
corrumpi-
tatur &
actus!*

*Vide
quam er-
roris pas-
sus in ac-
timandis
operibus.*

*Factum
penitens,
non affec-
tus aut in-
tentio.*

*Sine ple-
na abne-
gatione
sui nemo
liber.*

Matth.
xvi. 24.

fed hoc faepe fingentes et componentes, quod non stabit.

Peribit enim totum, quod non est ex DEO ortum.

*Via sum-
mam res?
Dimittit
omnia, &
invenies
omnia.*

Tene breve et consummatum verbum: Dimittit omnia, & invenies omnia: relinque cupidinem, et reperies requiem.

Hoc mente pertracta: et cum impleveris, intelliges omnia.

*Arduum
hoc;*

2. Domine, hoc non est opus unius diei, nec ludus parvulorum: imo in hoc brevi includitur omnis perfectio Religioforum.

*Sed ne
distole.*

3. Fili, non debes averti, nec staturum; sed magis ad sublimiora provocari, et ad minus ad haec ex desiderio suspirare.

*Exue a-
morem
tui, para-
tus ad
DEI nu-
tum &
Pracelati.
Religione
proprus
opus est.*

Utinam sic tecum esset, et ad hoc pervenires, ut tui ipsius amator non esses, sed ad nutum meum pure stares, et ejus quem tibi praeposui patris: tunc mihi valde placeres, et tota vita tua in gaudio et pace transiret.

*Et celesti
sapientia.*

Adhuc multa habes ad relinquendum: quae nisi mihi ex integro resignaveris, non acquires quod postulas.

*Terrena
posthabita.*

4. Suadeo tibi emere a me aurum ignitum, ut locuples fias (Apoc. iii. 18.), id est, coelestem sapientiam, omnia infima conculcantem.

*Ille qui
dem vilis
et con-
templus,
sed vilis
ex pretio-
sus.*

Postpone terrenam sapientiam, omnem humanam et propriam complacentiam.

4. Dixi, viliori tibi emenda pro pretiosis et altis, in rebus humanis.

Nam valde vilis et parva, ac paene obliuioni tradita videtur vera coelestis sapientia; non sapiens alta de se, nec magnificari quaerens in terra: quam multi ore tenus praedicant, sed vita longe dissentiant: ipsa tamen est pretiosa margarita, a multis abscondita. CAP.

CAPUT XXXIII.

De instabilitate cordis, & de intentione finali ad DEUM habenda.

I. } FILLI, noli credere affectui
DOMINUS. } tuo: qui nunc est, cito
mutabitur in aliud.

Quamdiu vixeris, mutabilitati subiectus es, etiam nolens: ut modo laetus, modo tristis; modo pacatus, modo turbatus; nunc devotus, nunc indevotus; nunc studiosus, nunc accediosus; nunc gravis, nunc levis inveniaris.

*Nihil
constans
in vita
praesentis.*

Sed stat super haec mutabilia sapiens, et bene doctus in spiritu: non attendens quid in se sentiat, vel qua parte flet ventus instabilitatis; sed ut tota intentio mentis ejus ad debitum et optatum proficiat finem.

*Sapiens
interior,
suo pius
mentem
sicut in
DEO, ut
ultimo fi-
ne.*

Nam sic poterit unus et idem inconcussusque permanere, simplici intentionis oculo, per tot varios eventus, ad me impraetermissis directo.

*Sola in-
ter tot
fluctus
anxiosa,
simplex
intentio.*

2. Quanto autem purior fuerit intentionis oculus, tanto constantius inter diversas itur procellas.

Sed in multis caligat oculus purae intentionis: respicitur enim cito in aliquod delectabile, quod occurrit.

*Sed esto
cautus.
facile e-
nim devi-
at a pro-
fecto, iugo,
Dum sen-
sum subre-
pti amor-
is, curio-
sus, &c.*

Nam et raro totus liber quis invenitur a navo propriae acquisitionis.

Sic Judaei olim venerant in Bethaniam, ad Martham et Mariam; non propter JESUM tantum, sed ut Lazarum viderent (Joan. xii. 9.).

Mundandus est ergo intentionis oculus, ut sit simplex et rectus, atque ultra omnia varia media ad me dirigendus.

CAP.

CAPUT XXXIV.

Quod amanti sapit DEUS super omnia, & in omnibus.

ORATIO
Optantis,
sopitis
carpit de-
siderio,
super om-
nia inhae-
rere DEO.
Summa
omnis fe-
licitatis,
DEUS.

I. SERVUS.

ECCE DEUS meus, et omnia. Quid volo amplius, et quid felicius desiderare possum?

O lapidum et dulce verbum! sed amanti Verbum, non mundum, nec ea quae in mundo sunt.

DEUS meus, et omnia. Intelligenti, fatis didum est: et saepe repetere, jucundum est amanti.

Te siquidem praesente, jucunda sunt omnia: te autem absente, fastidiunt cuncta.

Tu facis cor tranquillum, et pacem magnam, laetitiamque festivam.

Tu facis bene sentire de omnibus, et in omnibus te laudare: nec potest aliquid sine te diu placere; sed si debet gratum esse et bene sapere, oportet gratiam tuam adesse, et condimento tuae sapientiae condiri.

2. Cui tu sapis, quid ei recte non sapiet?

Et cui tu non sapis, quid ei ad jucunditatem esse poterit?

Sed deficient in sapientia tua mundi sapientes, et qui carnem sapiunt: quia ibi plurima vanitas, et hic mors invenitur.

Qui autem te per contemptum mundanorum, et carnis mortificationem sequuntur, vere sapientes esse cognoscuntur: quia de vanitate ad veritatem, de carne ad spiritum transferuntur.

Itis sapit DEUS: et quidquid boni invenitur in creaturis, totum ad laudem referunt sui conditoris.

Diffi-

Mundi sa-
pientibus
non sapit
DEUS.
Sed hic,
qui mun-
dum et
carnem
fastidit
unt.
Aut si
quid in
creaturis
placet, ad
laudem

Diffimilis tamen, et multum dissimilis sapor creatoris et creaturae, aeternitatis et temporis, lucis increatae et lucis illuminatae.

3. O lux perpetua, cuncta creata transcens lumina, fulgura coruscationem de sublimi penetrantem omnia cordis mei intima.

Purifica, laetifica, clarifica et vivifica spiritum meum, cum suis potentis, ad inhaerendum tibi jubilosis excessibus.

O quando veniet haec beata et desiderabilis hora, ut tua me fates praesentia, et sis mihi omnia in omnibus!

Quamdiu hoc datum non fuerit, nec plenum gaudium erit.

Adhuc (proh dolor!) vivit in me vetus homo, non est totus crucifixus, non est perfecte mortuus.

Adhuc concupiscit fortiter contra spiritum, bella movet intestina, nec regnum animae patitur esse quietum.

4. Sed tu, qui dominaris potestati maris, et motum fluctuum ejus mitigas (Ps. lxxxviii. 10.) exurge, adjuva me.

Disipa gentes quae bella volunt (Ps. lxxvii. 31.): contere eas in virtute tua.

Ostende, quaeso, magnalia tua, et glorificetur dextera tua: quia non est spes alia, nec refugium mihi, nisi in te, Domine DEUS meus.

CAPUT XXXV.

Quod non est securitas a tentatione in hac vita.

I. DOMINUS. } **F**ILI, nunquam securus es in hac vita, sed quoad vixeris, semper arma spirituum alia tibi sunt necessaria.

Inter

referunt
creatoris.Sustine
ad DEUM
pro gra-
tia.1 Cor. xv.
28.Nam
gravi ad-
huc car-
nis et spi-
ritus locu-
ta premi-
mur.Nec nisi
DEUS, nec
carnis
pace possi-
mur.Nun-
quam te
hic possi-
securum.

2 Cor. vi. 7. *Ubi que pericula.* Inter hostes verfaris, et a dextris et a siniftris impugnaris.

Adverfus quae opus fuit patientiae. Si ergo non uteris undique feuto patientiae, non eris diu fine vulnere.

Infuper, fi non ponis cor tuum fixe in me, cum mera voluntate cuncta patiendi propter me, non poteris ardorem iftum fuftinere, nec ad palmam pertingere beatorum.

Et forti animo. Oportet te ergo viriliter omnia pertranfire, et potenti manu uti adverfus objecta.

Apoc. ii. 17. Nam vincenti datur manna, et torpenti relinquitur multa miseria.

2. Si quaeris in hac vita requiem, quomodo tunc pervenies ad aeternam requiem?

Non ponas te ad multam requiem, fed ad magnam patientiam.

Pacem vero deum in coelis. Quaere veram pacem, non in terris, fed in coelis; non in hominibus, nec in ceteris creaturis, fed in DEO folo.

Nam amore DEI libens patienter. Pro amore DEI debes omnia libenter fubire, labores fcilicet et dolores, tentationes, vexationes, anxietates, neceffitates, infirmitates, injurias, oblocutiones, reprehenfiones, humiliations, confufiones, correctiones et defpectiones.

Sic te Chriftilianum probat. Haec juvant ad virtutem: haec probant Chriftili tyronem: haec fabricant coelestem coronam.

Et coelefti corona dignum. Ego reddam mercedem aeternam pro brevi labore, et infinitam gloriam pro tranfitoria confufione.

Erras, fi vis omnia ad nutum habere. 3. Putas tu, quod femper habebis pro tua voluntate confolationes fpirituales?

Id ne Sanctis quidem contigit. Sancti mei non femper habuerunt tales, fed multas gravitates, et tentationes varias, magnasque defolationes.

Qui varie tentati. Sed patienter fuftinuerunt fe in omnibus, et magis confili fuut DEO, quam fibi: fcientes quia

quia non funt condignae paffiones hujus temporis, ad futuram gloriam promerendam (Rom. viii. 18.).

Vis tu itatim habere, quod multi poft multas lacrymas et magnos labores vix obtinuerunt?

Expecta Dominum, viriliter ago (Pl. xxvi. 14.), et confortare: noli diffidere, noli difcedere: fed corpus et animam expone conftanter pro gloria DEI.

Ego reddam pleniffime: ego tecum ero in omni tribulatione.

CAPUT XXXVI.

Contra vana hominum iudicia.

FILI, jaeta cor tuum firmiter in Domino, et humanum ne metuas iudicium, ubi te confciantia pium reddit et infantem.

Bonum eft et beatum taliter pati, nec hoc erit grave humili cordi, et DEO magis quam fibi ipfi confidenti.

Multum multa loquuntur, et ideo parva fides eft adhibenda.

Sed et omnibus fatiſſe, non eft poſſibile.

Etſi Paulus omnibus ftuduit in Domino placere, et omnibus omnia factus eft: tamen etiam pro minimo duxit, quod ab humano die iudicatus fuit.

2. Egit fatiſſe pro aliorum aedificatione et ſalute, quantum in fe erat et poterat: fed ne ab aliis aliquando iudicaretur, vel non deſpiceretur, cohobere non potuit.

Ideo totum DEO commiſit, qui totum novarat; et patientia ac humilitate, contra ora loquentium iniqua, aut etiam vana ac mendofa cogitantium, atque pro libitu ſuo quaeque jactantium, ſe defendit.

Patienter tulerunt, ſe patientes gloriae.

Et tu age viriliter.

DEUS non decit.

DEO et bona voluntas, hominum ne time iudicia. Felix qui patienter infens.

Omnibus placere impoſſibile. 1 Cor. ix. 22. Ibid. iv. 3.

Id ne quidem Paulus potuit.

Unice DEO ſe iudicio commiſit.

Ref.

Est scandalum causa subinde respondit.

II. II. 12.

DEUM time, non homines, Quorum injuriae recidunt in auctores.

Cave per impatientiam perdas coronam.

Et DEO reserva vindictam.

Math. xvi. 27.

Respondit tamen interdum, ne infirmis, ex sua taciturnitate generaretur scandalum.

3. Quis tu, ut timeas a mortali homine? Hodie est, et cras non comparet.

Deum time, et hominum terrores non expavesce.

Quid potest aliquis in te verbis, aut injuriis? Sibi potius noceat, quam tibi: nec poterit iudicium DEI effugere, quicumque est ille.

Tu habe DEUM prae oculis, et noli contendere verbis querulosis.

Quod si ad praesens tu videris succumbere, et confusionem pati quam non meruisti, ne indigneris ex hoc, neque per impatientiam minuas coronam tuam:

Sed ad me potius respice in coelum, qui potens sum eripere ab omni confusione et injuria, et unicuique reddere secundum opera sua.

CAPUT XXXVII.

De pura & integra resignatione sui, ad obtinendam cordis libertatem.

Relinque te, et invenies DEUM.

1. } **F**ILI, relinque te, et invenies me.

DOMINUS. } Sta sine electione et omni proprietate: et lucraberis semper.

Nam et adjicietur tibi amplior gratia, statim ut te resignaveris nec resumpseris.

2. } Domine, quoties me resignabo, **SERVUS.** } et in quibus me relinquam?

3. } Semper, et omni hora: sicut **DOMINUS.** } in parvo, sic et in magno. Nil excipio, sed in omnibus te nudatum inveniri volo.

Da ei cor omni proprietate nudatum.

Alioquin, quomodo poteris esse meus, et ego tuus;

tuus; nisi fueris ab omni propria voluntate intus et foris spoliatus?

Quanto celerius hoc agis, tanto melius habebis: et quanto plenius et sincerius, tanto mihi plus placebis, et amplius lucraberis.

4. Quidam se resignant, sed cum aliqua exceptione: non enim plene DEO confidunt, ideo sibi providere fatagunt.

Quidam etiam primo totum offerunt, sed postea tentatione pulsati, ad propria redeunt, ideo minime in virtute proficiunt.

Hi ad veram puri cordis libertatem, et jucundae familiaritatis meae gratiam, non pertinent, nisi integra resignatione, et quotidiana sui immolatione prius facta: sine qua non stat, nec stabit unio fructiva.

5. Dixi tibi saepissime, et nunc iterum dico: Relinque te, resigna te, et frueris magna interna pace.

Da totum pro toto: nil exquire, nil repete: sta pure et inhaesitanter in me, et habebis me.

Eris liber in corde, et tenebrae non concubabunt te.

Ad hoc conare, hoc ora, hoc desidera: ut ab omni proprietate possis expoliari, et nudus nudum JESUM sequi; tibi mori, et mihi aeternaliter vivere.

Tunc deficient omnes vanae phantasiae, conturbationes iniquae, et curae superfluae.

Tunc etiam recedet immoderatus timor, et inordinatus amor morietur.

Idque mature et integre.

Non, ut quidam, trespide et insidilletur.

Sic enim vere liber aut familiaris DEO nunquam fies.

En quantum Ancestrae resignationis commoda!

Psal. cxxxviii. 11

Hic ergo nollere, ut nudus nudum JESUM sequaris.

CAPUT XXXVIII.

De bono regimine in externis, et recurſu ad DEUM in periculis.

Omnibus in robur fac, ſua liber corde.

Gen. iv. 7.

Hoc docet filios Dei;

Quibus omnia inſibiſſimis ſervire debent ad ſummuſque bonum.

In omni re DEUM conſulte;

Exod. xxxiii. 8.

Ita erit in negotiis ſericior.

Sic Moyſes fecit.

Matth. vi. 6.

FILI, ad iſtud diligenter tendere debes, ut in omni loco et actione, ſeu occupatione externa, ſis intimus liber et tui ipſius potens, et ſint omnia ſub te, et tu non ſub eis: Ut ſis dominus actionum tuarum et rector, non ſervus, nec emptitius:

Sed magis exemptus veruſque *Hebraeus*, in fortem ac libertatem tranſiens filiorum DEI:

Qui ſtant ſuper praefentia, et ſpeculantur aeterna:

Qui tranſitoria ſiniſtro intuentur oculo, et dextro coeleſtia:

Quos temporalia non trahunt ad inhaerendum, ſed trahunt ipſi magis ea ad bene ſervendum: prout ordinata ſunt a DEO, et inſtituta a ſummo opifice, qui nil inordinatum in ſua reliquit creatura.

2. Si etiam in omni eventu ſtas, non in apparentia externa, nec oculo carnali luſtras viſa vel audita: ſed mox in qualibet cauſa intras cum *Moyſe* in tabernaculum, ad conſulendum Dominum; et redies inſtructus de multis praefentibus et futuris.

Semper enim *Moyſes* recurſum habuit ad tabernaculum, pro dubiis et quaeflionibus ſolvendis: fugitque ad orationis adjutorium, pro periculis et improbitatibus hominum ſublevandis.

Sic et tu conſugere debes in cordis tui ſecretarium, divinum intentius implorando ſuffragium. Prop-

Propterea namque *Joſue* et filii *Iſrael* a *Gabaonitis* leguntur decepti: quia *os Domini* prius non interrogaverunt (*Jof. ix. 14.*), ſed nimium creduli dulcibus ſermonibus, falſa pietate deluſi ſunt.

Sed Joſue omittens deceptus eſt.

CAPUT XXXIX.

Quod homo non ſit importunus in negotiis.

FILI, committe mihi ſemper cauſam tuam, ego bene diſponam in tempore ſuo. DEO res tuas committe.

Expecta ordinationem meam, et ſenties inde profectum.

2. Domine, ſatis libenter tibi omnes **SERVUS**, } res committo; quia parum poteſt cogitatio mea proficere.

DEO res tuas committe.

Utinam non multum adhaerem futuris eventibus, ſed ad beneplacitum tuum incunctanter me offerrem!

Nam hominis inſtituta non ſufficiunt.

3. Fili, ſaepe homo rem aliquam **DOMINUS**, } vehementer agit, quam deſiderat: ſed cum ad eam pervenerit, aliter ſentire incipit: quia affectiones circa idem non ſunt durabiles, ſed magis de uno ad aliud impellunt.

Et affectus quos variabiles.

Non eſt ergo minimum, etiam in minimis ſe ipſum relinquere.

4. Verus profectus hominis, eſt abnegatio ſui ipſius: et homo abnegatus, valde liber eſt et ſecurus.

Verus profectus in abnegatione ſui.

Sed antiquus hostis, omnibus bonis adverſans, a tentatione non ceſſat: ſed die noctuque graves molitur inſidias, ſi forte in laqueum deceptionis poſſit praecipitare incautum.

Vigilate et orate, dicit Dominus, ut non intretis in tentationem (*Matth. xxvi. 41.*).

Sed ei daemones inſultantur.

CAP.

CAPUT XL.

ORATIO
Abjicien-
tis se eo-
yam DEO,
& omnium
vitiu glori-
am deberi
proficien-
tis.

*Quod homo nihil boni ex se habet, & de
nullo gloriari potest.*

I. } DOMINE, quid est homo,
SERVUS. } quod memor es ejus: aut
eum? (Pf. viii. 5.)
filius hominis, quia vifitas

Quid promeruit homo, ut dares illi gratiam
tuam?

Agnosce
te omni
gratia in-
dignum;
Et hinc
profunde
te coram
DEO in-
mitia.

Domine, quid possum conquiri, si me dese-
ris? aut quid iuste obtendere possum, si quod
peto, non feceris?

Certe hoc in veritate cogitare possum, et di-
cere: Domine nihil sum, nihil possum, nihil
boni ex me habeo; sed in omnibus deficio, et
ad nihil semper tendo.

Et nisi a te fuero adjutus, et interius informa-
tus, totus efficeor tepidus et dissolutus.

Pf. ci. 28.
Ibid. 13.
DEUS
semper e-
dem;

2. Tu autem, Domine, semper idem ipse es,
et permanes in aeternum, semper bonus, ius-
tus & sanctus, bene, iuste, ac sancte agens om-
nia, et disponens in sapientia.

At homo
moda illis
& labilis;

Sed ego, qui ad defectum sum magis pronus
quam ad profectum, non sum semper in uno
statu perdurans: quia septem tempora mutantur
super me.

Quem sa-
cile confir-
mat divi-
na gratia;

Verumtamen cito melius fit, cum tibi placu-
erit, et manum porrexeris adjutricem: quia tu
solus sine humano suffragio poteris auxiliari, et
in tantum confirmare ut vultus meus ampli-
us in diversa non mutetur, sed in te uno cor
meum convertatur, et quiescat.

Reg. i. 18.

Tanto e-
tiam faci-
lius, quo
magis con-
solatio ter-

3. Unde, si bene scirem omnem humanam
consolationem abjicere, sive propter devotio-
nem adipiscendam, sive propter necessitatem,
qua

qua compellor te quaerere, quia non est homo
qui me consoletur: *rena ref-
puitur.*

Tunc possem merito de gratia tua sperare, et
de dono novae consolationis exultare.

4. Gratias tibi, unde totum venit, quotief-
cumque mihi bene succedit.

Ego autem vanitas & nihilum ante te (Pf.
xxxviii. 6.) inconstans homo et infirmus.

Unde ergo possum gloriari, aut cur appeto
reputari?

In DEO
itaque solo
gloriari,

Numquid de nihilo? et hoc vanissimum est.
Vere inanis gloria, mala pestis, vanitas maxi-
ma: quia a vera trahit gloria, et coelesti spoliatur
gratia.

Non in te
ipso, nec
in crea-
tura.

Dum enim homo complacet sibi, displicet
tibi; dum inhiet laudibus humanis, privatur ve-
ris virtutibus.

Nam si
complacet
tibi, displicet
DEO.

5. Est autem vera gloria et exultatio sancta
gloriari in te, et non in se: gaudere in nomine
tuo, non in propria virtute, nec in aliqua crea-
tura delectari, nisi propter te.

At vera
gloria, in
DEO glori-
ari.

Laudetur nomen tuum, non meum: magni-
ficetur opus tuum, non meum: benedicatur no-
men sanctum tuum, nihil mihi autem attribua-
tur de laudibus hominum.

Pf. cxliii. 9.

Tu gloria mea, tu exultatio cordis mei.

Pf. cxviii. 3

In te gloriabor et exultabo tota die; pro me
autem nihil, nisi in infirmitatibus meis (2 Cor.
xii. 5.).

6. Quaerant Judaei gloriam, quae ab invicem
est: ego hanc requiram, quae a solo DEO est.

Joan. v.
44. Gloria
humana
mera vanitas.

Omnis quidem gloria humana, omnis honor
temporalis, omnis altitudo mundana, aeternae
gloriae tuae comparata, vanitas est et stultitia.

O veritas mea et misericordia mea, DEUS
meus, TRINITAS beata! tibi soli laus, honor, vir-
tus et gloria, per infinita saeculorum saecula.

1 Tim. i. 17.

CAP.

CAPUT XLII.

De contemptu omnis temporalis honoris.

*Ne aegre
feras con-
temni ab
hominibus.*

I. } **F**ILI, noli tibi attrahere, si
DOMINUS. } videas alios honorari et e-
levari, te autem despici
& humiliari. Erige cor tuum ad me in coelum,
et non contritabit te contemptus hominum in
terris.

*Esdr. i. 7.
Nec repu-
ta inpari-
am.*

2. } Domine, in caecitate fumus, et
SERVUS. } vanitate cito seducimur.
Si recte me inspicio, nunquam mihi facta
est injuria ab aliqua creatura, unde nec juste
habeo conqueri adversum te.

Sap. v. 18.

3. Quia autem frequenter et graviter pec-
cavi tibi, merito armatur contra me omnis
creatura.

*Quid e-
st nisi peccati
tuis de-
betur nisi
confusio?
Cui etiam
alios de-
submitti-
tes.*

Mihi igitur juste debetur confusio et contemp-
tus; tibi autem laus, honor et gloria.
Et nisi me ad hoc praepravero, quod velim
libenter ab omni creatura despici et relinqui,
atque penitus nihil videri, non possum interius
pacificari et stabiliri, nec spiritualiter illumina-
ri, neque plene tibi uniri.

CAPUT XLIII.

Quod pax non est ponenda in hominibus.

*Cave pa-
cem in ho-
mine mor-
tali parat.*

I. } **F**ILI, si ponis pacem tuam
DOMINUS. } cum aliqua persona, pro-
pter tuum sentire et convi-
vere, instabilis eris et implicatus.

*Sed in
DEO im-
mutabilis.*

Sed si recursum habes ad semper viventem
et manentem veritatem, non contritabit amicus
recedens aut moriens.
In me debet amici dilectio stare: et propter
me

me diligendus est, quisquis tibi bonus visus est,
et multum charus in hac vita.

Sine me non valet, nec durabit amicitia: nec
est vera et munda dilectio, quam ego non co-
pulo.

*Sine quo
non est ve-
ra aut fla-
bilis ami-
cicia;*

Ita mortuus debes esse talibus affectionibus
dilectorum hominum, ut (quantum ad te perti-
net) sine omni humano optares esse confortio.

Tanto homo Deo magis appropinquat, quan-
to ab omni solatio terreno longius recedit.

*Cui etiam
tanto
fides propi-
or quo ab
humana
solatioali-
enior.*

Tanto etiam altius ad DEUM ascendit, quanto
profundius in se descendit, et plus sibi ipsi vi-
lescit.

2. Qui autem sibi aliquid boni attribuit, gra-
tiam DEI in se venire impedit: quia gratia
SPIRITUS SANCTI, cor humile semper quaerit.

*1 Petr. v. 5.
Si ab a-
more crea-
to cor eva-
cuet.*

Si scires te perfecte annihilare, atque ab
omni creato amore evacuare, tunc deberem in
te cum magna gratia emanare.

Quando tu respicis ad creaturas, subtrahitur
tibi adspetus Creatoris.

Difce te in omnibus propter Creatorem vince-
re, tunc ad divinam valebis cognitionem per-
tingere.

*Capas e-
vis mag-
nae grati-
ae.*

Quantumcumque modicum sit, si inordinate
diligitur et respicitur, retardat a summo, et vi-
tiat.

CAPUT XLIIII.

Contra vanam & saecularem scientiam.

I. } **F**ILI, non te moveant pul-
DOMINUS. } chra et subtilia hominum
dicta. Non enim in ser-
mone est regnum DEI, sed in virtute (1 Cor.
iv. 20.).

*Ne flecta
in verbis
hominum
eleganti-
am*

Attende verba mea, quae corda accendunt,
et

Sed potius verbi DEI efficaciam.

et mentes illuminant : inducunt compunctionem, et variam ingerunt consolationem.

Nunquam ad hoc legas verbum, ut doctor aut sapiens possis videri.

Stude mortificationi vitiorum, quia hoc amplius tibi proderit, quam notitia multarum difficultium quaestionum.

2. Cum multa legeris et cognoveris, ad unum semper oportet redire principium.

Ego sum, qui doceo hominem scientiam : et clariorem intelligentiam parvulis tribuo, quam ab homine possit doceri.

Cui ego loquor, cito sapiens erit, et multum in spiritu proficiet.

Vae eis qui multa curiosa ab hominibus inquirunt, et de via mihi serviendi parum curant.

Veniet tempus, quando apparebit Magister magistrorum Christus, Dominus Angelorum, cunctorum auditurus lectiones, hoc est, singulorum examinaturus conscientias.

Et tunc scrutabitur *Jerusalem* in lucernis ; et manifesta erunt abscondita tenebrarum ; tacebuntque argumenta linguarum.

3. Ego sum, qui humilem in puncto elevato mentem : ut plures aeternae veritatis capiat rationes, quam si quis decem annis studuisset in scholis.

Ego doceo sine strepitu verborum, sine confusione opinionum, sine fastu honoris, sine pugnatione argumentorum.

Ego sum qui doceo terrena despiciere, praesentia fastidire, aeterna quaerere, aeterna sapere, honores fugere, scandala fuisse, omnem spem in me ponere, extra me nil cupere, et super omnia me ardentem amare.

4. Nam quidam amando me intime, didicit divina et loquebatur mirabilia.

Plus

A lectione mentem reflecte ad primum principium, id est DEUM.

Cave curiosis intendere, neglectis necessariis.

Memor abstinentiam te examini supra manus magistri.

1. Cor. iv. 5.

Cibus nunc guttatem facilius dicitur.

Et modus docendi suavis.

Plus profecit in relinquendo omnia, quam in studendo subtilia.

Sed aliis loquor communia, aliis specialia : aliquibus in signis et figuris dulciter appaereo, quibusdam vero in multo lumine revelo mysteria.

Una vox librorum, sed non omnes aequae informat : quia intus sum doctor veritatis, scrutator cordis, cogitationum intellectus, actionum promotor, distribuens singulis, sicut dignum judicavero.

Singuli pro capto suo docti.

Librorum una vox, sed non aequalem vim, ob frequentiam intus occultantem.

CAPUT XLIV.

De non attrahendo sibi res exteriores.

1. } **F**ILI, in multis oportet te esse insecium et aestimare te tamquam mortuum super terram, et cui totus mundus crucifixus sit.

Multa etiam oportet furda aure pertransire, et quae tuae pacis sunt magis cogitare.

Utilius est oculos a rebus displicentibus avertere, et unicuique suum sentire relinquere, quam contentiosis sermonibus deservire.

Si bene steteris cum DEO, et ejus judicium adpexeris, facilius te victum portabis.

2. } **O** Domine, quousque venimus ? **SERVUS.** } Ecce damnum defletur temporale, pro modico quaestu laboratur et curritur, et spirituale detrimentum in oblivionem transit, et vix fero redditur.

Quod parum vel nihil prodest, attenditur ; et quod summe necessarium est, negligenter praeteritur : quia totus homo ad externa defuit ; et nisi cito resipiscat, libens in exterioribus jacet.

In multis esse quae nocent et mortuus.
Gal. vi. 14.

Suo quousque permittit iudicio, potius quam peritiam contentas.
Damnium temporale defletur, spirituale negligenter.

Maxima de vitio, de maximo minima cura est.

CAPUT XLV.

Quod omnibus non est credendum: & de
facili lapsu verborum.

I. **D**A mihi auxilium, Domine,
de tribulatione, quia vana
salus hominis (Pf. lix. 13.).

Quam saepe ibi non inveni fidem, ubi me
habere putavi?

Quoties etiam ibi reperi, ubi minus prae-
sumpſi?

Vana ergo spes in hominibus: salus autem
iustorum, in te, DEUS.

Benedictus sis, Domine DEUS meus, in om-
nibus, quae accidunt nobis.

Infirmi fumus et instabiles, cito fallimur et
permutamur.

2. Quis est homo, qui ita caute et circum-
specte in omnibus se custodire valet, ut ali-
quando in aliquam deceptionem vel perplexi-
tatem non veniat?

Sed qui in te, Domine, confidit, ac simplici
ex corde quaerit, non tam facie labitur.

Et si incidit in aliquam tribulationem, quo-
cumque modo fuerit etiam implicatus, citius
per te eruetur, aut a te consolabitur: quia tu
non deferes in te sperantem usque in finem.

Rarus fidus amicus, in cunctis amici perfe-
verans pressuris.

Tu, Domine, tu solus es fidelissimus in omni-
bus, et praeter te non est alter talis.

3. O quam bene sapuit sancta illa anima, quae
dixit: Mens mea solidata est, et in Christo
fundata.

Si ita mecum foret, non tam facile timor hu-
manus me sollicitaret, nec verborum jacula
moverent.

Quis

Homi-
num fal-
sitas et lu-
brica fi-
des.

H. xxxvi.
39. In solo
DEO vera
salus.

Nemo
tam cau-
sus, ut non
aliquando
fallatur.

Sed qui
DEO mi-
stratur, mi-
nus labi-
tur, aut
cilius eri-
gitur.

Rarus fi-
dus ami-
cus, prae-
ter DEUM.

In vita S.
Agathae.

Quis omnia praevidere, quis praecavere futu-
ra mala sufficit? Si praevisa saepe etiam lae-
dunt, quid improvisa nisi graviter feriunt?

Sed quare mihi misero non melius providi?
Cur etiam tam facile aliis credidi?

Sed homines fumus, nec aliud quam fragiles
homines fumus, etiam si angeli a multis aesti-
mamur et dicimur.

Cui credam, Domine? cui, nisi tibi? Veritas
es, quae non fallis, nec falli potes.

Et rursus: *Omnis homo mendax* (Pf. cxv. 2.),
infirmus, instabilis et labilis, maxime in ver-
bis; ita ut statim vix credi debeat, quod rec-
tum in facie sonare videtur.

4. Quam prudenter praemonuisti, cavendum
ab hominibus! et quia inimici hominis domes-
tici ejus: nec credendum, si quis dixerit: *Ecce
hic, aut ecce ille.*

Doctus sum damno meo; et utinam ad cau-
telam majorem, et non ad insipientiam mihi!

Cautus esto (ait quidam), cautus esto, serva
apud te quod dico. Et dum ego si eo, et ab-
sconditum credo, nec ille scire potest quod si-
lendum petiit, sed statim prodit me et se, et
abiit.

Ab hujusmodi famulis et incautis hominibus
protege me, Domine, ne in manus eorum inci-
dam, nec unquam talia committam.

Verbum verum et stabile da in os meum, et
linguam callidam longe fac a me.

Quod pati nolo, omnimode cavere debeo.

5. O quam bonum et pacificum de aliis si-
lere, nec indifferenter omnia credere, neque de
facili ulterius effari;

Paucis se ipsum revelare; te semper inspecto-
rem cordis quaerere:

Nec omni vento verborum circumferri, sed
omnia

Præ-
sertim vol-
untate
videre in-
quidam dis-
tincte.

Ne ergo
fide tene-
re.

Nam ho-
mines al-
ti et folle-
ra, proci-
ua.

Mich. vii.
6.
Marc. xlii.
21.

Nam so-
creti fides
vix inter
hominem.

Ab ista
experien-
tia disci-
cautelam.

Nihil
tutius,
quam
paucis lo-
qui de ali-
is.

Non fa-
cile crede-
re.

*Vix se
paucis re-
velare;*
omnia intima et externa, secundum placitum
tuae voluntatis, optare perfici!

*Omnia
DEO con-
mittere;
Euge-
splendo-
rem, Sec-
tari fer-
vorem;*
Quam tutum pro conservatione coelestis gra-
tiae, humanam fugere apparentiam, nec appe-
tere quae foris admirationem videntur praebere:
sed ea, tota sedulitate sectari, quae vitae
emendationem dant et fervorem!

*Gratiam
abscondere.*
Quam multis nocuit virtus scita, ac praepro-
pere laudata!
Quam sane profuit gratia silentio servata in
hac fragili vita, quae tota tentatio fertur et mi-
litia!

CAPUT XLVI.

*De confidentia in DEO habenda, quando
insurgunt verborum jacula.*

1. DOMINUS. } **F**ILI, sta firmiter, et spera
in me. Quid enim sunt ver-
ba nisi verba?

*Repre-
hensionis
fer patienter,
seu reus,
seu innocens.*
Per aërem volant, sed lapidem non laedunt.
Si reus es, cogita quod libenter emendare te
velis: si nihil tibi conscius es, pensa quod velis
libenter pro DEO hoc sustinere.

*Nudis
verbis a-
deo turba-
ri.*
Parum satis est, ut vel verba interdum susti-
neas, qui necdum fortia verbera tolerare vales.

*Homini
carnalis
est.*
Et quare tam parva tibi ad cor transeunt,
nisi quia adhuc carnalis es, et homines magis
quam oportet attendis?

Nam quia despici metuis, reprehendi pro ex-
cessibus non vis, et excusationum umbracula
quaeris.

*Et mun-
do dedit.*
2. Sed inspicere te melius, et agnoscere, quia
vivit adhuc in te mundus, et vanus amor pla-
cendi hominibus.

A quo
Cum enim bassari refugis, et confundi pro
defect-

defectibus, constat utique, quod nec verus hu-
milis sis, nec vere mundo mortuus, nec mundus
tibi crucifixus.

Sed audi verbum meum, et non curabis de-
cem millia verba hominum.

Ecce, si cuncta contra te dicerentur, quae
fingi malitiosissime possent; quid tibi nocerent,
si omnino transire permitteres, nec plusquam
festucam perpenderes? Numquid vel unum ca-
pillum tibi extrahere possent?

3. Sed qui cor intus non habet, nec DEUM
prae oculis, faciliter verbo movetur vituperationis.

Qui autem in me confidit, nec proprio iudicio
stare appetit, absque humano terrore erit.

Ego enim sum iudex, et cognitor omnium
secretorum: ego scio qualiter res acta est; ego
injuriantem novi, et sustinentem.

A me exiit verbum istud, me permittente
hoc accidit, *ut revelentur ex multis cordibus
cogitationes* (Luc. ii. 35.).

Ego reum et innocentem iudicabo, sed oc-
culto iudicio utrumque ante probare volui.

4. Testimonium hominum saepe fallit: me-
um iudicium verum est; stabit et non subvertetur.

Latet plerumque, et paucis ad singula patet:
nunquam tamen errat, nec errare potest, eti-
am oculis insipientium non rectum videatur.

Ad me ergo currendum est in omni iudicio,
nec proprio innitendum arbitrio.

Iustus enim non conturbabitur, *quidquid a
DEO ei acciderit* (Prov. xii. 21.). Etiam si injuste
aliquid contra eum prolatum fuerit, non mul-
tum curabit.

Sed nec vane exultabit, si per alios rationa-
biliter excusetur.

*despici ti-
me.*

Gal. vi. 14.

*At verba
quacuor-
que non
nocent,
contem-
nenda.*

DEUM
iudicem
reus, et
hominum
iudicia
spernes.

*Is enim
accusate
cognoscit,
imo sic
disponit
omnia.*

*Ejus iu-
dicium
non fallit-
ur.*

*Occultum
saepe,
nunquam
insyslum.*

*Hinc er-
go securus
innititur.*

Pensat

Pl. vii. 10.
& A. 102.
ii. 23.

Cor enim
respicit,
non facit
em.

ORATIO
Non f.
deus f. a.
prie con-
fessionis;
sed DEI
clementi-
ae.

Nihil ti-
bi consci-
us coram
DEO non
exsecutus.

Unde po-
tius DEI
misericor-
dia quam
tua in-
firmitas
interet.

Penfat namque, quia ego sum *scrutans cor-
da et renes*, qui non iudico secundum faciem
et humanam apparentiam.

Nam saepe in oculis meis reperitur culpabile,
quod hominum iudicio creditur laudabile.

5. } Domine DEUS, iudex iuste, fortis
SERVUS, J. et patiens, qui hominum nostri fragi-
lilitatem & pravitatem, esto robur meum, et
tota fiducia mea: non enim mihi sufficit con-
scientia mea.

Tu nosti, quod ego non novi: et ideo in omni
reprehensione humiliare me debui, et mansuete
sustinere.

Ignosce quoque mihi propitius, quoties sic
non egi, et dona iterum gratiam amplioris suf-
ferentiae.

Melior est enim mihi tua copiosa misericor-
dia ad consecutionem indulgentiae; quam mea
opinata iustitia pro defensione latentis con-
scientiae.

Etiā *nihil mihi conscius sum* (1 Cor. iv. 4.),
tamen in hoc iustificare me non possum: quia
remota misericordia tua, *non iustificabitur in
spectu tuo omnis vivens* (Psal. cxlii. 2.).

CAPUT XLVII.

*Quod omnia gravia pro aeterna vita
sunt toleranda.*

Fer pa-
tenter la-
boris, et
dura.

1. } DOMINUS. } FILLI, non te frangant labo-
res quos assumpsisti pro-
pter me, nec tribulationes
te dejiciant usqueaque; sed mea promissio, in
omni eventu te roborat et consoletur.

Nam
merces im-
mensa est;

Ego sufficiens sum ad reddendum supra om-
nem modum et mensuram.

Non

Non diu hic laborabis, nec semper gravabe-
ris doloribus.

Exspecta paulisper, et videbis celerem finem
malorum.

Veniet una hora, quando cessabit omnis la-
bor et tumultus.

Modicum est et breve, omne quod transit
cum tempore.

2. Age, quod agis: fideliter labora in vinea
mea, ego ero merces tua.

Scribe, lege, canta, geme, tace, ora, sustine
viriliter contraria: digna est his omnibus et
majoribus praeliis vita aeterna.

Veniet pax in die una, quae nota est Domi-
no: et erit non dies neque nox hujus scilicet
temporis, sed lux perpetua, claritas infinita,
pax firma, et requies secura.

Non dies tunc: *Quis me liberabit de corpo-
re mortis hujus?* (Rom. vii. 24.) Neque clama-
bis: *Heu mihi, quia incolatus meus prolonga-
tus est!* (Pl. exix. 5.) quoniam praecipitabitur
mors, et salus erit indefectiva; anxietas nulla,
jucunditas beata, societatis dulcis et decora.

3. O si vidisses Sanctorum in coelo coronas
perpetuas! quanta quoque nunc exultant glori-
a, qui huic mundo olim contemptibiles, et
quasi vita ipsa indigni putabantur; profecto te
statim humiliares ut quae ad terram, et affectares
potius omnibus subesse, quam uni praeesse:

Nec hujus vitae laetos dies concupisceres, sed
magis pro DEO tribulari gauderes; et pro
nihil inter homines computari, maximum lu-
crum duceres.

4. O si tibi haec saperent, et profunde ad
cor traherent! quomodo auderes vel semel con-
queri?

Nonne pro vita aeterna, cuncta laboriosa
sunt toleranda? Non

Et labor
momenta-
neus.

Matth.
xvi. 28.
Gen. xv. 1.

An non
multo
graviori-
bus digna
est aet-
ernitas,

Tam
laetare pos-
sunt nos
dixit la-
bores?

Sancti
quam o-
lim inun-
do vives,
et desper-
ati in mo-
do in coe-
lis gloria-
ntur.

Cum il-
lis de-
bitis pro
tribulanti-
is lucrum
conse-

Quam
nostra
quid sit
sua lucrari,
scu
per se
coelum!

Non est parvum quid, perdere aut lucrari regnum Dei.

Leva igitur faciem tuam in coelum. Ecce ego, et omnes Sancti mei tecum, qui in hoc saeculo magnum habuere certamen, modo gaudent, modo consolantur, modo securi sunt, modo requiescunt, et sine fine tecum in regno Patris mei permanebunt.

Et quanta sit felicitas beatorum post labores.

ORATIO
Hominis
miserias
inquit
in lac deplorantibus,
et ad beatitudinem
se respicientibus
etiam loco
praeparationis
ad orationem.
Suspiria
ad aeternam
felicitatis
aeternae.

*Ob dies
huius vitae
breves
et miseros.*

*Ad finem
coram per
gemitus
pia mens*

CAPUT XLVIII.

*De die aeternitatis, et huius
vitae angustiis.*

O SUPERNAE civitatis mansio beatissima! O dies aeternitatis clarissima; quam nox non obfcurat, sed summa veritas semper irradiat; dies semper laeta, semper securi, et nunquam statum mutans in contraria!

O utinam dies illa illuxisset, et cuncta haec temporalia finem accepissent!

Lucet quidem Sanctis perpetua claritate splendida, sed non nisi a longe et per speculum peregrinantibus in terra.

2. Norunt coeli cives, quam gaudiosa sit illa: gemunt exiles filii *Evae*, quod amara et taediosa sit ista.

Dies huius temporis parvi et mali, pleni doloribus et angustiis:

Ubi homo multis peccatis inquinatur, multis passionibus irretitur, multis timoribus stringitur, multis curis distenditur, multis curiositatibus distrahitur, multis vanitatibus implicatur, multis erroribus circumfunditur, multis laboribus atteritur, tentationibus gravatur, deliciis enervatur, egestate cruciatur.

3. O quando finis horum malorum? quando liberabor a misera servitute vitiorum? quando

do

do memorabor, Domine, tui solius? quando ad plenum laetabor in te? *ad DEUM anhelat.*

Quando ero sine omni impedimento in vera libertate, sine omni gravamine mentis et corporis?

Quando erit pax solida, pax imperturbabilis et secura, pax intus et foris, pax ex omni parte firma?

JESU bone, quando stabo ad videndum te? quando contemplabor gloriam regni tui? quando eris mihi omnia in omnibus?

O quando ero tecum in regno tuo, quod praeparasti dilectis tuis ab aeterno?

Relictus sum pauper et exul in terra hostili, ubi bella quotidiana, et infortunia maxima.

4. Confolare exilium meum, mitiga dolorem meum, quia ad te suspirat omne desiderium meum.

Nam onus mihi totum est, quicquid hic mundus offert ad solatium.

Desidero te intime frui, sed nequeo apprehendere.

Opto inhaerere coelestibus, sed deprimum res temporales, et immortalitatis passiones.

Mente omnibus rebus superesse volo, carne autem invite subesse cogor.

Sic ego homo infelix tecum pugno, et factus sum mihi metipso gravis (Job. vii. 20.), dum spiritus sursum, caro quaerit esse deorsum.

5. O quid intus patior, dum mente coelestia tracto, et mox carnalium turba occurrit oranti! DEUS meus, ne elongeris a me, neque declines in ira a servo tuo (Ps. xxvi. 9.).

Fulgura coruscationem tuam, et dissipae eas: emitte sagittas tuas, et conturbentur omnes phantasiae inimici.

Recollige sensus meos ad te: fac me oblivisci omnium

Coloss.
iii. 11.

Matth.
xxv. 34.

Deplorans
gravi
car
nis
sarc
inum,

Et luc
tam
ejus
cum
sp
ritu
per
petuum;

Etiam
tempore
orationis
tam
m
laram.

Pl. cxliii. 6.

omnium mundanorum ; da cito abjicere, et contemnere phantasmata vitiorum.

Adversus quam opem a Deo pofc tua;
Succurre mihi, aeterna Veritas, ut nulla me moveat vanitas.

Adveni, coelestis suavitas, et fugiat a facie tua omnis impuritas.

Humiliter praefertur a contentis animis.
Ignosce quoque mihi, et misericorditer indulge, quoties praeter te aliud in oratione revolve. Coniteor etenim vere, quia valde distracte me habere consuevi.

Nam ibi multoties non sum, ubi corporaliter flo aut sedeo : sed ibi magis sum, quo cogitationibus feror.

(Ib) sum, ubi cogitatio mea est. Ibi est frequenter cogitatio mea, ubi est quod amo.

Hoc mihi cito occurrit, quod naturaliter delectat, aut ex usu placet.

6. Unde tu Veritas aperte dixisti : *Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum* (Matth. vi. 21.).

Luc. xii. 34. Vide, ubi thesaurus tuus. Nam ibi habet dubie cor et amor tuus.
Si coelum diligo, libenter de coelestibus penso. Si mundum amo, mundi felicitatibus congaudeo, et de adversitatibus ejus tristor.

Si carnem diligo, quae carnis sunt saepe imaginor.

Si spiritum amo, de spiritualibus cogitare delector.

Quaecumque enim diligo, de his libenter loquor et audio, atque tallum imagines mecum ad domum reporto.

Felix est sereno corde orare concessit.
Sed beatus ille homo qui propter te, Domine, omnibus creaturis licentiam abeundi tribuit : qui naturae vim facit, et concupiscentias carnis fervore spiritus erueingit : ut serenata conscientia purum tibi orationem offerat, dignusque sit angelicis interesse choris, omnibus terrenis foris et intus exclusis.

CAP.

CAPUT XLIX.

De desiderio aeternae vitae, et quanta sint certantibus bona permissa.

I. } **F**ILI, cum tibi desiderium aeternae beatitudinis desuper infundi sentis, et de tabernaculo corporis exire concupiscis, ut claritatem meam sine vicissitudinis umbra contemplari possis ; dilata cor tuum, et omni desiderio hanc sanctam inspirationem suscipe.

Desiderium aeternae vitae in animo fovendum.

Redde amplissimas supernae bonitati gratias, quae tecum sic dignanter agit, clementer visitat, ardentem excitat, potenter sublevat, ne proprio pondere ad terrena labaris.

Cum id sentis, Dei bonitatem agnosce.

Neque enim hoc cogitatu tuo aut conatu accipis, sed sola dignatione supernae gratiae et divini respectus : qui tenus in virtutibus et majori humilitate proficias, et ad futura certamina te praepares, mihi quoque toto cordis affectu adhaerere, ac ferventi voluntate studeas deservire.

Et ad proficiendum te stimulari futa.

2. Fili, saepe ignis ardet, sed sine fumo flamma non ascendit.

Sic et aliquorum desideria ad coelestia flagrant, & tamen a tentatione carnalis affectus liberi non sunt.

Desideria nostra pura ab affectibus carnalibus.

Idcirco nec omnino pure pro honore Dei agunt, quod tam desideranter ab eo petunt.

Tale est et tuum saepe desiderium, quod iniquasti fore tam importunum.

Non enim est hoc purum et perfectum, quod propria commoditate est infectum.

3. Pete, non quod tibi est delectabile et commodum, sed quod mihi est acceptabile atque honorificum : quia si recte judicas, meam ordinationem

Pete quod Deo gratum, non tibi.

tionem tuo desiderio & omni desiderio praefere debes ac sequi.

Pf. xxxvii. **Novi desiderium tuum, et frequentes gemitus**
10. **audivi.**

*Optas
coelestem
patriam?
Sed cur-
dum per-
viam ar-
tam ei
peram.*
*Vis ce-
lesternam
gloriam?
Sed nemo
coronatur
ante cro-
niam.*
*In mul-
tis pri-
vium pro-
bari neces-
se est.*
*Age ergo
et patere
fortiter.*

Jam velles esse in libertate gloriae filiorum DEI: jam te delectat domus aeterna et coelestis patria gaudio plena, sed nondum venit hora ista: sed est adhuc aliud tempus, scilicet tempus belli, tempus laboris et probationis.

Optas summo repleti bono, sed non potes hoc assequi modo.

Ego sum: expecta me, dicit Dominus, donec veniat regnum DEI.

4. Probandus es adhuc in terris, et in multis exercitandus.

Consolatio tibi interdum dabitur, sed copiosa fatiatis non concedetur.

Confortare igitur, et esto robustus (Deut. xxxi. 7.), tam in agendo, quam in patiendo naturae contraria.

Eph. iv. 24. Oportet te novum induere hominem, et in alterum virum mutari.

Oportet te saepe agere, quod non vis; et quod vis, oportet relinquere.

Quod aliis placet, processum habebit: quod tibi placet, ultra non proficiet.

Quod alii dicunt, audietur: quod tu dicis, pro nihilo computabitur. Petent alii, et accipiet; tu petes, nec impetrabis.

5. Erunt alii magni in ore hominum, de te autem tacebitur.

Aliis hoc vel illud committetur, tu autem ad nihil utile judicaberis.

Propter hoc natura quandoque contristabitur; et magnum, si silens portaveris.

In his et similibus multis, probari solet fidelis Domini servus; qualiter se abnegare, et in omnibus frangere quiverit. Vix

*En his
probari
solet vera
abnegatio
sua:*

Vix est aliquid tale, in quo tantumdem mori indiges, sicut videre et pati quae voluntati tuae adversa sunt: maxime autem, cum disconvenientia, et quae minus utilia tibi apparent, fieri jubentur.

*Impri-
mis tibi
colendum
iudicio
propria.*

Et quia non audes resistere altiori potestati, sub dominio constitutus: ideo durum tibi videtur, ad nutum alterius ambulare, et omne proprium sentire omittere.

6. Sed pensa, filii, horum fructum laborum, celerem finem, atque praemium nimis magnum: et non habebis inde gravamen, sed fortissimum patientiae tuae folamen.

*Sed fruc-
tum abne-
gationis
specto,*

Nam et pro modica hac voluntate, quam nunc sponte deseris, habebis semper voluntatem tuam in coelis.

*In quale
lucrum
resistat ad
tempus
volunta-
tis!*

Ibi quippe invenies omne quod voveris, omne quod desiderare poteris.

Ibi aderit tibi totius facultas boni, sine timore amittendi.

Ibi voluntas tua una semper tecum, nil cupiet extraneum vel privatum.

Ibi nullus resistet tibi, nemo de te conquere- tur, nemo impediet, nihil obviabit: sed cuncta desiderata simul erunt praesentia, totumque affectum tuum reficient, et adimplebunt usque ad summum.

*Nam in
coelis ei
nihil re-
gabitur,
sed satisfi-
ci per an-
nia.*

Ibi reddam gloriam pro contumelia perpetua: pallium laudis, pro moerore; pro loco novissimo, sedem regni in saecula.

ff. lxi. 3.

Ibi apparebit fructus obedientiae, gaudebit labor poenitentiae, et humilis subjectio coronabitur gloriose.

7. Nunc ergo inclina te humiliter sub omnium manibus: nec sit tibi curae, quis hoc dixerit vel iusserit.

*Nunc er-
go libens
subvile te
omnibus
per con-
tia:*

Sed hoc magnopere curato, ut sive Prae- latus,

tus, seu junior, aut aequalis, aliquid a te expocerit vel inuenerit, pro bono totum accipias, et sineera voluntate quideam adimplere.

Quaeret alius hoc, alius illud: gloriatur ille in illo, et iste in isto laudaturque millies mille: tu autem nec in isto, nec in illo, sed in tui ipsius gaude contemptu, et in mei foliis beneplacito ac in honore.

Hoc optandum est tibi, ut siue per vitam, siue per mortem, DEUS, semper in te glorificetur.

*Nec cuius
unde gloria
riare,
quasi in
tui ipsius
contemptu,
et Dei
gloria.
Philipp.
1. 20.*

ORATIO
Hominis
in desolatione
vel afflictione,
DEI
providentiam
contemnit,
et que se sub
iactat.
In deso
lacione
lauda
DEUM,

1. Cor. iv. 7.

*A quo
sunt, et
disponun
tur om
nia.*

*Pax om
ni in se
ne domini
DEI.*

CAPUT L.

*Qualiter homo desolatus se debet in
manus DEI offerre.*

DOMINE DEUS, sancte Pater, sis nunc et in aeternum benedictus, quia sicut vis, sic factum est: et quod facis, bonum est.

Laetetur in te servus tuus, non in se, nec in aliquo alio: quia tu solus laetitia vera, tu spes mea et corona mea, tu gaudium meum et honor meus, Domine.

Quid habet servus tuus, nisi quod a te accipit, etiam sine merito suo?

Tua sunt omnia, quae dedisti et quae fecisti. *Pauper sum, et in laboribus meis a juventute mea* (Ps. lxxxvii. 16.): et contristatur anima mea nonnunquam usque ad lacrymas, quandoque etiam conturbatur ad se, propter imminentes passiones.

2. Desidero pacis gaudium, pacem filiorum tuorum flagito, qui in lumine consolationis a te pascuntur.

Si das pacem, si gaudium sanctum infundis, erit

erit anima servi tui plena modulatione, et devota in laude tua.

Sed si te subtraxeris, sicut saepissime soles, non poterit currere viam mandatorum tuorum; sed magis ad tundendum pectus genua ejus incurvantur: quia non est illi sicut heri et nudius tertius, quando splendebat lucerna tua super caput ejus, et sub umbra alarum tuarum protegatur a tentationibus irruentibus.

3. Pater iuste et semper laudande, venit hora ut probetur servus tuus.

Pater amande, dignum est, ut hac hora patiar pro te aliquid servus tuus.

Pater perpetue venerande, venit hora, quam ab aeterno praesciebas affuturam: ut ad modicum tempus succumbat foris servus tuus, vivat vero semper apud te intus:

Paululum vilipendatur, humilietur, et deficiat coram hominibus, passionibus conteratur et languoribus: ut iterum tecum in aurora novae lucis resurgat, et in coelestibus clarificetur.

Pater sancte, tu sic ordinasti, et sic voluisti: et hoc factum est, quod ipse praecipisti.

4. Haec est enim gratia ad amicum tuum pati et tribulari in mundo, pro amore tuo, quocumque, et a quocumque id permiseris fieri.

Sine consilio et providentia tua, et sine causa nihil fit in terra.

Bonum mihi, Domine, quia humiliasti me: ut discam justificationes tuas (Ps. cxviii. 71.), et omnes elationes cordis atque praesumptiones abjiciam.

Utile mihi, quod confusio cooperuit faciem meam: ut te potius, quam homines, ad consolandum requiram.

Didici

*Quia
praesente
alacris est
anima:
At sub
tractis,
languet ac
deficit.*

*Paratum
de interim
offer ad
probatio
nem:*

*Nam sic
ordinat
divina
providen
tia ad tu
am salutem.*

*Quia
gratiae et
amoris id
requis.*

*Cum
multiplex
inde tibi
fructus
proveniat.*

Ps. lxxviii. 8.

Didici etiam ex hoc, inscrutable iudicium tuum expavescere : qui affligis iustum cum impio, sed non sine aequitate et iustitia.

5. Gratias tibi ago, quia non peperecisti malis meis, sed attrivisti me verberibus amarioribus, infligens dolores, et immittens angustias foris et intus.

Non est qui me consoletur, ex omnibus quae sub coelo sunt, nisi tu, Domine DEUS meus, coelestis medicus animarum : qui percutis et sanas, deducis ad inferos et reducis (Tob. xiii. 2.). Disciplina tua super me, et virga tua ipsa docebit.

6. Ecce, Pater dilecte, in manibus tuis sum ego, sub virga correctionis tuae me inclino.

Percute dorsum meum, et collum meum, ut incurvem ad voluntatem tuam, tortuositatem meam.

Fac me pium et humilem discipulum, sicut bene facere consuevisti, ut ambulem ad omnem nutum tuum.

Tibi me, et omnia mea, ad corrigendum commendo : melius est hic corripi, quam in futuro.

Tu scis omnia et singula, et nil te latet in humana conscientia.

Antequam fiant, nosti ventura ; et non opus est tibi, ut quis te doceat, aut adimoneat de his quae geruntur in terra.

Tu scis quid expedit ad profectum meum, et quantum deservit tribulatio ad rubiginem vitiorum purgandam.

Fac mecum desideratum beneplacitum tuum, et ne despicias peccaminosam vitam meam, nulli melius nec clarius, quam tibi soli notam.

7. Da mihi, Domine, scire quod sciendum est ; hoc amare, quod amandum est ; hoc laudare, quod

Adeoque gratias ago DEO tam benevolentem agentem. Quis suos non percutit, nisi ut sanet.

Pl. xvii. 36. Itaque ultro te ofser DEO probandum ;

Joan. xvi. 30.

Dan. xiii. 42.

Cum optime norit quid tuae salutis contulcat.

Pete etiam rectum de

quod tibi summe placet ; hoc reputare, quod tibi pretiosum apparet ; hoc vituperare quod oculis tuis fordescit.

Non me finas secundum visionem oculorum exteriorum iudicare, neque secundum auditum aurium hominum imperitorum sententiarum : sed in iudicio vero de visibilibus et spiritualibus discernere, atque super omnia, voluntatem beneplaciti tui semper inquirere.

8. Falluntur saepe hominum sensus in iudicando : falluntur et amatores saeculi, visibilia tantummodo amando.

Quid est homo inde melior, quia reputatur ab homine maior ?

Fallax fallacem, vanus vanum, caecus caecum, infirmus infirmum decipit, dum exultat ; et veraciter magis confundit, dum inaniter laudat.

Nam quantum unusquisque est in oculis tuis, tantum est, et non amplius, ait humilis sanctus Franciscus.

CAPUT LI.

Quod humilibus insistendum est operibus, cum deficiat a summis.

I. DOMINUS. **F**ILI, non vales semper in ferventiori desiderio virtutum stare, nec in altiori gradu contemplationis consistere ; sed necesse habes interdum, ob originalem corruptelam, ad inferiora descendere, et onus corruptibilis vitae, etiam invite et cum taedio portare.

Quamdiu mortale corpus geris, taedium senties, et gravamen cordis.

Oportet ergo saepe in carne, de carnis onere gemere : eo quod non vales spiritualibus studiis

omni re iudicium et divino conformem. II. xi. 3. Nam quod ad oculis et auribus sumitur, saepissime fallitur. Eccl. ii. 17.

Hominis iudicium nihil adit rei detrahit.

Quod DEO iudicet, id vult esse. Vita eius, Cap. vi.

Summis et arduis non semper insistere licet.

2 Mach. vi. 25.

Obstat conditio carnis ; Inde nobis multa

causa generatur. diis et divinae contemplationi indefinenter inhaerere.

2. Tunc expedit tibi ad humilia et exteriora opera confugere, et in bonis actibus te recreare; adventum meum et supernam visitationem firma confidentia expectare: exilium tuum, et ariditatem mentis patienter fufferre, donec iterum a me videris, et ab omnibus anxietatibus libereris.

Nam faciam te laborum oblivisci, et interna quiete perfrui.

Expandam coram te prata Scripturarum; ut, dilatato corde, currere incipias viam mandatorum meorum.

Et dices: *Non sunt condignae passiones huius temporis, ad futuram gloriam, quae revelabitur in nobis* (Rom. viii. 18.).

ORATIO

Peccatoris, dignum se castigatorem, non consolatione, sed poenitentia fatentis. Agnosce indignum te consolari.

Magis autem castigari.

Et divide te DEUS ex

CAPUT LII.

Quod homo non reputet se consolatione dignum, sed magis verberibus reum.

I. } DOMINE, non sum dignus
SERVUS. } consolatione tua, nec aliqua
spirituali visitatione: & ideo
iuste mecum agis, quando me inopem et desolatum relinquis.

Si enim ad instar maris lacrymas fundere possem, adhuc consolatione tua dignus non essem.

Unde nihil dignus sum, quam flagellari et puniri: quia graviter et saepe te offendi, & in multis valde deliqui.

Ergo vera poenata ratione, nec minima sum dignus consolatione.

Sed tu clemens et misericors DEUS, qui non vis perire opera tua, ad ostendendum divitias boni-

bonitatis tuae in vasa misericordiae, etiam praeter omne propium meritiu dignaris consolari servum tuum supra humanum modum.

mera clementia consolatur.

Tuae enim consolationes, non sunt sicut humanae consolationes.

2. Quid ego, Domine, tui mihi conferres aliqua celestem consolationem?

Ego nihil boni me egisse recolo, sed semper ad vitia pronum, et ad emendationem pigrum fuisse.

Quid est tui negotium in te nisi domerita?

Verum est et negare non possum. Si aliter dicerem, tu stares contra me, et non esset qui defenderet.

Quid merui pro peccatis meis, nisi infernum, et ignem aeternum?

Matth. xviii. 8. Digna utique non ex tua sed peccata.

In veritate coniteor, quoniam dignus sum omni ludibrio et contemptu, nec doctet me inter tuos devotos commemorari. Et licet hoc aegre audiam, tamen ad verum me pro veritate peccata mea arguam, ut facilius misericordiam tuam merear impetrare.

3. Quid dicam reus, et omni confusione plenus? Non habeo os loquendi, nisi hoc tantum verbum: Peccavi, Domine, peccavi; miserere mei, ignosce mihi.

Agnosce ergo peccatorem.

Sine me paululum, ut plangam dolorem meum, antequam vadam ad terram tenebrosam, et operum mortis caligine (Job. x. 20. 21.).

Quid tam maxime a reo et misero peccatore repuris, nisi ut conteratur, et humiliet se pro delictis suis?

In vera contritione et cordis humiliatione nascitur spes veniae, reconciliatur perturbata conscientia, reparatur gratia perditata, tuetur homo a futura ira; et occurrunt sibi mutuo, in osculo sancto, DEUS et poenitens anima.

Sed ex spiritu contrito et humili. Sic enim agitur reparatio laesi.

4. Humilis peccatorum contritio, acceptabilis est

*En haemillis con-
tritionis
eioyia.*

Luc. vii.
46.

Pl. l. 29.
Pl. lx. 4.

le tibi est, Domine, sacrificium; longe fuavibus odorans in conspectu tuo, quam thuris incensum.

Haec est gratum etiam unguentum, quod facris pedibus tuis infundi voluisti: quia cor contritum et humiliatum nunquam despexisti. Ibi est locus refugii a facie irae inimici. Ibi emendatur & abluitur, quidquid aliunde contractum est et inquinatum.

CAPUT LIII.

*Quod gratia DEI non miscetur
terrena sapientibus.*

*Gratia
DEI non
miscetur
extraneis:*

*Abiice
ejus impe-
dimenta,
Ama se-
cretum:*

*DEO va-
ca:*

*Mun-
dum dese-
re:*

1 Pet. ii. 11.

*Morietis
eo securi-
or, quo a*

FILI, pretiosa est gratia mea, non patitur se misceri extraneis rebus, nec consolationibus terrenis.

Abjicere ergo oportet omnia impedimenta gratiae, si optas ejus infusionem suscipere.

Pete secretum tibi, ama solus habitare tecum, nullius require confabulationem; sed magis ad DEUM devotam effunde precem, ut compunctam teneas mentem et puram conscientiam.

Totum mundum nihil aestima; DEI vacationem omnibus exterioribus anteponere.

Non enim poteris mihi vacare, et in transitoris pariter delectari.

A notis et a charis oportet elongari, et ab omni temporali solatio mentem tenere privatam.

Sic obsecrat B. *Apostolus Petrus*, ut tamquam advenas et peregrinos in hoc mundo se contineant Christi fideles.

2. O quanta fiducia erit morituro, quem nullius rei affectus detinet in mundo!

Sed

Sed sic segregatum cor habere ab omnibus, aeger necdum capit animus, nec animalis homo novit interni hominis libertatem.

Attamen si vere velit esse spiritualis, oportet eum renuntiare tam remotis quam propinquis, et a nemine magis cavere quam a se ipso.

Si temetipsum perfecte viceris, cetera facilius subjugabis.

Perfecta victoria est, de semetipso triumphare. Qui enim semetipsum subiectum tenet, ut sensualitas rationi, et ratio in cunctis obediat mihi; hic vere victor est sui, et dominus mundi.

3. Si ad hunc apicem scandere gliscis, oportet viriliter incipere, et securim ad radicem ponere, ut evellas et destruas occultam inordinatam inclinationem ad te ipsum, et ad omne privatum et materiale bonum.

Ex hoc vitio, quod homo semetipsum nimis inordinate diligit, paene totum pendet quidquid radicaliter vincendum est: quo devicto et subacto malo, pax magna et tranquillitas erit continuo.

Sed quia pauci sibi ipsis perfecte mori laborant, nec plene extra se tendunt, propterea in se implicati remanent, nec supra se in spiritu elevari possunt.

Qui autem libere tecum ambulare desiderat, necesse est, ut omnes pravas et inordinatas affectiones suas mortificet, atque nulli creaturae, privato amore, concupiscenter inhaereat.

*mundi de-
sideris
puro.*

*Difficile
id qui-
dem;*

*Sed si te
ipsum vi-
ceris, ce-
tera faci-
le vinces.*

*Sed huc
opus, ut
amor sui
prius ex-
pugnatur.*

*Qui sors
et radix
omnis ma-
li.*

*Sed a
paucis res
ista scrio
agitur.*

CAP.

CAPUT LIV.

De diversis motibus Naturae & Gratiae.

Motus
naturae
et gratiae
differe-
re eos dif-
ficile.

Natura
callida
est:
Gratia
simplici-
ter amou-
lat.

Natura
horret
premi.

Gratia
libenter
mortifica-
tionem.

Natura
comota
dum sit
non quae-
rit.

Gratia
altecum.

Natura
sibi hono-
rem:

Gratia
DEO tri-
dubul.
Natura
confusum
timet.

FILLI, diligenter adverte motus Naturae et Gratiae, quia valde contrarie et subtiliter moventur; et vix, nisi a spirituali et intime illuminato homine, discernuntur.

Omnes quidem bonum appetunt, et aliquid boni in suis dictis vel factis praetendunt, ideo sub specie boni multi falluntur.

Natura callida est, et multos trahit, illaqueat, et decipit, et se semper pro fine habet:

Sed Gratia simpliciter ambulat, ab omni specie mala declinat; fallacias non praetendit, et omnia pure propter DEUM agit, in quo et finaliter requiescit.

2. Natura invite vult mori, nec premi, nec superari, nec subesse, nec sponte subjugari:

Gratia vero studet mortificationi propriae, resistit sensualitati, quaerit subijci, appetit vinci, nec propria vult libertate fungi; sub disciplina amat teneri, nec alicui cupit dominari; sed sub DEO semper vivere, stare et esse, atque propter DEUM omni humanae creaturae humiliter parata est inclinari.

Natura pro suo commodo laborat, et quid lucri ex alio sibi proveniat attendit:

Gratia autem, non quid sibi utile et commodum sit, sed quod multis proficiat, magis considerat.

Natura libenter honorem et reverentiam accipit:

Gratia vero omnem honorem et gloriam DEO fideliter attribuit.

3. Natura confusionem timet et contemptum:

Gratia

Gratia autem gaudet pro Nomine JESU contumeliam pati (Act. v. 41.).

Natura otium amat et quietem corporalem:

Gratia vero vacua esse non potest, sed libenter amplectitur laborem.

Natura quaerit habere curiosa et pulchra, abhorret vilia et grossa:

Gratia vero simplicibus delectatur et humilibus, aspera non aspernatur, nec vetustis refugit indui pannis.

Natura respicit temporalia, gaudet ad lucra terrena, tristatur de damno, irritatur levi injuriae verbo:

Sed Gratia attendit aeterna, non inhaeret temporalibus, nec in perditione rerum turbatur, neque verbis durioribus acerbatur; quia thesaurum suum et gaudium in coelo, ubi nil perit, constituit.

4. Natura cupida est, et libentius accipit quam donat, amat propria et privata.

Gratia autem pia est et communis, vitat singularia, contentatur paucis, *beatius dare judicat quam accipere* (Act. xx. 35.).

Natura inclinatur ad creaturas, ad carnem propriam, ad vanitates et deversus:

Sed Gratia trahit ad DEUM et ad virtutes, renuntiat creaturis, fugit mundum, odit carnis desideria, restringit evagationes, erubescit in publico apparere.

Natura libenter aliquid solatium habet externum, in quo delectetur ad sensum:

Sed Gratia in solo DEO quaerit consolari, et in summo bono super omnia visibilia delectari.

5. Natura totum agit propter lucrum et commodum proprium, nihil gratis facere potest, sed aut aequale, aut melius, aut laudem, vel fa-

Gratia
gaudet.

Natura
otium,

Gratia
laborem
amat.

Natura
pulchris
affectur:
Gratia
etiam
ob-
jecta.

Natura
tempora-
lium in-
hial;

Gratia
aeterna.

Math.
vi. so.

Natura
cupida est;

Gratia
liberatur.

Natura
ad creatu-
ras prop-
tendit;

Gratia
ad DEUM.

Natura
cupit so-
latia sen-
sibus.

Gratia
in omni-
bus lu-
crum sit-
vorem

um spec-
tai.

Gratia
solum
DEUS.

Natura
gaudet a-
micis, et
magnis:

Gratia
non aspi-
rit nisi
virtutis.

1 Cor.
xiii. 6.
1 Cor. xii.
31.

Natura
querula,
Gratia
magnani-
ma.

Natura
curiosa
sua est.

Gratia
omnia re-
fert ad
DEUM.

Natura
novi et
curiosa
audet.

Gratia
negligit.

Eccli. i. 10.
ibid. ii. 17.

vorem pro benefactis consequi sperat; et mul-
tum ponderari sua gesta et dona concupiscit:
Gratia vero nil temporale quaerit nec aliud
praenium, quam DEUM solum, pro mercede
postulat; nec amplius de temporalibus neces-
sariis desiderat, nisi quantum haec sibi ad affe-
ctionem aeternorum valeant deservire.

6. Natura gaudet de amicis multis et propin-
quis, gloriatur de nobili loco, et ortu gene-
ris; aridet potentibus, blanditur divitibus,
applaudit sibi similibus:

Gratia autem, et inimicos diligit, nec de ami-
corum turba extollitur; nec locum, nec ortum
natalium reputat, nisi virtus major ibi fuerit;
Favet magis pauperi quam diviti, compati-
tur plus innocenti quam potenti; congaudet
veraci, non fallaci:

Exhortatur semper bonos meliora charismata
aemulari, et Filio DEI per virtutes assimilari.

Natura de defectu et molestia cito conqueri-
tur:

Gratia constanter fert inopiam.
7. Natura omnia ad se reflectit, pro se certat
et arguit:

Gratia autem ad DEUM cuncta reducit, unde
originaliter emanant; nihil boni sibi adscri-
bit, nec arroganter praesumit; non contendit,
nec suam sententiam aliis praefert; sed in omni
sensu et intellectu, aeternae sapientiae ac divi-
no examini se submittit.

Natura appetit scire secreta, et nova audire;
vult exterius apparere, et multa per sensus ex-
periri; desiderat agnosci, et agere unde laus et
admirationi procedit:

Sed Gratia non curat nova nec curiosa per-
cipere; quia totum hoc de vetustate corruptio-
nis est ortum, cum nihil novum et durable sit
super terram. Docet

Docet itaque sensus restringere vanam complac-
entiam et ostentationem devitare, laudanda
et digne miranda humiliter abscondere, et de omni re, et in omni scientia, utilitatis fruc-
tum, atque DEI laudem et honorem quaerere.

Non vult se nec sua praedicari, sed DEUM in
donis suis optat benedici, qui cuncta ex mera
charitate largitur.

8. Haec Gratia supernaturale lumen, et quoddam DEI speciale donum est, et proprie
electorum signaculum, et pignus salutis aeternae:
quae hominem de terrenis ad coelestia a-
manda sustollit, et de carnali spiritualem efficit.

Quanto igitur Natura amplius premitur et vincitur,
tanto major Gratia infunditur; et quotidie
novis visitationibus, interior homo secundum
imaginem imaginis DEI reformatur.

CAPUT LV.

De corruptione naturae, & efficacia
gratiae divinae.

I. } DOMINE DEUS meus, qui
SERVUS. } me creasti ad imaginem et
similitudinem tuam, concede
mihi hanc gratiam, quam ostendisti tam mag-
nam et necessariam ad salutem: ut vincam pes-
simam naturam meam, trahentem ad peccata,
et in perditionem.

Sentio enim in carne mea legem peccati con-
tradictentem legi mentis meae, et captivum me
ducentem ad obediendum sensualitati in mul-
tis: nec possum resistere passionibus ejus, nisi
assistat tua sanctissima gratia, cordi meo arden-
ter infusa.

2. Opus

DEI po-
tius hono-
rem quaere-
re quam su-
um.

Haec
gratia E-
lektivum
insigne
est.

Ergo coer-
ce natu-
ram, ut
acquiras
gratiam.

ORATIO
Postulans
DEI
gratiam
contra cor-
ruptione
naturae
Gen. i. 26.
DEI crea-
tio opus
ad subju-
gum naturam
naturam.

Rom. vii.
23.
Constitu-
it non pecca-
ti iustiti-
am;

2. Opus est gratia tua, et magna gratia : ut vincatur natura, ad malum semper prona ab adolescentia sua.

Gen. viii.
21.

Et iam ad mala prociationem: Licet ab initio recedam.

Nam per primum hominem Adam lapsa, et vitata per peccatum, in omnes homines poena hujus maculae descendit : ut ipsa natura, quae bene et recta a te condita fuit, pro vitio jam, et infirmitate corruptae naturae ponatur, eo quod motus ejus sibi relictus, ad malum et inferiora trahit.

Nam modica vis quae remansit, est tamquam scintilla quaedam latens in cinere.

Haec est ipsa ratio naturalis, circumfusa magna caligine, adhuc judicium habens boni et mali, veri falsique distantiam; licet impotens sit adimplere omne quod approbat, nec pleno jam lumine veritatis, nec sanitate affectionum suarum potiarur.

Ejus quidem portio est ratio.

Sed ad modum debilis ad bonum.

Rom. vii.
21.

Hinc per rationem elegimus bonum, sed carne servimus concupiscentiae.

Rom. vii.
18.

Hinc enim videmus et prosumus;

Sed gratiae deficiunt.

Et ponderare corruptionis deficiamus.

En gratiae necessitatem,

3. Hinc est, Deus meus, quod *condetector legi tuae secundum interiorum hominem*, sciens mandatum tuum fore bonum, justum et sanctum, arguens etiam omne malum et peccatum fugiendum.

Carne autem servio legi peccati, dum magis sensualitati obedio quam rationi.

Hinc est, quod *velle bonum mihi adjacet, perficere autem non invenio.*

Hinc saepe multa bona propono, sed quia gratia deest ad adjuvandum infirmitatem meam, ex levi resistentia renitio et deficio.

Hinc accidit, quod viam perfectionis agnoscō, et qualiter agere debeam, clare fatis video : Sed propriae corruptionis pondere pressus, ad perfectiora non asurgō.

4. O quam maxime est mihi necessaria, Domine, tua gratia, ad inchoandum bonum, ad proficiendum et ad perficiendum.

Nam

Nam sine ea nihil possum facere, omnia autem possum in te, confortante me gratia.

Joan. xv. 5.
Philipp.
iv. 13.

O vere coelestis gratia, sine qua nulla sunt propria merita, nulla quoque dona naturae ponderanda!

Sine qua nihil possum, aut proficere cetera:

Nihil artes, nihil divitiae, nihil pulchritudo vel fortitudo : nihil ingenium vel eloquentia valent apud te, Domine, sine gratia.

Nam dona naturae bonis et malis sunt communia : electorum autem proprium donum est gratia sive dilectio ; qua insigniti, digni habentur vita aeterna.

Nec dona naturae,

Tantu u eminet haec gratia, ut nec donum prophetiae, nec signorum operatio, nec quantalibet alta speculatio aliquid aestimentur sine ea.

Nec gratiae gratiae dicitur, nec virtutes aliae.

Sed neque fides, neque spes, neque aliae virtutes, tibi acceptae sunt sine charitate et gratia.

1 Cor.
xiii. 1.

5. O beatissima gratia ! quae pauperem spiritu, virtutibus divitem facis : et divitem multis bonis, humilem corde reddis.

Veni, descende ad me, reple me mane consolatione tua, ne deficiat prae lassitudine et ariditate mentis anima mea.

Pf. lxxix.
14

Obsecro, Domine, ut inveniam gratiam in oculis tuis : sufficit enim mihi gratia tua, ceteris non obtentis, quae desiderat natura.

Gen. xviii.
3.
2 Cor. xii.
9.

Si fuero tentatus et vexatus tribulationibus multis, non timebo mala, dum necum fuerit gratia tua.

Pf. xxii. 4.

Ipsa fortitudo mea, ipsa consilium confert et auxilium.

Qua habita nihil deerit.

Cunctis hominibus potentior est, et sapientior universis sapientibus.

6. Magistra est veritatis, doctrix disciplinae, lumen cordis, folamen pressurae, fugatrix tristitiae, ablatrice timoris, nutrix devotionis, productrix lacrymarum.

Quid

Quid sum sine ea, nisi aridum lignum, et stirps inutilis ad ejiendum?

Miss. Rom.
Coll. Do-
minicæ
xv. Pa.
Pent.

"Tua ergo me, Domine, gratia semper et præveniat et sequatur, ac bonis operibus jugiter præflet esse intentum per JESUM CHRISTUM Filium tuum." Amen.

ALERE FLAMMAM
VERITATIS

CAPUT LVI.

Quod nos ipsos abnegare, & Christum imitari debemus per crucem.

Retinque
te, ut con-
fingaris
DEO.

I. } **F**ILLI, quantum a te vales exire, tantum in me poteris transire.

Sicut nihil foris concupiscere, internam pacem facit; sic se interius relinquere, DEO conjungit.

Volo te addiscere perfectam abnegationem tui in voluntate mea, sine contradictione et querela.

Audi, et
scienze
Christum
ducem:
nam ipse
est via, ve-
ritas et vi-
ta.

Sequere me: *Ego sum via, veritas et vita.* (Joan. xiv. 6.) Sine via, non itur; sine veritate, non cognoscitur; sine vita non vivitur.

Ego sum via, quam sequi debes; veritas, cui credere debes; vita, quam sperare debes.

Ego sum via inviolabilis, veritas infallibilis, vita interminabilis.

Ego sum via rectissima, veritas suprema, vita vera, vita beata, vita increata.

Si manseris in via mea, cognosces veritatem, et veritas liberabit te, et apprehendes vitam æternam.

Joan. viii.
32.

Sed eni-
quis dis-
cipulus su-
os doceat:

2. Si vis ad vitam ingredi, serva mandata (Matth. xix. 17.).

Si vis veritatem cognoscere; crede mihi.

Si vis perfectus esse, vende omnia (Ibid. 21.).

Si

Si vis esse discipulus meus, abnega temetipsum. Matth.
xvi. 24.

Si vis beatam vitam possidere, præsentem vitam contemne. Obedien-
tiam,
Passer-
tatem,
Abnega-
tionem
sui;
Humili-
tatem,
Christi
vitam im-
itare;
quomodo
ardentem et
mundo
despec-
tam.

Si vis exaltari in coelo, humilia te in mundo.

Si vis regnare mecum, porta crucem mecum.

Soli enim servi crucis inveniunt viam beatitudinis, et veræ lucis.

3. } Domine JESU, quia arcta erat vi-

SERVUS. } ta tua, et mundo despecta, dona mihi, te cum mundi despectu imitari.

Non enim major est servus domino suo, nec discipulus supra magistrum (Matth. x. 24.).

Exerceatur servus tuus in vita tua, quia ibi est salus mea, et sanctitas vera.

Quidquid extra eam lego, vel audio, non me recreat, nec delectat plene.

4. } Fili, quia hæc fecis, et legisti

DOMINUS. } omnia; beatus eris, si feceris ea.

Qui habet mandata mea, et servat ea, ipse est qui diligit me; et ego diligam eum, et manifestabo ei me ipsum (Joan. xiv. 21.); et faciam eum confedere mecum in regno Patris mei.

5. } Domine JESU, sicut dixisti et

SERVUS. } promissisti, sic utique fiat, et mihi promereri contingat.

Suscipi, suscepi de manu tua crucem; porta- bo, et portabo eam usque ad mortem, sicut imposuisti mihi.

Vere vita boni monachi crux est, sed dux paradisi.

Inceptum est, retro abire non licet, nec relinquere oportet.

6. Eia fratres, pergamus simul, JESUS erit nobiscum.

Crucem
a Christo
suscepim
portu ad
mortem
usque.

Ipsè
Christus
aderit;

Propter

Propter JESUM suscepimus hanc crucem :
propter JESUM perferemus in cruce.

*Dux et
adjutor e-
rit :*

Erit adjutor noster, qui est dux noster, et
praecessor.

En, rex noster ingreditur ante nos, qui pug-
nabit pro nobis.

*Sequan-
tes se non
deserret.*

Sequamur viriliter, nemo metuat terrores :
simus parati mori fortiter in bello, nec *injeramus*
crimen gloriae nostrae (1 Mach. ix. 10.),
ut fugiamus a cruce.

CAPUT LVII.

*Quod homo non sit nimis defectus, quan-
do in aliquo labitur defectus.*

*Melior
patiens in
adversis,
quam de-
votus in
prosperis.
Sed cur
tunc verbo
contemp-
teret :*

I.

DOMINUS.

FILI, magis placent mihi
patientia et humilitas in
adversis, quam multa con-
solatio et devotio in prosperis.

Ut quid te contristat parvum factum contra
te dictum ?

Si amplius fuisset, commoveri non debuisses.
Sed nunc permitte transire ; non est primum,
nec novum ; nec ultimum erit, si diu vixeris.

Satis virilis es, quamdiu nil obviat adversi.

Bene etiam consultis, et alios nosti roborare
verbis ; sed cum ad januam tuam venit repen-
tina tribulatio, deficiis consilio et robore.

*Qui alios
docere nos-
ti, te ip-
sum non
doces ?
En fra-
gilitatem
tuam.*

Attende magnam fragilitatem tuam, quam
saepius experiris in modicis objectis ; tamen pro
salute tua ista fiunt, cum haec et similia con-
tingunt.

2. Pone, ut melius nosti, ex corde : et si te
tetigit, non tamen deiciat, nec diu implicet.

Ad minus sustine patienter, si non potes gau-
denter.

*Per sal-
tem pati-
enter, si
non gau-
denter.
Nec im-*

Etiam si minus libenter audis, et indignationem

nem sentis, reprime te, nec patiaris aliquid in-
ordinatum ex ore tuo exire, unde parvuli scan-
dalizentur.

*patientiam
signo
prode :*

Cito conquiescet commotio excitata, et do-
lor internus revertente dulcorabitur gratia.

*Cito qui-
esceat com-
motio :*

Adhuc vivo ego, dicit Dominus, juvare te
paratus, et solito amplius consolari : si confisus
fueris mihi, et devote invocaveris.

3. Animaequior esto, et ad majorem susti-
nentiam accingere.

*Et redi-
bit a Deo
serenitas.*

Non est totum frustratum, si te saepius per-
cipis tribulatum, vel graviter tentatum.

Homo es, et non DEUS : caro es, non An-
gelus.

*Hinc ca-
ve tenta-
tus deest
animo :*

Quomodo tu posses semper in eodem statu
virtutis permanere, quando hoc defuit Angelo
in coelo, et primo homini in paradiso ?

*Gen. iii.
Homo-
nem te ef-
fe memen-
to.*

Ego sum qui moerentes erigo sospitate : et
suam cognoscentes infirmitatem, ad meam pro-
veho divinitatem.

4. Domine, benedictum sit verbum
SERVUS. } tuum, dulce super mel et favum ori
meo.

*Id est, ex
te ipso mi-
seriam ;
Ps. xviii,
ii.*

Quid facerem in tantis tribulationibus et an-
gustis meis, nisi me confortares tuis sanctis
sermonibus ?

Matth. xiv.

Dummodo tandem ad portum salutis perve-
niam, quid curae est, quae et quanta passus
fuero ?

Da finem bonum : da felicem ex hoc mundo
transitum.

*Sed ex
Deo bea-
tum.*

Memento mei, DEUS meus, et dirige me reco-
to itinere in regnum tuum. Amen.

*2 Esdr.
xiii. 31.*

CAPUT LVIII.

De altioribus rebus, & occultis judiciis
DEI non scrutandis.

*Ad istum
DEI curio-
sus, et
vari cave.*

FILI, caveas disputare de altis materiis,
et de occultis DEI judiciis: cur iste sic
relinquitur, et ille ad tantam gratiam
famitur: cur etiam iste tantum affligitur, et ille
tam eximie exaltatur.

*S. sperant
enim ho-
mines in-
tellectum.*

Ista omnem humanam facultatem excedunt:
nec ad investigandum iudicium divinum, ulla
ratio praevalet, vel disputatio.

*Inimicus
autem et
curiosus
en quid
responde-
at.*

Quando ergo haec tibi suggerit inimicus, vel
etiam quidam curiosi inquirent homines, res-
ponde illud Prophetæ: *Iustus es Domine, &
rectum iudicium tuum* (Ps. cxviii. 37.)

*Metue po-
tius iudi-
cia Dei
quam dis-
pute.*

Et illud: *Judicia Domini vera justificata
in semetipsa* (Ps. xviii. 10.).

Judicia mea metuenda sunt, non discutienda;
quia humano intellectus sunt incomprehensi-
bilia.

*De sanc-
torum in-
ter se non
contentia-
ne dispu-
ta.*

2. Noli etiam inquirere, nec disputare de
meritis Sanctorum, quis alio sit sanctior, aut
quis major fuerit in regno coelorum.

*Nam
hinc ri-
sue et
scandalu.*

Talia generant saepe lites et contentiones
inutiles, nutriunt quoque superbiam et vanam
gloriam; unde oriuntur invidiae et dissen-
siones, dum iste illum Sanctum, & alius alium
conatur superbe praeferre.

*Et fruc-
tus nul-
lus.*

Talia autem velle scire et investigare, nul-
lum fructum afferunt, sed magis Sanctis dis-
plicent: quia non sum DEUS dissenfionis, sed
pacis; quae pax magis in humilitate vera,
quam in propria exaltatione consistit.

*Alit in
alios ma-
jori se-
rius
aff. su.*

3. Quidam zelo dilectionis trahuntur ad hos
vel ad illos ampliori affectu, sed humano po-
tius quam divino.

Ego

Ego sum qui cunctos condidi Sanctos; ego ^{sed car-}
donavi gratiam, ego praestiti gloriam. ^{nis, non}
Ego novi singulorum merita; ego praeveni ^{spiritus.}
eos in benedictionibus dulcedinis meae. ^{Pl. xx. 4.}

Ego praefeci dilectos ante saecula; ego praeveni
eos elegi de mundo, non ipsi me praeelegerunt. ^{Joan. xv.}
Ego vocavi per gratiam, attraxi per miseri- ^{16.}
cordiam: ego perduxi eos per tentationes va- ^{At Deus}
rias. ^{novit sin-}
Ego infudi consolationes magnificas, ego ^{gularum}
dedi perseverantiam, ego coronavi eorum pa- ^{merita, et}
tientiam. ^{operatur}
^{mirabi-}
^{lia.}

4. Ego primum et novissimum agnosco: ego
omnes inaeestimabili dilectione amplector.

Ego laudandus sum in omnibus Sanctis me-
is; ego super omnia benedicendus sum, et ho-
norandus in singulis, quos sic gloriose magnifi-
cavi et praedestinavi, sine ullis praecedentibus
propriis meritis.

Qui ergo unum de minimis meis contemp-
ferit, nec magnum honorat; quia pusillum et
magnum ego feci.

Et qui derogat alicui Sanctorum, derogat
et mihi, et ceteris omnibus in regno coelorum.
Omnes unum sunt per charitatis vinculum:
idem sentiunt, idem volunt, et omnes in unum
se diligunt.

5. Adhuc autem, quod multo altius est, plus
me, quam se et sua merita, diligunt.

Nam supra se rapti, et extra propriam dilec-
tionem tracti, toti in amorem mei pergunt, in
quo et fruitive quiescunt.

Nihil est, quod eos avertere possit aut depri-
mere: quippe qui aeterna veritate pleni, igne
ardescunt inextinguibili charitatis.

Taceant igitur carnales et animales homines
de Sanctorum statu disferere, qui non norunt
nisi

*Unde ad
cum quor-
que praec-
cipua
sunt refe-
renda.*

*Sap. vi. 8.
Sic ergo
sanctos
lauda, ut
nulli de-
roges.
Nam om-
nes unum
sunt per
amorem.*

*Et
gloriae
Dei plus
quam su-
ae vacant:
Totique
in DEUM
tendant.*

*Teneat
ergo car-
nales SS.
merita*

discuti-
unt,

nisi privata gaudia diligere. Demunt et addunt pro sua inclinatione, non prout placet aeternae veritati.

Quel vel
ignoran-
tia,

6. In multis est ignorantia, eorum maxime, qui parum illuminati. raro aliquem perfecta dilectione spiritali diligere norunt.

Vel natu-
rally affectu
ducuntur,

Multum adhuc naturali affectu et humana amicitia, ad hos vel ad illos trahuntur; et sicut in inferioribus se habent, ita et de coelestibus imaginantur.

Ideoque
falluntur.

Sed est distantia incomparabilis inter ea quae imperfecti cogitant, et ea quae illuminati viri per revelationem supernam speculantur.

Tu potes
na simile i-
mioris SS.
et utinam
his instar
minimi.

7. Cave ergo, fili, de istis curiose tractare, quae tuam scientiam excedunt; sed hoc magis satage et intende, ut vel minimus in regno DEI quae inveniri.

Nosse ve-
ro SS. dif-
creta me-
rita quid
prodest?

Et si quispiam sciret, quis alio sanctior esset, vel major haberetur in regno coelorum: quid ei haec notitia prodesset, nisi se ex hac cognitione coram me humiliaret, et in majorem nominis mei laudem exurgeret?

Pensa potius
quam
proci ab-
his ad co-
rum no-
ratus et
meritis.

Multo acceptius DEO facit, qui de peccatorum suorum magnitudine, et virtutum suarum parvitate cogitat, et quam longe a perfectione Sanctorum distat; quam is qui de eorum majoritate vel parvitate disputat.

Et eorum
pensu hu-
militate
implora.

Melius est Sanctos devotis precibus et lacrymis exorare, et eorum gloriosa suffragia humiliter implorare, quam eorum secreta vana inquisitione percutari.

Illis qui-
dem bene
inter se
concedit;

8. Illi bene et optime contentantur, si homines scirent contentari, et vaniloquia sua compescere.

Et mira-
fa sua
DEO auc-
tore tribu-
unt.

Non gloriantur de propriis meritis, quippe qui sibi nihil bonitatis ascribunt, sed totum mihi, quoniam ipsis cuncta ex infinita charitate mea donavi. Tanto

Tanto amore divinitatis, et gaudio superfluenti replentur; ut nihil eis desit gloriae, nihilque possit deesse felicitatis.

Omnes Sancti, quanto altiores in gloria, tanto humiliores in se ipsis, et mihi viciniore et dilectiores existunt.

Ideoque habes scriptum, quia mittebant coronas suas ante DEUM, et ceciderunt in facies suas coram Agno, et adoraverunt Viventem in saecula saeculorum (Apoc. v. 14.).

9. Multi quaerunt, quis major sit in regno DEI; qui ignorant, an cum minimis erunt digni computari?

Magnum est, vel minimum esse in coelo, ubi omnes magni sunt; quia omnes filii DEI vocabuntur et erunt.

Minimus erit in mille (I. lx. 22.), et peccator centum annorum morietur (ibid. lxx. 20.).

Cum enim quaererent discipuli, quis major esset in regno coelorum, tale audiverunt responsum:

Nisi conversi fueritis, et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum coelorum. Quicumque ergo humiliter se, sicut parvulus iste, hic major est in regno coelorum (Matth. xviii. 3, 4.).

10. Vae eis, qui cum parvulis humiliare se sponte dedignantur; quoniam humilis janua regni coelestis, eos non admittit intrare.

Vae etiam divitibus, qui habent hic consolationes suas! quia pauperibus intransibiles in regnum DEI, ipsi stabunt foris ejulantes.

Gaudete humiles, et exultate pauperes, quia vestrum est regnum DEI, si tamen in veritate ambulatis.

Et quo
sublimio-
res glo-
ria, tanto
humilio-
res DEO.
Apoc. iv.
10.

Quid de
maiore
quaerunt,
qui nec
minimo
a similibus
caerent?

Vis nosse
majorem
in coelo?

Uti que
qui hic
minimus,
et q. hu-
milis fue-
rit:

Humilis
coeli jan-
ua non
admittit
nisi hu-
miles: Et
pauperes
Luc.
vi. 24.

O fiteor
utrique!

CAPUT LIX.

Quod omnis spes & fiducia in solo DEO est figenda.

ORATIO
Hominis
omnem
spem in
DEUM
conficien-
tis.

DOMINE, quae est fiducia mea, quam in hac vita habeo? aut quod majus solatium meum, ex omnibus apparentibus sub coelo?

In DEO
fit proci-
pue spes et
solatium
tuum;
Nisi
quam bene
sine
DEO;
nisiquam
male cum
eo.

Nonne tu, Domine DEUS meus, cujus misericordiae non est numerus?

Ubi mihi bene fuit sine te? Aut quando male esse potuit, praesente te?

Malo pauper esse propter te, quam dives sine te.

Eligo potius tecum in terra peregrinari, quam sine te coelum possidere. Ubi tu, ibi coelum: atque ibi mors et infernus, ubi tu non es.

Tu mihi in desiderio es, et ideo post te gemere, clamare et exorare necesse est.

In nullo denique possum plene confidere, qui in necessitatibus auxilietur opportunus, nisi in te solo DEO meo.

Tu es spes mea, tu fiducia mea; tu consolator meus, et fidelissimus in omnibus.

Phil. ii. 2.
Nam tu-
ae salutis
ubique in-
tentus:
Etiam
dum ten-
tat.

2. *Omnes quae sua sunt quaerunt:* tu salutem meam, et profectum meum solummodo praetendis, & omnia in bonum mihi convertis.

Etiam si variis tentationibus et adversitatibus exponas, hoc totum ad utilitatem meam ordinas, qui mille modis dilectos tuos probare consuevisti.

In qua probatione non minus diligi debes et laudari, quam si coelestibus consolationibus me repleres.

3. In te ergo, Domine DEUS, pono totam spem meam et refugium: in te omnem tribulati-

onem

onem et angustiam meam constituo; quia totum infirmum et instabile invenio, quidquid extra te conspicio.

Non enim proderunt multi amici, neque fortes auxiliarii adjuvare poterunt, nec prudentes consiliiarii responsum utile dare, neque libri doctorum consolari, nec aliqua pretiosa substantia liberare, nec locus aliquis secretus et amoenus contutari; si tu ipse non assistas, juves, confortes, consoleris, instruas, et custodias.

Frustra
confidit
in alienis.
Sive a-
mici,
Sive re-
bus quib-
vislibet.

4. Omnia namque, quae ad pacem videntur esse, et felicitatem habendam, te absente, nihil sunt, nihilque felicitatis abique DEO.

In qui-
bus nihil
felicitatis
abique
DEO,
In quo
summum
et secu-
rion prac-
santum.

Finis ergo omnium bonorum, et altitudo vitae, et profunditas eloquiorum tu es, et in te super omnia sperare, fortissimum solatium servorum tuorum.

Ad te sunt oculi mei, in te confido, DEUS meus, misericordiarum Pater.

Pl. xxiv. 2.
a Cor. i. 3.

Benedic et sanctifica animam meam benedictione coelesti, ut fiat habitatio sancta tua, et sedes aeternae gloriae tuae: nihilque in templo tuae dignitatis inveniat, quod oculis tuae majestatis offendat.

Roga er-
go ut ani-
mam tu-
am possi-
deat.

Secundum magnitudinem bonitatis tuae, et multitudinem miserationum tuarum, respice in me, et exaudi orationem pauperis servi tui, longe exulantis in regione umbrae mortis.

Protege et conserva animam servuli tui, inter tot discrimina vitae corruptibilis; ac comitante gratia tua, dirige per viam pacis, ad patriam perpetuae claritatis. Amen.

Et prote-
gat inter
pernicia:
Dirigit
que in ve-
ram salu-
tis aeter-
nae.

*Explicit liber de Interna
Consolatione.*

DE

DE IMITATIONE
CHRISTI.

LIBER QUARTUS.

DE SACRAMENTO ALTARIS.

Devota exhortatio ad Sacram Communionem.

VOX CHRISTI.

VENITE, ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos, dicit Dominus.

Panis, quem ego dabo, caro mea est, pro mundi vita.

Matth. xi.
20.

Joan. vi.
57.

Matth.
xxvi. 26, &
1 Cor. xi.
24.

Joan. vi.
57.

Ibid. 64.

Accipite et comedite, hoc est Corpus meum, quod pro vobis tradetur: hoc facite in meam commemorationem.

Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in illo.

Verba quae ego locutus sum vobis, spiritus et vita sunt.

CAP.

CAPUT I.

Cum quanta reverentia Christus sit suscipiendus.

VOX DISCIPULI.

HAEC sunt verba tua, Christe, Veritas aeterna, quamvis non uno tempore prolata, nec uno in loco confcripta. Quia ergo tua sunt et vera, gratanter mihi et fideliter cuncta sunt accipienda.

Tua sunt, et tu ea protulisti; et mea quoque sunt, quia pro salute mea ea edidisti.

Libenter suscipio ea ex ore tuo, ut arcibus inferantur cordi meo.

Excitant me verba tantae pietatis, plena dulcedinis & dilectionis, sed terrent me delicta propria, et ad capienda tanta mysteria, me reverberat impura conscientia.

Provocat me dulcedo verborum tuorum, sed onerat multitudo vitiorum meorum.

2. Jubes ut fiducialiter ad te accedam, si tecum velim habere partem, et ut immortalitatis accipiam alimoniam, si aeternam cupiam obtinere vitam et gloriam.

Venite, inquis, ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos (Matth. xi. 28.).

O dulce et amicabile verbum in aure peccatoris, quod tu, Domine DEUS meus, egenum et pauperem invitans ad Communionem tui Sanctissimi Corporis.

Sed quis ego sum, Domine, ut ad te praefatam accedere?

Ecce, coeli coelorum te non capiunt; et tu dicis: *Venite ad me omnes (Matth. xi. 28.).*

3. Quid sibi vult ista piissima dignatio, et tam amicabile invitatio?

Verba Christi excitant in nobis Adversum accedendi ad hoc Sacramentum. Sed terreat vicissim delicta propria.

Itaque praevincant affectus amoris et fiduciae.

Sed pone sequantur affectus timoris et demissionis: imo pariter iungantur.

Quo-

DE IMITATIONE
CHRISTI.

LIBER QUARTUS.

DE SACRAMENTO ALTARIS.

Devota exhortatio ad Sacram Communionem.

VOX CHRISTI.

VENITE, ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos, dicit Dominus.

Panis, quem ego dabo, caro mea est, pro mundi vita.

Matth. xi.
20.

Joan. vi.
57.

Matth.
xxvi. 26, &
1 Cor. xi.
24.

Joan. vi.
57.

Ibid. 64.

Accipite et comedite, hoc est Corpus meum, quod pro vobis tradetur: hoc facite in meam commemorationem.

Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in illo.

Verba quae ego locutus sum vobis, spiritus et vita sunt.

CAP.

CAPUT I.

Cum quanta reverentia Christus sit suscipiendus.

VOX DISCIPULI.

HAEC sunt verba tua, Christe, Veritas aeterna, quamvis non uno tempore prolata, nec uno in loco confcripta. Quia ergo tua sunt et vera, gratanter mihi et fideliter cuncta sunt accipienda.

Tua sunt, et tu ea protulisti; et mea quoque sunt, quia pro salute mea ea edidisti.

Libenter suscipio ea ex ore tuo, ut arcibus inferantur cordi meo.

Excitant me verba tantae pietatis, plena dulcedinis & dilectionis, sed terrent me delicta propria, et ad capienda tanta mysteria, me reverberat impura conscientia.

Provocat me dulcedo verborum tuorum, sed onerat multitudo vitiorum meorum.

2. Jubes ut fiducialiter ad te accedam, si tecum velim habere partem, et ut immortalitatis accipiam alimoniam, si aeternam cupiam obtinere vitam et gloriam.

Venite, inquis, ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos (Matth. xi. 28.).

O dulce et amicabile verbum in aure peccatoris, quod tu, Domine DEUS meus, egenum et pauperem invitans ad Communionem tui Sanctissimi Corporis.

Sed quis ego sum, Domine, ut ad te praefatam accedere?

Ecce, coeli coelorum te non capiunt; et tu dicis: *Venite ad me omnes* (Matth. xi. 28.).

3. Quid sibi vult ista piissima dignatio, et tam amicabile invitatio?

Verba Christi excitant in nobis Adversum accedendi ad hoc Sacramentum. Sed terreat vicissim delicta propria.

Itaque praevincant affectus amoris et fiduciae.

Sed pone sequantur affectus timoris et demissionis: imo pariter iungantur.

Quo-

*Itaque ex
consideratione quis
sit, ad
quem veni-
tis, quis
vero tu.*

Quomodo ausus ero venire, qui nihil boni mihi conficius sum, unde possim praesumere?

Quomodo te introducam in domum meam, qui saepius offendi benignissimam faciem tuam?

Reverentur Angeli et Archangeli, metuunt sancti et iusti; & tu dicis: *Venite ad me omnes* (Matth. xi. 28.).

Nisi tu, Domine, hoc diceres, quis verum esse crederet?

Et nisi tu juberes, quis accedere attentaret?

4. Ecce, *Noë* vir justus in arcae fabrica centum annis laboravit, ut cum paucis salvaretur: et ego quomodo me potero una hora praeparare, ut mundi fabricatorem cum reverentia fumam?

Moses famulus tuus magnus, et specialis amicus tuus, *Arca* ex lignis imputribilibus fecit, quam et mundissimo vestivit auro, ut tabulas Legis in ea reponeret; et ego putrida creatura, audebo te conditorem legis, ac vitae datorem, tam facile suscipere?

Salomon sapientissimus Regum *Israël*, templum magnificum, septem annis, in laudem nominis tui aedificavit:

Et octo diebus festum dedicationis ejus celebravit: mille hostias pacificas obtulit: et *Arca* foederis in clangore buccinae et jubilo, in locum sibi praeparatum solemniter collocavit.

Et ego infelix et pauperrimus hominum quomodo te in domum meam introducam, qui vix mediam expendere devote novi horam? et utinam vel femel digne fere mediam!

5. O mi DEUS, quantum illi, ad placendum tibi, agere studuerunt!

Heu, quam pusillum est quod ago! quam breve expleo tempus, cum me ad communicandum dispono.

Raro

*En Noë
centum
annis in
arcae fa-
brica la-
borat.*

*Exod.
xxv. 10.
Moses
arcae foederis
prophetiae
prophetiae ad-
ornat.*

*3 Reg.
vi. 28.
Salomon
7 annis
templum
aedificavit:
2 Mach.
ii. 12.*

*Octo die-
bus dedica-
tionem
celebrat.*

*Non, heu,
quantilli-
um da-
mus con-
gruae*

Raro totus collectus, rarissime ab omni distractione purgatus.

Et certe in tua salutari Deitatis praesentia, nulla deberet occurrere indecens cogitatio, nulla etiam occupare creatura: quia non Angelum, sed Angelorum Dominum, susceperis sum hospitio.

6. Est tamen valde magna distantia inter *Arca* foederis cum suis reliquiis, et mundissimum Corpus tuum cum suis ineffabilibus virtutibus: inter legalia illa sacrificia futurorum praefigurativa, et veram Corporis tui hostiam, omnium antiquorum sacrificiorum completivam.

7. Quare igitur non magis ad tuam venerabilem inardeo praesentiam?

Cur non majori me praeparo sollicitudine ad tua sancta sumenda; quando illi antiqui sancti *Patriarchae* et *Prophetae*, *Reges* quoque & *Principes*, cum univero populo, tantum devotionis demonstrant affectum erga cultum divinum?

8. Saltavit devotissimus Rex *David* coram *Arca* DEI totis viribus, recolens beneficia olim indulta *Patribus*: fecit diversi generis organa, Psalmos edidit, et cantari instituit cum laetitia, cecinit et ipse frequenter in cithara, SPIRITUS SANCTI afflatus gratia: docuit populum *Israël* toto corde DEUM laudare, et ore confonso, diebus singulis, benedicere et praedicare. Si tanta agebatur tunc devotio, ac divinae laudis exstitit recordatio coram *Arca* testamenti; quanta nunc mihi et omni populo Christiano, habenda est reverentia et devotio, in praesentia Sacramenti, in sumptione excellentissimi Corporis Christi?

9. Currunt multi ad diversa loca, pro visitandis reliquiis Sanctorum, et mirantur auditis gestis

praeparationi!

*At quanto sancti-
stantium
opus a no-
bis peragat
par esse.*

*Id ex dis-
tantia is-
torum le-
gationum,
et Sacra-
menti no-
stricollige.*

*An non
par erit
proalfer-
mine dis-
tantiis of-
se discer-
men pie-
tatis?*

*2 Reg.
vi. 14.*

*Paral.
xxiii. 15.
Ad hanc
excita te
exemplo
Davidis
Arcae o-
dis hono-
rantis.*

*Item ex-
emplo pe-
regriantium
et*

*honorant
tuum SS.
Reliqui-
as.*

*An non
ipfe Sanctus
SS.
præfens
majores
dignitas
honore?
illos sæpe
trahit
curiofitas.*

*Cur non
fortius
nos ince-
ra pietati?
Mirabile
enim
DEUS in
hoc Sacra-
mento ope-
ratur mi-
rabilia.*

*Cujus
gratia fo-
lis patet
fidelibus
et piis.*

*Tanta
fubinde,
ut in cor-*

gestis eorum; ampla aedificia templorum inspicunt, et osculantur ferreis et auro involuta sacra ossa ipsorum.

Et ecce, tu præfens es hic apud me in altari, DEUS meus, Sanctus Sanctorum, Creator hominum, et Dominus Angelorum.

Sæpe in talibus videndis curiositas est hominum, et novitas invisorum, et modicus reportatur emendationis fructus, maxime ubi est tam levis, sine vera contritione, discursus.

Hic autem in Sacramento altaris, totus præfens, DEUS meus, homo CHRISTUS JESUS: ubi et copiosus percipitur aeternae salutis fructus, quotiescumque fueris digne ac devote susceptus.

Ad istud vero non trahit levitas aliqua, nec curiositas aut sensualitas, sed firma fides, devota spes, et sincera charitas.

IO. O invisibilis conditor mundi DEUS, quam mirabiliter agis nobiscum! quam suaviter & gratiose cum electis tuis disponis, quibus temetipsum in Sacramento sumendum proponis!

Hoc namque omnem intellectum superat: hoc specialiter devotorum corda trahit, et accendit affectum.

Ipsi enim veri fideles tui, qui totam vitam suam ad emendationem disponunt, ex hoc dignissimo Sacramento magnam devotionis gratiam, et virtutis amorem frequenter recipiunt.

II. O admirabilis et abscondita gratia Sacramenti, quam norunt tantum Christi fideles! infideles autem, et peccatis servientes, experiri non possunt. In hoc Sacramento confertur spiritalis gratia, et reparatur in anima virtus amissa; et per peccatum deformata, redit pulchritudo.

Tanta est aliquando haec gratia, ut ex plenitudine collatae devotionis, non tantum mens, fed

fed et debile corpus vires sibi praestitas sentiat ampliores.

12. Dolendum tamen valde et miserandum super tepiditate et negligentia nostra, quod non majori affectione trahimur ad Christum sumendum, in quo tota spes salvandorum consistit, et meritum.

Ipsæ enim est sanctificatio nostra, et redemptio; ipse consolatio viatorum, et Sanctorum aeterna fruitio.

Dolendum itaque valde, quod multi tam parum hoc salutare mysterium advertunt, quod coelum laetificat, et mundum conservat universum.

Heu coecitas, et duritia cordis humani, tam ineffabile donum non magis attendere, et ex quotidiano usu etiam ad inadvertentiam destituisse!

13. Si enim hoc sanctissimum Sacramentum in uno tantum celebraretur loco, et ab uno tantum consecraretur sacerdote in mundo; quanto putas desiderio ad illum locum, et ad talem DEI sacerdotem homines afficerentur, ut divina mysteria celebrari viderent?

Nunc autem multi facti sunt sacerdotes, et in multis locis offertur Christus, ut tanto major appareat gratia, et dilectio DEI ad hominem, quanto latius est sacra Communio diffusa per orbem.

Gratias tibi, JESU bone, pastor aeternæ, qui nos pauperes et exules dignatus es pretioso Corpore et Sanguine tuo reficere: et ad haec mysteria percipienda, etiam proprii oris tui alioquin invitare, dicendo: *Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos* (Matth. xi. 28.).

*Plus quo-
que re-
auderet.*

*Sed heu
dolenda
tepiditas
nostra;*

*Qui tantum
mysterium
tam pau-
perum ho-
morum
et cura-
mus!*

*At vel
ideo ejus
oblatio
tam fre-
quens, ut
ejus gratia
fit dif-
fusior.
Tantum
beneficium.
o homo,
gratias
agente.*

CAPUT II.

Quod magna bonitas & charitas DEI in Sacramento homini exhibetur.

VOX DISCIPULI.

Accessurus ad hoc Sacramentum, rogata quae ad qualem venias.

Luc. i. 43.

SUPER bonitate tua, et magna misericordia tua, Domine, confisus, accedo aeger ad Salvatorem, efuriens et sitiens ad fontem vitae, egenus ad Regem coeli, iervus ad Dominum, creatura ad Creatorem, desolatus ad meum pium consolatorem.

Sed unde hoc mihi, ut venias ad me? Quis ego sum, ut praestes mihi te ipsum? Quomodo audeat peccator coram te apparere? et tu quomodo dignaris ad peccatorem venire?

Tu nosti servum tuum, et scis quia nil boni in te habet, unde hoc illi praestes.

Agnosce tuam vilitatem, et DEI bonitatem:

Confiteor igitur vilitatem meam, agnosco tuam bonitatem, laudo pietatem, et gratias ago propter nimiam charitatem.

Propter teipsum enim hoc facis, non propter mea merita; ut bonitas tua mihi magis innotescat, charitas amplior ingeratur, et humilitas perfectius commendetur.

Quia ergo tibi hoc placet, et tu sic fieri iustifici, placet et mihi dignatio tua; et utinam iniquitas mea non obsistat!

Et vide qua reverentia hoc accedunt; Nemo se tui humilitatio, & DEI exaltatio, optima accedendi ratio.

2. O dulcissime & benignissime JESU, quanta tibi reverentia et gratiarum actio cum perpetua laude, pro susceptione sacri Corporis tui debetur, cuius dignitatem nullus hominum explicare potens invenitur!

Sed quid cogitabo in hac Communionem, in accessu ad Dominum meum, quem debite venerari nequeo, et tamen devote suscipere desidero?

Quid

Quid cogitabo melius et salubrius, nisi me ipsum totaliter humiliando coram te, et tuam infinitam bonitatem exaltando supra me?

3. Laudo te, DEUS meus, et exalto in aeternum. Despicio me, et subijcio tibi, in profundum vilitatis meae.

En actus humilitatis, quos sub accessum utiliter exercere as.

Ecce tu Sanctus sanctorum, & ego sordis peccatorum.

Ecce tu inclinas te ad me, qui non sum dignus ad te respicere.

Ecce tu venis ad me, tu vis esse mecum, tu invitans ad convivium tuum.

Tu mihi dare vis coelestem cibum, et panem Angelorum ad manducandum, non alium fane, quam te ipsum, panem vivum, qui de coelo descendisti, et das vitam mundo.

Ps. lxxvii. 25.
Joan. vi. 33.

4. Ecce, unde dilectio procedit, qualis dignatio illucescit! quam magnae gratiarum actiones et laudes tibi pro his debentur!

O quam salutare et utile consilium tuum, cum istud instituisti! quam suave et jucundum convivium, cum te ipsum in cibum donasti!

Item affectus admiratio, & laudis, quibus celebratur DEI dilectio et sapientia.

O quam admirabilis operatio tua, Domine! quam potens virtus tua! quam ineffabilis veritas tua!

Dixisti enim, et facta sunt omnia; et hoc factum est, quod ipse iussisti.

Co. i. 3. & Pl. cxlviii. 5.
Mira quoque potentia!

5. Mira res, et fide digna, ac humanum vincens intellectum; quod tu, Domine DEUS meus, verus DEUS et homo sub modica specie panis et vini integer contineris, et sine consumptione a fumente manducaris.

Tu, Domine univerforum, qui nullius habes indigentiam, voluisti per Sacramentum tuum habitare in nobis; conserva cor meum et corpus immaculatum, ut laeta et pura conscientia saepius tua valeam celebrare mysteria, et ad meam

Et bonitas in hoc Sacramento reverentiam.

meam perpetuam accipere salutem, quae ad tuum praecipue honorem, et memoriale perenne, sanxisti et instituisti.

*Non quae
excelsa te
ad trasti-
arum ac-
tionem
pro tam
immensa
beneficio*

6. Laetare, anima mea, et gratias age DEO pro tam nobili munere et solatio singulari, in hac lacrymarum valle tibi relicto.

Nam quoties hoc mysterium recolis, et Christi Corpus accipis, toties tuae redemptionis opus agis, et particeps omnium meritorum Christi efficeris.

Charitas etenim Christi nunquam minuitur, et magnitudo propitiationis ejus nunquam exhauritur.

*Et ad
congru-
am devo-
tionem.*

Ideo nova semper mentis renovatione ad hoc disponere te debes, et magnum salutis mysterium attenta consideratione pensare.

*Nam
Christum
suscipi in
Sacra-
mento,
quid est
nisi cum
deus in-
carnatus*

Ita magnum, novum et jucundum tibi videri debet, cum celebras, aut Missam audis, ac si eodem die, Christus primum in utero Virginis descendens, homo factus esset; aut in cruce pendens, pro salute hominum pateretur et moreretur.

CAPUT III.

Quod utile sit saepe communicare.

VOX DISCIPULI.

*In accessu
ad SS.
mysteri-
um vite
cur. & ad
quem ve-
nias*

ECCE, ego ad te venio, Domine, ut bene mihi sit ex munere tuo, et lactifescit in convivio sancto tuo, quod *parasti in dulcedine tua pauperi*, DEUS (Pl. lxvii. 11.).

Ecce, in te est totum, quod desiderare possum et debeo; & tu salus mea et redemptio, spes et fortitudo, decus et gloria.

Laetifica ergo hodie animam servi tui, quoniam ad te, Domine Jesu, animam meam levavi (Pl. lxxxv. 4.).

Desi-

Desidero te nunc devote ac reverenter sufficere; cupio te in domum meam inducere, quatenus cum *Zachaeo* merear a te benedici, ac inter filios *Abrahamae* computari.

*Zachaei
personam
videt.
Luc. xix.
9.*

Anima mea Corpus tuum concupiscit, cor meum tecum uniri desiderat.

2. Trade te mihi, et sufficit. Nam praeter te, nulla consolatio valet.

Sine te esse nequeo; et sine visitatione tua vivere non valeo.

Ideoque oportet me, frequenter ad te accedere, et in remedium salutis meae recipere: ne forte deficiam in via, si fuero coelesti fraudatus alimonia.

*Sacra-
menti Au-
tus neces-
sitatem
attendit:*

Sic enim tu, misericordissime JESU, praedicans populis, et varios curans languores, aliquando dixisti: *Dimittere eos jejunos nolo, ne deficiant in via* (Matth. xv. 32.).

Age igitur hoc mecum modo, qui te pro fide- lium consolatione in Sacramento reliquisti.

Tu es enim suavis refectio animae: et qui te digne manducaverit, particeps et haeres erit aeternae gloriae.

*Nam
vidus est
animae,
quo fra-
gata defi-
cit.*

Necessarium quidem mihi est, qui tam saepe labor et pecco, tam cito torpesco et deficio; ut per frequentes orationes et confessiones, ac sacram Corporis tui perceptionem, me renovem, mundem et accendam; ne forte diutius abstinendo, a sancto proposito desuam.

*Unde
infirmi
nos fre-
quentibus
remediis
juvare ne-
cesse habe-
mus.*

3. Proni enim sunt sensus hominis ad malum ab adolescentia sua; et nisi succurrat divina medicina, labitur homo mox ad pejora.

*Gen. vii.
21.*

Retrahit ergo sancta Communio a malo: et confortat in bono.

*Idem praec-
ipue
probat
juvare
commu-
nio.*

Si enim modo tam saepe negligens sum et tepidus, quando communico aut celebraz; quid fieret, si medelam non fumerem, et tam grande juvamen non quaererem?

Et

Si non in dies, certis sabbatibus devote studenda: hoc licet in hac peregrinatione substitutum.

Et licet omni die non sim aptus, nec ad celebrandum bene dispositus; dabo tamen operam, congruis temporibus divina percipere mysteria, ac tantae gratiae participem me praebere.

Nam haec est una principalis fidelis animae consolatio, quamdiu peregrinatur a te in mortali corpore, ut saepius memor DEI fui, dilectum suum devota suscipiat mente.

4. O mira circa nos tuae pietatis dignatio! quod tu, Domine DEUS, Creator et Vivificator omnium spirituum, ad pauperulam dignaris venire animam, et cum tota divinitate tua ac humanitate, ejus impinguare esuriam.

O felix mens, et beata anima, quae te Dominum DEUM suum meretur devote suscipere, et in tua susceptione spiritali gaudio repleri!

O quam magnum suscipit Dominum, quam dilectum inducit hospitem, quam jucundum recipit socium, quam fidelem acceptat amicum, quam speciosum et nobilem amplectitur sponsum praes omnibus dilectis, et super omnia desiderabilia amandum!

Sileant a facie tua, dulcissime dilecte meus, coelum et terra, et omnis ornatus eorum; quoniam quidquid laudis habent ac decoris, ex dignatione tuae est largitatis, nec ad decorem tui pervenient nominis, cujus sapientiae non est numerus (Pf. cxlvi. 5.).

Nam homo, scilicet DEUM & Dominum suum.

Uti dilectum hospitem, jucundum socium, fidelem amicum.

Nobilem sponsum.

Quo nihil magis pulchrius excellentius in coelo vel in terra.

CAPUT IV.

Quod multa bona praesentantur devote communicantibus.

VOX DISCIPULI.

DOMINE DEUS meus, praevieni servum tuum in benedictionibus dulcedinis tuae (Pf. xx. 4.), ut ad tuum magnificentum Sacramentum digne ac devote merear accedere.

Excita cor meum in te, et a gravi torpore exue me. *Visita me in salutari tuo* (Pf. cv. 4.), ad gustandum in spiritu suavitatem tuam, quae in hoc Sacramento, tamquam in fonte, plenarie latet.

Illumina quoque oculos meos, ad intuentium tantum mysterium, et ad credendum illud indubitata fide me roborata.

Est enim operatio tua, non humana potentia; tua sacra institutio, non hominis adinventio.

Non enim ad haec capienda et intelligenda aliquis idoneus per se reperitur, quae Angelicam etiam subtilitatem transcendunt.

Quid ergo ego peccator indignus, terra et cinis, de tam alto sacro secreto potero investigare et capere?

2. Domine, in simplicitate cordis mei, in bona firma fide, et in tua jussione, ad te cum spe ac reverentia accedo, et vere credo, quia tu praesens es hic in Sacramento, DEUS et homo.

Vis ergo, ut te suscipiam, et me ipsum tibi in charitate uniam.

Unde tuam precor clementiam, et speciale ad hoc imploro mihi donari gratiam; ut totus in te liquefiam et amore perfluam, atque de nulla aliena consolatione amplius me intromittam.

H

Pete gratiam devotioris ad digne communicandum, quae torpore excutiat; gulum praebat; Oculos mentis illuminet;

Et fidem in his suspensis mysteriis roborat.

Essee ergo accitum facit,

Et singularem Pete gratiam, ut cor tuum Chr. st. amor absorbeat;

ER

CAP.

Idque per miraculos huius Sacramenti.

Est enim hoc altissimum & dignissimum Sacramentum salus animae & corporis, medicina omnis spiritualis languoris; in quo vitia meae curantur, passiones frenantur, tentationes vincuntur aut minuuntur, gratia maior infunditur, virtus incepta augetur, firmatur fides, spes roboratur, et charitas ignescit ac dilatatur.

Hoc enim mirabiliter DEUS operatur, sicut in electis suis;

3. Multa namque bona largitus es, et adhuc saepius largiris in Sacramento, dilectis tuis devote communicantibus, DEUS meus, susceptor animae meae, reparator infirmitatis humanae, et totius dator consolationis internae.

Quos primum amicos, articulos, & infirmos via virtute mutat;

Nam multam ipsis consolationem adversus variam tribulationem infundis, et de imo dejectionis propriae ad spem tuae protectionis erigis, atque nova quadam gratia eos intus recreas et illustras: ut qui anxii primum, et sine affectione se ante Communionem fenserant, postea reflecti cibo potuque coelesti, in melius se mutatos inveniant.

Idque certo providentiae suae consilio: Ut quid ex se ipsi, quid ex DEO An agnoscant.

Quod ideo cum electis tuis dispensanter agis, ut veraciter agnoscant, et patenter experiantur, quantum infirmitatis ex se ipsis habeant, et quid bonitatis ac gratiae ex te consequantur.

Nempe fontis est refrigerii: Ignis calefacere.

Quia ex semetipsis frigidi, duri, et indevoti: ex te autem ferventes, alacres, & devoti esse merentur.

Ergo de hoc fonte vel guttulam capiam;

Quis enim ad fontem suavitatis humiliter accedens, non modicum suavitatis inde reportat? Aut quis juxta copiosum ignem stans, non parum caloris inde percipit?

Et tu fons es semper plenus & superabundans, ignis jugiter ardens, et nunquam deficiens.

4. Unde si mihi non licet haurire de plenitudine fontis, nec usque ad satietatem potare, apponam tamen os meum ad foramen coelestis fistulae; ut saltem modicam inde guttulam capiam

piam ad refocilandam sitim meam, et non penitus exarescam.

Et si necdum totus coelestis et tam ignitus, ut Cherubim et Seraphim, esse possim; conabor tamen devotioni insistere, et cor meum praeparare, ut vel modicum divini incendii flammam, ex humili sumptione vivifici Sacramenti conquiram.

Quidquid autem mihi deest, JESU bone, Salvator sanctissime, tu pro me supple benigne ac gratiose qui omnes ad te dignatus es vocare, dicens: *Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis et ego reficiam vos* (Matth. xi. 28.).

5. Ego quidem laboro in fudore vultus mei, dolore cordis torqueor, peccatis oneror, tentationibus inquietor, multis malis passionibus implicor et premor: *et non est qui adjuvet* (Ps. xxi. 12), non est qui liberet, et salvum faciat, nisi tu, Domine, DEUS salvator meus, cui committo me et omnia mea, ut me custodias, et perducas in vitam aeternam.

Suscipe me in laudem et gloriam nominis tui, qui Corpus tuum et Sanguinem in cibum et potum mihi parasti.

“Praefata, Domine DEUS, salutaris meus, ut cum frequentatione mysterii tui, crescat meae devotionis affectus.”

Ac hoc igne vel modicam sentiam.

Defectum Christus supplet.

Gen. iii. 19. Tu modo necessitates tuas et fienteris peris.

Qui corpus et sanguinem suum dedit, quid negabit? Mt. Rom. post. iv. Duce, Adv.

CAPUT V.

De dignitate Sacramenti, & statu Sacerdotali.

VOX DILECTI.

SI haberes Angelicam puritatem, et Sancti Joannis Baptistae sanctitatem; non esses dignus hoc Sacramentum accipere, nec tractare. Non

Vile quam grandis dignitas sacerdotum.
 Non enim hoc meritis debetur hominum, quod homo confecret et tractet Christi Sacramentum, et fumat in cibum panem Angelorum.

Quibus plurimum Augusti con. c. 11. in. Nempte. Christi corpus sacro ore consecrare.
 Grande mysterium et magna dignitas Sacerdotum: quibus datum est, quod Angelis non est concessum.

DEUS quicquid principis auctor est; Sed se tantum operis minister sumpt.
 Solum namque Sacerdotes rite in Ecclesia ordinati, potestatem habent celebrandi, et Corpus Christi consecrandi.

Tim. IV. 14. Vide ergo ut Sancta non nisi sancte tractes; Et inculpate vivas.
 Sacerdos quidem minister est DEI, utens verbo DEI, per iustionem et institutionem DEI: DEUS autem ibi principalis est auctor, et invisibilis operator, cui subest omne quod voluerit, et paret omne quod iusserit.

Nam ad maiorem iam tenuis perfectionem. Et vitam qualem Angelicam. Chi ipsi quippe personam in sacra
 2. Plus ergo credere debes DEO omnipotenti, in hoc excellentissimo Sacramento, quam proprio sensui, aut alicui signo visibili. Ideoque cum timore et reverentia ad hoc opus est accedendum.

Agnitio inagnitate propria. Et sacramenti huius necessitate quae sunt.
 Attende tibi, et vide cuius ministerium tibi traditum est per impositionem manus Episcopi. Ecce, Sacerdos factus es, et ad celebrandum consecratus; vide nunc, ut fideliter et devote, in suo tempore, DEO sacrificium offeras, et te ipsum irreprehensibilem exhibeas.

Fete a Christo acceri, motum velle communitati.
 Non alleviasti onus tuum, sed arctiori iam alligatus es vinculo disciplinae, et ad maiorem teneris perfectionem sanctitatis. Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus, et aliis bonae vitae exemplum praebere.

Christo. acceri, motum velle communitati.
 Ejus conversatio non cum popularibus et communibus hominum vis, sed cum Angelis in coelo, aut cum perfectis viris in terra.

3. Sacerdos sacris vestibus indutus, Christi vices gerit, ut DEUM pro se et pro omni populo suppliciter et humiliter roget. Habet

veste geris: Cruce cinctus, memoria memor semper esse Crucis; Sed laici quae vestigia: Ferre patienter adversa: Propria et aliena distere debita.
 Habet ante se et retro Dominicæ crucis signum, ad memorandam jugiter Christi Passionem. Ante se crucem in casula portat, ut Christi vestigia diligenter inspiciat, et sequi ferventer studeat.

Post se cruce signatus est, ut adversa quælibet ab aliis illata, clementer pro DEO toleret.

Ante se crucem gerit, ut propria peccata luceat; post se, ut aliorum etiam commissa per compassionem defleat, et se medium inter DEUM et peccatorem, constitutum esse sciat:

Nec ab oratione et oblatione sancta torpeat, donec gratiam & misericordiam impetare mereatur.

O quot bona præstat sacerdos pro sacris facias!
 Quando Sacerdos celebrat, DEUM honorat, Angelos lætificat, Ecclesiam aedificat, vivos adjuvat, defunctis requiem præstat; et sese omnium bonorum participem efficit.

CAPUT VI.

Interrogatio de exercitio ante Communionem.

VOX DISCIPULI.

Agnitio inagnitate propria. Et sacramenti huius necessitate quae sunt.
 CUM tuam dignitatem, Domine, et meam vilitatem penso, valde contremisco, et in me ipso confundor.

Si enim non accedo, vitam fugio; et si indigere me ingesserò, offensam incurro.

Quid ergo faciam, DEUS meus, auxiliator meus, et consiliator in necessitatibus?

2. Tu doce me viam rectam; propone breve aliquod exercitium, sacrae Communioni congruum.

Utile est enim scire, qualiter scilicet devote ac reverenter tibi præparare debeam cor meum,

um, ad recipiendum salubriter tuum Sacramentum, seu etiam celebrandum tam magnum et divinum sacrificium.

CAPUT VII.

*De discussione propriae conscientiae,
& emendationis proposito.*

VOX DILECTI.

*In primis mag-
nus humi-
litate et
reveren-
tia opus;*

*Deinde
diligenti
conscienti-
ae exami-
ne, intimo
dolore, ac
humili
confessio-
ne.*

*Si nescis,
quid in te
accuset
vel defle-
at:*

*En cata-
logum
frequen-
tissimum
sapientum,
sive vitam
quotidianam
exami-
nat.*

SUPER omnia, cum summa humilitate cordis et supplicii reverentia, cum plena fide et pia intentione honoris DEI, ad hoc Sacramentum ob ebrandum, tractandum, et fumendum, oportet DEI accedere Sacerdotem. Diligenter examina conscientiam tuam, et pro posse tuo, vera contritione et humili confessione eam munda et clarifica; ita ut nil grave habeas aut scias, quod te remordeat et liberum accessum impediatur.

Habeas displicentiam omnium peccatorum tuorum in generali, et pro quotidianis excessibus magis in speciali doleas et gemas.

Et si tempus patitur, DEO in secreto cordis cunctas confitere passionum tuarum miseras.

2. Ingenitice et dole, quod adhuc ita carnalis sis et mundanus, tam immortificatus a passionibus, tam plenus concupiscentiarum motibus.

Tam incustoditus in sensibus exterioribus, tam saepe multis vanis phantasiis implicatus; Tam multum inclinatus ad exteriora, tam negligens ad interiora;

Tam levis ad risum et dissolutionem, tam durus ad fletum et compunctionem;

Tam promptus ad laxiora et carnis commoda, tam segnis ad rigorem et fervorem;

Tam

Tam curiosus ad nova audienda et pulchra intuenda, tam remissus ad humilia & abjecta amplectanda;

Tam cupidus ad multa habenda, tam parcus ad dandum, tam tenax ad retinendum;

Tam inconfideratus in loquendo, tam incontentus in tacendo;

Tam incompotus in moribus, tam importunus in actibus;

Tam effusus super cibum, tam furdus ad DEI verbum;

Tam velox ad quietem, tam tardus ad laborem;

Tam vigilans ad fabulas, tam somnolentus ad vigillas sacras;

Tam festinus ad finem, tam vagus ad attendendum;

Tam negligens in Horis perfolvendis, tam tepidus in celebrando, tam aridus in communicando;

Tam cito distractus, tam raro plene tibi collectus;

Tam subito commotus ad iram, tam facilis ad alterius displicentiam;

Tam pronus ad iudicandum, tam rigidus ad arguendum;

Tam laetus ad prospera, tam debilis in adversis;

Tam saepe multa bona proponens, et modicum ad effectum perducens.

3. His et aliis defectibus tuis, cum dolore et magna displicentia propriae infirmitatis confessis ac deploratis, firmum statue propositum semper emendandi vitam tuam, et in melius proficiendi.

Deinde cum plena resignatione, et integra voluntate, offer te ipsum in honorem nominis mei,

*Et cave
pules de-
esse tibi
confessio-
nis et pti
doloris
materi-
am.
Quis tam
sanctus,
et integer
vitae, ut
his aud si-
milibus
modis
non facpi-
us labo-
ratur?*

*De ipsis
etiam sa-
cerdotibus
& religio-
se viris
haec, cum
Auctore,
intellige.*

*Vide
Aphorif-
mos nos-
tros Eu-
charistia,
cap. 4.*

*Deinde
firmum
est propo-
situm
emendati-
onis:
Denique
te ipsum
corpore &*

*anims
DEO in
holocauftum offer.*

mei, in ara cordis tui holocaustum perpetuum; corpus tuum scilicet et animam mihi fideliter committendo:

Quatenus et sic digne merearis ad offerendum DEO sacrificium accedere, & Sacramentum Corporis mei salubriter suscipere.

*Iteque
una cum
sacrificio
Corporis
et Sanguinis Domini.*

4. Non est enim oblatio dignior, et satisfactio major pro peccatis diluendis, quam se ipsum pure et integre, cum oblatione Corporis Christi, in Missa et in Communione DEO offerre.

*Sic facient
DEUS
non detur.*

Si fecerit homo, quod in se est, et vere poenituerit: quotiescumque pro venia & gratia ad me accesserit, *Vivo ego, dicit Dominus, qui nolo mortem peccatoris, sed magis ut convertatur et vivat (Ezec. xxxiii. 11.)*: quoniam peccatorum futurum non recordabor amplius, sed cuncta sibi indulta erunt.

If. xliii. 23.

CAPUT VIII.

*De oblatione Christi in cruce & propria
resignatione.*

VOX DILECTI.

*Sicut
Christus
se totum
pro nobis
obtulit
DEO.*

SICUT ego me ipsum, expansis in cruce manibus, et nudo corpore, pro peccatis tuis DEO Patri sponte obtuli, ita ut nihil in me remaneret, quin totum in sacrificium divinæ placationis transfret:

*Sic fac et
tu in Mis-
sa te ip-
sam quo-
que sacrifi-
cans
DEO.*

Ita debes et tu temetipsum mihi voluntarie in oblationem puram et sanctam, quotidie in Missa, cum omnibus viribus et affectibus tuis, quanto intimius vales, offerre.

Quid magis a te requiro, quam ut te studeas mihi ex integro resignare?

*Ingra-
tum erit
quidquid
deteris a
ne te.*

Quidquid praeter te ipsum das, nihil curo: quia non quaero datum tuum, sed te.

2. Sicut

2. Sicut non sufficeret tibi omnibus habitis, praeter me: ita nec mihi placere poterit, quidquid dederis, te non oblato.

Offer te mihi, et da te totum pro DEO, et erit accepta oblatio.

*Et quan-
tu, um
hoc!*

Ecce, ego me totum obtuli Patri pro te; dedi etiam totum Corpus meum et Sanguinem in cibum, ut totus tuus essem, & tu meus permaneres.

*Cum
Christus
se totum
dederis
pro te, et
in pres-
enti, et in
cibum.*

Si autem in te ipso steteris, nec sponte te ad voluntatem meam obtuleris, non est plena oblatio, nec integra erit inter nos unio.

Igitur omnia opera tua praecedere debet spontanea tui ipsius in manus DEI oblatio, si libertatem consequi vis et gratiam.

*Sine hac
tui oblati-
one non
eris dig-
nus servi-
us tui, et
vel unio-
ne.*

Ideo enim tam pauci illuminati et liberi intus efficiuntur, quia se ipsos ex toto abnegare nesciunt.

Est firma sententia mea: *Nisi quis renuntiaverit omnibus, non potest meus esse discipulus (Luc. xiv. 33.)*. Tu ergo si optas meus esse discipulus, offer te ipsum mihi, cum omnibus affectibus tuis.

*Nam si
ne abne-
gatione
sui, nemo
est discipulus
Christi.*

CAPUT IX.

*Quod nos et omnia nostra DEO debemus
offerre, & pro omnibus orare.*

VOX DISCIPULI.

DOMINE, omnia tua sunt, quae in coelo sunt, et quae in terra.

Desidero me ipsum tibi in spontaneam oblationem offerre, et tuus perpetuo permanere.

*Pulchra
oblationis
formula,
qua homo
se ipsum et
omnia
sua offert
DEO: fa-*

Domine, in simplicitate cordis mei offero me ipsum tibi hodie in servum sempiternum, in obsequium, et in sacrificium laudis perpetuae.

Suf-

*cerdoti celebratur
praecipue conveniens.*

Suscipe me cum hac sancta oblatione tui pretiosi Corporis, quam tibi hodie in praesentia Angelorum, invisibiliter assumentium, offero; ut sit pro me et pro cuncto populo tuo in salutem.

1. Offer peccata omniaque defectus tuos.

2. Domine, offero tibi omnia peccata et delicta mea, quae commisi coram te, et sanctis Angelis tuis, a die quo primum peccare potui usque ad horam hanc, super placabili altari tuo; ut tu omnia pariter incendas et comburas igne charitatis tuae, et deleas univcrsas maculas peccatorum meorum; et conscientiam meam ab omni delicto emundes; & restituas mihi gratiam tuam quam peccando amisi, omnia mihi plene indulgendo, et in oculus pacis me misericorditer assumendo.

3. Quid possum agere pro peccatis meis, nisi humiliter ea confitendo et lamentando, et tuam propitiationem incessanter deprecando?

Deprecor te, exaudi me propitius, ubi affo coram te, DEUS meus.

Omnia peccata mea mihi maxime displicent, nolo ea unquam amplius perpetrare; sed pro eis doleo, et dolebo quamdiu vixero, paratus poenitentiam agere, et pro posse satisfacere.

Dimitte mihi, DEUS, dimitte mihi peccata mea, propter nomen sanctum tuum: salva animam meam, quam pretioso Sanguine tuo redemisti.

Ecce committo me misericordiae tuae, resigno me manibus tuis.

Age mecum secundum bonitatem tuam, non secundum meam malitiam et iniquitatem.

2. Offer bona tua, si et excitas: ut DEUS ea perficiat.

4. Offero etiam tibi omnia bona mea, quamvis valde pauca et imperfecta, ut tu ea emendes et sanctifices; ut ea grata habeas et accepta tibi facias, et semper ad meliora trahas; nec non ad

Et altissimam contritionis exercit.

Petens veniam per DEI misericordiam.

ad beatum ac laudabilem finem, me pigrum et inutilem homuncionem, perducas.

5. Offero quoque tibi omnia pia desideria devotorum, necessitates parentum, amicorum, fratrum, fororum, omniumque charorum meorum, et eorum qui mihi vel aliis propter amorem tuum benefecerunt:

Et qui orationes et Missas pro se fuisse omnibus dici a me desideraverunt et petierunt, sive in carne adhuc vivant, sive jam saeculo defuncti sint;

Ut omnes sibi auxilium gratiae tuae, opem consolationis, protectionem a periculis, liberationem a poenis, advenire sentiant, et ut ab omnibus malis erepti, gratias tibi magnificas laeti persolvant.

6. Offero etiam tibi preces et hostias placationis, pro illis specialiter, qui me in aliquo laeserunt, contristaverunt, aut vituperaverunt, vel aliquod damnum vel gravamen intulerunt.

Pro his quoque omnibus, quos aliquando contristavi, conturbavi, gravavi et scandalizavi, verbis, factis, scienter vel ignoranter; ut nobis omnibus pariter indulgeas peccata nostra et mutuas offensiones.

Aufer, Domine, a cordibus nostris omnem suspicionem, indignationem, iram et disceptionem et quidquid potest charitatem laedere et fraternam dilectionem minuire.

Miserere, miserere, Domine, misericordiam tuam poscentibus, da gratiam indigentibus: et fac nos tales existere, ut simus digni gratia tua perfrui, et ad vitam proficiamus aeternam. Amen.

3. Offer tua et proximorum necessitates: tam vicinorum, tam defunctorum.

4. Offer et orationem pro inimicis, qui te laeserunt; tam pro illis quae tu aliquando laesisti.

Pelle iram et odium ab omnibus cordibus auferri. Gratiam et charitatem suscipe.

CAPUT X.

Quod sacra Communio de facili non est relinquenda.

VOX DILECTI.

Frequenter ad hoc Sacramentum, solum quatenus accedat recurrit.

Quantumvis id nuntiat, impellit, et dæmon.

Job. i. 6. Conatur facere timidos & perplexos.

Sed ne curat.

Imo contentus.

Anxietas et scrupulos deponit.

FREQUENTER recurendum est ad fontem gratiæ et divinæ misericordiæ, ad fontem bonitatis et totius puritatis: quatenus a passionibus tuis et vitiis curari valeas; et contra univèrsas tentationes et fallacias diaboli fortior atque vigilantior effici merearis. Inimicus sciens fructum et remedium maximum in sacra Communione positum, omni modo et occasione nititur fideles et devotos, quantum praevalat, retrahere et impedire.

2. Cum enim quidam sacrae Communioni se aptare disponunt, peiores fatanae immisiones patiuntur.

Ipse nequam spiritus (ut in *Job* scribitur) venit inter filios DEI, ut solita illos nequitia sua perturbet, aut timidos nimium reddat & perplexos: quatenus affectum eorum minuat, vel fidem impugnando auferat: si forte aut omnino Communionem relinquunt, aut cum tepore accedant.

Sed non est quidquam curandum de versutis et phantasiis illius, quantumlibet turpibus et horridis; sed eunèta phantasmata in caput ejus sunt retorquenda.

Contemnendus est miser et deridendus; nec propter insultus ejus et commotiones, quas suscitavit, sacra est omittenda Communio.

3. Saepè etiam impedit nimia sollicitudo pro devotione habenda, et anxietas quaedam de confessione faciendâ.

Age secundum consilium sapientum, et deponit

ne anxietatem et scrupulum: quia gratiam DEI impedit, et devotionem mentis destruit.

Propter aliquam parvam turbationem vel gravitatem, sacram ne dimittas Communionem: sed vade citius confiteri, et omnes offensiones aliis libenter indulge.

Si vero tu aliquem offendisti, veniam humiliter precare, et DEUS libenter indulget tibi.

4. Quid prodest diu tardare confessionem, aut sacram differre Communionem?

Expurga te cumprimis, expue velociter venenum, festina accipere remedium, et senties melius, quam si diu distuleris.

Si hodie propter istud dimittis, cras forsitan aliud majus eveniet: et sic diu posses a Communionem impediri, & magis ineptus fieri.

Quanto citius vales, a praesenti gravitate et inertia te excutias: quia nihil importat diu anxari, diu cum turbatione transire, et ob quotidiana obstacula se a divinis sequestrare.

Imo plurimum nocet, diu Communionem protelare; nam et gravem torporem consuevit inducere.

Proh dolor! quidam tepidi et dissoluti moras confitendi libenter accipiunt, & Communionem sacram ideo differri cupiunt, ne ad majorem sui custodiam se dare teneantur.

5. Heu, quam modicam charitatem, et debilem devotionem habent, qui sacram Communionem tam faciliter postponunt!

Quam felix ille et DEO acceptus habetur, qui sic vivit, et in tali puritate conscientiam suam custodit, ut etiam omni die communicare paratus, et bene affectatus esset, si ei liceret, et sine nota agere posset.

Si quis interdum abstinere humilitatis gratia, aut legitima impediendâ causa, laudandus est de reverentia.

Turbatio levis non obstat Communioni;

Dimittit pro: mo: Et dimittit tibi pecc.

Nec ex dilatione Confess. aut Communionis, laetitia confectus, etiam remedium speres.

Quin curae, et sollicitudinis ad medicum:

Nocet enim hic differre.

Nam mora et dilatio legitima grata; ut quae vitæ licentiam foret.

Felicis, qui sic vivit, ut paratus, aut tunc, et accedere.

Abstinentia humilitatis causa non improbat.

*Sed cave
na sub hoc
praestetur
torpor in-
sectus;*

*Iustum
vero im-
pudicium
tum sup-
pical es-
sae volun-
tas;*

*Nam
quoties
spiritualis
com-
munioni li-
cet;*

*Est
certis die-
bus non
intermit-
tenda Sa-
cramenta;*

*Eaque
non sine
debita
prepara-
tione.*

*In Missa
tum prae-
stetur, sine
celeritate,
caveunda.*

*Ne sis a-
liis molesto-
sus, sicut
suis esse de-
votus.*

Si autem torpor obrepserit, se ipsum excitare debet, et facere quod in se est; et Dominus aderit desiderio suo pro bona voluntate, quam specialiter respicit.

6. Cum vero legitime praepeditus est, habebit semper bonam voluntatem, et piam intentionem communicandi, et sic non carebit fructu Sacramenti.

Potest enim quilibet devotus, omni die et omni hora, ad spirituales Christi Communionem salubriter et sine prohibitione accedere:

Et tamen certis diebus et statuto tempore Corpus sui Redemptoris, cum affectuosa reverentia Sacramentaliter debet suscipere, et magis laudem Dei et honorem praetendere, quam suam consolationem quaerere.

Nam toties mystice communicat, et invisibiliter reficitur, quoties incarnationis Christi mysterium passionemque devote recolit, et in amore ejus accenditur.

7. Qui aliter se non praeparat, nisi instante festo, vel consuetudine compellente, saepius imparatus erit.

Beatus, qui se Domino in holocaustum offert, quoties celebrat aut communicat.

Non sis in celebrando nimis prolixus aut festinus, sed ferva bonum communem modum cum quibus vivis.

Non debes aliis generare molestiam et taedium, sed communem servare viam secundum majorum institutionem: et potius aliorum tervere utilitati, quam propriae devotioni vel affectui.

CAPUT XI.

*Quod Corpus Christi & sacra Scriptura
maxime sint animae fidei necessaria.*

VOX DISCIPULI.

O DULCISIME Domine JESU, quanta est dulcedo devotae animae, tecum epulantis in convivio tuo: ubi ei non alius cibus manducandus proponitur, nisi tu unicuique dilectus ejus, super omnia desideria cordis ejus, desiderabilis.

Et mihi quidem dulce foret, in praesentia tua ex intimo affectu lacrymas fundere, et cum pia Magdalena pedes tuos lacrymis irrigare.

Sed ubi est haec devotio? ubi lacrymarum sanctarum copiosa effusio?

Certe in conspectu tuo et sanctorum Angelorum tuorum, totum cor meum ardere deberet, et ex gaudio flere.

Habeo enim te in Sacramento vere praesentem, quamvis aliena specie occultatum.

2. Nam in propria et divina claritate te conspiciere, oculi mei ferre non possent: sed neque totus mundus in fulgore gloriae majestatis tuae subsisteret.

In hoc ergo imbecillitati meae consulis, quod te sub Sacramento abscondis.

Habeo vere et adoro, quem Angeli adorant in coelo; sed ego adhuc interim in fide, illi autem in specie et sine velamine.

Me oportet contentum esse in lumine verae fidei, et in ea ambulare, donec aspiat dies aeternae claritatis, et umbrae figurarum inclinentur.

Cum autem venerit quod perfectum est, cessabit

*Mira
suavitas
animae
in hoc cae-
lesti convi-
vio;*

*Quas me-
rito plas-
Magdale-
nae lacry-
mas a no-
bis requi-
rit.*

*Nam
eundem,
quem ip-
sa, Domi-
nus
praesen-
tem ha-
bet;*

*Quamvis
sub specie-
bus veia-
tum;*

*Illum,
inquam,
ipsum,
quem in
coelo ado-
rant An-
geli;*

*1. Cor.
xiii. 10.*

bit usus Sacramentorum; quia Beati in gloria coelesti non egent medicamine Sacramentali:

Quamvis nos in fide, illi in specie.

Huc et tu anhela, sospiciens praesentia.

Solus enim DEUS factus animam.

Interim opus tibi patientiam.

Ut et olim Sanctis hic viventibus. Eandem retrobique fides, spes et meta.

Pro solatio videri si facrum lectio et Communitio.

Hic enim, dum vivis, cibo et lumine.

Gaudent enim sine fine in praesentia DEI, facie ad faciem gloriam ejus specularantes; et de claritate in claritatem abyssalis Deitatis transformati, gustant Verbum DEI carnem factum, sicut fuit ab initio et manet in aeternum.

3. Memor horum mirabilium, grave mihi fit taedium, etiam quodlibet spirituale solatium: quia quamdiu Dominum meum aperte in sua gloria non video, pro nihilo duco omne quod in mundo conspicio et audio.

Testis es tu mihi DEUS, quod nulla res me potest consolari, nulla creatura quietare, nisi tu, DEUS meus, quem desidero aeternaliter contemplari.

Sed non est hoc possibile, durante me in hac mortalitate.

Ideo oportet ut me ponam ad magnam patientiam, et me ipsum in omni desiderio tibi submittam.

Nam et Sancti tui, Domine, qui tecum, jam in regno coelorum exultant, in fide et patientia magna, dum viverent, adventum gloriae tuae expectabant. Quod illi crediderunt, ego credo: quod illi speraverunt, ego spero: quo illi pervenerunt, per gratiam tuam me venturum confido.

Amulabo interim in fide, exemplis confortatus Sanctiorum.

Habebo etiam libros sanctos pro solatio et vitae speculo; atque super haec omnia, sanctissimum Corpus tuum, pro singulari remedio et refugio.

4. Duo namque mihi necessaria permaxime sentio in hac vita, sine quibus mihi importabilis foret ista miserabilis vita.

In

In carcere corporis hujus detentus, duobus me egere fateor: cibo scilicet et lumine.

Dedisti itaque mihi infirmo sacrum Corpus tuum ad refectorem mentis et corporis, et posuisti lucernam pedibus meis verbum tuum (Pl. cxviii. 105.).

Sine his duobus bene vivere non possem: nam verbum DEI, lux animae meae; et Sacramentum tuum, panis vitae.

Haec possunt etiam dici mensae duae, hinc et inde in gazophylacio sanctae Ecclesiae positae.

Una mensa est sacri altaris, habens panem sanctum, id est Corpus Christi pretiosum;

Altera est divinae legis, continens doctrinam sanctam, erudiens fidem rectam, et firmiter utque ad interiora velaminis, ubi sunt Sancta sanctorum, perducens.

Gratias tibi, Domine JESU, lux lucis aeternae, pro doctrinae sacrae mensa, quam nobis per servos tuos Prophetas et Apostolos, alioque Doctores ministrasti.

5. Gratias tibi, Creator ac Redemptor hominum, qui ad declarandam toti mundo charitatem tuam, coenam parasti magnam, in qua non agnum typicum, sed tuum sanctissimum Corpus et Sanguinem proposuisti manducandum; lactificans omnes fideles convivio sacro, et calice inebrians salutari, in quo sunt omnes deliciae paradisi, et epulantur nobiscum Angeli sancti, sed suavitatis feliciori.

6. O quam magnum et honorabile est officium Sacerdotum, quibus datum est Dominum majestatis verbis sacris consecrare, labiis benedicere, manibus tenere, ore proprio fumere, et ceteris ministrare!

O quam mundae debent esse manus illae, quae

Cibus est Corpus Christi.

Lux enim, Verbum ejus. Joan. vi. 35.

Pascit nos Corpus in mensa Altaris. Et verbum suo in mensa Scripturae.

Gratias itaque age pro tantis beneficiis: Et tantae charitatis indicium.

Pl. xxii. 5.

Officium sacerdotum est dignitatem agnosce.

Nec minus requiritur

*in eo sanctitatem
Cerais.*

quam purum os, quam sanctum corpus, quam immaculatum cor erit Sacerdotis, ad quem toties ingreditur Auctor puritatis!

Oris.

Ex ore Sacerdotis nihil nisi sanctum, nihil nisi honestum et utile procedere debet verbum, qui tam saepe Christi accipit Sacramentum.

7. Oculi ejus simplices et pudici, qui Christi Corpus solent intueri. Manus purae & in coelum elevatae, quae Creatorem coeli et terrae solent contrectare.

*Et manuum,
sive operum.*

Sacerdotibus specialiter in Lege dicitur: *Sancti estote, quoniam ego Sanctus sum Dominus DEUS vester* (Levit. xix. 2.).

*Ideoque gratiam a
DEO pete,
ad parem
officio vi-
tam:*

8. "Adjuvet nos gratia tua, omnipotens DEUS, ut qui officium Sacerdotale suscepimus, digne ac devote tibi in omni puritate et conscientia bona famulari valeamus.

*Vel dignum peccata
gentem
am.*

"Et si non possumus in tanta innocentia vitae conversari, ut debemus, concede nobis tamen digne fieri mala quae gessimus, et in spiritu humilitatis, ac bonae voluntatis proposito, tibi ferventius de cetero deservire."

CAPUT XII.

*Quod magna diligentia se debeat
communicaturus Christo praeparare.*

VOX DILECTI.

*Mundum
cor Christo
praepara-
ra:*

EGO sum puritatis amator, et dator omnis sanctitatis.

Ego cor purum quaero, et ibi est locus requiescentis meae.

*LUC. xxii.
12.*

Para mihi *coenaculum grande stratum* (Marc. xiv. 15.), et faciam apud te Pascha cum discipulis meis.

1. Cor. v. 7.

Si vis ut veniam ad te et apud te maneam, expurga vetus fermentum, & munda cordis tui habitaculum. Exclude

Exclude totum faeculum, et omnem vitiorum tumultum; fede tamquam *passer solitarius* quare; *in telio* (Pf. ci. 8.), et cogita excessus tuos *lx. xxxviii.* in amaritudine animae tuae.

*Eoque
sectum
quaere;*

Omnis namque amans, suo dilecto amatore optimum et pulcherrimum praeparat locum, quia in hoc cognoscitur affectus suscipientis dilectum.

*Nam
amantis
est amico
curare
optima,*

2. Scito tamen, te non posse satisfacere huic praeparationi, ex merito tuae actionis, etiamsi per integrum annum te praeparares, et nihil aliud in mente haberes.

*Nec ta-
men ex
merito tua
frequentis
accepti
sui;*

Sed ex sola pietate et gratia mea permittis ad mensam meam accedere: ac si mendicus ad prandium vocaretur divitis, et ille nihil aliud habeat ad retribuendum beneficiis ejus, nisi fe humiliando et ei regratiando.

*Sed ex
sola Chris-
ti gratia.*

Fac quod in te est, et diligenter facito, non ex consuetudine, non ex necessitate; sed cum timore, et reverentia, et affectu, accipe Corpus dilecti Domini DEI tui, dignantis ad te venire.

*Interim,
fac quod
in te est.*

*Reli-
quum
supplebit
DEUS.*

Ego sum qui vocavi, ego jussi fieri, ego supplebo quod tibi deest: veni, et suscipe me.

*Cum dat
devotio-
nem, gra-
tus esto.*

3. Cum gratiam devotionis tribuo, gratias age DEO tuo; non quia dignus es, sed quia tui misertus sum.

*Math.
xxiii. 33.*

Si non habes, sed magis aridum te sentis, insiste orationi, ingenisce et pulsa; nec desistas, donec merearis micam aut guttam gratiae salutaris accipere.

*Cum te
aridum
sentis, in-
sta pro
gratia.*

Tu mei indiges, non ego tui indigeo.

Nec tu me sanctificare venis, sed ego te sanctifico et meliorare venio.

*Imo, vel
tuo veni
ad Chris-
tum, ut
sanctificeris ad eo.*

Tu venis ut ex me sanctificeris, et mihi uniaris, ut novam gratiam recipias, et de novo ad emendationem accendaris.

Noli

1. Tim. iv. 14. Noli negligere hanc gratiam; sed praepara cum omni diligentia cor tuum, et introduce ad te dilectum tuum.

4. Oportet autem, ut non solum te praepares ad devotionem ante Communionem, sed ut etiam te follicite conferves in ea post Sacramenti perceptionem. Nec minor custodia post exigitur, quam devota praeparatio prius. Nam bona postmodum custodia, optima iterum est praeparatio ad majorem gratiam consequendam.

Ex eo quippe valde indispositus quis redditur, si statim fuerit nimis effusus ad exteriora solatia.

Cave a multiloquio, mane in secreto et frue-
re DEO tuo: ipsum enim habes, quem totus mundus tibi auferre non potest.

Ego sum, cui te totum dare debes: ita ut jam ultra non in te, sed in me absque omni sollicitudine vivas.

CAPUT XIII.

Quod toto corde anima devota Christi unionem in Sacramento affectare debet.

VOX DISCIPULI.

QUIS mihi det, Domine, ut inveniam te (Cant. viii. 1.) solum, et aperiam tibi totum cor meum, et fruatur te sicut desiderat anima mea, et jam me nemo deficiat (ibid), nec ulla creatura me moveat vel respiciat, sed tu solus mihi loquaris et ego tibi, sicut solet dilectus ad dilectum loqui, et amicus cum amico convitari?

Hoc oro, hoc desidero, ut tibi totus uniar, et cor meum ab omnibus creatis rebus abstraham, magisque per sacram Communionem ac frequentem

Affectus amoris exerce in accessu ad hoc SS. mysterium.

Exod. xxxiii. 21.

Et Christo totus uniar, et abstraham.

quentem celebrationem, coelestia et aeterna sapere discam.

Ah! Domine DEUS, quando ero tecum totus unius et absorptus, meique totaliter oblitus?

Tu in me, et ego in te; et sic nos pariter in unum manere concede.

2. Vere tu es dilectus meus, electus ex milibus (Cant. v. 10), in quo complacuit animae meae habitare omnibus diebus vitae suae.

Vere tu pacificus meus, in quo pax summa et requies vera, extra quem labor et dolor, et infinita miseria.

Vere tu es DEUS absconditus; et consilium tuum non est cum impiis, sed cum humilibus et simplicibus sermo tuus.

O quam suavis est, Domine, spiritus tuus! (Sap. xii. 1.) qui, ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo, de coelo descendente, illos reficere dignaris.

Vere non est alia natio tam grandis, quae habeat deos appropinquantes sibi, sicut tu, DEUS noster (Deut. iv. 7.), ades universis fidelibus tuis; quibus ob quotidianum solatium, et cor erigendum in coelum, te tribuis ad edendum et fruendum.

3. Quae est enim alia gens tam incluta, sicut plebs Christiana?

Aut quae creatura sub coelo tam dilecta, ut anima devota, ad quam ingreditur DEUS, ut pascat eam carne sua gloriosa?

O ineffabilis gratia! O admirabilis dignatio! O amor immensus homini singulariter impensus! Sed quid retribuam Domino pro gratia ista, pro charitate tam eximia?

Non est aliud quod gratius donare queam, quam ut cor meum DEO meo totaliter tribuam, et intime jungam.

En pulcherrimae aspirationes ad vitam unionem.

II. xiv. 15. Prov. iii. 32.

Item affectus admiratio- nis et gratiarum actionis.

O mira felicitas Christianorum,

Quibus ipse DEUS sit cibus animarum!

Stude cor unire DEO.

Nihil ipsi gratius;

Tunc

Tunc exultabunt omnia interiora mea, cum perfecte fuerit unita DEO anima mea.

*Cujus
deliciae
cum
suis
homi-
nium.*
Tunc dicit mihi: Si tu vis esse mecum, ego volo esse tecum. Et ego respondebo illi: Dignare, Domine, manere mecum, ego volo libenter esse tecum.

Hoc est totum desiderium meum, ut cor meum tibi sit unitum.

CAPUT XIV.

*De quorundam devotorum ardenti
desiderio ad Corpus Christi.*

VOX DISCIPULI.

*Confunde-
dere in te
ipso, alio-
rum in
accusati ad
S. Comm.
Perdorem
et devotio-
nem confu-
derans.
Utile
quoque,
propterea
exemplar
sibi propo-
nere.
Quem
enim tan-
to devotio-
nis sepi-
us te-
dum et
languen-
tem non
excitat?*
QUAM magna multitudo dulcedinis tuas, Domine, quam abscondisti timentibus te! (Pl. xxx. 20.) Quando recorder devotorum aliorum, ad Sacramentum tuum, Domine, cum maxima devotione et affectu accedentium, tunc saepius in me ipso confundor et erubescō, quod ad altare tuum, et sacrae Communionis mensam, tam tepide et frigide accedo:

Quod ita aridus, et sine affectione cordis maneo: quod non sum totaliter accensus coram te DEO meo, nec ita vehementer attractus et affectus, sicut multi devoti fuerunt, qui prae nimio desiderio Communionis, et sensibili cordis amore, a fletu se non potuerunt continere:

Sed ore cordis et corporis pariter, ad te DEUM fontem vivum medullitus inhiabant, suam efuriem non valentes aliter temperare nec satiare, nisi Corpus tuum, cum omni jucunditate et spiritali aviditate accepissent.

2. O vera ardens fides eorum, probabile existens argumentum sacrae praesentiae tuae!

Isti

Isti enim veraciter cognoscunt Dominum suum *in fractione panis*, quorum cor tam valide ardet in eis de JESU ambulante cum eis.

Longe est a me saepe talis affectus et devotio, tam vehementis amor et ardor.

Esto mihi propitius, JESU bone, dulcis et benignus: et concede pauperi mendico tuo, vel interdum modicum de cordiali affectu amoris tui in sacra Communione sentire, ut fides mea magis convalescat, spes in bonitate tua proficiat, et charitas semel perfecte accensa, et coeleste manna experta, nunquam deficiat.

3. Potens est autem misericordia tua, etiam gratiam desideratam mihi praestare, et in spiritu ardoris, cum dies beneplaciti tui venerit, me clementissime visitare.

Etenim licet tanto desiderio tam specialium devotorum tuorum non ardeō, tamen de gratia tua, illius magni inflammati desiderii desiderium habeo, orans et desiderans, omnium talium fervidorum amatorum tuorum participem fieri, ac eorum sancto consortio annumerari.

CAPUT XV.

*Quod gratia devotionis, humilitate et sui
ipsius abnegatione acquiritur.*

VOX DILECTI.

*En mo-
dum exu-
tinae fidei
voluntatis
obtinendae, et con-
servandae.*
OPORTET te devotionis gratiam instanter quaerere, desideranter petere, patienter & fiducialiter expectare, gratanter recipere, humiliter conservare, studiose cum ea operari, ac DEO terminum et modum supernae visitationis, donec veniat committere.

Humiliare praecipue te debes, cum parum aut

Luc. xxiv
35-

*Sed quam
longe ab-
sens a no-
bis!*
*Peto ergo;
augeri in
te fidem et
amorem;*

*Idem
praestabit
tibi, quod
illis
Dixit.*

*Sin mi-
nus sulti-
tem deside-
ra, par his
est, aut
particeps
eorum.*

aut nihil devotionis interius sentis; sed non ni-
mium desici, nec inordinate contristari.

*Deum nega-
ta, saepe
momento
dantur, et
dulciter de-
tinentur.*

Dat saepe DEUS in uno brevi momento,
quod longo negavit tempore; dat quandoque
in fine, quod in principio orationis distulit dare.
2. Si semper cito gratia daretur, et pro voto
adesset, non esset infirmo homini bene porta-
bile.

*Caren-
tiam gra-
tiae tibi
imputa.*

Propterea in bona spe, et humili patientia,
expectanda est devotionis gratia. Tibi ta-
men et peccatis tuis imputa, cum non datur,
vel etiam occulte tollitur.

Modicum quandoque est, quod gratiam im-
pedit et abscondit; si tamen modicum, & non po-
tius grande dici debeat, quod tantum bonum
prohibet.

*Tolle
obscura, et
gratia as-
suat.
Imprimis
omne velle
tuum
DEO re-
signa.*

Et si hoc ipsum modicum vel grande amove-
ris et perfecte viceris, erit quod petisti.

3. Statim namque, ut te DEO ex toto corde
traderis, nec hoc vel illud, pro tuo libitu seu
velle quaesieris, sed integre te in ipso posueris,
unitum te invenies et pacatum; quia nil ita
bene sapiet et placebit, sicut beneplacitum di-
vinæ voluntatis.

*Nam cor
pravo a-
more co-
cum ca-
pas est
gratiae.*

Quisquis ergo intentionem suam, simplici cor-
de sursum ad DEUM levaverit, sequæ ab omni
inordinato amore, seu displicentia cujuslibet
rei creatæ evacuaverit, aptissimus gratiæ perci-
piendæ, ac dignus devotionis munere erit.

Dat enim Dominus illi benedictionem suam,
ubi vasa vacua invenerit.

*Eo qui-
dem sus-
cipis, quo
purius a-
desideris.*

II. lx. 5.

Et quanto perfectius infimis quis renuntiat,
et magis sibi ipsi per contemptum sui moritur,
tanto gratia celerius venit, copiosius intrat, et
altius liberum cor elevat.

4. Tunc videbit, et affluet, et mirabitur, &
dilatabitur cor ejus in ipso, quia manus Do-
mini

mini cum eo, et ipse se posuit totaliter in manu
ejus usque in faeculum. Ecce sic benedictur
homo, qui quaerit DEUM in toto corde suo, nec
in vanum accipit animam suam (Pl. xxiii. 4.).
Hic, in accipiendo Sacram Eucharistiam, mag-
nam promeretur divinæ unionis gratiam, quia
non respicit ad propriam devotionem et conso-
lationem, sed super omnem devotionem et con-
solationem ad DEI gloriam et honorem.

*Ecce hic
unicus
modus ac-
cipere co-
piosæ gra-
tiæ.*

*Et veritas
cum DEO
unionis
per Sa-
cræm Eu-
charisti-
am.*

CAPUT XVI.

*Quod necessitates nostras Christo aperire,
& ejus gratiam postulare debemus.*

VOX DISCIPULI.

O DULCISIME atque amantissime Do-
mine, quem nunc devote desiderio susci-
pere, tu scis infirmitatem meam et ne-
cessitatem quam patior; in quantis malis et
vitiis jaceo; quam saepe sum gravatus, tentatus,
turbatus et inquinatus.

*Christus
necessita-
tum tuarum
opis
me confis-
cius.*

Pro remedio ad te venio, pro consolatione et
sublevamine te deprecor.

*Et opitu-
latus uni-
tus.*

Ad omnia scilicet loquor qui manifesta sunt
omnia interiora mea, et qui solus potes me
perfecte consolari, et adjuvare.

Tu scis, quibus bonis indigeo prae omnibus,
et quam pauper sum in virtutibus.

*Enim ergo
ait cum
fiduciam.*

2. Ecce, sto ante te pauper et nudus, grati-
am postulans, et misericordiam implorans.

Refice esurientem mendicum tuum, accende
frigiditatem meam igne amoris tui, illumina
coecitatem meam claritate præsentiae tuae.

*Petens
ab eo res-
ct, accen-
di, illu-
minari;*

Verte mihi omnia terrena in amaritudinem,
omnia gravia et contraria in patientiam, omnia
infima et creata in contemptum et oblivionem.

Erige

Et a terrenis ad celestia subverti; In solo Dno consistere.

Eique perfecte uniri.

Roga tandem, ne solum gratiae sine effectu tibi uni neget.

Erige cor meum ad te in coelum, et ne dimittas me vagari super terram.

Tu solus mihi ex hoc jam dulcescas usque in saeculum; quia tu solus cibus et potus meus, amor meus et gaudium meum, dulcedo mea et totum bonum meum.

3. Utinam me totaliter ex tua praesentia accendas, comburas et in te transmutes; ut unus tecum efficiar spiritus, per gratiam internae unionis et liquefactionem ardentis amoris!

Ne patiaris me jejunum et aridum a te recedere, sed operare mecum misericorditer, sicut saepius operatus es cum Sanctis tuis mirabiliter.

Quid mirum, si totus ex te ignescerem, et in me ipso deficerem; cum tu sis ignis semper ardens, & nunquam deficiens; amor corda purificans et intellectum illuminans?

CAPUT XVII.

De ardenti amore et vehementi affectu suscipiendi Christum.

VOX DISCIPULI.

Sancti affectus & desideria, prae in accessu huius Sacramenti usque suspendenda.

Opta pari cum SS. devotione hoc Sacramentum suscipere.

CUM summa devotione et ardenti amore, cum toto cordis affectu & fervore, desidero te, Domine, suscipere, quemadmodum multi Sancti & devotae personae, in communicando te desideraverunt, qui tibi maxime in sanctitate vitae placuerunt, et in ardentissima devotione fuerunt.

O DEUS meus, amor aeternus, totum bonum meum, felicitas interminabilis, cupio te suscipere cum vehementissimo desiderio, et dignissima reverentia, quam aliquis Sanctorum unquam habuit, et sentire potuit.

2. Et

2. Et licet indignus fum omnia illa sentimenta devotionis habere, tamen offero tibi totum cordis mei affectum, ac si omnia illa gratissima inflammata desideria solus haberem.

Sed et quaecumque potest pia mens concipere & desiderare, haec omnia tibi, cum summa veneratione et intimo fervore, praebeo et offero.

Nihil opto mihi reservare, sed me et omnia mea tibi sponte et libentissime immolare.

Domine DEUS meus, creator meus, et redemptor meus, cum tali affectu, reverentia, laude et honore, cum tali gratitudine, dignitate et amore, cum tali fide, spe et puritate, te affecto hodie suscipere, sicut te suscepit et desideravit sanctissima mater tua, gloriosa Virgo Maria, quando Angelo evangelizanti sibi incarnationis mysterium, humiliter ac devote respondit: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum* (Luc. 1. 38.).

3. Et sicut beatus praecursor tuus, excellentissimus Sanctorum Joannes Baptista, in praesentia tua laetabundus exultavit in gaudio Spiritus Sancti, dum adhuc maternis clauderetur viscibus; et postmodum cernens inter homines JESUM ambulantem, valde se humilians, devoto cum affectu dicebat: *Amicus autem sponsi, qui stat, et audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi* (Joan. iii. 29.); sic et ego, magnis et sacris desideris opto inflammar, et tibi ex toto corde me ipsum praesentare.

Unde et omnium devotorum cordium jubilationes, ardentis affectus, mentales excessus, ac supernaturales illuminationes, et coelicas visiones tibi offero et exhibeo, cum omnibus virtutibus et laudibus, ab omni creatura in coelo et in terra celebratis et celebrandis, pro me & omnibus

Et Anon ad si actualis gula decolor; desideria tamen habere illam, et amorem prae mentis possibilitatem.

Imo, opta tibi ardentissimum B. Virginis affectum, cum Christum utero conciperet.

Et S. Joannis Baptista cum Christum agnovit in utero &c.

Omnium quoque devotorum et eorum adulationis, auditus, amoris,

gratia
sua acci-
onis, &c.

Haec om-
nia DEO
summo
iure debi-
ta. Simul
offer.

Deside-
rans ex
cordis, ut
ab omni-
bus in coe-
lo & in
terra per-
fectus lau-
detur.

Opta de-
nique om-
nibus hoc
Sacra-
mentum
recipienti-
bus copio-
sam gra-
tiam.

Quae per
eos ad le-
quaque de-
rivatur.

nibus mihi in oratione commendatis; quatenus ab omnibus digne lauderis, et in perpetuum glorificeris.

4. Accipe vota mea, Domine DEUS meus, et desideria infinitae laudationis, ac immensae benedictionis; quae tibi, secundum multitudinem ineffabilis magnitudinis tuae, iure debentur.

Haec tibi reddo et reddere desidero, per singulos dies et momenta temporum, atque ad reddendum necum tibi gratias et laudes, omnes coelestes spiritus, et cunctos fideles tuos, precibus et affectibus invito et exoro.

5. Laudent te universi populi, tribus et linguae; et sanctum ac mellissimum nomen tuum, cum summa jubilatione, et ardenti devotione magnificent.

Et quicumque reverenter ac devote altissimum Sacramentum tuum celebrant, et plena fide recipiunt, gratiam et misericordiam apud te invenire mereantur, et pro me peccatore suppliciter exorent.

Cumque optata devotione, ac fruibili unione, potiti fuerint, et bene consolati, ac mirifice refecti, de sacra mensa coelesti abcefferint, mei pauperis recordari dignentur.

CAPUT XVIII.

Quod homo non sit curiosus scrutator Sacramenti, sed humilis imitator Christi, subdendo sensum suum sacrae fidei.

VOX DILECTI.

Cave cu-
riosus
scrutari
profunda
hujus
mysterii.

CAVENDUM est tibi a curiosa et inutili perscrutatione hujus profundissimi Sacramenti, si non vis in dubitationis profundum submergi.

Qui

Qui scrutator est majestatis, opprimetur a gloria (Prov. xxv. 27.). Plus valet DEUS operari, quam homo intelligere potest. Tolerabilis, pia et humilis inquisitio veritatis, parata semper doceri, et per sanas Patrum sententias studens ambulare.

Humilitatem
lumen
veritatis
studium
non cul-
patur.

2. Beata simplicitas, quae difficiles quaestionum relinquit vias, et plana ac firma pergit semita mandatorum DEI.

Tulissimum,
plana in-
conere via.

Multi devotionem perdidit, dum altiora scrutari voverunt.

Fides a te exigitur, et sincera vita; non altitudo intellectus, neque profunditas mysteriorum DEI.

Fides &
sua vita
potior in-
tellectu
mysterio-
rum.

Si non intelligis, nec capis, quae infra te sunt; quomodo comprehendes, quae supra te sunt?

Subdere DEO, et humilia sensum tuum fidei, et dabitur tibi scientiae lumen, prout tibi fuerit utile ac necessarium.

Sed &
hunc plus
promoveat
humilitas.

3. Quidam graviter tentantur de fide et Sacramento, sed non est hoc ipsis imputandum, sed potius inimico.

Noli curare, noli disputare cum cogitationibus tuis, nec ad immisias a diabolo dubitationes responde; sed crede verbis DEI, crede Sanctis ejus et Prophetis, et fugiat a te nequam inimicus.

Dubitas
circa haec
mysteri-
um im-
missis nil
moveres;
Nec cogi-
tationem,
sed fortlem
fidem op-
tione lat-
tus facul-
tis.

Saepe multum prodest, quod talia sustinet DEI servus.

Nam infideles et peccatores non tentat, quos secure jam possidet; fideles autem devotos variis modis tentat et vexat.

4. Perge ergo cum simplici et indubitata fide, et cum supplici reverentia ad Sacramentum accede.

Quibus
impeti so-
re electo-
rum est.
Tu modo
simplici
fide veni;

Et quidquid intelligere non vales, DEO omnipotenti secure committe.

Certe
quia

Non

DEUS
non fallit;

Non fallit te DEUS; fallitur, qui sibi ipsi nihil credit.

Pf. cxviii.
Sed docet
humiles.

Graditur DEUS cum simplicibus, revelat se humilibus, dat intellectum parvulis; aperit sensum puris mentibus, et abscondit gratiam curiosis et superbis.

At haec
manuum
sensum
falli pro-
clive.

Ratio humana debilis est et falli potest; fides autem vera falli non potest.

Ratio se-
quatur fi-
dem, non
praeceat.

5. Omnis ratio & naturalis investigatio fidem sequi debet, non praecedere nec infringere.

Nam hoc
mysterium
fidei
et amoris
est.

Nam fides et amor ibi maxime praecellunt, et occultis modis in hoc sanctissimo et superexcellensissimo Sacramento operantur.

Qualis
est DEI
potentia,
si eam ca-
pere uol-
tra possunt
ingenia?

DEUS aeternus et immensus infinitaeque potentiae, facit magna et inscrutabilia in coelo et in terra, nec est investigatio mirabilium operum ejus.

Si talia essent opera DEI ut facile ab humana ratione caperentur, non essent mirabilia nec ineffabilia dicenda.

FINIS.

TOURNAY: Soc. en Comm. Desclée, Lefebvre & Cie.

INDEX

Librorum et Capitum.

LIBER PRIMUS.

Admonitiones, ad spirituales vitam utiles.

CAPUT I.

	DE IMITATIONE CHRISTI, & contemptu omnium vanitatum mundi.	1
	II. De humilibus sentire sui ipsius.	3
	III. De doctrina veritatis.	4
IV.	De providentia in agendis.	7
V.	De lectione sanctorum Scripturarum.	7
VI.	De inordinatis affectionibus.	8
VII.	De vana spe, & elatione fugienda.	9
VIII.	De cavenda nimia familiaritate.	10
IX.	De obedientia, & subjectione.	11
X.	De cavenda superfluitate verborum.	12
XI.	De pace acquirenda, & Zelo proficiendi.	13
XII.	De utilitate aduersitatis.	15
XIII.	De tentationibus reprimendis.	16
XIV.	De temerario iudicio vitando.	19
XV.	De operibus ex charitate factis.	20
XVI.	De sufferentia defectuum aliorum.	21
XVII.	De monastica vita.	22
XVIII.	De exemplis sanctorum Patrum.	23
XIX.	De exercitiis boni Religiosi.	25
XX.	De amore solitudinis & silentii.	28
XXI.	De combustione cordis.	31
XXII.	De consideratione humanae miseriae.	33
XXIII.	De meditatione mortis.	36
XXIV.	De iudicio & poenis peccatorum.	39
XXV.	De servitio emendatione totius vitae nostrae.	43

LIBER

DEUS
non fallit;

Non fallit te DEUS; fallitur, qui sibi ipsi nihil credit.

Pf. cxviii.
Sed docet
humiles.

Graditur DEUS cum simplicibus, revelat se humilibus, dat intellectum parvulis; aperit sensum puris mentibus, et abscondit gratiam curiosis et superbis.

At haec
manuum
sensum
falli pro-
clive.

Ratio humana debilis est et falli potest; fides autem vera falli non potest.

Ratio se-
quatur fi-
dem, non
praeceat.

5. Omnis ratio & naturalis investigatio fidem sequi debet, non praecedere nec infringere.

Nam hoc
mysterium
fidei
et amoris
est.

Nam fides et amor ibi maxime praecellunt, et occultis modis in hoc sanctissimo et superexcellensissimo Sacramento operantur.

Qualis
est DEI
potentia,
si eam ca-
pere uol-
tra possunt
ingenia?

DEUS aeternus et immensus infinitaeque potentiae, facit magna et inscrutabilia in coelo et in terra, nec est investigatio mirabilium operum ejus.

Si talia essent opera DEI ut facile ab humana ratione caperentur, non essent mirabilia nec ineffabilia dicenda.

FINIS.

TOURNAY: Soc. en Comm. Desclée, Lefebvre & Cie.

INDEX

Librorum et Capitum.

LIBER PRIMUS.

Admonitiones, ad spirituales vitam utiles.

CAPUT I.

	DE IMITATIONE CHRISTI, & contemptu omnium vanitatum mundi.	1
	II. De humilibus sentire sui ipsius.	3
	III. De doctrina veritatis.	4
IV.	De providentia in agendis.	7
V.	De lectione sanctorum Scripturarum.	7
VI.	De inordinatis affectionibus.	8
VII.	De vana spe, & elatione fugienda.	9
VIII.	De cavenda nimia familiaritate.	10
IX.	De obedientia, & subjectione.	11
X.	De cavenda superfluitate verborum.	12
XI.	De pace acquirenda, & Zelo proficiendi.	13
XII.	De utilitate adversitatis.	15
XIII.	De tentationibus reprimendis.	16
XIV.	De temerario judicio vitando.	19
XV.	De operibus ex charitate factis.	20
XVI.	De sufferentia defectuum aliorum.	21
XVII.	De monastica vita.	22
XVIII.	De exemplis sanctorum Patrum.	23
XIX.	De exercitiis boni Religiosi.	25
XX.	De amore solitudinis & silentii.	28
XXI.	De combustione cordis.	31
XXII.	De consideratione humanae miseriae.	33
XXIII.	De meditatione mortis.	36
XXIV.	De iudicio & poenis peccatorum.	39
XXV.	De servitio emendatione totius vitae nostrae.	43

LIBER

LIBER SECUNDUS.

Admonitiones ad interna trahentes.

CAPUT I.

D	<i>De interna conversatione.</i>	48
II.	<i>De humili submissione.</i>	51
	<i>De bono pacifico homine.</i>	52
IV.	<i>De pura mente. & simplici intentione.</i>	54
V.	<i>De propria consideratione.</i>	55
VI.	<i>De laetitia bonae conscientiae.</i>	56
VII.	<i>De amore JESU super omnia.</i>	58
VIII.	<i>De familiari amicitia JESU.</i>	59
IX.	<i>De carentia omnis solatii.</i>	61
X.	<i>De gratitudine pro gratia DEI.</i>	65
XI.	<i>De paucitate amatorum crucis JESU.</i>	67
XII.	<i>De Regia via sanctae Crucis.</i>	69

LIBER TERTIUS.

De interna consolatione.

CAPUT I.

D	<i>De interna Christi locutione ad animam fidelem.</i>	75
II.	<i>Quod veritas intus loquitur sine strepitu verborum.</i>	76
III.	<i>Quod verba DEI cum humilitate sunt audienda. & quod multi ea non ponderant.</i>	78
IV.	<i>Quod in veritate & humilitate, coram DEO conuersandum est.</i>	80
V.	<i>De mirabili effectu diuini amoris.</i>	82
VI.	<i>De probatione veri amatoris.</i>	85
VII.	<i>De occultanda gratia sub humilitatis custodia.</i>	88
VIII.	<i>De vili estimatione sui ipsius, in oculis DEI.</i>	90
IX.	<i>Quod omnia ad DEUM, sicut ad finem ultimum, sunt referenda.</i>	91
X.	<i>Quod sperito mundo, dulce est seruire DEO.</i>	92
XI.	<i>Quod desideria cordis examinanda sunt, & moderanda.</i>	95
		XII.

XII.	<i>De informatione patientiae, & lucamine aduersus concupiscentias.</i>	96
XIII.	<i>De obedientia humiliter subditi, ad exemplum JESU CHRISTI.</i>	98
XIV.	<i>De occultis DEI iudiciis considerandis, ne extollamur in bonis.</i>	99
XV.	<i>Qualiter standum sit ac dicendum, in omni re desiderabili.</i>	101
XVI.	<i>Quod verum solatium in solo DEO est quaerendum.</i>	102
XVII.	<i>Quod omnis sollicitudo in DEO statuenda sit.</i>	104
XVIII.	<i>Quod temporales miseriae, exemplo Christi, aequanimiter sint ferendae.</i>	105
XIX.	<i>De tolerantia injuriarum, & quis verus patiens probetur.</i>	106
XX.	<i>De confessione propriae infirmitatis, & hujus vitae miseriae.</i>	108
XXI.	<i>Quod in DEO super omnia bona & dona requiescendum est.</i>	110
XXII.	<i>De recordatione multiplicium beneficiorum DEI.</i>	113
XXIII.	<i>De quatuor magnam importantibus pacem.</i>	115
XXIV.	<i>De evitacione curiosae inquisitionis super alterius vita.</i>	117
XXV.	<i>In quibus firma pax cordis, & verus profectus consistit.</i>	118
XXVI.	<i>De eminentia liberae mentis, quam simplex oratio magis meretur, quam lectio.</i>	120
XXVII.	<i>Quod privatus amor a summo bono maxime retardat.</i>	121
XXVIII.	<i>Contra linguas obreclatorum.</i>	123
XXIX.	<i>Qualiter, instante tribulatione, DEUS invocandus est & benedicendus.</i>	124
XXX.	<i>De diuino petendo auxilio, & confidentia recuperandae gratiae.</i>	125
XXXI.	<i>De neglectu omnis creaturae, ut Creator possit inveniri.</i>	127
XXXII.	<i>De abnegatione sui, & abdicacione omnis cupiditatis.</i>	129
XXXIII.	<i>De instabilitate cordis, & de intentione finali ad DEUM habenda.</i>	131
XXXIV.	<i>Quod amanti sapit DEUS super omnia & in omnibus.</i>	132
		XXXV.

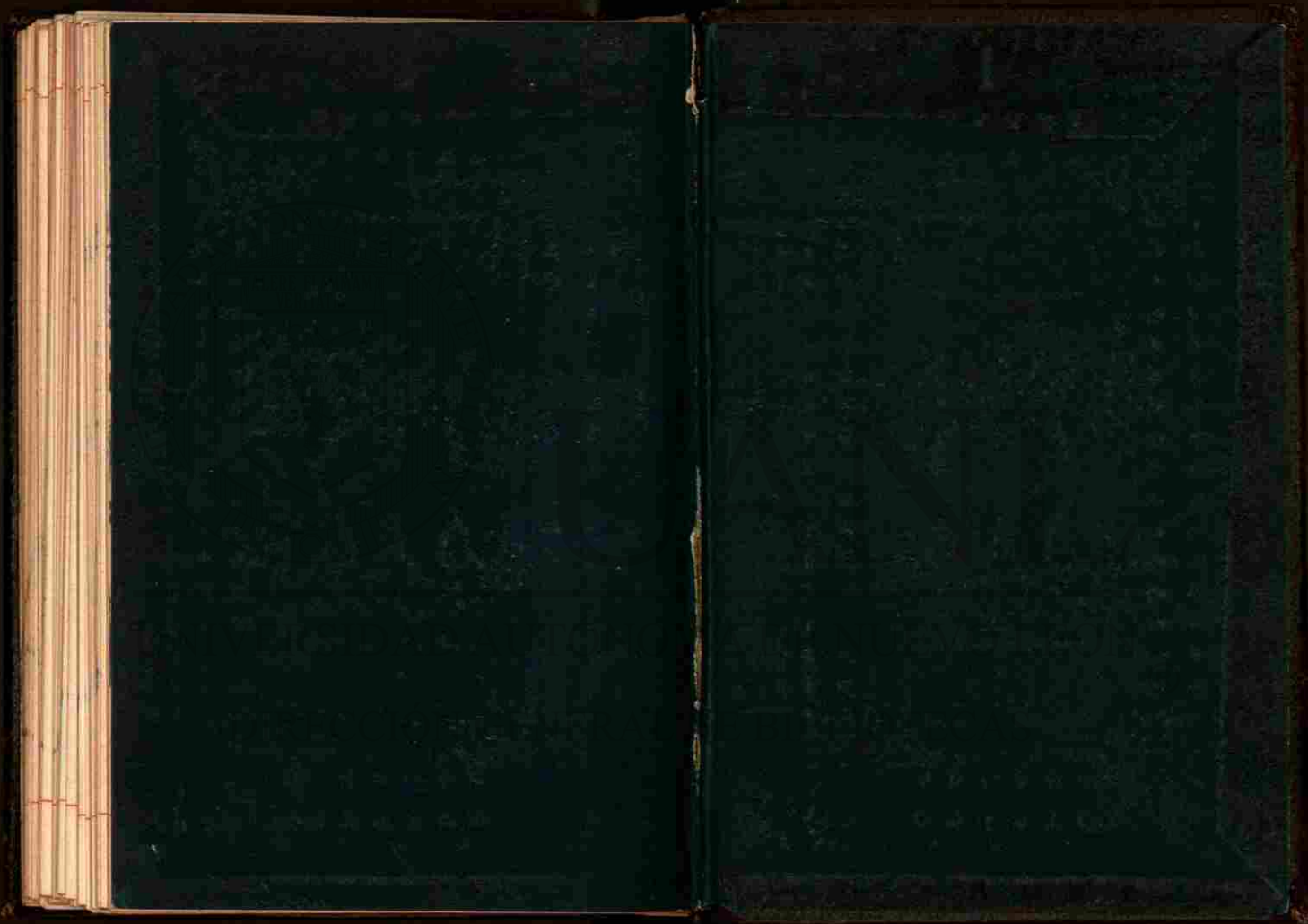
XXXV.	Quod non est securitas a tentatione in hac vita.	133
XXXVI.	Contra vana hominum iudicia.	135
XXXVII.	De pura & integra resignatione sui, ad obitucendam cordis libertatem.	136
XXXVIII.	De bono regimine in externis, & recurſu ad Deum in periculis.	138
XXXIX.	Quod homo non fit importunus in negotiis.	139
XL.	Quod homo nihil boni ex se habet, & de nullo gloriari poteſt.	140
XLI.	De contemptu omnis temporalis honoris.	142
XLI.I.	Quod pax non est ponenda in hominibus.	id.
XLI.II.	Contra vanam & ſaecularem ſcientiam.	143
XLI.III.	De non att' abendo ſibi res exteriores.	145
XLIV.	Quod omnibus non eſt credendum: et de facili lapſu verborum.	146
XLV.	De confidentia in Deo habenda, quando inſurgunt verborum ſacula.	148
XLVI.	Quod omnia gravia, pro aeterna vita ſunt toleranda.	150
XLVII.	De die aeternitatis, & huius vitae anguſtiis.	152
XLIX.	De deſiderio aeternae vitae: & quanta ſint certantibus bona promiſſa.	155
L.	Qualiter homo deſolatus ſe debet in manus Dei offerre.	158
LI.	Quod humilibus inſiſtendum eſt operibus, cum deſicit a ſummis.	161
LII.	Quod homo non reputet ſe conſolatione dignum, ſed magis verberibus reum.	162
LIII.	Quod gratia Dei non miſcetur terrena ſapientibus.	164
LIV.	De diverſis motibus Naturae & Gratiae.	166
LV.	De corruptione naturae, & efficaci gratiae divinae.	169
LVI.	Quod nos iſſos abnegare, & Chriſtum imitari debemus per crucem.	172
LVII.	Quod homo non ſit nimis deſectus, quando in aliquos labitur deſectus.	174
LVIII.	De altioribus rebus & occultis iudiciis Dei non ſcrutandis.	176
lix.	Quod omnis ſpes & fiducia in ſolo Deo eſt figenda.	180

LIBER QUARTUS.

De Sacramento.

CAPUT I.

CUM	quanta reverentia Chriſtus ſit ſuſcipiendus.	183
II.	Quod magna bonitas & charitas Dei in ſacramento homini exhibetur.	188
III.	Quod utile ſit ſaepe communicare.	190
IV.	Quod multa bona praestantur devote communicantibus.	193
V.	De dignitate Sacramenti, & ſtatu Sacerdotii.	195
VI.	Interrogatio de exercitio ante Communionem.	197
VII.	De diſcuſſione propriae conſcientiae, & emendationis propoſito.	198
VIII.	De oblatione Chriſti in cruce, & propria reſignatione.	200
IX.	Quod nos & omnia noſtra Deo debemus offerre, & pro omnibus orare.	201
X.	Quod ſacra Communio de facili non eſt relinquenda.	204
XI.	Quod Corpus Chriſti & ſacra Scriptura maxime ſunt animae fideli neceſſaria.	207
XII.	Quod magna diligentia ſe debeat communicaturus Chriſto praeparare.	210
XIII.	Quod toto corde anima devota Chriſti unionem in Sacramento aſſectare debet.	212
XIV.	De quorundam devotorum ardenti deſiderio ad Corpus Chriſti.	214
XV.	Quod gratia devotionis, humilitate, & ſui ipſius abnegatione, acquiritur.	215
XVI.	Quod neceſſitates noſtras Chriſto aperire, & ejus gratiam poſtulare debemus.	217
XVII.	De ardenti amore, & vehementi aſſectu ſuſcipiendi Chriſtum.	218
XVIII.	Quod homo non ſit curioſus ſcrutator Sacramenti, ſed humilis imitator Chriſti, ſubdendo ſenſum ſuum ſacrae fidei.	220

NUEV
HOTÉ